١٧ ރަބީޢުލްއާޚިރު ١٤٢١ ހ.

19 ޖުލައި 2000 މ.

މަޖައްލާ-٦٨

ނުޢުމާނު ވަކަށްތަކް

ފަޟީލަތުއްޝައިޚް ޙުސައިން ޞަލާޙުއްދީން

ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު

"މިފޮތުގެ ހުރިހައި ޙައްޤުތަކެއް ލިބިގެންވަނީ ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ
ޤައުމީ މަރުކަޒަށެވެ. މަރުކަޒުގެ ހުއްދައަކާނުލައި މިފޮތް ނުވަތަ މިފޮތުގެ
ބައެއްނަމަވެސް ފޮޓޯކޮޕީ ހަދައިގެން ނުވަތަ ޗާޕުކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް
ގޮތަކުން ތަކްރާރުކޮށްގެން ވިއްކުމަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ކަންތައްތަކެކެވެ."

ISBN 99915-1-022-8

بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒު

މާލެ،

ދިވެހިރާއްޖެ.

الحمد لله ربّ العالمين وصلّى اللّه وسلّم على سيّدنا محمّد وعلى آلـه وصحبه اجمعين

އަޅުގަނޑުމެން ނެރެމުންގެންދާ "ފަޔަސް" ގެ ނަންބަރުތަކުގެ ތެރެއިން 68 ވަނަ ނަންބަރުގެ ގޮތުގައި ދިވެހިން ކުންނަސި ތާރީޚުން ވަރަށް މުހިއްމު ފޮތެއް ހުށަހަޅަމުއެވެ. އާދެ! ވަޒީރުލްއަޢުޒަމް މުޙައްމަދު އަމީން ސުލްޠާނުއްދީން ދިވެ 68 އަހަރުކުރިން ޗާޕުކޮށްފައިވާ "ސުއްލަމުން ވަ މަރުކަޒު" އެވެ. މިފޮތަކީއަށް "ސުއްލަމުން ދިރި ތަރިކަ" "ރަސްކަލުގެ ސުއްލަމުން ވަމަރުކަޒު" ދިނުނުމުންތަކެއް ހިއްވައިތައެވެ. ޗާޕުކުރެވިފައި ނުލިބޭ 68 އަހަރުގެ ފޮތްޕަތުރަ "ފަޔަސް" ގެ 68 ވަނަ ނަންބަރުގެ ގޮތުގައި ނުކުންނަނީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ފަހަރެއް ސަލާމަތް.

މިފޮތް ނެރެފުން އަޅުގަނޑުމެން ގަސްދުކުރީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިޔުޒިއަމްގެ ދުވަސްފާހަގަކުރާ ބޭނުމުގައި 8 ވަނަ ދުވަހާ ދިމާކޮށެވެ. ނަމަވެސް އެދުވަސް މިވަރަކަށް ފަސްކުރެވި ބޭނުމުގައި 19 ވަނަ ދުވަހާއި 20 ވަނަ ދުވަހުއެވެ. އެކަން އަހަރު އަހަރާއި ވަރަށްބޮޑަށް ތަފާތު ކުރުމެއްކަމެވެ. އެހެން، މިޔުޒިއަމްގެ ދުވަސް ފާހަގަކުރެވެނީ ބޭނުމުގައި 19 - 20 ގައި އެންމެ، ދިވެހި މިޔުޒިއަމްގެ ފަރާތުން ބައްދަލުކުރުމެއްގެ ސިފަވާނެއެވެ. މިއީ،

ދިވެހިޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤައުމީ ބައްދަލުވުމެއް ބޭއްވީ ފުރަތަމަ ފަހަރަށެވެ. މިކަމަށް، ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒުން، ވަރަށް ހާއްސަ ގޮތެއްގައި ފާހަގަކުރާ ކަމެކެވެ.

އެނގިވަޑައިގެންނެވި ވަރަށް، ދިވެހިބަހުން ފުރަތަމަ ލިޔެފައިވާ މިއުއްމަތުގެ ޝަރަފުވެރި ނަން އަދަބީސަރުކާރުން އަދަބުވެރިޔާ ބާރުވެއް، އަދުއްސަލާމް ފަތުރުމުގެ ދަރުބާރު ސަރުކާރުގެ ބާރުވެރިވެފައެވެ. އޭނާ ފުރަތަމަ މިއުއްމަތު ވާހަކައިގެ ނަމަކީ، "ކިތާބުލް މުސްނަދު ފީ ތާރީޚިއް" އެވެ. ވާހަކަމިއުއްމަތުވެރިކަމާއި ހިޖުރައިން 1339 ވަނަ އަހަރުއެވެ. އޭގެފަހުން، ދުވަހުގެ ތާރީޚު ލިޔުއްވުމަށް ދިވެހިބަހުން މިއުއްމަތުގެ ދުވަހު ވާހަކަ ދުނިޔޭގެ އަދިކަމުގެ ތާރީޚު ނޫކުރެވުނެވެ. މިފަހަރުގެ މިއުއްމަތުގެ ރިޔާސަތު، ދިވެހިޤައުމުގެ ފަސްޖެހުމުގެ އަސާސް ފަސްލުތަކުގެ ބަސްތަކުން ސިފައިދެއްވައިފި ބޭފުޅުންނެވެ. ވާހަކައަކީ، އަދުގެ ދިވެހިބަހުގެ ތާރީޚު އާދޭސް "ދަރުބާރު ވާހަކަ" އެވެ. އެއީ ނަމަވެސް ދަރުބާރުގެ، "ކިތާބުލް ކިރިމުއްދީން ބުނު ދިޔާރު ތާރީޚުބަސް" އެވެ.

އޭނާގެ ދިރިއުޅުމުގެ ބާރުތައް، ތަޢުލީމު ބާރުތައް އިސްލާމީ ބާރުތަކުގެ ދާއިރާގެ ތަފާތު، ދިވެހި މިއުއްމަތުވެރިކަން ދިވެހިބަހުން ވާހަކައިން މިއުއްމަތުވެ 82 އަހަރުވީއެވެ. މިއީ، ކުޅަ އަދަބީއްޔާތުގެ. ވީމާ އެބޭފުޅުން އެކުރެއްވި މަސައްކަތަކީ ތަޢުރީފުކުރަން ހިންގަވާނެވެ. ސާބިތު އަދަބާއި ހިންގަވާނެވެ.

ޙަޖް މައިގަނޑުކަން ހައްދަވައިގެން އޭރުގެ ވާހަކަތަކުން ކަންތައް ބާރުވެރިކަން ދެއްކިފައި ބައްލަވާ ރިލީ ދިރިއުޅުމާއި، މަތީ އަޚްލާޤެވެ. ދިޔައީ، އެއާ ވަކިވެގެންދާން ދިރިއުޅުމުގެ ހުރިހާ ނިޒާމަކީ އެއާ ގުޅިފައިވާ، މަންބައުކަމެވެ. ވީމާ އެއި ޤައުމާއި ޤައުމުގެ ދަރިންނަށް، އެބޭފުޅުން ވެވަޑައިގެން ސާފުސާފު ތަރުތީބު ޙަޖުގެ ހިލާކުމަކީ ޤަބޫލުކުރަން ޖެހޭއެވެ.

މިފަހަރު މިންގަނޑު ތާރީޚީ ތަޖުރިބާ ވަރަށް މުހިންމު ވާހަކަތަކެވެ، މިބައިތަން ފަހަރުން އަދުގެ ދަރުބާރުގެ ދަރުބާރުވެވަޑައިގެންނެވެ. ރިލީ ޙަޖުގެ ވާހަކައެއްގެ ކުރެވުނު

އަރުގަނޑުގެ ވަޒީފާތަކުގައި އަދިވެސް ފަހުގެ ދުވަސްވަރު ފަސްކުރުމުގެ ސަބަބުތައް ދިނީ
ލިޔުއްވި މިވާހަކަ ދެކެވުނު ސަފުހާތަކެއް ދެއްވައިފައިވާނީ، (އާރގެ) ވަސީލަތްތަކުން
އަހަރުފުރުން، ތިޔަ ބާރުއަޅާ، އެންމެންނަކަށް އާދޭ ދެކޭގޮތުގައި ގެންނެވި ގޮތެވެ. ފޮތް
ނިންމައިލެއްވުމުން ލިޔުއްވި "ހުވަފެން" ގައި، އެވާހަކަ ލިޔުއްވައިފައިވަނީ ލިޔެފައެވެ.
އަދި އޭނާގެ ދަރިވަރުން ކަމުގައިވާ، އައްސަލާމް އަލްމަރުހޫމް މަލިކް މުހައްމަދު
ދީދީގެ އަރިހުގައި އެވާހަކަ ވިދާޅުވިކަމަށް ވެއެވެ. އެކަމަށް އަރުގަނޑުގެ ނަން
ބުނެފި، (މަލިކް މުހައްމަދު ދީދީގެ ދަރިކަލުން) އަލްފާޟިލް އިބްރާހީމް
ރަޝީދުގެ ވިދާޅުވުމަކުންނެވެ.

މިވާހަކަ ލިޔުއްވައިފައިވަނީ، 1352 ވަނަ އަހަރުގެ ރަބީޢުލްއާޚިރު މަހުގައެވެ.
(މީލާދީން ޙިސާބުން 1934 ގައެވެ.) މިވާހަކަވަނީ އެއްފަހަރު ޗާޕުކުރެވިފައެވެ. އެއީ
މީގެ 44 އަހަރު ކުރިން 1377 ވަނަ އަހަރުއެވެ. ޗާޕުކުރީ،
މަޖިއްލާ އިސްލާމިއްޔާ ނުބައިގެ. އާދެ! ވަރަށްގިނަ ފޮތްތަކެއް ޗާޕުކުރި ވަޒީފާއަކީ
ސަލާމީ ޗާޕުހާނާއިންނެވެ.

ތިޔަ ބުރުން ވާހަކަ ލިޔުއްވެވުމުގެ ވާހަކަތަކާއި، އާދެ
ލިޔުއްވުން ވާހަކައިގެ ނަމަވެސް އަރިހުބުރުން އެ ހުންނަނީ ކޮން ވަގުތެއް؟ މީގެ
މިހާރުގެ ދަރިވަރުންނާއި، މިކަހަލަ ކަންތައް ކުރުމުގައި ހިއްސާކޮށް ވިސްނާބައްޔެއްގެ
ކުރިމަތީގައި ޖަވާބު ލިބުން ބޭނުންވެފައި އޮތުމަށް ސުވާލެއްކަމެވެ. ޖަވާބުގައި
އަރުގަނޑުން ދެންނެވުނު، އެއީ އާރގެ ގޮތުކަމުނެވެ. އަދި އޭމާނަން ރިވިވެފައި
"ކަމުދިޔަ" ގޮތެވެ ސަކަމުނެވެ. އެކަމީ އޭމާނަގައި ލިޔުއްވި ދަންނަވާނެގެ
އިންސާފް އުފާވި ކަމަށް ބަރަކަތްކުރައްވާ ހާސިލްވެއެވެ. އެކަމަކަށް ލިޔުއްވި
ދަންނަވާނެ އާރުވެސް މަޤުބޫލުވާނެ ކަމެވެ. ނަމަވެސް ބާރުބައް ދަންނަވާނެ
މަދުވާނެ ކަންތައްތަކެވެ. އަރިހުބުރުން ދެވިފައިއެންމެ ހުރިހާ ވާހަކަ، މިހާރު
އަރުގަނޑުން ތަބާވެ ބުރުބަރަށް ބޭނުންވާތަން ފުރިހަމަ ކަމުކަމެވެ.
އާގެ ތަރުން އަރުގަނޑުގެ ބުރުގެ ހިތުގެ ހަނދާންތަކުގެ ކުރިއަށް

މިދުގެނީވެސް، މުހިންމު ތަންތާގެ ނަންތައް އަރަބިބަހުން ލިޔެފައިވުމުން ބޮޑެތި ބޯޓުތަކާއެވެ. މިއީ އުޅަނދުގައި އަރަބިބަހަން ތަރުޖަމާކޮށްފައިވާ ކަމެއްވީ ވީތަކުގެ ގެއްލުމުގައި ފެށުނެވެ.

"ސުއޫދުން ވަމަށްއަރާ" މިވާހަކައިގެ ދިވެހިބަހުން ލިޔުއްވިފައިވާ ފާހަކަތަކާ، ފަރުހަތު ވާހަކައިގެ އެންމެފާހަގަކޮށްލަވަނީ. ފާހަކަލިޔުއްވި ދުވަސްވަރުގެ ފަސްދުރާވާހަކަ އަހަރުފަހުން، ޝާރަޖި އެރުނާނާކަމަށް ސިފަކޮށްދެއްވާފައިވާ ސިފަކޮށްދެއްވީމެވެ. އަހުގެނޑުމެންގެ ލިޔުންތެރިން ބޮޑުވާހަކަތައް ވަރަށްގިނައިން ތަޢާރަފުކޮށްދެއްވިއެވެ. އަދި ހިތާމަ ފާހަކަތައްވެސް ލިޔުއްވަމުން ގެންދަވައެވެ. އަހަރެމެން ޖައިރުގެ އެބައެބަ މަސައްކަތްތަކަށް ބައްޓަވައިގެން ޖައްރުގެ ކެރިގަތްމަ އަޅާޑުކަރުއްވައިގެން ލިޔުއްވި ފާހަކަތައް ލިޔުއްވުމަށް މިއަދު ސަފާރުކަށްދެއްވުން ފެއްޓީއެވެ. އެއީ ޖައްމަށްކަށްދެއްވާ އަގުހުރި ހިދުމަތްކަން ގެއްލި ނުވާނެއެވެ. އަދި! މިވާހަކަތަކުގައި ބަސްދުދަށުއް ސިފަކަށްދެއްވިގޮތް، ފާހަކައިގެ 28 ވަނަ ސަފުހާއިން ފެށިގެން ވިދާޅުވެލައްވާނެއެވެ.

"މިހައިތަނަން މިވާހަކަފުޅު ދިއައިރު އެއީގެ ދުށަމުން ޗާޕުގެ ގިނަޖެވަރު ފުށޮބާރާއި ހަމަފެއްޓީއެވެ. މިއަދުބި ބަސްދު ދުވަހެއްކަމުން ވިދާޅުރިވެރިންކަރު ދާސްނާއި ބިދާސްން އުމުރުގެ ރަޖުމަށްތެރިނާއި ބައްދަލުވާން ހިނގާ ހިނގުންތަކާއި، ޗަށްރަސާ ޗަށްރަސާގެ ޖައްވާކުރިން ހަރަކުން އަހަރުކަން ދިހަވާރައިން ބައިބަދަން އެކުރިންގެ ތިމާގެމުހާއި ދުރަށްރަސްމުންގެ ގާގެއަން ގޮވައިލާން ދިއުމަން އެވަލުގައި ހިނގާހިނގުންތަކުން ޗަގަޗާ އަންނަނި ގަރުވަމުންނެވެ. މިގޮތަށްޗާއިން އަދި އަންހެންކުދިބައަކުގެ ތޮރޯގައިހުރި ޗާސަވައްތަރުހަށް. ބޮރުޖުރުސަރި ރިޔާ އިސްކޯލާ ރޯލަ އެގެންވާ ދުބަވަގަދު ޗޮޗުގެ ހުދުކަލިގެ ސާފުކަށްބޮޑު ކަލިރަވަރުން ހަރިޗާޑާއި ކަސްދުރާ ކުޑަކޮން ދިގެ، އުނގަނޑެން ހިޗަ، ކުޗަދުންކުއްޖެކު، ޗާބޮޑާ ހިނގުފައްގައި މިކުދިންނާއި އިނގިރޭސިބަހުން ފާހަކައްކުމުން ޗާރިހިގޮތަކަން ހިނގުމުންކޮށްޗާ ހަދުއްކަ

ފިޔަވަޅެއްލެވުނު، ހިނގުމުގެ ދުރިތީ އާލާކުރުމުން އަނބަރާވީ ފުރުޞަތެވެ. މިކާރިޘާތުގައި ވަރަށް ސަވުރުތު ރިޕޯޓުކުރުގައެވެ. މިބާރުގެ އަސްފުރުވާކޮށް ކޮންސެޕް ތުރު ހިއްޖައިވައި އެއަމުގެ ރިޕޯޓް އުޅަށަރި ހުރިގެ ޕްރޮޖެކްޓް މަޝްރޫ ކުރައްތަނޑިއަން ބައްދަލުވައި ހުއްޓެވެ. މިބާސްހުރި ކަކުރަށްފުރު ޕްރޮޖެކްޓް ޕްރޮއަށެވެ. މިބާރުގެ ފަސްބައިގެ ޕްރޮއަން ދުރުން ފުރުނާނުއީ ގެއިކުރާއި އެއްކަކަރަ އިސްތިޢާފުނުދެވެ. ވަރަށްސަވު ކަތްކުރައިގެ ފައިވާންރައިގެން ޕްރޮބްލަމް. ކޮށްފު ކުއްޖަކުގެ މިބާރުގެ ބާރަށްކޮންފުރު ޕްރޮޖެކްޓް ރަޕްގައި ރިޕޯރިޓަށްކުރި ޖަހައިރާފަރެވެ. ވަރަށްފަސް ހިންގާރު ރިޕޯފައި ފުރުނާމާ ހިޕަށް އުފައްގެ އަސަރުގެތަރެވެ. އަރައިގެން އަންނައިރުގެ، ކުރަފަނޑު އަމްޕަން މިކާރިޘާގެ އެއްރަ ސަލާމަތްޕްރޮއް ދިއްކޮށްގެން ފުރިޕާރަކާއިނުރައި، އުޒާފިރިކަކުރައި މިކާރިން އަންނަކަމުން، އެމްޕްރޮޖެކްޓް ރިޕޯރައި އެއްރަ ޖިނަތްތިރިކަރި، ދިކާތިރުންގެ ހުޕްޓް އެރިހާތަން ނުރުއްޖެ ވަރުދަރުނު ޖާލިކުގެ ކަށްއްފާނުނު."

ފާހަކައިގެ ބަޖެޓާއަށި، ފިޔަޖޫގެ ޖަރިޔަފް ޖަނިކައެވެ. އާނާ ޕްރޮޖެކްޓް ބާސިރުކުރައްވަނި، އިންޒާރާއިނުނެވެ. އާނާގެ ކޮއްކާ ފިޔަޖޫގެ ނިޒާރުޖަނިކު ޕްރޮޖެކްޓް ބާސިރުކުރައްވަނި، އޮކްސިފޯޒް ޑިނިވަރސިޓީ އިނނެވެ. ޖަރިޔަފްޖަނިކު ޕްރޮޖެކްޓް ބާސިރުކުރައްވައިގެން މާލޭ ދުރުފުރުން އާނާއަށް ދެނެށްފުނު ޖަރުރަޒާ ޑިޕްލޮމާ ސިފައުރަށްފާގޮތް ފޮޅުގެ 38 ވަރަ ސަފްރާއިން ވިދާޅުވެފައެވެ.

"ޖަރިޔަފްޖަނިކު ކަރައިން މާލެއަށް ދުރުފިޔާ، އެޖަނިކައަށް ހައިރު ޖަޒީރަތް ކުޑަކުޖަށް އެޖަނިކު މާލެއިން ސިއްލި ޖަރީރަސާގެ އަށްގެންކުރިން ޖަރީރަސާގައި ޤަރުސާކުގަ ރުއަސިލޮސް ހަސަރާނުނުތާހައިވަރުހި ރުއްގެވެ. މިރުއިގެ ޤަރުސާގައި ފަސަރަވަރަކަށް އަށްގެނުން އަރަބި، އިސްލާމިކް، އުރުދޫ މިޞްރުބަހުން އިތުރު ޖަކަރީރޮއްޖި އުފެދުނެވެ.

ޤަރުސާގެ ފެރީސްޓް މިރުއިރުގި ޓްސްޓިކަށްފުއެވެ. އެއި ދުވަހަ

ގަނޑުވަރުގައި އެއިންނަވާ ހަޖީރާގާ އެތަނަށްވަޑައިގަތުމުން އެޗަރުސާވ
ދޮތުކުރައްވައި، ވަރަށްހަރުވެ ވަނިކަތަރުން ދިއްޗެތުރުއްޖެކުރުގެ ސަބަބުތަކެއްވެ. މި
ޗަރުސާގައި ހަނގަރުތަރީ އުފެދުނުކުރީގެ ހަނގަރުތަކަށްވުރެ މިގޮތުގައްޔާ
ހަނގަރު، ތަނަކަށްއޭ ކުރެއްކަހަކު އަޅުވެގެ ރަޔިތުނާއި ހަޅުހައިތިރުކާހާއި
އަދިބޮޑުރީތިބޮޑުކަހުން، އެއަޅުވެގެ އައިސްތިބި އެންމެންތިބި އަޗާއިބޮޑު،
އަންތަރިސްވެ، އާސޫދުވެލައްވެ. މިހަނގަރުތަރީ ދިވެހިބައިމީހުން. މި ޗަރުސާގެ
ވައްކަން ސުވުރިއްޔާ އަދާކުރައްވާގެ ހަނގަރު ވަރިކަށަރުން އިނގިރޭސިވައިސް
ދެއްވިއިރު، މިޗަމާނުގެ ގިނަފިރިހެންނަށްވުރެވެ ބަސްތަކުގެ ފުރިހަމަކަމާއި
މާތްކަމުހިރު ކުރިއެރުވެ. މި ޗަރުސާގެ އެންމެފަހު ހަނގަރު ދިޔަ މިޔާދުވަހު
ކުރުވެރިގައި އިސްދުވައި އަދި ނިޔަނުދުވު ބައްލަވާ ފުރުވެ. މީހާ ހަނގަރުދިޔަ
ސިޔާސީގަބޫލުކުރެވެ. ރައްޔިތުގެ ހަނގަރު ނިކަމެތިވެފައިވަނީ.
އަހުރިން ވަރަށް އުފާވެރިކަމުގައި ހުރި މި މަޑުދިޔަގައި ދަޑުދިޔަގެ
އެންމެންގެ ފަރާތުން މާތްރަސްކަލާނގެ ކިބައިންއެދިކުރާ ދުޢާއި މިއަދު. އަހުރިމެން
ދިވެހިންގެ އެންމެހައި އަންހެންކުދިންނާއި ރާއްޖޭއާއި ޖީހާގެކަމާއި، ދިޔާއި
ބާއްޗެވެރިކަން ކުރިއެރުވުމުގެ ހަމަހަމަ ވަރަށްވެސް ފަރިތަކަމާ ހިނގާމުން
ހިނގާމަތިން އެކަމާނުގެ މައްޗަށްދެއްކުމަށް ވާހަކަ. މިބަސްފުޅުމަކުގެ
ވައްކަންތަ. މި މަޑުދިޔަގައި ކުރަކުރައިގެ ބަރުވާއި ވަރުމަށް ވެރިކަމުގެ
ޝަރުތުބަދު ގެންގުޅުއްވެ. މިމަޑުދިޔަ ޖީހަމަކުރާލުމަން ވަޖީރުހުއަޅާފުގެ
އަނިޔާކުރާބުރުހާއި، ވަޖީރުހުއަޅާރަށްގެ އަނިޔާކުރާބުރުހަޔާ ވަޖެއިގަމުވެ.
ފުވައްމުހަދާ ބޮޑުބޮރާގެ ފަތުޑިއާތް ކަނިކަތަށް އެހެއި ދުސްކުރ
ބާރުގައިވަށް ދުރުވެންނިވިއްވެ. މި ކަނިކަ މިރާވަށް އިރުހިލު ކުޑަކަން އިހުގެ
ފާޑުއްގަތްވެ. ދަނބުފަސްދު ގަވަނުއް އަންނަވައިގެން އިހުދިހުން ހަދައިއުވުނުކަހަ
ބޮވަވުއްޔި ހިބާހުއް ހައްވައި ހުދުކަހައިގެ ވަރަށްމުނި ބުރުގާއްއް
އަވުއްވައިގެނެވެ. ކަރުގައި އެމައްފަހުއް އުމަފައްޗަރުބަދައް އެމެވެ.

މިވައްތަރުބައިގެ ދުމަހިއޮޅި ވަރަށްރީތިކޮން ކަރަހައިފައެވެ. އެންމެދިރިބޮޑު
ފޮއްކަޅަކުން އޮޅި އެމީހާގެ ޒުވާބުކުރެވެ. ދުވަހާރުގައި ރުއްޕާ ފާހަގައިގައި
ހަމަވާވަށެވެ. އޮކްސްފޯޑްގައި އިނގިރޭސި އަޅާލަހަމަ ކުއްލިރިޔާން އުޅުމުގެ
ތިންއުޅުއޮތެވެ. މިޔަނަހުން އަދި ނަސްރުދީން މިމަނާގެ ކުރުމާއިމުދަލުގައި އަމާއިޖީބުގެން
ވާހަކަތަކަށް އުޅުނު އެމީހުން ބޮޑުތޮށިއެވެ. ގޮތާ މަސްލަހަތު. އަޅުގަނޑު މަންޓާގެ
އޮޅުނުއެއްގައި އުޅުނު ހަމަރުފޮށިއެވެ. މިހާރުގެ ބޮޑު އަދި މިއަންމޮރާތޮއްޗެވެ.
އެއްނޮތް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ. އިރުގެ ފިރިހެނުން އަނބިމީހުން މާލެވެ.
އެމީހުންގެ މުޅި މުދަލުމާން އެއްމީހަކު އަނބިމީހާގެ ގަދަގައި އުޅޭވަރިފައެވެ.
ޔަގިއިރުދޮތެވެ."

އެޒަމާނުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުމަސްއޫލުތަކުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހިންގާކަމި،
ޔާދަކުރެވޭ ހިންގާކަން ވެލާން ބޮޑެވެ. ކުއްލިއަކަށް މިދުނިޔޭގާ އޮތަކަމަ
ޤާނޫނުއަސާސީ ބޭއްވުމަށް، ކުރެއްވިގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމެވެ. އާދެ! މި. އަޅުގަނޑު ވަނީދައްކައެވެ.
ވާހަކައިގެ 64 ވަނަ ސަފްޙާއިން ލިޔެވިފައިވާގޮތެވެ.

"ދުވަހެއްގެ މަތިން ބޭރުދުވަހުގެ އިރު އުފާވެރިކަމުގެ ހިނިހިފައި،
ޓޫމަޒުމަންދޫގެ މައިކަން ފާއްދައިމިއިރު، އެރަށު ވިމާތޮރާޖެހުނިބައްޔެއް
ފަހަރުވެސް ފެނިފައެވެ. ރައްތޮރާގެ އުޅާގޮތަކީ ސަލާމަތުގެ ފަރާތުން ފެނިގެން
ދުވެވެ. އެންމެން އެތެރެހި ހިނިތުންވެ ފުން އަހިފެވެ. މަރުކަޒު ބޮޑުމަން
އަސްނަމިޝާއި، މިޔަށުން ތަކުރާރުކޮށް އަސްނަމިޝާއި ތަކެތި ހިފިހިފައިގެން
ރާއްޖޭގެ އެތަނުމިތަން އަޅިސްތިބަ މިޝާއި، މިއެންމެން އެއްޗި ހަރުވަދި،
ރަކަރަ އަޅައިފައެވެ. ރަނގަޅުމުގެ ގުޅުމަށް ސަރާގައި، އަބަދު އުޅުނަސް ސޮޓާ،
ފޮނުވާ، ގަނޑާ، ސައި، ސުއްޕާ، ސިނިގިރާފް، ބިސްކޯދު އެއްޗިހިތަކަން އުފުން
މިފަހުން ހުދުހިފައެވެ. ސައުދަދުވަހު ކިރުދުން އަނަރާޖިހަނަ، ދުވާލުބަބޮ،
ބިރުހިކަށިގެން ވަދަގެން އަންހާރިޔަނުނަށް. ވަންދުގެ ބަހަދަރުން ދުކުރިހަރާ
ސިއްރުތަކުގެ ފާރާތުން ދުރުވި ހުސްނުވި ބައިކަލު ގޮވައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ދުރުވި

މިދުބޮޑުގެ ކަރަންޓީން ފިލުވައި، އާރަށިތިބި ހޯދިމުނާއިގެން އެއްގަމަށް ފައިބާންނަވައިދިއެވެ. މިބައިމީހުންވެސް އެއްގަމުގައްޔާއި ބޮޑުގައި އެޅޭންފަހަރު ދުރުއެވެ.

މިދުވަހު ދެންދުރުން އަސްބަރައި ދާއިރީ ގަބޫލުކޮށް، މިރަށުގައި އެއާ މިސްކިތްކަން ކުރިމަތިލާން ވިޔަފާރި ހިދާނުން ފަހިވާ ފަރާތުގެ ނިދުވެރެއް ބައިހުރުން. އެންމެންގެ ބަސްމަދުވެ، އެޅިގޮތް ގޮތަކަށް. އެހެން ހަރަކާތްތަކަން ބަލައިލާލެވުނީ ދުއްވެ. މިފިކުރު ކިބާ ގާރަދުންގެ އަރަމާދު ބޮޑުނި ކަނޑުފަރާތުން އަންނަވަން ގެންނާން ފެނިއްޖެ. ހަދުންނާއި ހަދުންގެ ހަލާކުން ފެށިގެންދާ ދިސްޕީހު ޙާލަތުކޮށްލާއި، ދެކުޙަވާގެ ބޮޑުން ފެށިގެންދާ ޙާލަތުގަނޑުކޮށް ފެނިފަނިވަނީއެވެ. މިއިސްކޯރު ޙާލަތުގައިވާ ބާރުވުރުން ރިއަން ހުންނާނެއެވެ. އިރުކޯޗެއްވެސް ނުވަނީސް ދިރަމަތް ރިވެކޯން އެސޭރޭނަށްދިއެވެ. އެކަކު އަނެކަކަށް ގަދަޖެހުން ބޮޑުވީ. ރަނގަޅު ގޮތްތަކެއްގެ ނުފެށޭ. ރަނގަޅުގެ ފިކުރުން ބައިވެރިވާ އަރާއްބައި ކުރިވަރުވެސް އޮބަފެށިގަތީ. ބައިގަޖެއްސަލައިރު، ވިމަނާ މިދުބައްމުގެކޯ އަދިސް ބަސްދަރަން ވަދުފާޅުގައި ހިފައި، ރަނގަޅު ހުންނަވާން މައްޗަރުވެފައިވާ ގަސްޖެހުން ރަނގަޅުގެ ދިއްޖަމުގައި ފައިބައިފެށިގެން ކަސްމައް ހަރުޖެހިއްޖެއެވެ. އަންހެންބައި ފުރަތަމަ ފެށިގަތީ ރަނގަޅުގެ ގުޅުޖެހި ބޭގަދުވެ.

މާކަދިނައި ހުއްނުވަރިސް އަޅުވުމިހުންގެ ފަރާތުން ކުރާނިވި ރަސްމި ދިއްޖަމުގެ ވެރިންމަކާއި، އަދަކާދަރިންގައި ނިންމައިދިއެވެ. ކަވިރު ކަމަރުގަބައިގައި ކޯވިނބު ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ފެށިގެންދުންނުވި، ސަރު. ގިރިހާ ސިންގަޕޫރުގެ ޗައިނުގެ ފަރާތުން ދުރުވެދުންނުވި ޗީ. ސީ. ފަރަނސާއި ދީކަޅުން ރަނގަޅުގެ ރައިވާންފެދުން ކޯވިނބު ގަވަރުނަރުގެ ވެދުން ދަންނަވައި އިއްޖަމުގެ މަރާސިމު އަދާކޮށްދެއްވެ. މިގޮ ބައިގަޖެ އިރުފަހުން ރަނގަޅު އެދުއާގެބޮޑުން ފެށިގެން ޓީޕާރަމް ރައްދުކުރުމުވިއެވެ. މާލެއިން އައި

ބޮޑުދުވަސްމާރިވެރިޔަކުވެސް ވަރަށް މަސައްކަތްކޮށްބޭޖެވެ. އެދުވަސް އެދިގުގޮތުގެ
ފިޔަވާލީގައި ހިލުއިލިބެނިތައްލިބުނުވެ. ކޮންމެވެސް އަޖުވަރެއް ނުލިއްވާ
ވަގުތެއްދަނީ ދާދި މަދުކޮށްނުވެ.

ރަދުން އާގޮބޮޅުންވަޒީރުގެތެރޭ އަރުވާވެރިން ނުކުންނަވައި އަލިރަމީގައި
ބޭއްސެވި ދިދައަކުން މިއަލިރަމީގެ އެއްކޮޅު ފިރިހުނުންނަށް އަނެއްކޮޅު
އަންހެނުންނަށް ހާއްސަވެ ވަކިވެއްޖެއެވެ.

ރަދުން އާގޮބޮޅުން ދައިބައި ވަޒީރުގޮތީ އިރުއްވެސްނުކުރެވެ.
ކުޒައިރުކޮށްއެވެސް ލިބުނެއް ހިދުއްސުވާނެ. އިރުމަތީފަރާތުގެ އުދަރާހުން
ހުދުދުއްކައިލި މުސްކުރާ ހިފަނީ އަށްރުނުސަނުވެސް ވެވުން އެހިދުއްވާސަށް
ބޮނޑުނުނުވެ. މައްރިބު ނަމާދުފުރަން ރަދުނުވަޒީރުގޮތީ މިރަހުގެ ހުކުރު
މިސްކިތަށްވެ. މިސްކިތުން ދައިބައިވަޒީރުގޮތީ އިޝާނަމާދުފުރަނުދުހުރުގެއެވެ.
މިދުނަމާދުރުގައި އިމާމުކަން ވެވަޒީރުގޮތީ ވަޒީރުރުމަގުބޭރުފު މުސްލިދިއެވެ. މިރުއިގެ
ނުވަތުއް ބޭހުމަނުފަހު ރަދުނު ހުނުނަވާ ގަނޑުވަރުގެ ކައިރިން އާލިޝްބާދިރިގެ
ކުރިވަރުތަށް ފެނިއްބެއެވެ. ރަނުގޮތްގަޔަށްވެސް ދޮބާހައި އަރިދަނޑު ރަށްކުރު
އުޅެގެވެ. އެކިއެކި ގޯގޯހައި ޖިޔާރާތްހުމާއި، ހަރުމަނިޔާ ބޭހުމާއި ބޯމާ
ސަރިންދާބޭހުމާއި، މިކައަލި ކަށްތަށް ވަރަށްވެސް ގަދައެވެ. ބޮނދަރު
ތޮރާށްވެސް ހަވާ ރަށުރުމާއި، އަލިރާބި އެއްދުމާއި އަލިދަނޑު އެތުމާއި،
ލަވަފޮނިބޭހުން ވަރަށްވެސް ފެނެއެވެ. ރަނުގެތޮރާގައި ހިސަވާސާގެ ބާޖާރު
ވަރަށްވެސް ގަދަވެ. އެޒުދުކަރައިން އައިސްތިތި އަށްހެންކުދިންކަރު ޖިޔާރާއަށް
އެއްވެ ކުޅަދާނަކަން ނަށް ހިނގާފައިވަނީ ސޯމަވަރުތިކުގައި ރަދުން
އަށްސަވައިގެން، މިއާ ގަނޑުވަރުން ގެންދަވައި ޖިޔާރާ ބޭއްސަވައިފައި އިސާމަކަން
ތިޔްސަބާކަ ރުޅިޔާގެ އަގްޗިތާއް ދުއްވިޔާ ކިޔާތިވެސް އިވެނެވެ."

ވާހަކައިގެ ބައިމަތިކަ، ދިޔުކުސާގޭ ނުއުމާނު ދިދިއެވެ. އެދިދި މައުޖިދު
ޒާކިރުކުރެއްވިވެސް ބޮރުނުނެވެ. ވާހަކަނިމުނީ، ފިރުޒީގެ މަރުޙޫމް މަނިކުފާނު

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝުޢޫރު ދިރިދޭ އުފާވެރި ބާއްޖަވެރި ކައިވެނިންނެވެ. އެކައިވެނިން ޖަން މިތިބި ކުދި މިހުނުވެސް ގެނަހި ބޭރުންނެވެ. ކައިވެނި ފާރިޖެހުން ބޭރުގެ ރަޙުމަތްތެރިންނަށް ދަރުމަވަތްވެސް ދެވުނެވެ. ވާހަކައިގެ ނިމުން 160 ވަނަ ސަފްހާއިން ފިޔަވަޅުލައްވާނެވެ.

"ކޮންމެއަކަސް ޖުމާދިލްއާޚިރު ފަސްދަވަ ހުކުރުވިޔާފާރި ތިންވަނަ ސަޢަތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުޅުމާލޭދިރި ފިކުރުގެ ކަރިއަށްމަހިކާތާއި ކާވެނިބައްޓަވައިގެންފިއެވެ. މިދިރި މާލެވަޔާއިގަމި ކަމިންދުއްވާ ބޭޖެއްގައެވެ. މިކާވެނި ކަބިލަހުން އެކިއެކި ކަރަކަރައިގެ ވަރަށްގިނަމީހުން ބާސްކުރިއެވެ. މިއެންމެން އައިވެސް ކަމިންދުއްވާބޭޖެއްގައެވެ.

މިކާވެނި ކަބިލަހުން އަންނާން ހުޅުމާލޭދިރިގެ ރަޙުމަތްތެރި ޖެހި ސަން އިނގިރޭސިވިލާތުން ޖުމާދިލްއާޚިރު ސަތަދުވަހު ގިނދުންގެއިން ހުކުރުމިނދުއްވާބޭކަން އަރައި އިނގިފައި ދުއްވާންއިންމިހާގެ ގޮތުގައި ބަންޖެހެތޯ. ހަމަ ހަތަރުގޮޅި ބަހަތުރު ދޮރިވި ރާއްޖޭގެ މާޙައަން ދާންވެއްޖޭތޯ. އަދި ދާންވީ ސައި ޖަރާވާންތެރ ވައިބައި ރަނގަޅު ސަންޖެހި ވަރަކާއި، ފިހިފުންއަޅަރުތެކުރެއް ހިފައިގެންނޭ. ކޮންމެވެސް ރައްކާއްވާގެން އެހެންބޭއްގައި ސްޖަރުސަށް ބާރަންދުއްވާނެވެ.

އެމީހާ. ރާސްޝް. ސަވަރ. މިހުންބޮންޖެހެއްވެ."

މާތްރަސްކަލާނގެ އަރުވަސްލާތްމަހުނަހާ ދިރާވާލުގަ ދިރިފުގާހުއިންނާން ރައްޔިތުންގެ ހަރަކާތްތަކަށް، އެޑުކޭޝަނަށް ކުރިއަށް ދިއުމުގެ ގޮތުގައި އަރުވަސްލާތްމަހުނަހާ މިތަވަރު ކުރައްވާށިއެވެ. آمين

19 ޖުލައި 2000

އަބްބާސް އިބްރާހީމް

ދިވެހިބަހާއި ތާރީޚަށް ޚިދުމަތްކުރާ ޤައުމީ މަރުކަޒުގެ ރައީސް

ވަބުލަކަމުގެ އިބްރާހީމް
މާލެ.

تَقْرِيظُ

މިފޮތަކީ (رواية نعمان ومريم) فضيلة الشّيخ المرحوم حسين صلاح الدّين މީގެ 24 އަހަރުގެ ކުރިން މިޞްރުއަރަބިން ދިވެހިބަހަށް ތަރުޖަމާކުރެއްވި ރިވާޔަތެކެވެ. ވާހަކައަކީ ރިވެތި ބަހުން ލިޔެފައިވާ، ވާހަކައިގެ ތެރޭގައި އެންމެރީތި އަށްވާހަކައެވެ. ވާހަކައިގައި ފާޅުކުރެވިފައިވާ ޝަރުޢީހުކުމްތައް އަދަބުވެރިކަމާއި ތަރުބިއްޔަތުގެ އަސްލުތައް އެކުލެވިގެންވާ ކަމުގައި މިދެވެހިރާއްޖޭގެ ދަރިންނަށް އަސްލު ދެއްކުމަށް އިނގިރޭސިބަހުން ލިޔެފައިވާ ރިވާޔަތްތައް ފަދައިން އެންގޭނެ ކަމެއް ލިބިގެންވާ ފޮތެކެވެ.

ކުޅަދާނަ ތަރުޖަމާކުރައްވާ މިވާހަކައިގެ فضيلة الشّيخ المرحوم حسين صلاح الدّين ގެ ދުރުވިސްނުންތެރިކަމުގެ ތަޖުރިބާއިން ދިރިއުޅުއްވި އެންމެ ރަނގަޅު ވަކިވާހަކަތަކެވެ. މިވާހަކައިގެ ސަފުހާތަކުން ރިވެތިކަމާއި ދެރަބިނދުމާ ވަރަށް ޙައްޤު ގޮތުގައި ތަޢާރަފުވެގެން ދިޔަބަހެއްގެ މިސާލު ނަގައިދެއެވެ.

މިފަދަ ވާހަކައަށް އަހުރެއްވިދާނެ ވާހަކަތަކެވެ. فضيلة الشّيخ المرحوم އަށް محكمة الأرشاد ގެ ނަމުގައި މިއަދު އަޅުގަނޑު ތަޢުޒިޔާ ދަންނަވަމެވެ. ﷲ ރަޙްމަތްފުޅު ލައްވާށިއެވެ. އާމީން! މިވާހަކަ ދިރުއްވަވާދެއްވާ ސަފުހާ ރީތިގޮތުގައި ދުނިޔެޖެހިޖެހުން އަބަދުގައި ފެނިލާނެ އުމީދު ދަމަހައްޓައިދިނުމެވެ.

މިފޮތް ޗާޕުކުރެއްވުން ވިސްނާވަޑައިގަތުމަށްޓަކާ، އަޅުގަނޑު مطبعة

السّعادة ގެ ވެރިންނަށް ޚާއްޞަކޮށް އެމާގެ ޝުކުރު އަލްމުޙްތަރަމް ޢަބްދުالله
އިސްލާމީ ދަރުސް އަޅުގަނޑުމެން ޝުކުރުވެރިވަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ފަރުވާތެރިކަމާއެކު.

އަޅުގަނޑުގެ ދުޢާއަކީ، މިފޮތުގެ ނަފާއިން ޢާއްމުންގެ ދަރިންނަށް އަދިވެސް
އިތުރުކުރުމާއި ދީނީ ފޮތުގެ މުސާޢަދަލިބިގެން ސޮރުކުދިންގެ ނިކުމެދާނެ
އިތުރުވުމެވެ.

٢٠ شوّال ١٣٧٦ هـ

خادمكم المخلص

(ސޮއި) ޢަލީ އަބޫބަކުރު

محكمة الأِرشاد ގެ ވަކީލު

رواية نعمان ومريم

رواية

أدبية فكاهية غرامية أخلاقية

لمؤلفها مرزا شكيب

١٣٥٢هـ

إنّ البعاد عن الاهلين والوطن ، هو الشّفاء لداء الفتن والمحن
فاهنأ إذا نابك خطب البعد مغتربا ، واشكر إذا كنت في أمن وفي سكن
إنّ السّلامة في هذا الزمان لمن ، جفاه من غير ذنب إخوة الوطن

بسم الله الرحمن الرحیم

خاک را زنده کند تربیت باد بهار
سنگ باشد که دلش زنده نه گردد به نسیم

ތަމިރުގެ ވިހިނަދަވަހި، އިންސާނާގެ ހަރިގަނޑަށް ޤުރުން ފުރުމުން،
އުހަރިގަނޑުގައިވާ ހިތަކުން ތާޒާކަންލިބިދޭ، ފުރާނަދިރިގެންދާކަމީ، ޝަވްއެއްކުރި
ކަމެއްނުންނެވެ. އުކަހިވެރި ބާރުއެގައިހުރި، ތަނަވަސްކޮށް އެތި މިހަކަމިއްޔާ
މިފޮތިރާވަމުން، އެމިހާގެ ހިތުގެ ތުރާގަހި، މާއިހުއްސުރު ފޮތުމިފައިވާ
ކުރުހުންތަކާއި، ނަމުނާތަކެއް ހާސާވެ ފުންނާންފަހައިފާނެއެވެ. ދީން އެތަކެތީގެ
ދަތިން ފަރުދާއެއް އެޅުމަން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، ކަންމުވެސް ޙައްސިފައެއްގެ
ކުރުހުމެއް ހިތުގެ ސާފުކަރުދާހުގެ މަތިގައި، ކުރަހާންފަހަރާފާނެއެވެ.
މިފޮތަކީން ކުރުކޮށް ތަރުޖަމާ ކުރިއިން މިލިބި نُعمانُ ومَرْيَمْ ގެ
ވާހަކައެވެ.
އަދިވަކިން ހާރުސްބަކޮށް (ސިލްސިލާ) ހައުރުދަހުގެ ވިހިވަރުދި،
ވާގަދައަސްރެއް ހުރިވެއްޖެވެ. މިއަސްރުތަކުން މިޙާ ހިތްވަރަކާއި ފަންވަރަކުން
މިވާހަކަ އާދައިގެ ކުރުދާހުގައި ދިރުމުގަން ތެސްދުކުރުމުންކަމަން މިވާހަކަ މިއުން
މިހާ ބުނެވިއްޖެވެ.

والسلام

۲۰ ذی الحجّة الحرام سنـــة ۱۳۵۲ ه   مرزا شکیب

ހުކުރުވިލޭރެއިގެ ވަޢިޒް

މިވަނަ އަހަރު މުޙައްރަމުމަހުގެ ފަނަރަވީ ހުކުރުވިލޭރޭ ވަޢިޒްވެގެން އައިއިރު، މާލޭގެ މަގުމަތީގައި އާދަވެގެން ކޮންމެ ހުކުރުވިލޭރެއަކު ފުމުއެގޭ ތާގަފިލިފުމާ އަޒާން، ދިއްދުގޭ މޫސާކަލޭގެފާނުން ހެއިލެވިގެން ހިތައްއެރިއެވެ. އުކުރަނީ ކޮންމެވެސް ބޮޑުމާނައެއްހުރި ކަމެއްތޯއެވެ. އެކަމަކު ކުރާނަން ފެނުން ބަޔާނެއްވެސް އެގޭކަށްނެތެވެ. އެކަމަކު ހީވަނީ ރާއްޖެ އިސްލާމްވި ޒަމާނުއްސުރެ ކުރާމަކަމަކަން ފާނެނެނެން. ރާއްޖޭގެ މިކަހަލަ ކަންތައްތައްވެސް، ރަނގަޅު ތާރީޚީގޮތުން ފިލާނަނުން އިހުޒަމާނުއްސުރު ދިއްވުމުން އައިސްފައިވާނަމަ ކިޔައިދެނީގޮތަށް އާން. އާން. ކޮންމެއަކަސް މިފިތުރުވާނުތޯއެވެ. މިހެން ހިތަށް އެރުމުން بِسْمِ اللهِ ކޮށް ހިފާލާ، ފުންމައިގެން ތުރުފު ބޭރުގެ ދޮރުހުރުގެމަތިވައި ހުއްޓާފާ ބަލައިލިއިރު، މިކަލޭގެފާނުންގެ އައިސްފުޅާ، ސިއްތިފުޅާދަރިބެން، ދެންތިފި ކިޔަދޫބެން ގޮވައިގެން ދޮރުމަތީގައި އެގެއްގެ ތިއްބެވެ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) ދޮރުކަނބަލޭ. މަންމާކޮބައިތަ؟

އައިސްފުޅާ) މަންމާ ފަތިސްނަމާދުކުރައްވަނީއެވެ. ސައިކުރާފަސް އަރުން ކިޔަވަތެވެ. ގަހުވަ ތަހައްޖުދުކުރައްވަނީ މަންމާ ނުކުންނަވާތީއެވެ.
މޫސާކަލޭގެފާނުން ހިތަށްއެރިއެވެ. މި ގަހުވަ ތަހައްޖުދުވާއިރަށް ނަމާދުކޮށްލައިގެން ނައްދުވެރިވިއްޔާ އަނެއްކާ.......

ދެން މީނާއަވަހަށް ގިރިދިގެ ތެރެއަށް ވަދެ އެތާގައި ކުރާނެވިކަމެއްކޮށް، މީނާގެ ފަސްމު ބަދަލުކޮށް ނަލަހެދިގެން ގެއިން ނުކުމެގެން ހެންވޭރު ބޮޑުތަކުރު

މިސްކިތާދިދާހަން ޤާއިމު، ހިމަން އަރަހާ. ނުނެގޭ ފަހިކުގެ ވަހަރި ޗޮދު
އެއްގޮތް. އަދިވަޔިން މިގޮތް، މިޖަހަނދުވަރެއް ދެރިވިއްޔާ. މާދި ހިމަށް ކިހިޔަން
ދެބި ވިސްނުން ތާޒާވެ، އަދި މިހާގެ ގަދުރުވެސް ހަނދާނުވާހަމެވެ. އާނ. އާނ.
ކޮންގެއަޔަސް ގަދުރުގެ ހަނދާނުކޮން ވެއަތުވެރިއަ ޖަމާނަން ތާރީޚުކޮން އުގުމަޔި
حَكِيمُ اَفْلاَطُونُ ބުނުއްވިކަމަށް ހިފުރައިން ސައުދަރަވަރަ ޤަރުނުގެ ތެރޭގައި
މާތާގައި އުގުއްވި އަށްސަރި މުޅަށްމަދު ޖަމާނުއްދިން އިބްނިށް ސާރިބު
އިސަވެލުމަޔި މިޔާޒޭގެ ތާނުން ދިވެހިބަހުން ގެއްދިވި ގެންދިޔަގައި އެވާދިއަރިން،
އިންސާނުންގެ ޖަބިއްޔަތުގައިވާ ޔަމަޔިއްވެ. އެގެންނާ އަރަތުދުން ކިރިޔާ
ހިޔާނުނުހައިރު މިހިރަމަގުމަގުވެސް އަންނަނުތުރުޔާ، ހަނަފަސްޔަމާ
ބައްޔަނުމާގެ މަގުގެ ގެފުރާތަކައި އެމުނަ ފަހަރުގަވާ ޔަޤާއްއެގެއްގެ ނުތުރު
ހަޖިޔާ، މިހިރަގޮތުގަތުން ޔަހައިދުރާ". އަދި އެހިއްގެން ޔަންތައްތަށް
ނުނަގިތުތައްވާ، ހަނދާނުވެސް ރަނގަޔި ނުޔާރިއްޔާ. އެޔަމަނު އަރަހަނުގެ
ހިތަންވެސް (ޢަދުލު) އަހިސްވަނިމާ ހައްދަހަގި އުފުލުއްވާ. މަތިހަނިނުރި،
ސާފުތު މިނުނަނި އުދުޖިވާ. މިގެ ސިއްރަޔި ކަބައިބާވާ. މިޔަހަޖ
ޔާޖުތުޔާއްގައި ނުހުގެނުދު ހަރުކަން ހިނގައިފައި އަދިސް މިސްލިމު
ތަރުމަދުއްތަން އަރަނި، ފުންނާނާ ދުސާދިރީގެ އެގެރަ ރަތި ހަރުއަޖުފުދުން، تِلْكَ أُمَّةٌ
قَدْ خَلَتْ لَهَامَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَا كَسَبْتُمْ وَلاَ تُسْئَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ، މި އާޔަތް
ވިދާޅުވުމުގެ ބޮޑުމާއިއްޔާ ދެވަނަ ރަޔުޔަތުގެ ރަޔުއްއްނަވެޖައިގެންނަވަނިއްވެ.
މިސްލިމުއްޔެ ފުރާނުގެތަވަފައްވެ. ދުސާޔާޚާގެފާނަން ހިތި، އަންއްޔާ
ދެވަނައަން ގެއިޚުދުނުގެންނުވެ. އަނގާ، އަނގާތާވެސް ޔިއުނާ. އަވަސްއަވަރަން
އަރައިގެން އައިފައިވާން މިސްލިމު ތަރުމަދުއްތަން ތަރާތާނުޚައިފައި، އަރައިމި ރުޔުއް
ޖިބިގެންފިއްވެ.
ދުސާޔާޚާގެފާނު ނަމާދުގެ ޔަންތައްޔަން އަވަދިވެގެން މިސްލިމުން ފުއިބައި
ވައިމަދުއްޔަން ނުޔުބިއިރު، ގެންވާރު މައިޗާނާ ހަމަތާނަގައި، ފުންނާނާގެ

މޫސާދީދީއާއި، ދިލްކުޝާގޭ ނުރުހާންދީދީއާއި، ދެބޭފުޅުންވާހަކަފުޅު ދައްކަވާން
ތިއްބެވުމުން. މިތަން ދެކެފައި މޫސާކަލޭގެފާނު ހިތަށްއެރީ. މިއިން ހަދަކޮންގެ
ބައިވުގެއްގެ ވަރަމޮބުގުން ނަމަވެސް ދިރަބާރަ ފިހަވަރު އަލައިލައްހަކާ ހުރަކާ
ނުދާނެހޯ. ކޮންމެވެސް އައުލަދުގެހް މިބާތަކަން ކަނަވަރު. އަރަހަންގެ
ގަނޑަނޑު ސިއްޔާ އޮޅު މިއަދު އަނބުރައިލާނީ، މިތަނުން ކޮން މިސްރާބަކުން
ބާވައްޔެ! މިފުކުރު ހިންގަމުންގޮސް މިދެބައިފުޅުން ދަރުނަވާ ވާހަކަފުޅެއް އެކަނުން
ދަރިވަރުން ނާޔަވާ ހިސާބަކަށް ކުއްޖިމާއިރު، މިކަލޭގެފާނު މިއުރުހުންނަވާ، ކުއްޖިމިތި
ކަތްއަސަރުގެ މިހުން، ދުވަހުދުވަހުގައި ތިޔަބޭފުޅު. ކުޑައިރުކޮށްގެން މިތަނާ
އެދެބައިފުޅުން ކުރު މޫސާދީދީ މޫސާކަލޭގެފާނާއި ދިމާވަން
ބައްދަލުވަޑައިގަތްވައިފައި.

މޫސާދީދީ) اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ

މޫސާކަލޭގެފާނު) ކަނާތްފާލައި ޗައްސަލައި ހިނިތުންވެ ބޯކުޑަކޮށް
ލަނބާލައިފައި وَعَلَيْكُمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ

މޫސާދީދީ) ކޮން ހާލެއްތޯ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) الحمد لله، ތިޔަބޭފުޅުންނަށް މާތްރަސްކަލާނގެ ގަދަ
ނަޞީބުދެއްވާން.

މޫސާދީދީ) ރަނގަޅު ވަރަށްތޯ. އުފާވުނުއްޖޭ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) ތިޔަބޭފުޅުންގެ ބަރަކާތާއި ނަސީބުފުޅުންނޭ. ދެން
އެތާތިބި އެންމެނާއި ދިމާވަން މިގޭ ދެބޭފުޅުން ކުޑަކޮން
ހިނިތުންވަޑައިގެންވަޑައިގަތީ، އެއްބައިފުޅުވަކި
އަނެއްބައިފުޅުވަކަން އަތްފުޅުގައި ޗޫނުކަރުއްވައި
ސަލާން ކުރައްވައިފައި، މޫސާދީދީ ހިނގަވައިގަތީ
ދުވަނަށް. ނުރުހާންދީދީ އޮތުރަށްވެ. މޫސާކަލޭގެފާނަށް
ހިނގައިގެންވަދި ނުރުހާންދީދީގެ ފަހަތުން

ކަމުގައިވީއެވެ. ތަންކޮޅަކަށް ވަޒީރުގެން އެތާއަށަ ޙ.މ
ކުންފުނީގެ ތޫސްއަޑިޔާއި ހަމަވެވަޑައިގަތުއިރު، މިއަދަކީ
ބަނދަރު ދުވަހެއްކަމުން، މިތާގެ މަޖީބުރާއި ތިރީބުރީގެ
ހުރިހާއި ދަރުމަވެރިން ޚާދިމުވެއެވެ. ދަރުމަވަންތަކަން އެހުންނަ
އިބްރާހީމް ނޫރީ ދަރުމައެއިރީގައި ބޭރުގައި ހުރިވައި ނުޢުމާން
ދީދީ އަރައިހަމަވެވަޑައިގަތީމާ، ކަނޑުއެޅުމަށް ސަލާންކޮށް
އަދަބުވިއެވެ. ނުޢުމާންދީދީ އެސަލާން ރައްދުކުރައްވަމުން
ކުރެއްވީ އެހެބޭރުވަޑައިގަތް ގަތުމުގައި މޫސާކަލޭގެފާނުން
އެދިރިގެ ފަހަތުފުޅުން އަންނާތީވެ ދުރާވަޑައިގެން ވަޑައި
ވިދާޅުވިއެވެ.

ނުޢުމާންދީދީ) މޫސާކަލޭގެފާނު. މިގެ މިހުރިތާގައި، އިހުގައި އޮތީ
ހަނދުވަރުބޮޑުވެ ކިޔާފުންގަނޑުކަ. ބާނާތީ އަހަރުމެ؟

މޫސާކަލޭގެފާނު) އާދެ. ބަލާބަ ބޭނުންތާއެއްފަށަ އަހަރެން...

ނުޢުމާންދީދީ) ކަލޭގެފާނު ނޫސްބަލައި އުޅުނީތަ؟

މޫސާކަލޭގެފާނު) އާދެ. އަޅުގަނޑުގެ ދަރިން ކަނބަލުންގެ މިތާގައި އޮތަރަ ދަރުނަންވެ
އުޅެނީ، އަހަރުއަހަރަން އިސްތިރާހަތުގެ އަޅުގަނޑު. އެތަނުން
ތާނަށްނޫސް އަޅުގަނޑުފަސް ބަލައިލަހަރަން ބަރައިބަރައި
އުޅެން.

ނުޢުމާންދީދީ) މިއަދުބޭނުއްވި ކަނބަލުން އިނގިރޭސި ދަންނަނީތަ؟

މޫސާކަލޭގެފާނު) އާދެ. އަދިފަސް ހިއްވަނީ.

ނުޢުމާންދީދީ) ކޮން މަދަރުސާއަކުންތަ؟

މޫސާކަލޭގެފާނު) ހުންގުރު ސަރުކާރީ މަދަރުސާއިންނެވެ. މިއަހަރު ހުސްވިއާ
އަޅުގަނޑު ހިތައި މިހާރީ ސިލްކަން ފުސްވާނެކަމުގައެވެ.
އެތާނގައި ދުއަހަރަކު ހިއްވައި، ގޮޖްރާގް ފާސްވިއާ

އަތުގަނޑުގެންކަހަލަ ދިރަފަރުގެ ޖިންނަން
ފުދޭވަރުގެ ދާނާ ނޫންތޯ! އަހަރި ތޯނަން
ފިރިފުރާވަރުވެސްވެދާނިއްޔާ.

ނުއުމާންދިރިދީ)

މޫސާކަލޭގެފާނުވޯ. އިލްމަކީ ހަށްދަހައިވާ ވަރަކާއި
ގަދަބާރުއް ހުރިކަމުގާ. ކޮންމެތަނެއް ނަމަވެސް ހަމައެކަހަލައި
ކުރިއުރެއްއެރައި، މަތިވެރިވަނީ އިލްމުވެރިކަމާއި ހުނަރުންނޯ.
ވާހައި ދެރަތުރެއްވެ، ނިކަމެތިވަނީ ޗާހިލުކަމާއި
ހަސަދަޔަށް. ޖިރާއްޗޭގެ ވެއަތުވެރިޔަ ޔަމާނަތާއި
ޖިހައިރަން ބަލައިލިޔަސް ޖިބުރުގެ މޮޅު ދަލީލުކަން
ފުދޭނޫނުހޭ؟ އަދި މުލި ދުނިޔާގެ ތާރީހު އެއި އެދަނަސަ
ޖިނުންނަން މާވަރުއެކަށްބޮޑު ދަލީލެކޭ. ޖިހުންނުވެ ދާނީ
ޔަހަނަކުންހޭ؟ މާތްރަސްކަލާނގެ އިންސާނުންނާއި،
އެހެނިހެން ބަހައިވާނުންނާއި، ވަޔިކަރުއްވި މާތް ދަރަޖައަކީ،
އިލްމުވެރިކަން ވިއްޔާތޯ. ޖިއަޔާ އެއްވެސް ޖިހަކަން
ނުނިގުނުކަމެއްނޫންނޯތޯ. އެކަމަކު އިލްމުގެ މޮޅުކަން
އެނގޭނެވެސް އިލްމެއް ޖިބިގެންނޯ. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް
އިލްމެއްނެތި ތިބޭ ޗާހިލުން ތިބޭނީ އަބަދުވެސް ޖިބާވަތްގެ
ބަސްބަހަން ހަލާކުމެކޮންކޮން އިލްމުވެރިންނަން
ހުރަސްހާރަކޮންކޮންވެ. އެހެން އެވާކަލު ތިމަންނާގެނަން
ތިބޭވާ ދެރަ ބާރުވެސްނޫނީގެ ކަމުންނޯ. ކޮންމެފަދަ
ހަޖެދެރަ ނިކަމެތިގޮތަކުން ނަމަވެސް ފަސޭހަގޮތަކުން
ވަގުތުގެ ފުރާގު ޖިބުންޖާ ޗާހިލުންނަން ވަރިހަމަވާނޯތޯ.
ތިމާގެދިން، ތިމާގެވަޗަން، ތިމާގެ އަބުރު، ޖިއިން
ހަމައެއްވެސްކަމަކަން ފުރުވާލެއް ނުބެހެއްޗޭނެވެ. ޖިހުންވެތޯ

ބުނެވުނީ ތިރީހުރިމަތީ އިޚްލާޞްތެރިކަމެވެ. ވަރުގަދަކަމުގައި
ޤިޔާމަތުގައެވެ.

އަދި ކަރިމުން އެކަށްގެން ނުދަންނަ، ހިތާމަވެރިހާލަތުން
އެއިބޫރުނުވާ އިންސާނުންގެ ސިފައިގައި ދުނިޔެއަށް
ނާންނަ ބަލަށް ކަމުގައި ވިދަޅުވާ އިލްމުގެ ހިތަށް އަރާނީ
ކަންމުވެސް ދުވަސް ހަމަނުވެ ކުރެއްވިތާނެވެ. މިކަމުގައިން
މިވާހަކަ ތިބަހަނާ، މިވާގެބަހަށް ވެރިވިން، يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ
مَاقَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا، މި އާޔަތް
ކަމަށް އަޅުއްވާނެ. ނުއަދާކުރީ ކަލާމުއްލާހު سُبْحَانَهُ جَلَّ
شَأْنُهُ މިގޮތުގައި ވިދާޅުވެއެވެ.

(މުސްލިމުންގެ ވާޖިބު) އާދެ. އާދެ. އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމްދީނަށް ވާތަކަށް.
އެކަމަކު މިޒާތަށް ކަލިމަ އިސްލާމީވެރިކަމާ ހިއްސާ
އަޅުވަދިން އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ އެއްޗެއް ކުރުމެއްވާނެ.
އެއީ އިސްލާމްދީނުގެ ބުނެވޭބަހާ ބަދަލު އެކަމުގެ
އެކުވެރިން ކުރެހުމުގެ ވާހަކަ. އިސްލާމް ދީން ވަރަށް
އިސްލާމީ ހަދަހާވިދާޅު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވުނު ތިކޮޅު
އިސްލާމް ކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކުވެރިން، ކުރަމުން
ނުހިނގާނެއެވެ. އަދި ބަލާއިރު ބުނާނީ އިވޭނެ. މިއަދަދަށް
ކުޅަދާނަކަން އެބައޮތެވެ. މިއަދު ހަބަރުގައި އިސްލާމް
އިސްލާމީ ދަރުމަކަން އެކިއެކި ކަންތަކުގެ ހަބަހަށް ގަދަކަމެއް
ބާރުދޭކަން އިސްލާމްވާނެއެވެ. މިހެންވީއިރު މިގޮތް
އިސްލާމްކުރުމުގެ ފުރިހަމަ ދީނުގެ ތަރިބިއްޔަތު ކަހަލަ
އަޅާލާން ކުރިޔަށްދާ މިސްކިތްތަކުގައި ވަރަށް އެއްބަސް
މިހުރި އިސްލާމްދީނަށް އަދަބުވެރިކަން ހަމަހަމަ ކުރިއަށްދާ

މިޒާތިކަން ދިޔަ މިސްކިތުކަންނަން ފަސްތަކަށްބަދަލުވި، އަދިހު
އިންސާނު ފުރިހަމަކަމުން ކުރާނޫ އެއްވެސް
އަސްލުއް އަތުގަނޑުގައި ނިމިސްނުވެ. ދިރިވެސް
މިހާވަރަކުލާ ފުއްޓުވަން މިހާރުމީދިވޭ. މަންމަން
ކުރައްކާމާ ސަބަބަށް އިޙްމާލުކުރަނީ. ދުރަވެމާ
ސަބަބަށް ބާރިޢުކުރާ.

ނުޢްމާންދީދީ) ކުޑަކޮން ހިނގުމުގެވަޢިޒުކޮށްފައިވައި މޫސާކަލޭގެފާނުން
މިހާރުއްކޮޅި ފާހަކައި، މިޖާމާނުގެ މިހަކު ދަތުކާނުކަމުން
އަހުރުން ހިނގުކުރާކަމަ ފާހަކައިކީ. އަދި ކަލޭގެފާނުން
އެވުންނުވިމައި ހުރުގެން ބުނެބޭއްކަމުކަމުން
ހިތުއްނުވެހީ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) ނޫން. ނޫން. ސާރި ބާރޯ. ހަމަ ރަނގަޅަން
އެވުންނުވިމަނީ. ވިމާނުބޭހީ. މައި މަތުކަމުގެ އިވޭ
މަދުސަމާއް ދުއްތާރީ.

ނުޢްމާންދީދީ) މޫސާކަލޭގެފާނުވޭ. އިޙުމާލުވާ ބުނުވޭ ބަހަކީ ވަރަށްބޭ
އާއްމު ކަށުރަތުއް އޮތުބަހާއީ. އެބަސްކަންމަވެސް
އެއްނަރަކާ ދެވައިމަހުކަން، ވަކި ހާއްސަ މަށުރައާކަން
އުޅޭހިތުއްވެ. مَثَلاً. ދިނުމެ އިޙްމާލު، ބާރުގެ އިޙްމާލު،
ވަޒީފާގެ އިޙްމާލު، މިގޮތަން ކިޔަނުމެ ގިނައިންވެސް
ކިޔަނޭތުއްވެ. އެކަމަކު އަހަރެމެން މިޖާމާނުގަޔި، ހަމަ مُطْلَق
އަކަށް އިޙްމާލު މިކަހާ އެއްޗަކީ، އިންސާނާގެ ހަރުކަތުން
ނުވަތަ ހިތުގެހަޖަން ނުވަތަ މިމާއައި އެއްޗިހެއްގެ
އިންސާނާ އަޅަތަކުންހަން ނުވަތަ އެމިހާއި މިކާއްޖެހުއްތަ
ދުނިޔެއަކީ ނުވަތަ މިދުނިޔެއަކީވާ، ދުރު ދުމިތިބޭހުއްތަ

އާޚިރަތަން މަންފަޢާ ކުރާ އެނގުންތަކެވެ.

ދުނިޔޭގައި މުސްތަޤިއްރު ޒިކުރު ތަސްބީޙަ ވިދާޅުވެފައި އެވިދާޅުވި ދުޢާގައި وَعِلْمًا نَافِعًا މިހެން ވިދާޅުވި އަޅުވުގެއް ނާފިޢުވޭ. އެއަކީ އެދިދިގެ ބަސްތުގެއްނުން. އެއީ އިލްމު رسول الله ގެފާނުގެ ދުޢާފުޅެވެ. މިބަސްފުޅުންނާއި، އަދި އިލްމުއަކަށްގެ ފާނުން حديث ކުރައްވައިފައިވާ އެތައްގިނަ ބަސްފުޅުތަކުން، އިލްމުއަކަށްގެ ފާނުން މާރިފާފޮކޮން ބަލާނކުރައްވައިފައިވާ ކަންތައްތަކެއް ރިވާކޮށްން އަލިފުޅުވެވުގެން ވަޑިގެން، ގެދިޔަމާނގެ ދަންނަވާގެން އިލްމުގެނަން ދިއުގިވޮސް ކޮށްމިއަކު ނުވަތަ ކޮށްމެ ބަޔަކުގެ އުމުރަކު ނުވަތަ އެބަޔަކު ދަންނަ އެއްޗަކެވެ. މިގޮތުން އެއްބައިމީހުންނަށް އިލްމަކަށް ވިއްޖެވެ. އަނެއްބައިމީހުންނަށް نَحْو އެވެ. އަނެއްބައިމީހުންނަށް صَرْف އެވެ. އަނެއްބަޔަކަށް ކޮންމެވެސް އަނެއްކަމެއްކަމެވެ. މިކަން، އަދި ނުލިބޭނެއެއްކަމާނަތަ މުއްކޮފަދަ އިލްމު ދީނުގައިވެސްފައިވާ އުމުރުވުމުގެ ނުބައި އިދުރުތަކާހުރި، އެފައިކަ ބައިބަޔަކު ވަކިވަކިފަސް ބައިބައިގެ މީހުން އެއްބަޔަކީ އަނެއްބަޔަކާއި ގުޅުގައި ހަމަޖެއްސުމުގެ ބާވަތް ނޫނީ ނަފުސް ގޮތުގައިވެސް ހަރަކާތްތެރިވާ ގޮތުގެ ތަނަވަސްކަމެވެ. އެއްބައިނަކުގެ ކާމިޔާބުއެއްބައިކު ކާކުރެ ނުވެއް. އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކާ. ކާވަރި ބަޔައީން ނުވާނެ. އެއްބަޔަކާގެ މިސާލަކަށް އަނެއްބަޔަކު އަރައިގަންނާން ނުވާނެ. އެއްބަޔަކާގެ ވަޒީފާތަކުގެ އަނެއްބައިމީހުގެ މީހަކު ވަކިކުރައިގަނެއް

ނުވެއްޖެ. މިގޮތުން ހަދައި ކަންތައްތައް އޮޅުވައިގެން ކޮންމެ ބަޔަކުދެ، އެބަޔަކުގެ އަތުގައިހުރި އެއްޗެއް އަގުއަރުވައި، އެބައިމީހުންގެ ދުނިޔޭގެ ނުބައި އެދުންތަކުގެ ބާޒާރުގައި ވިއްކަން، އެއްބަޔަކު އަތުން އެހެނަސް އެއީ ޙަޤީގަތާދުރުކަން އަނެއްބަޔަކުގައި ތަޢަދި ސޫފީމަޛްހަބުތަކުން ކުރިވަރުކޮށްގެން އުޅެ މިއްޔާމާ تَوْحِيدُ ގެ އިލްމު އިސްލާމްދީނުން ދުރުކުރުން ބާރުވެރިކަން އެއީ އެބަޔަށް ދީނުގެ ކުރުމަށް ފެންނަނީ ފަހަން ކަންތައް ހުރުވުމުން، އަޅުތަކުމީގައި ދީއްބައި ދީނަވަހަޖެހޮ ގޮސްޖެހި ގިރާތްތަކުން ގިރައި، އަރާތްތަވަރުން އަރައި ވެއްޖެއެވެ. އެކަމަކު މިހާރު ދީނާއި އަބަދުން ދުނިޔެއާމަކަން މާޒީރަސްކަމާޖެ އިރާދަކުރާއްވަ ދީންކަމުގައި ވާތީވެ، އެކަމާޖެ އަނެއްކާވެސް ކޮންމެވެސް ބަދަލު ކުރުމުގައި ވަރަށްވަރުގެ ދެކުވެރިކަރުއްވައިގެން އެކަމާޖެ ޙައްޤީމް ތާއިމުކުރައްވައިނުވާނަމަ. މިޒައި އެހެބަދަލު ކުރައްވާއިރުވެސް ހަމަ އިލްމުގެ ބާރުނަން. އިލްމުގެ ބާރުން ކުރީ އެހީ ފަރަކަން އިސްލާމްދީނުގެ صِراطُ ٱلْمُسْتَقِيمُ އެބަދަލުގެ ކުރިމަތީގައި އޮންނަނީ ދީމާސީދާގެ ނުން. އެގޮތުގެ ނަޒަރަ އިސްލާމްދީނުގެ ތަރަހަތައް ބިނާވެގެންވަނީ ސަވައްބަ އިލްމާއި ސަލާމަތްބުއްދީގެ މައްޗަށެވެ. ނާނިގިބެހެން ބަދަލު ނުވަތަ މިހާ ބޭނިހައި އެއްޗެއް ޖަބުރުކުރުމުގެ މައްޗަކަށެއް ނޫނެވެ.

ޢުސްކާރާގެ ފާލުވެ. މިޒަބުނުއްވިހެން

މާތްކަލާނގެ ރަސޫލުން ބިލްވިކަން އިމްރާވެއްޖެއްޔާ، އުމިހަކަން ޖެހެނި ދުނިޔެދުކަންފައި ވަރަށް ވަތަ

މިހާރު ރަސްގެފާނު އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރު
ވިސްނައިލިޔަސް، އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި، އިންސާނުން ވިސްނާލާއިރު
ނޫނީ އަދުލުވެރިކަމާއި ހަމަހަމަކަން ނުލިބެއެވެ. ދުނިޔޭގައި
އަމިއްލަ މީހުން، އިންސާނުންނަށް މާތް ބޮޑު ނިޢުމަތެއް
ދުނިޔޭގައި ނުލިބުމަށް ވުރެ ބޮޑު ނިޢުމަތެއް ނެތެވެ
ރަސްގެފާނު ހުރިހާ ކަމެއްގައި ރަސްގެފާނު
އެންމެ ފުރިހަމައެވެ. މިއަދުގެ ގޮތުން އަދިވެސް މިންވަރު
ބޮޑުވެފައިވާ އެކަށީގެން، ބޮޑުވެރިކަން ކުރިމަތިވެ
ހަމަހަމަކަމާއި ނުރަނގަޅުކަން ގެއްލިގެންދާ ދުވަސްތަކުގައި، މާ
މާތްބަޔަކު ކުރިމަތީ ދުނިޔެއަކީ ދުވަހަކު، ނުރަނގަޅު ގެއްލުން
ދުނިޔެ ދުނިޔެ ވިސްނުން ގެންގުޅެފައި މީހުންގެ ހިތްތަކަށް،
ދުނިޔެ ކުރިމަތިވެ ގޮތުގައި އަދި ބޮޑުވެރިކަން ދުނިޔޭ
ގޮތުގައިވެ ދުނިޔޭގައި ހުރިހާ ކަމެއްގައި ހިތްވަރުދޭ
ފުރަތަމަ ދުވަހުގެ ދުނިޔެ ނަމޫނާއިން، އެކަމުގެ
ބަޔަކަށް، ދުވަހު އަދި ދުނިޔޭގެ ބޮޑުކަމެއް ރަސްގެފާނު
އަދާކުރުމުގެ ހަމަ ހިތް، ގޮތުގައި ވެރިކަމުން ވަނީ
ވަރަށް ދު ބާރުގެ ގޮތުގައި ކަމުގައި، ސަލާމަތްކަމާ
ގެންދަން ނުކުތުމަށް މީހާ އެކަށީގެން ހިފެހެއްޓުމެވެ. ދުނިޔެ
ރަސްގެފާނު ވިސްނައިލިއްޔާ ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ކަމެއް؟
އެންމެ ފުރިހަމަ އިންސާނުންނަށް ނުބައިކަމުން ވިދާޅުވެއެވެ.
އެބައިކަމުން ކަނޑައި ނުކުތުމަށް އެކަށީގެން ނުހިނގާނެއެވެ.
ހަމަހަމަކަމުން އެބައިކަމުން ނަހަމަ އިންސާފުވެރިކަމަށް
ބޮޑު، މާތްރަސްކަލާނގެ ހިފައިން ބިރުވެރިކަން ބޮޑު
އަންނަބަދަލު ނުވަތަ ނޫނެވެ. އެބައިކަމުގެ ސަބަބާ

ސަރަދުބާރަތް ޢިލްމު رَسُولُ اللهِ ގެފާނުން،
އެކަލޭގެފާނުންގެ އެއްޗީނުސްގެ ޞަޙާބީންނަކާއި، އަދި މުޅި
ދުނިޔޭގެ އެންމެންނަށް ތެދުމަގު ދެއްކެވުމަށް އުފެއްދެވި
ޤުރްއާނި ކުރެއްވި ވަޙީކުރި މަސައްކަތްކުރަން
ނިކަންވިސްނައި ބަޔާންވެ. އަދި އެކަމުއްވި
މަސައްކަތްކުރަން ފެށި ދުނިޔެއަށް ޖެހިފައިވާ
ސަބަބުތަކަކާއި، ޤަބޫލުކަން އެއަށް މިޒަމާނަކީ
ވަންހަނާކަމުއްނުންވެ. ރިވިޔޫން ފުންނާން އުޅޫކަމެކެވެ.
އެކަލޭގެފާނުންގެ ދުއާއިގެ ވާހަކަތައް ދެންމެގައި އަހުރުން
ނަންގަތީ، وَعِلْمًا نَافِعًا
މުސާކަލޭގެފާނުގެ: މަންފައުކުރަނިވި ޢިލްމު ޢިލްމުތަކެވެ.
އެއީގެ ޢިލްމުވެރިން ތަރުޖަމާކޮށްދީ ދިނަމަ ވަރަކަށް އެތަށްއެއް
ތާރީ ކުރިއަރަމުން ބާއްޖަވެރިވަމުންނެވެ. އެއިލްމުންނިވެ
އެބާވަތުގެ ޢިލްމުވެރިން މަތިން ވަރަކަށް އެތަށްއެއްތާރީ
ހަމަވުމުވެ ސުންނާފަތިވަމުންނެވެ. ޢިލްމުވެރިން ކަމުގައި
ތިޔެންތައްގޭ ހަސަދަވެރި ބަޔަކު މަޝްހޫރުގައި އުފުލިއްޖެނަމަ،
އެމަސްރުގެ ހަޔާތު އަދި އަވަސްވާނުއެވެ. ކަސްތޫރިޔަސް
އަރަބުގެ އަދުކަމަށްވުރު، އެންމެ ސާބިތުއްގެ ޢިލްމު
އުނިގެންނެވެ. ޢިލްމުއެކަލޭގެފާނުން ކުރެއްވި حديث ފުޅު
އެއި ނަޤުލުކުރައްވާ މުސްނަދުތަކުގައި ބަސްފުޅުއެވެ. އެއަދި ذِكْرُ
تَسْبِيحَ، اِسْمُ عَزِيمَ ނުވަތަ اِسْتَفْعَلَ يَسْتَفْعِلُ، ضَرَبَ زَيْدٌ
عَمْرًوا މިފަދަ ތަކެތި ދަސްކުރުމުގެ ވާހަކަފުޅުތައްވާނީއެވެ.
ޢިލްމުއެކަލޭގެފާނުގެ ބިނާކުރެއްވިކަމާއި ކުރެއްވި
حديث ފުޅުތަކާއި، ޤުރްއާނި ތެދުމަގު ހަމަގައިމު އެންމެ

ރަނގަޅަށް އުނގެނިގަތުމަށް ގަސްދުކުރައްވާށެވެ، އެކަލޭގެފާނުގެ
اَصْحَابُ ބޭކަލުންނަށް ނަމަވާތޯ. އެބޭކަލުންގެ ޖަމާޢަތާއި،
އެބޭކަލުން އުޅުއްވި ގޮތްކޮޅުމަކަށް ނިކަން
ވިސްނައި ބަލާށެވެ. އެޒަމާން އެކައި ކުޅުއްވުމައި
އެބޭކަލުންނަން މުޅި ދުނިޔޭގެ ހެކިޔަކާއި ޖިސްމުގެ
ބަޔަކު ލޯބިވެރި. އެބޭކަލުން އެކަލޭގެފާނު ހަޔާތު
ދުނިޔޭގައި އުފާވެރިކަން ފަތްޕުރައި އޭގެ އެންމެ ބޮޑު،
ދީނުގެ އަގު އެބޭކަލުންގެ ކިބައިގަ ފޮނުވައި، ނިކަމެތިވި
ބޭނުމެއް ދީނަށް، އެބޭކަލުންގެ އެއްބަސްވުން ނަމާދު
ހުސްވެއްޖެ ذِكْرُ تَسْبِيحَ ތަކުން ކަމަށްނެ. ތިންތަކާ، އެއީ
އެކަންކަމާވެސް ދީނުގެ މަސްކަތް ހުރިހާ ކަންތައްތަކައި
ހަދާފައިވާކަމާއި ގަވާއިދުތަކާއި، ތަރުތީބުތަކާއި ދިކަމަ
އިސްލާމްދީނުގެ ހަސްތަ އުސޫލުތަކައި އެބޭކަލުން
ހިފެހެއްޓެވިއެން رَسُولُ اللّٰه ގެފާނުން ދެއްކެވި ތަރުތީބަކަށް
ތަބާވެގެން ދިއްބެވި ކަމުގެ ކުރުން. ވަރަކަށް
ބައިސް........

މިކަމަށް ވިސްނަކުރުމުގެ ތެރޭގައި އެއީގެ ދުނިޔޭގެ
ލޯބި ގަޑުވަރު ފެންހަރުއާއި ހަމަޖެހިއްޔާ. މިއަދު
ބަރަދު ދުވަހެއްކަމުން ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ދަނޑުވަރުއި
ބިރުވެރި އުމުރުގެ ތަނުގެތެރިއާއި ބައްދަލުވާން ހިނގާ
ހިނގާފައިވާތީ، މަސްތަކާ މަސްތަކުގެ ސިއްވާރިން
ހަޔަރުން އަރުކަން ތިރީގެހެއިން ބައިބޭހެން އެކަތިންގެ
ތާރީޚުންއި ދުނިޔޭގެ ގިނައަން ގިނައިކާން ތިއުމަން
އުފުލުމައި ހިނގާހިނގާފައިވާން މަސްއަތު އަނގަނި

ގަހަރުވަމުންނެވެ. ހިފެހެއްޓުމަށް އަދި އަންގަންނަވަނީ ބަހަނާގެ
ތަރަގައިހުރި މާސްވަމައްތަރުހޯ. ބުރުޖުވަރު ރީތި އިސްވެލާ
ރުގަ އެދިގެންދާ ދެބުވަގަދަ ރުޅިގެ ހުދުކަލެގެ ސޯދުކަންބޭ
ކަލިރަވަދީން ހަނިރާގާމީ ކަނދުރާ ހުޅަލާން ދިގު،
އުނގަނޅަން ހިމަ، ކުރަދުންކައްޗަކު، މާބޭގާ ހިނގުމުއްގައި
މިކުދިނާއި އިނގިރޭސިބަހުން ވާހަކަދައްކަމުން
މާރީގެތަކަން ހިނގުމުންކާރު ހަރުއްކަ ފިހަވަގަނޑުރު،
ހިނގުމުގެ މޫރީ އާކަރުމުން އަންނާރީ ފުނުންވެ.
މިކުދިންތިބި ވަރަން ސާފުހުދު ރީތިގަދުމުގައްވެ. ދިބާހުގެ
އަތްފުރާކަން ކަނޑަން ރޫ ހިއްޖައިފައި އެއަތުގެ ތިރިކާލު
އެގަބޭހި ހެލުގެ ތަންކާލައް މަތިން މުދައްދަނޑުއަން
ބައްދައިފައި ހުއްޓޭ. ދިބާސްހުރި ކަކުދަންފުރު ތަންކާލައް
ތިރިއަނެވެ. ދިބާހުގެ ފަސްބައިގެ ތިރިއަން ދެން
ފުންނާންއީ ގައިކުދާއި އެއްކަހަދަ އިސްޗާހިނުކެވެ.
ވަރަންސާފު ކަލުކުދައިގެ ފައިވާންދައިގެން ތިބުއެވެ. ކަންމު
ކުއްޖަކުގެ ދިބާހުގެ މާދައްޗަނުފުރު ތަންކާލައް ދަތިގައި
ރީތިދެއްއުރި ޖަހައިދާފައެވެ. ވަރަންފުސް ހިންދާދު
ރީތިފުފައި ފުނުހިދާ ހިތަން އުފަދުގެ އަސްރުގަދައެވެ.
އަރައިގެން އަންނަނިރުގެ، ކުދަފަހުޖެ އަތްވަން މިކުދިންގެ
އެހެރަ ސޯފުދުނުތައް ދިއްކަންގެން ފަރުވާދަލާއިނުދައި،
އުފާވެރިކަމުގައި މިކުދިން އަންނަކަމުން، އެމުނުތަކަން
ދިބުފައި އެހެރަ ޓީނަތްތެރިކަމި، ދެކޮޅުނުގެ ދުތަތް
އެދިމާތަން ނުދުއްޗި ފަރުޖެހުނު ޗާތަކުގެ ކަދުއްތަނުނު.
މުސްކުޅިގެފަރު ހިތަނުއެރުނު. سُبْحَانَ الله ތޫ ރީތިކަމިވާ

ހާދަހާ ގަދަފަދަ ބާރުއޮއްރުނިކަމުން. އެކަމަކު ދުނިޔޭގެ ރިވެތިކަމަކީ އެއްވެސް އިތުބާރުއޮއްރުނިކަމެއް ނޫނިއްޔާތީ. ދުރަތީ އެހެންވެމާތީ. އެހެންނާ އަހުރުންގެ އަންހެނުންވެސް އޭނާގެ މިފުރާވަރުގައި މިވަރުދޫނުކަށް ރީއްޗޭ. އެހެނިހާތާ މިއަދުދުން..... މިހިސާބަށް ފިކުރު ހިނގިތަނާ.

ނުއުމާން ދިދީ) ފުސަކަތާގޭގާތުން. މިދަނީ ދަންނަކުއްޖެއްހެ

ފުސަކަތާގޭގާތުން) އާދެ! މިހަރު ފިތުރުޖެގާ ގަރިހަމުތަކިނަކޭ. މިހަރު މިހާރު ގަދުރަސާ ކުދިންކުރުން ވަރަންކުރިއަން އަރަމުންދާ ކުއްޖެކާ އަވާގަނޑެގެ ދޮނިކަނބުލޯ ބޮނޑިއަކަށް..... އަދި މިހާރު އެމަނިކާގެ ބައްޕާ ދޮންމަނިކު ޓީޗަރުކުރައްވަނީ، އެމަނިކާ، އިންޖީނާގެ އިސްކޫލަކަށް ފޮނުއްވާނެ.

ނުއުމާން ދިދީ) އާނ. އާނ. ކޮންމެއަކަސް އަންހެނުންކުދިންގެ ތައުލީމު ކުރިއެރުވުމަކުން ނޫނީ ތަރައްގީއެއް ނުލިބޭނެކަން. އެގޮތަށް، ފިރިހެނުންގެ ޙައްޤުތަކާ ހަމައަށް ބިނާވެއްޖެ ބިންގަލަށް، އެބައިމީހުންގެ މައިންގެ އުނގަންނައިން އެބައިމީހުން ވަޙީދާއިރު ލިބިފައިވާ ތަރުބިއްޔަތައް ވެއްޖާތީ. ހަރުލަތިފަދަ ހުރި ތަނަވަސް ބިންގަލެއްގެ މައްޗަށް ބިނާނުވާ ކޮންމެ އިމާރާތަކީ، ހަރުލައި ހުންނާނީ އެއްޗެއްނޫނީކަން ކޮންމެ މީހަކަށްމެ އެނގޭނެތާ. اَلْجَنَّةُ تَحْتَ اَقْدَامِ الأُمَّهَاتِ، މި حديث ފުޅަކީވެސް ހައުރަތުއާގާ ފުރިހަމަ ބިޔަމަންޖެހި ބަސްފުޅެކޭ. މިތާއްޖޭގެ އިހުގެ ދިހަ ދަރިންނަމިހުންވެސް ހިއްސާކުރެވޭ، މި حديث ފުޅަކީ ހަމައެކަނި ކުދިން މައިންނަށް ކިޔަމަންވާންވީ ކިތަމަންތެރިކަމުގެ މައްޗަކަށް އެކުދިން ބައިއެރުވެވުމަށް

ކުރައްވައިދެއްވާ حديث ފުޅެއް ކަމަށެވެ.
އެހެންނަމަކަށްނުވާނެއެވެ. ވަހީން އަދިނުންނަން ބޭނުމީ
ރަސޫލާ މަރުޙަބާރުގެ ވަށްކަރުން އަވަހިނުނަށްފަހު
ހަމަހުރިހާ حديث ފުޅުތަކެވެ، މި حديث ފުޅުގައި كُلُّ مَولُودٍ
يُولَدُ عَلَى أُلفِطْرَةِ މި حديث ފުޅުގައި، މި ދެ حديث ފުޅުން
އެކަށައި ވިސްނުން ހިންގާ ފިސާރި ރިޔާކަން މިޒާނުގަޑު
ފިތުރަތެވެ. طَبِيعَة ގެ ގޮތުން ވަހިނާރި ކުރިންދުރެކު ލޮބުވާ
ބަރުކާ. މިހެންވީހިރު އަވަހިނުގެ ދަރިން ވަހިނާއި ވަލިވެ
ބޮޑުވާ މަސަލަރުފު ފުރިގެން އުޅޭނުވާ ދުރިހެރެއި އެކުރިން
އާދަމަކަށް ސަލާމަތުވެގެން މިހުގެ މީހާގައި އުޅެވޮފަރަ
ހިތަމުސްލިމަކަށާއި އަދަބުވިރިކަމާއި އެކުރިނުނަން ސަރަހައްދު،
ޢަދު އާޚިރަތުފަރުން ނަރަކަޓާ ހިޔާ ނުބައި މަނަކުން
ސަލާމަތުވެގެންވާތީއި ދީނުލޮބިކަމާއި މަޤްވާވިރިކަމާއި
އެކުރިންގެ ހިތުގައި ހަރުލައްވައި ނުހުރިހިވެއްޖާ، އަދަވީން
އެވީ ލޮބުގެފައިދާއި މާނަރިކަމާ ކަރަމާކަނެވެ.
އިންސާނުގެ ހިތުގައި އެއްގޮތް ހަރުކުރުވެސް ހަމަ
އެންމެގައިރުގެ ބޮޑު. ކަރަމާކަށް މިޒާނުގައިރު އިންސާނާ
އަންނަނީ ކަރަމާވެސް އަމަލުގެ އުރުޝުރުގެ ބޮޑު.
(މުސްލިމަކީ ކާކު؟) އަޅުގަނޑުމެން ދީނުގެ ޙަޤީޤަތާމެދު حديث ފުޅު
އަޅުގަނޑުމެން ކުޑައިރު ބަރުއްމިހުން މާނަރިއައި އެއްގޮތުން
ހިދުރަނި ކަރަމާ ވަރުއްގެ ފައިދާވަރުގައި އަދަހަކަށް ދަރިން
ވަންނާނާ ސަލާރުގެ ގޮތުގައި ކަމަތާވެ. އެއްދުވަހަކު
އަޅުގަނޑުގެ ކަންފަޅުވަން އަ حديث ފުރުމަހަރުން
އިވުނުއިރުން އިހުގެން އަރިސް ވަންމާގެ ފައިދާ

ހިއްޖައިގެން ބަޔާންވެސް އުފުލީމޫ. ގަސްދާ ތިޔަކަހަރަނީ
ޢިއްޒޭ އިސްމާއީލަކަ ބޭނުމީ. އެކަމަކު އެދުވަހު އެމަންޒާ
ދެންމަކައި ތިޔަފިޔަވަޅުއެޅި ވަރަށް ނޫންނަމަވެސް
އަޅުގަނޑަށް އެ حديث ފުޅުގެ މަޢުނަ ފިލުވައިދީބަ.
މިކަމަށް މިވާހަކަ ދިޔަތަނާ ނުބުރާދުރީ
އަތިރީގާގައި ވަދެވަޑައިގަންނަވަމުން މުސްތަފާކަލޭގެފާނާއި
ދިމާއަށް اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ މިހެން ވިދާޅުވެއްޖެއެވެ.
މުސްތަފާކަލޭގެފާނު) وَعَلَيْكُم السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ ދޭ ދަންނަވައި ފައި
އަނބުރާޖައިފައި ފިލުވުމަށްއުޅުނަމުން އެހެރަ ދުރުވަނީ.
ކަނބޭ ގަނޑުވަރު (މިސްކިތުން) ގެ ދޮރުއަރިކައިރިން
އިރުޖެހިފަރާމަށްވެ.
މުސ ކަލޭގެފާނުން ދުރުވެ ގެއަށް ވަންނަވައި ފެންޑާޖެހިގައިހުރި
ކޮޅުޖާއްގެ ކައިރީގައިހުރި އަދުރާދުގާނޑުއްގައި އިރިސްޓިވެނާ މިކަލޭގެފާނުގެ
ދޮރިދަރިފުޅު ވަރަންސާފު މަބަކައްގެ ޖަހިގައި ޖަހިޖަހައިފައި ހުރި ދޯހުވަ
މައްޗަކައި ސާފު ބިއްލޫރިމައްޗަށްގެ ފެނާއި، ރަސްކަންފައި އައް ދިހިންފުހި
ފައްރުނބާއި ބިސްގަނޑެއް އަޅައިފައިހުރި މަތްޗަކާއި ވަރުޖަހައިފައިއް ރިހި
ކޮޅުވާޅަކާއި ބަހައްޓައިގެން އައިސް ވަރަން އަދުބުވެފައި ފަޅުޖެހިގައި
ބަހައްޓައިފިއެވެ.
މުސްތަފާކަލޭގެފާނު) އިސްރަގައި ބައްލައިފައި ދަރިފުޅާ ގަސްދާ ކޮބައިތަ؟
އައިސާތުފާ) ދެންމުއަކު ދިވާހުންނި.
މުސްތަފާކަލޭގެފާނުގެ އަރިބި ސަފިއްޔާދައިތާ)
އޮތިރީގެތެރެއިން އަޅުގަނޑުވާ މިހިރީ. ދަރިފުޅާ! ތިޔަ ގަހުވަތިރި ހިފުއްސުވާތަ؟
މުސްތަފާކަލޭގެފާނު) އާނ. އާނ. ހިފުއްސުވާ އެންމެރަނގަޅު.
ސަފިއްޔާދައިތާ) އާނ. ހުރިވާހައިވެސް އިރުވެއްޖެއްޔަ. އެހެރަވަނީ

ހަގަޖެބައިވިއްޔާ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) ފުރާޅާ. ދިރުމުގެ ނާޒުކުޝާގޭ ސުއްޢާލުތިބިގޭ ފަހަރުންފުރުފުސްގެން އަރިހުގައި ހިނގައިލުމުސްއްޔާ. ހައްދަހައިވާ އެބައިފުރުންގެ ވައްޓަފާތު ދިޔައިރު ތަނަވަސްކޮށްފުރާ.

ނަފީސާފުޅު) މިއަދު އަބްދުލްޙަކީމު ދުންނާރު ހަރުފަތްމަތީގައި ވަށްކަރު ދޮއްވަނިވަސް ތިޔަ ނުއްމާންދިރިއް ބެނާތީ އޭނާ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) އޭނަ ކާކުބެނާތީތަ؟

ނަފީސާފުޅު) ތިއަތަކު އާތް ދިނިގިރާސް ނުހަމަކުން ދެކޮ ކަނޑުބެލި ރިޔާތީ ދުވަނީއްޔާ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) ތޯދާ. ދަރިފުޅާ!

އައިސާފުޅު) ލައްބަ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) ދަރިފުޅު ފިރުޖެގޭ މަރިޔަމްމަނިކެ ދަންނަވުތާ.

އައިސާފުޅު) ހިނދާފާ. ލައްބަ.

އަންހެނުންނަން ލިބޭ އަނިޔާ

މިބިންމަތީގައި ފިރިހެނުންނާއި، އަންހެނުން އުފެދިފައި ދުނިޔޭ އުޅޭން ފެށިއްސުރެ، އަދިއަދުން ދާނދުވަސްވެސް ފިރިހެނުންގެ އެއްމަސައްކަތަކީ އަންހެނުންގެ ނުބައި ވާހަކަތާއި އެކަށަބެޑުންގެ ހިތްމަ މަކަރު އިޚްތިޔާރުކުރުމުގެ ހަބަރުތަކާއި، ބޭވަފާކުރުގެ ބައްޔަންތަކުގެ އެކިއެކި ގޮތްގޮތުން ފެތުރުމެވެ. މިގޮތް ކަމީން ހަދިފައިވާރު ވެންތަކާއި ލިޔުއްވުފައިވާރު ފޮތްތަކާއި، ހަދިފައިވާރު

ވާހަކަތަކަށް މިހަކު ކުރިމަތިލާއި ވިސްނައިލީމާ. ބޭކަމިބޭކަމިދުރެއް، ސަލާމަތު، ޗީންނި، ފުރާތޯއަންވެރި، އެމިހަކު ބިރުގަންނާން ޗޭނާސި އެކަނިބަރުސް ދޮކެއްވެ. އެންމެ ފުރަތަމަ ސަލާމުގެއްލިޔަ އަހަރުމެންގެ ބަޔަކު އާދަމުގެ ފާނަން ބަލާ މުސްބަތްޗޭ ސަލަފަރުގައިން ބޭރުވާންޗޭހުނުމުގެ ސަލަބަބަލިވެސް ޙަوَّاءގެ ފާނުންގެ ނުބައިކަންކުރުމަކީ އަޅުގަ ކިޔާބޭން އެމިހުންގެ އާސްމާނީ ފޮތްފޮތުގައި ހުރިކަމަށް ރިވާކުރެވެއެވެ.

އަދި މިއޮތް علم ގެ ރާއްޖޭގައިވެސް ބަޔަކުމީހުންގެ ކިބައިން ނުލަފާ މިހާގެ ކިބައިން ދުރުކަމެއްވެއްޖެއިވެއްޖެ، ވިދާޅުވާހާ ގޮތެވެއިހުރި ކޮންކަހަލަ އަންހެނުންތޯ ބަލައިބަލާށެވެ. ބޭނުމީ ފަރުންޝޯސިންގެ ދަސްކުރުމީ މިސްލާއެވެ.

އަހުރެމެން ހިތުން އަންހެނުންގެ ނުބައި ވާހަކަތަކާއި، ގޮންޖަހައި މިހައިރީނަވި އަންހެނުންނަށްވާތީ ފިރިހެނުންގެ ތުރާގައި ކުޅަދާނަ ސާބިތުކުރެއްވުމަށް ރޭހުން ތިނަވަސް އިޓޮތުލެރިން އަބަދުލެސް ގިނަކަމުންނެވެ. އެހެންނާ ފިރިހެނުންގެ ނުބައިކަމާއި އެމީހުން އަންހެނުންނަން ދޫކޮއިތިކާއި، ވާބަފަވާތިރިކަން ލެސް ބަދަލު އެބަސާބިތު ހުދައިމިޔަށް، ޝާސްޗޭހައި އެޗެއްލެއްޖެއްކަމާ، ތިކަމަށްވާނެއްވާނެ ހަދަމިއްޔެވެ. މިކަން ކޮންމެ ތަކަން ހުއްޓެސް، އެންމެބޭޒާން އިރާއިބަލާކަމި، އެންމެގިނައިން ތަސްބީހަކުރައްވާފައި

اِنَّ النِّسَاءَ شَيَاطِينٌ خُلِقْنَ لَنَا   نَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ كَيْدِ الشَّيَاطِينِ

فَهُنَّ اَصْلُ الْبَلِيَّاتِ الَّتِى ظَهَرَتْ   بَيْنَ الْبَرِ يَّةِ فِى الدُّنْيَا وَفِى الدِّينِ

މިބާވަތުގެ ތަކެތިލައި އުޅޭމީހުންވެސް ދުނިޔެ އެހެންލައިލައި ހުންނައިރު އެމީހުންގެވެސް ގުޅުންތަކާއި ހަރަކާތެއް އުޅޭ އުޅުންތަކުން ތިބޭނި، އެކަށަބަލުންކުރު ކޮންމެވެސް ކަށަބަލަކަން އަޅުކަންކުރި ކުރެވިއެވެ. މިހެންވީމާ އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުންނާއި ދެބައިމީހުންކުރި ނުބައިބަދަލު އެކަމުގެވެސް ހިތަށި އިންސާފުންގެ ކަންތަކުގެ ތެރެއިން އަދި އުޅުންހުރިހައި އެންނަ ސިއްރުއެހެން. އެކަމަކު މިޗާނަކަން އައިސް އަންހެނުންވެސް ކަންކަމަށް

ކުރިއެރުމާއި ހިތަވައި މޮޅުވެ ފާގަތިވުމާއި ދުނިޔޭގެ ތަންދޮރު އެމީހުންނަށްވެސް ފިލުވާއި، އެކަނބަލުންނަށް ހުޅުވާލައްވަން މިބުނުމުދާގޮތުން ހިފަނީ، ތާދިއަވަހަށް މިޒަމާނުގެ ދުވަސްތަކާ ހަމަވާނެއެވެ. އަދި އެކަނބަލުންނަށް ޙިއްޞާ އަނިޔާވާނުގެ ގޮތެއްހެން އެކަނބަލުން ވިސްނައި، އެއިގެ ބޭނުމުގެ ފާސްވަނައިވާނެކަމެވެ. وَكُلُّ آتٍ قَرِيبٌ

މިކަން ކަށަވަރު ގޮތުގައްފަށަށްވެސް، އަހަރުމެން މިތާގައި މިބާރުއްގެ ބަހަށް، ދުނިޔެއިން ނިމިއްސުރައި ހުބެނި ގޮތުން އަންހެނުންނާއި ގުޅިގައި މިހުރިހާއިވައިހުރި، ހުރިހައި ތަޢާއްޔަށް އެއްކޮށްވައި ތިޔަހަރި ފިޔަޒުގެ މަރިޔަމްމަނިކުގެ ސިފަތާއެވެ. މިހާރު ބުނެފިއްޔާ، އެބަހުގެ އެއްބުރި އަދި އަނގައިގައި އެއްފައި އެތަން މިތަނުން މަށްބަ. މަށްބައިގެ އަޅުއިވާން ފަހާނައެވެ. އެހެމަކު މިއީ ހަމަކަންތަކުގެ ބޭރުފުނަން ވިސްނައިމައިގެން މަށް ބަހިޔާ މިހުން އަދިފަސް ހަމަގިނަކަމުން ތާކަށް. މިކަމާކުރާނިއްހޭ؟ ކަމުދާނި ގިނަމިހުންގެ މަށްބަވިއްޔާ. މިހެންކަމުން މިހާރު މާލޭގައި އުޅުއްވާ ޗޮވާނަށްކުރު ގިނަބައިފުޅުންގެ އަރިހުގައި ފިޔަޒުގެ މަރިޔަމް މަނިކުގެ ނަންގެންފުނަސް އެބައިފުޅުން ސިފަވާގައިގަންއެވެ.

އަދި ހަމައިހުބޭފުދައިން މިދުނިޔޭގައި ފިރިހެނުންނާއި އަންހެނުން އުޅޭނީފިއްސުރު، ފިރިހެނުންގެ އެއްކަސްއްކަމިޔަ، އަންހެނުންގެ ބުރުސްތަރީތިކަމުގެ ސިފަތަށް އެގޮތް މިގޮތުން ބަޔާންކުރެވޭ އުޅުމެވެ. އެމިހުންކުރު ކުޅަދާނަ ގޮތްފިޔަހަޔާއި ގަމަމަން ފިރިތަމިހުން އެމިހުން ފިކުރާފެއްޗެ އަންހެނުންގެ ސިފަބައްޔާނުކުޅުއަމަން އެކަންފަހި ހުއްނަ މަސައްކަތްތަކުން ބަމައިފިއްޔާ މިހާރު އަދާއިބޮޑު ޗަޔިކާންފާދާހުއެވެ. އެކަނބަލުންގެ ފުރިހަމަކަމާއި، ބުރުސްތަރީ ތިކަމާއި އަދި އެޔައެޔ ގެނަންތަކެއް ސިފަކޮށް އެއްފަދަކުރާން އެއްޗޭ ގޮތްތަކެއްތަކަށް، ހަމަތީ އެމިހުންގެ ފިކުރު އެންމެ ދުރުން ފާހާ ރަށި ތަކެއްތަކެވެ.

مَثَلاً

މިވެނިމީހާގެ މޫނު ހަނދުފަދަތޭ. ނުވަތަ އިރުފަދަތޭ. ނާފަތް ތޫނުކަނޑިފަދަތޭ. ކޮފަތް އާފަލު ފަދަތޭ. ތާތެލާތެލިގައި އެއްޗަ އުރާކަންކަމާއި މިރުވަސް ހެދި އެވަރި ކަނބަލުންގެ ދިބައިނެސް. މިބާވަތުން ނުރިވެތި ނުލިބިތަހި ކަށްއައްސޮއްތޭ.

ޗުރުވަލައި އަލިފުލުމުން ރިވެދޭ ކަށްލިއަކަން،
ބުރުވިގެތް ސުރަ އަމުއްގެ އަލިކަންގަން އެދަނީ.
އިރުއަރާތަން ދޭކަފައި ސިހިމަތޭ ރިވެހިތަން،
ހިރުއެތާމުއްގެ ބުރާ ނުގެމުން ގަން އެދަނީ.
ރިވެދޭ އަނދިރިފުމުން ރާއިފު އިޝްތިޔާޤުފުގެން
ރިތިނަލަ ގުޅިފުޅުތަށް ފުތިރިގެތޭ އެގެރަދަނީ.
ހަނދުއަރައި އަލިފުލުމުންގައި ލަދަނީ ބޯޖުފުގެތޭ
ހަނދުމަފުތިފައި އަލިކަން އަރުދޭކާގަން އެދަނީ.

މިހިރީވެސް ދިވެހިންގެ މީހުން ބިރައިފައި ހުންނަކަމެއްކަމޭ. މިބާވަތުން ހުރިހައި އެންމެން ދުނިޔޭގެ ދުނިޔެއްސުރު މިހައިވަނަން ބިހައިވަކެޅި އެއްކޮށްފައި މިހުރިހައި ސިފަ މިޗާގަންގައި އެއްކަރައްވައިގެން އިންނަވި ކަންބޮއިކަނބަލުން މިހަކު އަހައިފިނަމަ، ޗޭރިތުމަކާނުލައި ބިރުބޯ ގަކައްޗޭކަފުސް ތިރަހިފާ ފިރުޗޭގެ މަހިރަފްމަހިކާނު ބޮސްފާނަދޭ. އެހެޖް އެހިނަމަ މިހަކަންޗޭޓާހި آمَنَّا އޭ ބުނާނެވެ.

އަހަރުމެން މިހަކަނުރާ މަހިރަފްމަހިކާގެ ބޮއްދާ، ދޮންމަހިކަކު، ހިތާދުގެ ޓާސްކް މަހިކާގެ ދަރިއްކޮވެ. މިޔާއަކު ހިސާބުއްގެ އިޚްތިޔާރުއްކާ، އިހިގެރާސް، އުރުދު، ރަހިމަތަން ދެކުނުއްވާ ވަރަން ދިންފައި ފުރާޖޭޓާރުއް ގެއްވެ. ބޮއްދިފައި ބަހިއާދަން ރަހިގަތުخُلْق އެއްކައި މިހެއްގެއްވެ. މިދާ ފިރުޗޭގެ ކަދިޗާ މަހިކާދާ ދާދިގަފުރާގައި ކާވަހިބައްދަވައިގެން އެގެއަންދުރުވެ، އެއިގެ ދުކަހިބަދުން

ވަރަށް އުފަލުގައި ދުނިޔޭގައި އުޅުއްވި، ހައްސިވައްސަވަކަން އަހަރުގެތެރޭގައި
ވަރަށްވެސް ދުއްސިމިކަން ލިބިފައިވެއެވެ. މިކަންކުގެ ވިޔާފާރި ސިންގަފޫރުގައި
ކެތްތެރިކަމާއި ކެއްތެރިކަމާއި ހުރެއެވެ. މިކަމާއި ގުޅިގެން ބޮޑުވީ. މާރާގެ ޖަލަރުލް
ވިޔާފާރިވެރިއެއްކަމުންނެވެ. މިބޮޑުވަސްތަކުގެ ތަރައްގީ މިގެ ދަތުރުބަސްތަކުގައި
ލިބިފައިވާ މުސްތަޤިއްލަލް. އަސްލުދިރިއުޅުމުގެ އަހަރުގަން މިތަނުންކަނ
ލަރިހައްލަރިކެއެވެ. ދަނި ޖަލިލާ ލަރިކެއެވެ. އަސްލަގެ ނިޔަރު ލަރިކެއެވެ.
ލަރިހައްލަރިކެ އިލްމު ބާސިލް ކުރުއްމުން ފުރިހަމަކުރެއްވުމަށް އިސްޒިޔާރަތް
ފުސްއްލިމާ މިސްއަހަރުން ލިޔެރިޔާ ހުސްޖިގައި ދަސްކަރިކު ނިއައްމުއްޖެއެވެ.
މިއިރު ލަރިހައްލަރިކެގެ އުމުރުން އެގޮތް އަހަރެވެ. ޖަލިލާ ލަރިކެއަން އަން
އަހަރެވެ. ނިޔަރު ލަރިކަން ވަސް އަހަރެވެ. ދަސްކަރިކު ނިޔާމުލަސްވަހުލާސް
ލަރިހައްލަރިކެ މިސްއަހަރުމާނަރުން އިސްޒިޔާގައި އުޅުއްމުއެވެ. މިދުވަސްވަރުގައި
ފިރިޖެގެ ހާރުބާރު ހިސްގަވައި ހަރީޖާ ލަރިކެއާއި އެކިޔުންގެ ކަސްމައް
ބަލައްހަސްޖަވައި ހައްރިމީ ދަސްކަރިކެގެ ބާޖާބާބާ ހިމަރީގެ އިބްރާހީމް ލަރިކެއެވެ.

މި އިބްރާހީމް ލަރިކު މިކަސްމައް ކުރެއްމީގެމަލި، ދަސްކަރިކު
ހަލަރިއައްމުލުން، ފަރިޖާރާގެ ލަށްރިފަމުން ގެގެ ލުދަރު ބައްސަވައި އެގެ
މިސްބާރެގެ މަކަމި ލުޅިން ނަވްދަރުން ހައްދަވައި ސިލުޖައްސަވައި ބަހައްޖަވައިގެން
ހިނގަހިނގައިހުރި ވިޔާފާރިގެ އިމުރު ލަސްފަރައިން ގެއަނާއި ހަދިޖާ ލަރިކައަނާއި
ކުދިންނަން ހިންގަވާންވާ ހަރަދުބަރަދު ހިންގެވިއެވެ.

ދަސްކަރިކު ދުނިޔޭގައި ފެންނާނުމަކަން ޝާޙިން އެކަން ހިމަލައެއް
ދައްކަން މިބައިމިހުންނަކަނއް ޖެހުންކަލުން ނުވެއެވެ. އެއިން ކުއްޖަކު
ކިޔަވާފުމަކަން ފިލާވަޅެއްވެސް ގެއްލިކަނއް ނުޖެހެއެވެ.

ހަދިޖާ ލަރިކެގެ މިހާރުގެ އުޅުއްވުމަކީ ނަލާދުކުރެއްވުމާއި ރުޒަހިއްޖުވުމާއި
ޒަކާތާން ކިޔަވުމާއި، އަދި ވިމަސްވަދުކަން ނިޔާރުލަރިކާ ޖަލިލާލަރިކާޔާ
ދަބަސްގެނުނަވައި އެކުދިން ކިޔަވާ ފިލާވަޅުމަށް ކިޔަވައްވައި އަހަރިލާމާއި،

މިކަހަލަކަންތައްތަކެކެވެ. އަދި އިތުރުތަންތަނުގައި ޖިބުއްޖެނަމަ، ފޫހިފިލުވާން ކުރައްވާކަމަށް، ގަންޖެހިގެންވާނުވިއްޔާ ކޮށްކުރިންގެ ހުރިން ފުއްސާލުމާއި އެވެ. މިޒާތުގެ އަތުމަސައްކަތްތައް ކޮށްކުރައްވަނީ ފަރިތަ ކުދިންގެ މަދުރަސާއަށެވެ. ހިފަނީ ދޮންމަނިކު އުދުރުވިމަގުން ދުރުވުމުގެ ތައްޔާރީގައި އިންނަވާހެންނެވެ. ދޮންމަނިކު ނިއަމުވިއިރު ކަދިޖާމަނިކުގެ އުމުރުން ތިރީސް ހަތްއަހަރެވެ. ޒުވާންކަން ފިރިހަމައިން ހުރިކަމަށްނުބުނި ނޫބުނުވަނީއެވެ. ހަރިގަނޑުގެ ބޮއްޖަތު ވަރަށް ރަނގަޅުމެއެވެ. ދަކުވިހަކަން ހިފާން އުފެދި ވިއްސަކަން އަހަރުގެ ކުއްޖެއްހެނެވެ.

ދޮންމަނިކުގެ ބޮޑުބޭބެ އިބްރާހިމް މަނިކަކީ އުމުރުން ތިރީސްއަހަރުވެފައި ހުންނަ ބޭފުޅެކެވެ. ދުވަހަކު ކާވަންޖެއްސުވާ ހުންނަވާ ބޭފުޅެއްކަމެވެ. މިހުންނަވީ މާލޭގެ، އަނގަވަރުގާތުގެ މިހުން ތުންތުންމަތީން

އާނ. އާނ. އިބްރާހިމް މަނިކުއަށްއޮޅޭ! ނާ. ނާ. ދޮންމަނިކަކަށްވުރެ މާކަށްތުރުއްވާސް ނޫނޫދޭ؟ މިކަހަލަ ބަސްތަކެއްވާސް ނުކުންނާނެހިތޯ. މިހެން ހަމަވާން ފެނިތާނާ އިބްރާހިމް މަނިކު ސައްދަވަހަރުމެ ވަރަށްރީތި ވޭކުއްޖެކާ ކާވެނިބައްލަވައިގަތްގެން އެމަނިކުގެ ގެންދަވައިފިއެވެ. މިކުއްޖެއި، ދިރިހަނދުގެ އަހިސާފުވެވެ. މިހާރު މިއައިސާފުވެވާސް އެވެއްވަނީ ފުރާޖެގޮތުގައި ހިތަވާނެވެ.

މަރިޔަމްމަނިކާ، ހިއަވައި އެތިފާހެއްގެން އިންޒިޔާއިން މާލޭދުރުވިފަހުން މިހާރު ފިރިކޮޅުގެ ދުވަހުއިންގެމާއި ގޮތުރުގެ ހުރިހައިކަމެއް ބެލެހެއްޓުމުން މަމިނިކާއި ހަވާލުކުރައްވައިފައި އިބްރާހިމްމަނިކު އޮފީހަށްވަނީ، ދުސްތުރީ ސާވަރުއްގެ ގޮތުގައެވެ. މަރިޔަމްމަނިކާ މާލޭދުރުވީތާ ނިޒާރުމަނިކު މާލޭގެ މަދަރުސާއިން ފާސްވެގެން ކުރަހަން ހިޔާވާން ދުރުވެއްޖެއެވެ.

މަރިޔަމްމަނިކާ ކުރައިން މާލެއަން ދުރުވީމާ، އެމަނިކުއަން ހައިރު މަޑުދަމް ކުޅައުމަން އެމަނިކު މާލެއިން ހިއްޕި މަދަރުސާގެ އަންހެންކުދިން މަދަރުސާގައި ޖަލްސާކުޅަ ރައްޔިތުން ހަމަތާންކޮށްދީގައިވަރުދެ ރައްކަވެ. މިރައިގެ

ޖަލްސާގައި ފަނަރަވަރަކަށް އަންހެނުން ބައިވެ، އިނގިރޭސި، އުރުދޫ މިސްރުބަހުން
ޢިލްމީ ދަރުސްތަކެއްދިނީ އުޅުނުއްޖެވެ.

ޖަލްސާގެ ފުރަތަމަ ދުވަހު ގެނެސްދިން ތަކެތި ވަނީވެ. އެއީ ނުހަމަ
ގަނޑުވަރުގައި އެއިރުނަވާ މަތީގާގާ އެމަނިކުފާނުގެ އެޖަލްސާ
މަތިކުރައްވައި، މަރުހަބާ މަނިކުފާނަށް ދެއްވަމުން ވާނީ ސަލާމްނުލިވެ. މި
ޖަލްސާގައި މަސައްކަތް ކުރެއްވުނުގެ މަސައްކަތުގެ މިގޮތުން އެކުލެ
މަސައްކަތް، ތަރުކާއްސި ކުރެއްވުމުގެ އަށާރުވަނަ ހިތާމައިގެ މަޖިލީހުގައި
އެދުވަހުގެ ބަލަހައްޓަވަން، އެއަށްފަހު އަނެއް ބަޔަކު އެކަމުގައި އަޅުއްވާ،
އަނެއްބަޔަކު، އާދޭހެއްވެސްވެ. މިމަސައްކަތްތަކުގެ ދިރުމަށް ބައްދަލުވުމެއް. މި ޖަލްސާގެ
މަސައްކަތް ޝަރުތެއްކަމާ އަތުކުރައްވާ މަސައްކަތް މަރުހަބާވަނީ އިސްލާމީވަރުގެ
ތަރައްގީއެއް، މިޖަލްސާގެ ގިނަބަރުތަކުން ނުކުތްގޮތުން ބަހައްޓަވާ ފުރިހަމަވުމުގައި
މަތިކުރެއްވި ކުރެއްވިއެވެ. މި ޖަލްސާގެ އެންމެފަހުގެ މަސައްކަތް ތިލަ މިދާނަވާ
ކުލަބުގައި އިސްތިހާރު އޮތް ނިމުނުތަން ބަލާވާ ފުރުތަވެ. މިހާ މަސައްކަތްތިލަ
ސިފަކުރެވުނު ވެ. ކަރާސާގެ މަސައްކަތް ނިންމަވައި ފާއިތުވީ.

އަހަރެން ވަރަށް އުފާވެރިކަމުގައި ހުރި މި މަޖިލީސްގައި މަޖިލީސްގެ
އެންމެހާ ފަރާތްތަކުން މަތިވަރުކަމަށް ސަބަބު އެކަންތައްތަކާ ދުރުވެ މިއެވެ. އަހަރެމެން
ދިރުވުމުގެ އެންމެހައި އަންހެނުންކުރިމަތީ ބާރުލިބުނު ތަޢުލީމުގެ ހިދާޔަތް، ދިރާސާ
ބާރުލިބުނު ކުރިއެރުވުމުގެ މަގުގައި ވަރަށްވެސް ފުރިހަމަ ހިނގާމުން
ހިނގަމުން އެކަމާގެ ތަރުބިއްޔަތުކުރިއެވެ. އާދެން. މިބަސް ފުދުތަކާ
މަސައްކަތް. މި މަޖިލީހުގައި ކުރެވުނުގެ ބަރުވާއިތި ވަރުތަކާ ވަރުތަކާ
ސަރުބަތު ގެންދުވާނެއެވެ. މިމަޖިލީސް ތިމަރު ކުރުއްވުމަށް ވާތިރިއަށްވުމުގެ
އަނބިކަނބަލުންނަށް، ވާތިރިއަށްއަރާވުގެ އަނބިކަނބަލުންގެ ވާޖިބުގަތެވެ.

ފުވައްމުލަކު ދަންނާކުގެ ފުރަބުއްދާ މަސައްކަތް އެކަމު ކުރުހުރި
ބާރުގައިފަސް ދުރުފަންނަވިއެވެ. މި މަސައްކަތް މިކާފަސް ހިނގާވި ކުޅަގޮތް އިހުގެ

ވާޖެއްގައެވެ. ދަރިބޮޑުކުރުމުގައި ގަވަށްއި އަންނަވައިގެން އިހުމާލުން ޗައިއުޖުނުކަހަލަ ބޮޑުވުމެއް ހިބަދަލުވެ ޗައްވައި ހުދުކުޗައިގެ ވަރަށްތޮހި ބޮޑުގާއި އަޖުއްވައިގެންނެވެ. ކަރުގައި އެވައްފަށް އެއްފަށްބޮޑުބަހުއް އެއްވެ.
މިހެއްޖޮބައިގެ ދެމަހިއްކި ވަރަށްރިއްކަން ކުރަހައިފައެވެ. އެންމެއިރުބޮޑު ފަޅުގަކަން އްކި އެމީރާގެ ޒަޗަރުކަވެ. ދެފަރާތުގައިހުރި ފަރާތުތްގައި ހަތްފަހަށްވެ. އަޔްކާރަފުއްގައި އިހުމާލުން އަޑާކަހަލަ ޖެހުމިހިރަން އުޖަލުގެ މިންއުޒާއްޔެވެ. މިއަރަން އަދިގިނަކުރުން މިހަރުކަގެ ދެރާގެއިރުކުރުގައި އަޙާއިބޮޑުގެން ވާހަކަދެއްކުނު އެމަހިކުރުމުޖުއްމެވެ. ގޮމާތު ވަސްތުޙާތު. އަޔުގަހިޖެ ވަރާގެ އަޅުކުރުން އަހަރުމަތުން ހަފަރުއްޓާއްމެވެ. ޙިބާހުގެ ބޮޑުޑު އަދި މިހަރުމަޚްޒަނުގެ.
އެކަންމެތޮ އަޔުގަހިޖެ ދަރަހަފަނި. އިރުގެ ފިހިރުކުން އަހިބޮޑުހަން މާހުވެ. އެމިހުރީ ހުމަ ހުދުއުމާއި އުރަހަހި އަހިބޮޑިގާގެ ގައިގައި އެޖުވައިފައެވެ. ރަހައިއްދުތިހެވެ. މިބަހަކަން މިތާގައި ބިބި ގިނަކުރިން ހިހިގަތް ހިހިގަތުމުގައި މިބައިމިހުނު ކުޖެކަން އަދަބިއްވަހިއްތުގެއްމެ ދުޅަވިއްޔެއްލާން އެދުރަމަން ހިފުއުވިއެވެ. މިއަންވެއްތެއް އެވިދާއުމެ. އާހި. މިހެބެއިކަހިބޮޖުށްނާއި މިހަކަދިގެ އިޖުހަޖިބިގެން. އަޅުގަނޑު ޗަޔާހަކުރުމަހިކަށް ނުކުއްނަހިއްކް. މިހެން ކަމަހިދާގުފުމުން އެއްގަން ހުއްސުން ހުއްޖައިއޮއި އެދަކް ޓިދިގު އަދަހަފު
ކުރިހިސްކަރުފުއްފެ. ދެއްމިގޮމަރަހި ގޮއްކަގަށް ހިހިފުޤުވަޖެފަހިއޮއްފަހިތަހި ވަރިހަށްމަހިކާ އަޅުގަނޑި ހިއްޖަވައިގެން ނުކުމެވަޖެއިގެންފިއެވެ. މިހުއިމި
ވަހަރުސާގައި ކިދަހި އެގުން ޗައްކަޅުރަވާއި ކަންޓަފް ހިންގިގޮތްފް
އަންއްދުވާގެ ނުކުރުގައި ހުއްޖައިފުއްނެވެ.

ފިޙޯޖީގެ ކަންޓަފް ހިންގިމާ ވަހަރުއްމަހިކާ ހަފާސްފުމަހްފިރާ އިހުނަށްމުޙު ގެގޮޙާރުގައި ހިނގާ ހުރިދުބަރުދުކުއެކާދާއިއިކާ، ގޮޙާރުގެ އުޤާހުކާދާއި، ހަރުސާސްގަކަން ދަބޮއްކަދުރުގައި މިހެއްވާކަދުއްކައި އެދެވެ. ގޮޙިއާރުގެ ގަސްމަހާއި ބަރިގޮޙާރުގެ ވައުދާހުރާހިފާސް ހިވަހި، އެދަހިކާ ދުރުފުއްޖެއަމި އެފާކާހުރިރުފެ.

ކޮންމެހެނަކަސް އިހަށްވުރެ ތަރައްޤީކަން ގަދަވެއްޖެ. މިމަސިކު ވާހަކަން ދުނިޔޭގާ
ގިނަދުވަހެއް ނުވަނީސް ވާހާގައި އަދުވަސްވަރަން ހުސްހަނިބަހަން ތިއްބެވި
މާތްމާތް ބައިފުޅުން އަމަނިކުރާއި ކާވަނިބައްޔަވައިގެ ތުމަތުން
އެދިވަޓައިގެންތިއްބެވިކަމުގެ ޗާތްޗާތުގެ އިސްލާހުގެ ސިފަހެއް އިބާރާތްމަތިކަން
ފުރުއްވުއްވި. ބަލައިލަބައިލް މުޅި މިނުންގެ ފަޅާތުން، ރަނގަޅިޖާތުގެ މުސްކުޅި
އަންހެނުން އައިސް ހަދީޖާމަލިކާއާ ވާހަކަދައްކައިވެސް އުޅުއްވި.
މިކަމާމެދުގައި އެއްދުވަހަކު އިބްރާހީމްމަލިކާ ހަދީޖާ މަލިކާއާ
ވާހަކަދައްކަވަމުން އިބްރާހީމް މަލިކަން ފުރިހަމަ އެކަންތައްގެ މުޅި އިސްތިހާރު
މަރުޙޫމްމަލިކާއަން އެތްކަން އަމަލިކާއަން އެންމެމާއިއްޔާ، އަމަލިކާގެ ސަލްމާ
އާމަނުވި. މިސަލްމާ އާމުގެ ގަދުވަރައްކާ ކަމުގައި މިގެ ޝަކަރަބައްޔަށް
ޕޭޝަންޓުކުރައްވި ޙިއްދުގެ މުސަލްމާނުގެ ވާހަކަގެ އައިސާތުފުލު. މިއައިސާތުފުލުގެ
މަރުޙޫމްމަލިކާ ވަރަން އެކުވެރިކަން ބަހައްޓަވައިގެން އުޅުއްވާ ރަހުމަތްތެރިއެކެވެ.
މިހާރު މިއައިސާތުފުލު މިހާރުހުސްވަމުން އިހަށް ހަރަހަ ވަރަކަން ފިރުޖެހުމަކަށް ނުލު
ހަދުވާލުވެ. އެކަމަކު ގަދަވެއިރިޔައްޔާ ކޮންމެ ގޮތަކުންވެސް މަހަކު ދެފަހަރު
ތިންފަހަރު ނައިމަށް ނުދާނަމެވެ.
އެއްދުވަހަކު އައިސާތުފުލު ފުރުޖެހުމަށް ވަދެގެން އަހަރެނިކޮން
ހަދީޖާމަލިކާ މިހާރުން ގޮވައިލައްވައިފައި ބުނެއްވިއެވެ.
ހަދީޖާމަލިކާ)   އައިސާތުފުލާ މިހާރު ހާލުތަކީ.
އައިސާތުފުލު)   ރަނގަ. ރަނގަ. އެކަމަކު ހުސްހަނިބަހަން އިނިއިރު އަހަރެމެންނަކަން
ނުއެދެވޭނެ ރަނގަޅެއް.
ހަދީޖާމަލިކާ)   އާނ. އާނ. ތިހެވާ ތެދެއް. ބަލަ އައިސާތުފުލާ. އަހަރުމެންގެ
ދަރިކަލުންގެ ތިބާޖާތަން އުފާން އުފާނި ކޮންމެ ދަރުކަންދަށް. ނިކަން
ކާވަނީގެ މަސްއަލަތާ މުދަލަކީ އެހާގެ މަދުކަމެއް ނެތަކަށް ކޮބައިތޯ
ބަލާތީއް ކޮއްބަލާ. އެއްނަތުރަ މިހާރުދުން... ތޯ

އައިސާފުޅާ...

އައިސާފުޅު) ވަރަށްމަޑުމަޑުން ގޮތަކަށް ހިނގައިފައި އަޅުގަނޑަށް ދިޔައީ
ވަރަށްބޮޑުކަމެއް.... އެކަމަކު ނުދިމާ މަނިކެ ބޮޑުއްވައިލީމާ،
ކޮބާ ބަލާނަން. މިހެންހިތައިފައި ގޮސް މަރިޔަމްމަނިކޭ
ޖެހިލާފައި ތިބޭނަމަ ހިނގައްޖެއްޔޯ. އައިސާފުޅު މިކޮޅަށް
ވަންނައިރު މަނިކެ އުޅުއްވައީ، ވަރަށްތިބޭ ހިސާބެއް ބައްލަވައި
ގޮތަކަށް އުހިސާބު ނަންގަވައި މިކަހަލަ ވަރަށް އަވަދިނުވޭ.
މަސައްކަތްކުރައްވާތީ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ކޮއްމިއަކަށް ދެކެމުއްވައިފައި. އަނެއް. އައިސާފުޅާ.
ހާދަ ދުވަހަކުން ފެނިއްޖެއޭ.

އައިސާފުޅާ) ނޫން. ނޫން. އަދި ދިރިހުރި ދުވަހަކުން ފާހަގަ ނުކުރައްވާ މިއޮތް ވަގުތުކޮޅަކާ
އުނދަގޫވާނެތޯ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ނޫން. ނޫން. ކަލޭ އައިސާގެން އުނދަގޫވާން ތިބެންވީއް
އެންނާނބާ. ބަލިބަލި މިއުޅު ކަރުދާސްތައް ތަރުތީބުކޮށްލާނީ.
ބަލާނީ ނަންބަރު އިނގޭ. ތަރުތީބުކުރުން.

އައިސާފުޅު) ކޮންނަންބަރުއްތޯ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ބޮޑުބޮޑު ނަންބަރު

އައިސާފުޅު) މަތްބަޔާ ހިއައި މިމަސައްކަތް ފުރަތަމަދުވަހު. މިއަދު މިކަހަލަ
ކަންތައް އުޅޭ އުޅުނީ ރަނގަޅު މިހާރު އަދިވެސް ހުއްދަވާކަށް
ނުވޭތޯ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އައްދޭ. އައްދޭ. އައިސާފުޅާ. ކަލޭ ހާދަހާ ހަރުވެރިން
އައިދުވަހެއް. އެކަމަކު ތިޔަކުރަ ސަމާލުވައި މަނަން
މާނަހުރިގޮތް ދެ މަޑުސަލް އޮތުއްޖެއް. ކަލޭ މިއަދު ތިޔަފުރި.
ބަޔަސްތަކުންގެ ބަނޑުއެއްޗެއް. މަފުސަލްޕީ ޖަވާބުދެން

ޗަވާބުދޭނުންވާނަ. ހިނގާފާއެއް.

(އަރިސްޓޯޓަލް) ބާރަކުގެ ކަލިތެރެއް އަޅާލައިލަފައި އާން. ކަންތަށްބޭރުވަނީ.
އަދުގަނޑެއް މިހާރު އެކުން ގިނައިން ނަހުދިވާ ކަމަށްވާވެސް
ވިސާތަ. ކޮންމެއަކަސް އަދުގަނޑެކަށެއް ދެރަވެރިކަމުންވެސް
ތިމްމާރެ. މަނިކާކާ އެއްވަރަކަށް ނުކުރެވޭނެ. އެހެންކަމުން
މިހާރުދެން މަނިކާހާ ވާހަކަދައްކައި އެޅުވުމަށްވެސް ނުޖެހޭ.
އަދުގަނޑު ބެހިސްޖަހުންގެ ބަދުރުވައިން ވާހަކަދައްކާނީ.
އެދަރަޖައަށް ކިޔަވިނަމަވެސް ނުޖެހޭ. މަޢާމަތް ނުކުރައްވާ.
އެހެންނޫނަސް.

(މަރިޔަމްމަނިކެ) ނޫ. ނޫ ތިޔަހެންނަކުންނުޖެހޭ. މިތުރާހާ. މާފުކުރާނޫ. މިއަދު
އަދި މަޢާމަތެއްނުޖެހޭ. އެދު ޖަވާބުވެސް އަރިސްޓޯޓަލް ދުރާދުކުރާ
މާނައެއް އަހަރެންނަން ހަމަޖެހުނުގޮތް. އެތެއް ހަމައެނގިނުކަން
ހިތެއްތެރިކަމައި އެކަމަ ޗަވާބުދޭނަމަ.

(އަރިސްޓޯޓަލް) ނޫން. ނޫން. އަދުގަނޑުގެ ސުވާލު ކަންސަވެ ކޮންތިމަ.
މާފުކުރައްވާނޭ.

(މަރިޔަމްމަނިކެ) މާނަވަރެއް ޖަހުވައިދާ. އަރިސްޓޯޓަލް މިހާރާ އިންތަހުން
ރުޅި ތިޔައަންނަނީ ހަދުރަހައި އަވަހަކަށް. ކާކައި
ވަރަށްދުރުކުރެވިކަން ގަދަ ދޮރަ. މިތަތަނި އަރިސްޓޯޓަލްގައި
އިހަކު ހުންނަ ބާރުއެއްނުން. ތެދުކާ މިހާ އިންހަނި މިހާގެ
ހުރިހާތަރެއްވެސް އެނބުރި ބަދަލުވާކަހުކާ. އެއިވެސް
އިޖްތިމާޢީގައި ހުރި އިލްމީބާޢީންވާގޮތަކި ވާތް. ހަދުރަހައިވާ
އުނދަގޫނުވާ ގައުމުސަލާމަތް.

(އަރިސްޓޯޓަލް) ދުވަހަކު އުޅުން ނުފެއްތަކުވެ އެއަރި ނުތިވާކަށްހޯއްދަވަނީތޯ.

(މަރިޔަމްމަނިކެ) އާނ. އާނ. މިހާރުސްއަށް ބޯއްވައިލައި ކުރިން ވެދުނު

ކުރިމަތިކުރެއްވި ދުވަހު އެޖަމާޢަތުގައި ތިބެންވަނަ އިންސާނަކު
ށޮތްމާއި އެކުވެސް ބައްވާގޮތުން އިރުކޮޅަކު ވިސްނަވާން
ޖަވާބެއް ނުދެއްވައި އިންނެވިކަމަން އަސްރުލިޔާބީންގެ
ދަންނަވާލުން ބޭނުމެއްނުވޭތާ. މިހެންވީއިރު....

ޢައިސާތުދު) ހާނިއްކޭ. މަނިކުފާ މިސާލާ ނުކުރެއްވޭވަރުގައި
މިރުނުތޮރުގައި މިހިރަ އަޅުތަކުގެ އަސްލަކީ ކޮބައިތޯ....
ފިރިޖެގެ މަރިޔަމްމަނިކާ އެވިނުބާވާގަ، ކަވަނިބައްލަވާން
އެވުއްވަތޯ. އަނެއްކާ ނުވިތޯ. އަނެއްކާ މިވިނިދިއްޔާކަ.
މިހާރުމިވީނި މަނިއްޔެވެއްވިސް އެވުއްވަތޯ. ތޯ. ތޯ. ތޯ

މަރިޔަމްމަނިކެ) ހިނގެނުވައި އަޅާއިބުވާތޯ. މިހެންނަ އެމަކުޖެހިކު ބޭނިގެ
ކައިރީގައި ވަނަވަނައިގެން އެނބުރި އެނބުރިވައި ފުރަތަމަ
ހަމަކަށްކުން މަތިވެ އެމިބަރާ ފުޅުވާނާތަމަ އެގަންނަ ސަކަސްތައް
އެބޭކަރަށާ ބާވާޝާ. ނުވަތަ އެތަކަތީގެ މަރާމަތިވާނި ބޭރިބާވާތޯ.
ކަންހުރިގޮތަކީ

اس عشق کی آتش میں جلی ہے سبھی کوئی
گر شمع ہوا تو کیا پروانہ ہوا تو کیا

ޢައިސާތުދު) އާނ. އާނިތިރުހުރިހާ މަސްއަލަތައް އަޅުގަނޑުކަނޑުއް ނޫނިގެތޯ.
އަޅުގަނޑު މިކަމަ ސިވާލުގެ ވުރިނަލީ. އިބްރާހިމްމަނިކާ ހަދިޖާ
މަނިކާ ދުވަހަކުރި ކަނިބަލުންނާވެ. އަޅުގަނޑަކީ ޑޮކްޓަރީމާ.
އެނގޭލައްވައިފިތޯ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ހިގެންވައި. އަނިހާ. ވަނިހުސްތިމޯ.... ދެން ފިސާރި
ސިރިއަސްވެވައި. އައިސާދުވާތޯ. ތިރަސްވާލަން އަހަރެންގެ
ޖިވާބަކީ، މިގޮ ނިޖާރުމަނިކު ކިއުވުން ނިންމައިގެން އައިސް

މިގޮތުގެ ކަންތައް ހިންގުމަށް ވެރިވެ، ހަމަޖެހުމަށްފަހުގައި ޤާނޫނީ ތިޔަ
ބާބުއްނިކާޙުގެ އެއްވެސް މަސްއަލައެއް ފިޔަވާކަން ހިތަކުންވެދާ.
މިއެވެ. ވައްސަލާމް.

އައިސްފުޅުވި) ތިރީއެންނާ މިކުރަ ސުވާލަކީ އެދުމަސްޖެ އަމިއްލައަށް ކުރަ
ސުވާލުއްކަމުގައިވާނަމަ، ދެއްވާނީ ޖަވާބު ކޮބައިތޯ. ނިކަން
ބުނެއްވާ ބައްލަވާ. އަދުގަނޑު މިހާރު ގާތަކު ނުބައްސާނަމޭ.

މަރިތަވެމަނިކު) އައިސްފުޅުވާތީ. އަހަރެން މިކަހާ އެއްކޮޅު މިހުންގާތޮގައި
ހިތެންމެ ވަރަކަށް ބުންޖެހެ ވެރިހަމަތޯ. އަހަރެން މިބުނާ ބަހަކީ،
ކޮންމެ ދެމިހަކު މުދުގައިވާ ކާވެންޖެއް ދުނިޔާގެ އެއްވެސް
މުޢާމަލާތައް މަސްޖިދުތެރެއިން ހުސްވެ، އެދުމިހަކުގެ މުދުގައި
ހިނގި، ސާފުކޮށްދިފަރާމާއި ހިތާވެފައްގެ މައްޗަކަށް ބިނާވެ
އަޅުގަޑެއް ނުވާނަމަ، އެކަމަށްގެ އެމުރު ކިތަންމުދިގެ ތިތަސް
އާރުތަކުގައި ހިތްނުވެއް ހަމަހުމައި ނުދާނެއެވެ.

އަދި މިބާނީފަދަ ސާފު ހިތާވެއެއްގެ މައްޗަކަށް އަޅުގަޑިތި
ބިނާވެގެންދިޔަސް އެދުމިހުގެ ތަފާތުވެ، އަޅުގާއި،
ޙަސަދުކުރުމެއް ދުވެއްކުޑިޔަސް އަދަދަ އެދާވެރިކަމެއްގައި
ދުމިހުންނާ ކަމެއް ނުކުރެވޭނޭ. މިބާނީ ދުވެއްކޮޅު މިސާލުތަކުން
މިދުމިދުރުވާ އެއްނުހި ފުރިފުއްވެ. މިހެން ވާއިރު ކާވެނީގެ
ކަންތައްކަށް ބަލައިބާތިލުކުރުމެއްނުން. އަހަރެން ފުރަތަމައަކު މިބާނީވެއްޓެއްގެ
މައްޗަކަށް ތެރިމުން ވުންނަ ވަރަކުންސަފު އެއް މިސާލަކީ.

ފުރަށްސާސިއްގެ ތެރޭގައި ހުރިތުން މާތްހަށްހަރު
ހިތްވަރުގަދަ ނަފުސިއްނުން. ބާނާގާތް. އެކަމަމިއްޔަ ހިތްފުރާވާގެން
ކާވެނިބައްލަވަރިގެން އެދުއްލި، ދުއި ޤަރާރުން ވެރިކަރައްވައިފައި
އަސްޙާބުންގެ ތަރަ އެއްވަސް ފުރަށްސާވާގެ މާތްދަރިކަލުބަލުން

ވާހަކައަކީ ދައްކަމާ ބަލި. ވާހަކަތައް ދައްކާން ފަށައިފައި.
ތިޔަގޮތަށް ހުއްޓައިލައިގެން ދާއިރު އެދުމިހަކަށް
ހިތްހެޔޮކަމާއިއެކަކު. ދުރުވެގެން ދެވުނު ކަމަކަށްއުފާވާނެއެވެ.
އެއީ ހިހަމަ ދެރަގޮތެއް.

ހައިސާފުލު) އާނ. ތިޔަހެންނަށް އެދޭ ޙަޔާތުގެ މާނަކުރުވާތީ ބަލާނަމާ.
އެއީކޮން ދެ ޙަޔާތުގެއްތޯ...

ޖަރީހަމްޖަހިދް) އެއީ. (ރަނގަޅުމިހަކު) (އަދިވެސް ކޮއްދަވާކަށް ނުވާތީ) މި
ދެޙަޔާތުގެ.

ހައިސާފުލު) (ރަނގަޅުމިހަކު) މި ޙަޔާތުގެ މާނަ ޖަހިދު ހިތާވާގޮތަކަށް
ނުކުއްވާނެ. އަހަރެ ޙަޔާތުގެ އަޑުގަނޑުގެ މުޅާދަލީ މިހާރު ދެން
ޖަރީހަމްޖަހިދުގެ ބޭނުވި ފުރައި ފުރިހަމަވެ،
ފިރިފުޅާވަރުވެއްޖެއްޔާތޯ. (ފިރިކަލުނު) މިނަންނިޔާނު މިހަކު
ކޮއްދަވާކަށް ނުވާތީތޯ. މިއޮވެ. ވައްސަލާމު.

ޖަރީހަމްޖަހިދް) އާނ. އާނ. މިހާރު އަހުރެންނަން ތިޔަހުރިހައި މާނައަކާއި،
މުޅާދައް އަނގައިދީތޯ. އެކަމަކު ތިޔަސުވާލީ ހައިސާފުލުގެ
އަމިއްލަ ސުވާލުއްވިއްޔާ ޖަވާބުދޭނޭގޮތަ އަހުރެންގެ ގޮތްމިހަކު،
ހައިސާފުލުގެން ނަސޭހަތްދީއިރުގެން ކުގަ ސުވާލުއްކަމުގައި
ވަނީވިއްޔާ ޖަވާބުދޭނޭގޮތަ ނުވަތަ މިރުނުގައި މިއުގެއްވާ
ފިރިހެންސާހިބުކަމުގެ އެދުންފުގެއްގެ ޙައްޤަކަން ކުގަ ސުވާލުއް
ކަމުގައިވާނަމަ ޖަވާބުދޭނޭގޮތައި މިހިރީ ވަރަށްތަފާތު
ގޮތްތަކެކެވެ.

ހައިސާފުލު) ތިޔަތިހާގޮތުގެ ޙައްޤަކަން ޖަވާބުދެއްވިކަން އެވިދުނުނަ.

ޖަރީހަމްޖަހިދް) ނޫ. ނޫ ތިޔަހަރު މިހުނަކަންތައްކަންއުގޭ ގޮތްގޮތްއުނުނު.
ސުވާލުވެވުނު ގޮތަކަ އެސުވާލުއްގެ ތަރަހައިއި ބިނޫ

އެނިގެންތޫނީ ޗޯވާބަދީނުމުގެ މައިދާނަށް ނުކުމެއްޖެނަމަ، ތަމި ކައްސަވިހަވިގެން ވެއްޖެކަށްވެސް ވަރަކަށްއަށްނުދާށްއުވެ. ދަރުން އަދި ތޫންނަމަވެސް އެތެރެމީހެއް ނުބަލައި ވާހަކަދައްކާނީ ކޮންގޮތަކުން ކޮން ހަމައަކުންތޯ. ނިކަން ވިސްނައިބަލާތޯ.

އައިސާފުޅު) އަޅުގަނޑު މިވާހަކަ ކުއްޖައިދީނުތޯ. ދެން އިހުކަރު މަސައްކަތްކުރެވޭ ބަލާލާތޯ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ހާ. ހާ. ނިކަން ބުނެބަލާތޯ. މިސުވާލުގެ އަޞްލަކީ ކޮބައިތޯ.

އައިސާފުޅު) އަޑައިބަލާތޯ. މިވާހަކަ ފެނިވިހަކީ އަޅުގަނޑެވޭ. މިހާރު ދުވަހަކަށް އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ކުއްޖައިދީނުތޯ. ކަނިކަފަން ނުކުއްޖެވިގެން ތިޔައުޅުއްވަނީ ކިއްވެތޯ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ތިޔަސުވާލަކީ އަހުރެންނާ އަދި އެއްވެސް މީހަކު ތިޔަހެން ކުރާއަތަކީ ނުކުން އެއް ސުވާލެކޭ. އަދި ތިޔަސުވާލަކީ ބައްލަވާނުގެ ދަރިކަލުން އަތުވެއްޖެ ކުރިން އަންހެނުންހައްޖުކުރެވޭ ކުރިމައްޗަށް ކުރެވިވެސް އެއްދުވަހަކު ކުރެވިވެސް ގޮތުކުން ނުކުތުނާން އަންނަ ސުވާލެއްމެތޯ. އަދި ތިޔަބުނާ ކަންތައްތަކަކީ ދުލި އާދަމުލުވެޖެހުގެ ކަންތަށް އެހެއްކަމަށް ހިނގަމުން އަންނަ އެންމެބޮޑު ގެދަރުގެ ކަންތައްތޯ. މިހެންވިއިރު ތިޔަސުވާލު މިހެނުގެ ކުރިމައްކަށް އަންގާލާ ނުރުނިމާ. އެއްވެސް ވިސްނުމަކާއި ފިލުރައްސަދީ އިނދެފައި (އާދަ) ނުވަތަ (ތޫނު) މިފަދަ ބަހަކުން ޗޯވާބަދީނުމަކީ މައިތުން ވަރަށްބޮޑު ބައްދަލެ ކަމެކެވެ. އެކުތީގެ މައްޗަށް އެފަދަ ބޮޑުކަންތައް ހިނގުމުގެ ސަބަބުނެ. އަޅައިލީ ތާއްމު ހަޤީޤަތެކެވެ. އަހަރުމެންގެ ކާފައި آدم عليه السّلام ބައްޕަގެފާނާއި ދިމާކޮށް ބުރަ ސުވާލު

ދޫރީ ޚުލީޖާއަށް. އެވީ ކާވެނިކުރެވެ. ނަޞީރުއަށް މިކާވެނިކުރުމުން
ތަޝްވީޤުކުރެއްވިކަމަށް އާދޭހަށް ފުރަންސޫވިންގެ ދަރިކަލުން
އަދު ކޮންމެވެސް ގޮތަކުން ދިބަހައި ތާރީވެ،
ދަސްކުރިކަރިބަކަލާއި ކާވެނިކެގެން އެދަސްކަށްކަން ދިމަހަށް ނަހުބައްވާން
ދަރިކަލުން އުފުލެއްވިއެވެ.

އެކަމަނާގެ ބައްޕާފުޅުގެ ބޭނުންފުޅަކީ ނަޞީރުހަނުގެ
ހަނދާނަކީ ބަލާގަތުމަށް ދަމަކަތުން ނުފުދޭ ދަރިކަލުން
ސަލާމަތުކޮށްދެއްވުމެވެ. އެކަމަނާގެ ތަޝްވީޤުވަތި ބައްޕާފުޅުގެ
އުފުލުއްވި ފުދެއްވުމަށް އިހަކަށްލިބިވަޑައިގެން ނަޞީރުހަނުން
އެޅުމަށް މިބަޔަށްގަނެއި އެބަބޮޑު ދެއްކެވި ހަމަގު
އެއްބަސްވި ހިއްޕަވައިފި. ފަހު މީހަކަށްބޮލު ބޮޑުވި އެހެން ބަލާއި
ބޮޑުތަކުގެ މައްލަހަން ބިނާވި ކާވަރުފުޅުގެން އަދި
ދިމާއިބަޔަށް އުޅުއްވި ގޮތްބަލި ބާރުގުން ފުރޮފޫސަރު ކަމުގެ.
ނަޞީރުހަން އެކަމަނާގެ މައްސަލަކުރައް. އަދި. އާނާ
އަހިބަލަބަމަލެ ކަމުގެއިލާހީ ހިންގަވާންތަ އަމިޔަތުފުޅަކަށް
ހިންގަވިދައް ކޮންމެއަކަސް ނުއުޅުއްވައިވެ. ވަރަކަލަކަމާ
ހިތްވަޑައިގަތް. އެކަމަލު މިކަމަނާއަށް ހިމަނުން މަހިލާމަރާ ހިތްވާ
އަހިބަލަބަމަލު ނޫނަކަން އާހިވަޑައިގެންނަވާވަރުން
އުމަހިލާމަނުގެ ހިތްފުޅަން އަނގަ ވަށްޓަފުލީ އެކަމަނާ
އެކަމަނާ ހިތްފުޅާވާ މިސްކިތުނާއި އެކަމަނި ކަލޭފާރު ކަލުއްވައި
ނަސޭހަތެއް ބަހެއްލާކަހުއްވައި އުލުއްވުމަނުވެ. އަމިހިލާނުނަވަސް
އަމިހިލާނުން އުލުއްވާ ހިތްފުޅުވާޅައި ގޮތަކަން އުލުއްވަމުދުން.
އެކަމަނާ އެކަމަނާއަކަށްވަސް ބާރުއް ނުކުރައްވެ. މިކާވެނިކުރުގައި
ހުރިގޮތް ރަޙުމަތް ފުނޑި. ނަޞީރުހަން ދުރަކު، ދަރިކަލުންނާއި،

ސޮންޖް ނާޒާނާ އެވެ ބިޑާ ޗަޕީރާއަން
އަރުވައިލެވުމަށްފަހުގައެވެ. އެފަދަ ހާމް ގަދަރުހުރި
ފިރިކަމުންނަން އެޗެހިވަޒައިގެން ދަމި ބާރުކޮށްގާއި ގެދަރަކަން
އެކަމަނާ އެއްވެސް ހިތާމައެއް ނުކުރައްވަތެވެ. އަދި ބެއްޓަ
ދިހަނަރުވުރެ ކުޑަވަރާއި އުފާފާގަތިކަންތި ޖެހުނެވެ. މުޅިތޮގެ
ހުތުރުކަންބޭވަމުން އަހިސް ފަރަންސޫސިންގެ ތޮރާގައި
އެއްވެސް ކަދަރުއެއްނެތި އެކަމަނާގެ ޗާނުފުޅަށްވެސް
ނުރައްކަލުވާން ފިރިމާ ނަފްސިހަނުގެ ބިޒައިން އެކަމަނާއަން
ޙިބަވަޒައިގެންފަހިމާ ތޮއްޕުޅު ދަރިކަލުންވެސް ގޮވައިގެން އެއިރު
އެންމެ ހިތްޕުޅާވާ، މުޅިރާވެސް ގޮވައިގެން އަސްޖެހިއާދަން
ވަޒައިގެންފިޔާ. ވަޒައިގަތިމާ އެކަމަނާގެ ބައްޕާފުޅަން އެކަމަނާ
އެބައްޕާފުޅުގެ ރަސްގެއި ގަނޑުވަރުގެތެރޭގައި ބެއިންދެވުމަށްވުރު
ލާޅުކަމުގައި ފިރިވަޒައިގަތި ތަންކޮޅެއް ދުރުގައިއަރާމުގައި
ބެއިންދެވުމެވެ. މިހެން ފިރިވަޒައިގަތްނަވާނާތާ. މުޅިއްޕުޅު
ދަރިކަލުން އަންނަނިވިއާދާ ދުވަހަކުން ދުވަހަކުވެސް
ފަރަންސޫސިންގެ ރަސްކަމުގެ މައްޗަން ދައުވާއެއްވެސް
ކުރުމާދާނުހަތާ. މިހެންވެ އެކަމަނާއަން ބާރުގެވެ ބިޔާރަހުއް
ދެއްވާވާ އެރަހަން ފުރުއްވައިލައްވައިފިއެވެ. ނަފުސިހަނުން
އަވަހާރަވީ ހަބުރު އަދި އެރަނގައި މަރަން އުފާލުގައި ކުޑިވަރުގައި
އުވުއްވަނިކޮށެވެ. އެ ހަބުރު ގެނައިމީހާ އަހިސް ދެންނެވީމާ
އަދުގެއް ވިދާޅުވިހިތަމެވެ. އެއިރު އެންމެ ހިތްޕުޅާވާ މުޅިރާއް
ވެއްޖެހިފައިވާ ޗޮވާބުގެ ގޮތުން އެއަންމުރު އިތުރަން
އެއްކޮއް ވިދާޅުވާކަން ތަންވަގެއް ލިބިވަޒައެއް ނުގަތެވެ.
މިއަންނަރުގައި ދެތިންމިހުނާއި ކާވިނބައްލަވައިވެސް ގަތެވެ.

ކޮންމެ މީހަކާ ކާވަނި ބައްލަވައިގަންނަވާއިރުވެސް އަދި މުޢީން ދުރުކޮށްލައްވައިގެން ކަމުނުދާ ވަރެއްގެ ދެތިން މިތުރަކުވަނީ ތިބޭކަމުގައެވެ. އާޚިރުގައި އެކަމަނާ އަވަހާރަވީ، ވަރަށް އަގުނެތް ދެރަމީހަކު ކަމުގައި ދެރަހާލުކޮށްގެއްގެއެވެ. އެކުން ދެރަމީ ސަރޯޖިނީހަންގެ އެތުއްޖުގެ ދަރިކަލުން އަވަހާރަވުމަށްފަހުގައެވެ. ލައިތުން އެދަރިކަލުން އަވަހާރަވީވެސް ބައްލަވަމުގައި އެއިތިރަކަން ކަމުވާމާއިވެސް އެކަގައެވެ. އައިސާފުޅާ. މިކަހަލަ ޙިތަންމުކާގެއް ހަމަ މިރާއްޖޭގައިވެސް ހިނގައިފިމައި އެބައުޅެއްޖެވެ. މިފަދަކަންކަމަން މިހާރު ރަނގަޅަށް ވިސްނައިދިނުމަކީ ހިތްވަގައިގެން ތަނަވުވެއްވެ.

އަމުދުން މިރާއްޖޭގައި މިއަދު ފިރިހެނުންގެ ތެރޭގައި ތިމާގެ އަނބުރާއި ޢިއްޒަތް ހިފަހައްޓައިގެން ކިތަންމެ ރަނގަޅު ނަމަވެސް އަންހެނަކު ގޮވައިގެން ވަފާތެރިކަމުގައި އުޅޭ ހަމައެކަކު ފަތުރަކު ނުދެކެމެވެ. ނައްތާނަމަ މިއުޅެނީ އެލަންޓަރިކް ބޮކީގެ ކައިރިއަށް ގައިނިތި އެތިބަތާ ކިތުވުނތަކުގެ މިސްމެވެ. އެގޮތުން އުގެނިން އެއްބަރުމިބާއި ހަމަކުތަކާއި، ކަމަކާނުމައި އެބަކަތާއި ދަތިކަރުނތާއެވެ.

ކޮންމެ އަންހެނަކުވެސް އެލަންޓަރިކެގެ އަމިކަންވަރަ އުދުމާ ސިނަންތެރިކަމެއް މިދިބާ ކުޑަވުމަސްކަގެއް އަނނަނިނާށެވެ.
އެއީ.

ގަތޮޅު. ގަބަޅަ. ގަދުރާވަރެވެ. މިދުވަސްކޮޅު ހަމަ ދިއުމުން ތަނެއް އެމީހުންގެ ހިތަކު އެއްވެސް ގަދަރެއް ކުރުނެއް ނުއުޅެއެވެ. ކަންނަމަ އެއްވެސް އިންސާފެއް ތުޅޮބެއް ނުއުންނާނެއެވެ. ކަން ހަމައުންނާނީ ދޮގުތެރިކަމާއި

ކަންތައްކުރެވޭ.

މިއަދު، އުފުލުނުގެ ކުޅުން ދަށުއާލާކަން ވާނެ ވާހަކައަށް ދުވުނެވެ.
މިގޮތަށް ވިސްނާމީހަކު ތިމާގެ ނަފްސު އަމިއްލަހަން ހަލާކުގެ
ތެރެއަށް އެއްލާލާ ކަންތައްތަކުން މިހާރުން އަޅުވާލިޔަސް އުޅޭނީ
ގެއްލޭ. މިހާރުވާ އަދި އިހުސާނުވެރި ކާފިރުގެ ކަންތައް
މިހާއްޗޭގައި ވެސް ތަންކޮޅެއް ރަނގަޅުތާއެވެ. އުކަމަކު
އެކަނުބިލަތި ކަމަކަށްވުރެ އުކަންތަކަމުގައި އިންސާނިއްޔަތުގެ
މާކުޅެއެވެ. ތަންކޮޅެއް އިރުގެ ވާހަކަވާ ދައުލަތުގެ ވެސް
ގެތުން ވާހަކަ. އެދިއެދި ތަނގަނޑުން ތިރިސް ސަލާމަތް
ކާފިރުވެއިވެސް އެބަހުރީއެވެ.

ހައިސަރުގެ) ސާރަމަތެދުއްތޯ އަޅާއިބުވެއްޖޭ. ތިމަރިވާ ހިތުގެތެރޭގައި
ސުވަރުވެސް ކުރެވާދަނަކަށް އިތުރުން. މިހާރުވާ ތިމަރުނުނާ
ހާސްބައިވެސް ރަނގަޅޭ.

ފަރިހާމަމިނީ) ރަނގަޅީ ރަނގަޅުކަމަކަށް ނުވުން. މިހާރުކާފިރުގެ ކަންތަކާއިދެކުމަށް
ބާތަކުގެ ފާނުނުއްވެސް އެބައިތިއްހާރޭ. އަނގަނޑުމިހާގެ
ކުރަކާއި ނުޖަހައި ފަރިކަނޑިނަމަ އަނގަނަކުގެ
އަބުރުނަގައިޖަހައިފިކަމުގައި ކަންވެރިވެ އެއިގެބަދަލު ހިފުމީ،
އެކަންމަތްޔަން ސަރިއަތްވެސް ހިނގަންޖެހޭ. މިކަހަލަ ކަންތަތް
ތަންކޮޅެއް ރަނގަޅެވެ.

ހައިސަރުގެ) ބަލަ. ބަލަ. އިހަށް އެކަހަލަކަންތައް ހުށަހަޅަ ޔާރިހަކުންތޯ؟
އަޅާއިބު.

ފަރިހާމަމިނީ) އިހުގެ ކާފިރުގެ މިސާލެއްބުނެދެނީ. ކާސިމު،
ހުރުގަނޑުވައިރުއި މަގަކުން ދަރިކަން މުބާރަކާ ޚަޔިގަނޑުގެން
ބުނެފާނުހޭ. އޭ މުބާރަކާ ރަނގަޅާ ހިލުތިރިކަމަކު

ގޮސްވަޑައިގަތުން.

މުޙައްމަދު) އާ. ދާންތޯވާސީ ދޯ. ހިނގާބަލަ.

ކާސިމު) ދެންގޮސްތިބީ ކާކުބާ. މިރޭއި މިވަޒާން ނަހަރަތެއްނުވާނެ.

މުޙައްމަދު) ކަގުދަމީ ސޯދާތަޑައިގަތީ. އާއް. އާއް. އާބަކުރާ. ބަލި ބަލި.
ގެލުވެރިޔަކަށް ގޮސްވަޑައިބަތީ.

އާބަކުރު) ދޮވެކަށްއެއްނުވޭ.

މުޙައްމަދު) ނާ. ނާ. ބަލި. ބަލި. ރަނގަޅު އަވަހިގަނޭގޭ.

އާބަކުރު) އާއާ ހިނގާބަލާ. ދެން ހަމަގަނޑަވައިގަތީ ގޮސް ގެއްލޭ
ހުވަދިފަންގައިހުރި އަންހެނުން ވަންނާވެއް ދުރުން ތަޅުކާބަދިތަދި.

ކާސިމު) އެހެރީ. އެހެރީ. މިހާރުވެސް އެހެރީ. ހުޅަވާގެންއުޅޭ
އަވިފުޅުހަދާރީ. ރަނގަޅިޔާލޭ ގޮސްބަލާ. ދެންމިޔޭ ދޮރުމަތުން
ވަޅުވަޅުން ގޮސް ހުއްޓިލާ. އަވިފުޅުތަކެއް ކައްޓޭދުރުގަނޑު ދޯހިދިޔާ.

އަންހެންމީހާ) އަވިފުޅާ. ނުދޭ. އަވިފުޅު އަހަރެންގާތުގައި ވަޅުވަޅުން
އޭރުއްޔާ ހަރުގަނޑުން ދުރަށްދޭހިދިޔާ.

މުޙައްމަދު) ކަނބުލޭގެ ރަނގަޅިޔާންވީއްތޯ

އަންހެންމީހާ) އާދޭ. އާދޭ.

މުޙައްމަދު) ނޫނީ. އަހަރެންކާސިމުތޯބި.

އަންހެންމީހާ) ތިހެންނޯ ހަރު.

މުޙައްމަދު) ވަރަށް ދުރު ކާކުތަ؟

އަންހެންމީހާ) ދޫ. ނަލަފޮއްކޯ. ނޫނީ.

މުޙައްމަދު) ހިތަރި ކޮންނަކުއްތަ؟

އަންހެންމީހާ) ކާސިމު ވަންނަހަންނުން. އަދިސާއްޅަވަގެ.

މުޙައްމަދު) އިނދަވަރިކުރި ކާކުތަ؟

އަންހެންމީހާ) ތިހަ ކާސިމުގެއްނު. އަހަންމިހަކާ އިނދިރިއާނުދޯ. ދުން

ރަށުގަންނަވައިފައި މިންދުރުން ދާނީ ފަނޑިޔާރުގެއަށެވެ.
ދޮމިންދިޔަކަ އައިސްދޮރުމަތީން ބަލާލީ.

ފަނޑިޔާރު މަނިކުފާނު) ކޮންބައެއްތަ؟

ކާސިމު) ވަޒީރުންތެ ކާވަންޖަކަން.

ފަނޑިޔާރުމަނިކުފާނު) ނާއިބުތަކުރުފާނު ގެތަންދޫ – ބޭނޫ – ކޮންދޫނޫ.
ދެންދާންވީ އެނައިބުތަކުރުފާނުގެ ގެއަށެވެ.

ނައިބުތަކުރުފާނު) ކިއްތަކުރަނީ.

މުހައްމަދު) ކާވަންޖަކަން

ނައިބުތަކުރުފާނު) އަންހެނަކީ ކާކު؟

މުހައްމަދު) އައިސަތުއެއް.

ނައިބުތަކުރުފާނު) އޭނާގެ ބަފައަކީ ކާކު؟

މުހައްމަދު) ކާސިމުކުރެން ސިއްރުން އަހަރެއިފައި ޖަކަރިއްޔާއާއި

ތަކުރުފާނު) ކަންކީ ކިހިއިތަކުރަކަން؟

މުހައްމަދު) ފައްސިއްސަކަން

ތަކުރުފާނު) ފައްސިއި ކޮންކަމަކަށް؟

މުހައްމަދު) ޗާރިހަން ނުދޭތި

ތަކުރުފާނު) އާނދަކީ. ހިނގަބުރާ. އިނދޮވަރިކުރިހާކަމު؟

ކާސިމު) އަރުވަނީ.

ތަކުރުފާނު) ކިޔަތްވަނީކީ ތަކުރުކަ؟

ކާސިމު) ހިނދާންވެސް ބާރަވަނީ ވަހަރެއް.

ތަކުރުފާނު) ތިޔަހުރަހަނި ގެނގެން

ކާސިމު) ޒައްބާ. ތިންވަނަފަހުރު ފައްކަހިފައިފުން އިނީ ދޮފަހުރަތިއްހާ.

ތަކުރުފާނު) ސަވަބަސް ސަވަބަސް. ހިނގަތުމާއް. ވަޒީރިނީ ކާކުތަ؟

މުހައްމަދު) ފަނޑިޔާރުގެއިން.

ތަކުރުފާނު) އާނ. އާނ. ބަޔިބަޔި. ދެން ސުވާލުކުރި ސުވާލުކުރުން އެކުއްލާ اسم الأعظم ކިޔުއްވައިދެއްވި. އެކިކަހަލަ އަޅުގަނޑު ކިޔައިދިނީމަ، އެއިނގޭނީހޭ. އާބަކުރަނގޭ މަސްއޫލަކީ، ތަކުރުފާނު އެބުނެއްޖެ. މިހެން ބުނުއްވާ ކަންތައްތަކަކަށް ޖަވާބު މިހެން ބުނެދެވޭ.

އާނދެންގޭ މިހެން ހިކުރީމެވެ. އަންހެނަކު ފިރިހެނަކަށް ބަލާދެވުނު ސުވާރުވީ. އެކިކައިދާ އަޅުގަނޑުގެ ކަމަށްވެ. މިހާރުވާ ހިތުމާ ކާވަނީކަންވައި ރަސްދުވަހުންމާ، ވަރިކަންފިލުވާ އަނގާނުވުމާ. މިކަހަލަ އެތައްކަމެއް އެބަހުރި ދުނިޔޭ؟ މިކަހަލަ ކަންތައް ތަންކޮޅު ރަނގަޅުވިޔަކަސް އިނގޭތޯ އެވްދުވަދު ދެމަފިރިން ގެތުގައި ޒާތުގެ ކިރިމަތީ ކަމެއް ވެއްޖުންކުރާތޯ ޗާލުން އެހުނަ ފުރައިވަޖެހިލާ ތުނބައިކަން އަދިވެސް ހަމަ ރަނގަޅަށްވެއްޖެ. އެކަން އެރަނގަޅު ތުއަދިވެސް، ކައްޗެކަކަހަލަ އަންހެނުންކަދިނގެ ކަމްބަލިކަމާއި، ވިސްނުމުން ކަތަކަމުން ފިރިހެނުންކަދިން ތިޔަކުދިނގެ ކުރިމަތީގައި އެދަރިކަލުމާ ދެމެވެރި ޗާބިފުރިކަމުގެ ގިރިޖީގެ ކުލަވަރުގެ ދަތުރުން ހެއްލި އެހިހެނގެ ހިލަތުގެ ގަޑިތަކުގައި ބޭރު ގެއްލިދާ ފަސޭހަކަމުން ނުނުހެއްޔޭ؟

އަދިސާފުކުރު) ތިޔަހެންވިއްޔާ އެއްވެސް އަންހެނަކު ރަނގަޅަން ތަޖުރިބާ ފުރި ހަމަވިސްނުން އަދިސް ތަންދޮރުޖެހުނުފިލައިގެން އަދިއްލަ ބޭއްލެން ފިކުރުކޮށްގެން ނުކުރެ، މިހާލާ ދިނުމަކަށްފެނޭތޯ. މިހެން އިބުރާހީމްމަނިކު އެބުނުއްވިބަސް، ހަމަތެދު ބަހެއްކަމާއޭ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ނޫ. ނޫ. ބޮޑުބޭބެ ތިޔަހެން ހަމަބުނެއްވީނު؟

އައިސާފުޅު) ތަކްބަޔޭ. ހަދިޔާ މަރިޔަމްގާތުގައި ދިނުމަށްފޮނުއްވީއްޔޭ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އާނދޭ. އެއް ހަމަހަނދަކު ބޮޑުބެއްޔަކުނެޭ. ތިޔަހެންވިއްޔާ
އަހަރެންނަށް އެއީ ތަނަވަސްކަމުގައި މަޑުކުރިމެއްޗެވެ.
ބޮޑުބޭބޭއަކީ ހަރުދަނާ ބޮޑުދެރިއްވާ ޔިސްކާރު ވިސްނާފައިކަ.

އައިސާފުޅު) ތިޔަހެންވިއްޔާ މަރިންބަޔަރިންގެ ހިތްވުމުގެ މަލްޖިސް
ބިނާކުރެވޭން އުމުރުންގެ ތަރިނަން އެކޮޅަކީ ކުދިހަމަ
ރަނގަޅުކަމެއްނޫނެވެ؟ އެއްޗެސް މާނައެއްނެތް ކަންތައްކަމެއްޔެވެ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އާދޭ. ނިކަންވިސްނާބާރާ. އެކަހަލަ ކަންތައްކުގައި، ގިނައިން
ދިމާވެފައި ހުންނާނެ ގޮތަށް، އަދިވިހަކަ މުޅި އުޅުންގެ ހަރުކާއި
ހިތާމައެވެ. އަދިވިހުނގެ ގޮތުގައި ސާފު އިންސާފުކުރަކަމެއް
ހަމަ ހާދިފްސް ނުހި ހާގެނޭފެ. ފަހަރުއްކަ އި
އިންސާފުކުރަމަކާއި އަކަފުރަކަމެއް ބާރުވިއަސް
އަދިވިހުކަރު ކަނޑު ވިހައްގެ ހިތްގައި އަސްއަކާ ވިސާ ވިއްޔެއް
މަނަން ހުރި އިންސާފުކުރަމަކްގައި ބާވެއް. ނުވަތަ ވިސާ އެ
ކައަމަށްގަނޑެނބަހަރު ފަރާތަކުން ހުރި އިންސާފުކުރަމަކްގެ
ބޮޑުކަމުން އުޅެނިވެ ޙަދެކޭ. ވިހުން އަބަދު
ހިނގަހިނގައިހުރުނަ އަނދިރިކަލެއް ހުރިގެން ބޮޑުވަމުންގޮސް
އާޚިރުގައި އެކަކު އަނެކަކުގެ މައްޗަށް ދުވެން ހިތްގެ
ސާފުކަންނެތި ހަރާކާތް ހިތްގެރިން ނިކުމެނދުނު.
އައިސާފުޅާ. ކަވަނީގެ މަސްއަލަ ދުވެ ދެނިތޯ ވަރުބަދުކަރާ
ބޮޑު މަސްއަލައެވެ. ދިހައިދުވަ ފަހުގެކަމުގަކުން އެވާހަކަ
ދެއްކިދޭނުހޭ؟ އެކަމަކު ބޮޑުބޭބޭ ބުނެއްވިކަމަށް ތިޔަބޭނބަހުން
އަހަރެންގެ ހިތަށް ވަރަށް ފިނިކަން ލިބިއްޖެ. ނިކަންހުންނާށޭ.

ތިޔަހުގެ ފިރިހެނުންނަން ހިތިލުގެ ދަށްލައިދޫނަމޭ. އުމުރުނަން
ތެގެލުރިން ނުވިސްނިފައިއްޔާ އެއްގޮތް ވިސްނައިދޫވާ
ބަލާނަމޭ. ބުޢޫބޫބޫ ކަނާކުދުގައި ރާއްވަވައިފައި އްޔާގޮލާއި
ބޭއްޖިވި ފުދުރުއް ނޫނޭގެލާމުން ތިރިނުގެ ކަޖެއްލާއަން
ފުނުވައިގެން ކަސްކަހަން ނުރުވާނަމާ ހިޔައިތިދުން
އާޖިލުލްއްވަސް ތިއިންނަނި ނުފްނުވައި ބާއްވައިގެންނެވެ.
އެއާޖިލުމުގެ ނަކަލި އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުންތިއްވެ.

(ހައިސްކޫލު) ތިޔަހެންވިއްޔާ، އަދުގަނޑު ތިލުކަ ސްވާކަލި ކަނޑާ ތިންވަނަދަން
ބުނުއްވިގޮތުގެ ކަތިން ލުރުމުން ސްވާލާއްލާކުގައިވިނަކަ ދެއްވާނޫ
ޖުވާބުއް ނިލަންބުނުއްވައި ބައްކަވާނޫ. އާރުންތާ!

(ކަރިހަރުކަނޑި) ޖުވާބު އެންމެ ދަތިވާނި އެގޮތުގަހާ. އެއި އަރުސަވިން ފުނައިގެން
ފުރުސަތުން ދާންދުން ހިރަހައިލާމުއް އެނގުމަށްފުރުފުސް
އިންސާނަކުގެ ހިތުގައިހުރި ހިރަހައި އެއްގޮތް އެނގުމަ
ދެތިލާފުލާވެ. ތިހެންވިއްޔާ، ތިހަލާ ދިމާވަން ލަޚާ
އަހަރެންލަކުގައިވާނީ. އަހަރެން ލަޚާލަކުގައިވާނަމޭ. ކަގާ ޖާނަރި
ލަޚާ. ލަޚާގެޖާނަރި އަހަރެންލަކުގައިވާނަމޭ. ލަޚާއާއި ކަނާއި
ދުވުހުންނި އެލަނޭ. ދުވުހުންއްނޫނަ. ތިބަސްތަކަށް ބުނިމާ
ފުލަރަލާއިނުޚައި ޚައްބަޚައްބަތާ. ނުވަތަ ނޫނުލަނޭ.
ތިހެންބުނުކަރި ރިހައިދަތިލަގެއް. ގެނަގެނަތިހުން ތިފުދަ އަދުހުރި
ބަސްތަކަށް އުއްލަނި ފުރުވާޚަލާނުޚައި ނަކަ ހިޚާއްވެ. އެލަހަޚަ
ބަހަލަން އާދުލާ ބުނުވިއްޖެނަކަ، ތިމާގެ ޖާނުގެ އަދު އުފިހާގެ
ލުރިކަތިގައި ދިޔައިނޫނުހޭ. ނުވަތަ ސްވުހިތެއްގެ އަޖެނުނުރު.
ތިދުވުރުދިކަލުން ބުނުފިނަކަ އުބަހަން ނޫނުލާ ބުނުކުން
އެގެއްކުނި ހިހައި އަދުހުރި ޖާވާހިރުއްހު. ތިހެންވިއްޔާ އެލަހަޚަ

ބަލްބަރަން ޖަވާބުއްދިފަހި ޗަޔަލުގޮތްގޮތުން ތޮދިރިބޯކޮން ބަހައި
ފިލްނައިގެންނުނުނޫ. އައިސާފުޅުގާތު. ދެންމިހަބަލްޔައް
ކުރުކުރާނު. މިހަރަކި އައަރުނުގެ ބޮޑުގައި ރިއްސާވަރުމްރުގެ
ވާހަކަތަ. ކޮބާ އެއްރަ ބަރުމިހަނބައިހުރުމި ރީބަޓާނު.
އައިސާފުޅު ފުންމައިގެން ތުދުވު މިތާހިރު ރަފުއްގެމަޔަން
ފުޅިދުއްގެނައިލާ މަރިޔަމްމަނިކެ ބޮޑަން އެއްސާމައިވައި
ބޮއްމާކުނުމައިވައި ގެދުވު އެބޮޑުގައި ބޮލާވީވައި ތުދުވަނިކޮން
އެނާގެ ކޮޑުގައި އެމަނިކެފާލާ ބޮސްތުއްވިހު.
ދެން އައިސާފުޅު މިތަނުން ނުކުމެގެން ދަނިކޮން
މަރިޔަމްމަނިކެ) ދެން އަންނާނީ ކޮންދުވަހަކުންތޯ؟
އައިސާފުޅު) މިހާގޮތަށް ނަންގަނާކަނެއް ނޭނގޭނެތޯ. އާދުވެނަހައި
އަވަހަކަށް އަންނާނަމޭ. ان شاءالله
މަރިޔަމްމަނިކެ) އާނ. އާނ. ވާނީ މިހާހެނެތޯ. މިހާރުވެސް މިހާރުމިހެއްގެ
އެއްބައިމީއްހާ ދީ.
އައިސާފުޅު) އަޅުގަނޑު ހިތުން މިހެއްގެ އެއްބަހައިމީ މަރިޔަމްމަނިކެއާއި.
އަޅުގަނޑުގެވާ އަނެއްބައިވެސް އެބަހުރިއްހާ މާފުކުރައްވާ.
މަރިޔަމްމަނިކެ) مَعَ السَّلاَمَةِ فِي اَمَانِ اللّٰهِ
މިއަންނަހުރު ހަތްއަކަ ދުވަހުގެތެރޭގައި އައިސާފުޅާއި ހަވާލުވިދުން
ގާސިދުކަމުގެ ރައްކާ އިބުރާހީމް މަނިކާ ހެކިވާ މަނިކާއާ ދުވަހަކުރިހަން ރަނގަޅަން
އަދާކޮށް ނިންމައިލިއެވެ.
މިހާރު މާލޭގެ އެކިއެކި މަޤާމުތަކުގައި ކިޔަވާ އަންހެނުންކިޔަނުކުރު،
ފަރުސާހަކަނުކިޔާނަން މަރިޔަމްމަނިކެ ގާގައި ފުރައިފޮތާ ކިޔަވައިދެއްވުމެއްވެސް
ގެނުގުޅުއްވައެވެ. މިކަމުގެކަން ބޮޑުމާމަނިކެ އެހީވެސް ވެރަނު ފުރުވައެވެ.
އެކަމަކު މިހާރު ބޮޑުމާ މަނިކެ އެހީފުރުން މިގޮތުވަގުތުވަނީ ވަރަށްކުރެވުނުވެއެވެ.

އެއީ މިއަދަހަރުގެ ދިވެހިންގެ އަތުމަސްވާސްކަމުގެ މަށްރަސްތު (އެމްސިޕީޝަން) އަށް ނުރައްކަލުގެ ބޮޑުމިނުގައި ޗަމިކާ މަސިހީ ދިނިއްޖާ ކުރައްސަވާ ދިހިޔަން ރަށަވާއި ގައުމުތަން ކުރިއްވަމުންދަނިވި އައްސަ ކުމާ ހިސާރިޔާއް އަވަހަށް ހިންމަވާންތެރިން އެނގުމުގެ ސަބަބުން މިމަހިގެ އަވަރުނިޔަކަށް ބާރުކަމުން ހިތްވަމުންދިޔުމުގެ ކަންތައް އަޅައިގެންނުވެ ކުޅުވަރުވަހިއްޖެ. އެކަމަކު މަރިހަމުމަހިކާ މިހިވަރުދިޔުމުގެ ދުރުގައި ނުކުރައްވަވާފާ. މިކަމާއިއްޔާ މާގާގެ ނުސާނިސްވާހާއި، ޚިޔާރުކުރެހިގައި އޭނާއުޅޭނަ ނުސާނިސްތަނާ، ހުވަދު އަޅުގަނޑު ނުކުޅެނަ ނުސާނިސްކާއި ކްއްޔާގެ ބަރުއް ނުހުސާނިސްތަކާއި (حُقُوقُ ٱلْمَرْأَةِ ٱلْمُقَدَّسَةُ) މި ޒިންމާގެ ދަނުގައްދާއި، (އަސިއްޔާތާ އަނގެނުން) މި ޒިންމާދަނުގައި، އެމިޒުއްމާ މަސްދޫނުކަނުވަސް ހަމައެންމެ އަލުކުރެއް މަދުސާކުރައްވަމުދާއީ. މިބަޔަ މަސްދޫނުކަނުން ސިޔާސީގައިވަސް ވަރަށް ވާރިދުކުރެވި ސާބަސްދުވެއްޖެ. ސިޔާސީ ހަނގޭސިނާރިސްވުވަން ޝަރުސަވިޖީން މިދާކަނުދުވަސް އެމަނިކުފާނަށް އެޅެރާކާއި ހަރިތާއައްޖެ. މިމަނިކު މިވެއްޖެކުރެއްވާ މަޖްލީހާމުގެ ސަބަބުން ރާއްޖޭގެ ބައެއް ފިރިހެނުންނާއި އަދިމީހުންގެ ޑިބައިގައި ހުނަނު ނުރާނިގެޖު ސިފަކަމަކަށް ހުއިއަރައިޖާމާވަމުން އަންނަކަމުގައި ފެނެއްޖެ. ޖިނާޔަތްތަކަށް އެމަނިކުފާނަށް ކުރަނީ މަޖާމާކަމެވެ. ނޫނީވާ ހަމަކުރައްވާތީ ނުހުރެއްޖެ. މިކަމަކަށް މިމަނިކު ފަރުމާޖެހި ނުބަހައްޖެވަމެވެ.

ޤާނޫނުއަކަސް މިމަނިކުފާނު، އަންހެނުންގެ ޙައްޤުތައް އިސްލާމްދީނުގައިވާ ރިވެތި އިންސާފުގެ މަގުމައްޗަށް ގެނައުމުގެ މަގުގައި ޕާކިސްތާނުގައުމަން، މިނިވަންކަމުގެ ޤައުމީ ޙަރަކާތާއި ދެވަނަ ހިންމަތްތެރިއެއް، އިސްލާމުގެ އެއްވެސް ޙައްޤެއް ދީލަތިކަމާ އިންސާނިއްޔަތުގެ ވާހަކަ ދައްކާލާ މިޖާޒާތުން ދަށުކުރެވޭދާނެފަދަ ގާނޫނުތައް ބަދަލުކުރެއްވުމަށް ކުރެއްވިއެވެ. ބައްޔިތުން ބޭނުން ފިރިހެނުންނަށް ހަސަދަވެރިވުން އެޅިކަމުގައި އިބޮޑުރޫޙް ކަމަށެވެ. އާންމުކޮށް މިދާގެ ހުރި ރަނގަޅު ކަމަކާއި ނުބައިކަމެއް ހަމަބުރަވާ އެމިނާގެ ދުނިޔާގެ ތަރިއްގެމުގައި ރަނގަޅު ކަމަކުން ފުރާނަމަށް އަންހަނުކަމުގެ އިސްކޮށްލެވިއެވެ.

މިހެންވެގެންވެސްމާތޭ އާޚިރަށް ދުވަހެއްނުމީ ކަމުދާންނެތުމީ...... އެހެންނާ މިދުވަސްވަރުގައި އެމަނިކެގެ އެހެރަ ހިތިކަމާއި، ހުއްސަވިކަމުގެ ބޭނުމުގައި އެމަނިކެއާއި ދިމާލުގަ މިސްކީނުންނާއި، އެބޭނުން ނުކުޅެނިވާ ހަސަދަވެރިވެ، އެމަނިކެގެ ޖާނުގެ ދުޝްމިނުން ކަމުގައިވީ މީހުންނާއި، އެމަނިކެގެ އިޚްލުދުވެރިކަމާއި ދުރާލިކަމާއި ހިތްވަރުގަދަކަމުގެ ވައްކަމެން ހަދަސަވެރިވެ ރުޅިއަރާ މިސްކީނުންނާއި މިބައިމީހުންގެ މަޖިލިހާއި، ކަމަންދުމަކުން ނެއްޓި އިންނެވުމަން ކުރައްވާ މަސްއަލަތާއި މިހުރިހައި ކަމަރީ، ކަންކަމަން ރަނގަޅަށް ވިސްނާވުން ސާބަސްދޭހައި ކަސްމަކެލެވެ. މިގޮތުގައި މިހަރަނިރު އުޅުއްވާއިރު ބަހަރުއްވަރަހަން ޖާމްޖަމުގެ ކެރިވެސް މިރުހަން ދުއްވާން ޖެހުނެވެ. ކަލަމުވެސް ރައްދަވާންވެއްޖެއެވެ. އަދި އެކިގޮތުން އެމަނިކުފާނާ އަޅައިގެނެގެން އުޅޭ ނުބައި ފިރިހެނުންގެ ބޭރުފުން ދުމަންވާނުކަޔަ، ކުމަކުމައިގެ ފަރުދާރައް ނަންގަވައި ބޭޒާރު ކުރައްވާންވެސް ޖެހުނެއެވެ. ވަރަށްގިނަ ފިރިހެނުން އެމަނިކެގެ އަސްމައްކަން މައިބަފާ، އެމީހުންގެ މަރުގެ ސިދާވެ، އިނދުގެންމިބި އަނބިބިނުގެ ގާތުގައި މަތުވެ، އެމަނިކެގެ ވާގިވެރިން ކަމުގައިވެސް ވެއެވެ. ކޮންމެއަކަސް މިމަނިއަކަން ދަސްވެފައިވާ އިތުރުން މިކުރައްވާ އިމަދުގެ ސަބަބުން މިހާރު މިމަނިކާ މައިންނަވަނީ އިއްޔެމީ ވައިމަދީ ތަޖްރިބާކާރުންގެ ދަރަޖައަށް ހޮވިފައެވެ. މިމަނިކުގެ ހިތިކަމުގެ ހަނދުވެސް އެހެރީ ސައުދަފަނަރައަން އަރައިވަރެއެވެ. މިއޭގެ ޖެފަރުގެ ފިރިހެނުންކުރީނަން ހިމާމައިގެ ޝޭވަރަނާއި އެކިގައި ނޫނީ އެކިމާތަން ހުރިހުވައިޙާންވެސް ކުރުވަރައްޓުނެވެ.

جمال يار بر سوحلوه گربی - އާޝޯރޭ އަހުރަން މިސަވުލާރާ ހާރުވެރިއާގެ ރީތިކަމާއި ފުރިހަމަކަން ކޮންމެ ހިބަދަލުން ބަޔަކިއަސް ހުންނާނީ ރީތިކޮން އަޑިވެ ފުރިފުރިއެވެ.

ދިވީންގެ އަތޮޅުސަރުކާރުގެ ވައްތަރުތަ

ފަހިބު، އަހަރުގެ ވައްތަރުތަ ހުޅުއްވި ދުވަހު، ޔަހުދީ މަޖިލީހުން ޝުއްލި ތަނުގައި އަންގަވައިފައިވޭ، މިއަންނަ އަހަރުގެ ވައްތަރުތަ ތަރުތީބުކުރާނެވާ ކަލަމަޖޭގަ ވަންދުވަހު ކަމަށްވެ. މިކަމަށްބަލާއި ވަންދުވަރުގެ އަތިރިމަތީގައި ތަރުތީބުކުރައްވާ ފަހަރު ތިރީސް ރަށެއް ދިރިއުޅުމުގައި ތިރި ރަށެއް ދުވަސްވެއްޖުމުގައި ފަރުދު ހުނަރުވެރިއަކު ރާއްޖޭގެ ފަތަރުތަކުން މިފަހަރުވެސް ހުނަރަވެރިން ތަރުތީބުވެރިކަމާ އަދިވެސް ފަހަރުތަކުން ވަރުގަދަކަމާ އެކު ފާހަގަ ކުރެވިފައިވެއެވެ.

ރާއްޖޭގައި މިހާރު ވިޔަފާރި ވެރިކަން ދިރުނު. ދިވެހި ބޯވަލު ފަހި

[illegible]

ކުދިބޫޅުގަޑަ، ނަމިޔަރު، ގަމިރު، ދޫއްދަނިޖެ، ގައިމަސް، އަންދަވާދަރު، ޚާނިދަރު، ތިރިގަދަރު، ފުސް، ގުދުރި، ތަންފުރި، މަތަންދަލި، ދިދަރުއިޔާވަށްތަރު ވަށްތަރުގެ ދަލި، ތިޔާރުކުރާސަވާދު، ކަނބަރުގެ ސަވާދު، ފާރަންކުރާސަވާދު، ދިކަރަހަ ރުރިހައި އެއްގެއް އެބަތަށްދާރުވެއެވެ. އަދި ވަށްތަރުވަށްތަރުގެ ގަދު، ގުރަކަ، ހިލަށް، އެސްދުރި، ދުދުގައި އެޅޭ ޗާތްޗާތުގެ ތަކެތީގެ ހަރުތާރި، ރާޅުބިސް، ވާކާނާރި، ތަޅުދަރިއެ، ކަނޑާއެޅި، ގައުދުތް، ރަތްގަދު، ބޮނިބިނަރު، ބޮނިބިކަނޑެ، ކުރުފުލާ އިލާ، ފުސްފުވަކުތިރީގެ ހިލަރަށް، ދިޗާތްޗާތުގެ ތަކެތިފުސް ފެއްވެ.

ލައްރަސްއުޅުގެއްވޮތުގެ ލަސްދުވަސްކުރިން ތޮޗާރަތްޗަލައާރުފުގެ ފަރާތުން ބަދަލުވެސް ދިމާކިތިބަލައި، ހިސާބުނަގައި ތަރުތީބުކޮށް ހަދާނެތެވެ.

އެސްނަހަރާއި ހިލާފުން ދިއަހަރު ރާއްޖޭގައި ތިރިއްޔާ ޗާތްޗާތުގެ ތުރިސްޓުވާސްޓުވި ދިމާސަރަށް އެއްކުރާށްވަރި އަންގަވައިފައެވެ. ވަށްޗަ، ގާތުރި، ލިރުތުރި، ކަތުވަޗުތުރި، ވާޗި، ޗާރަސިގަ، ކުރަސިރި، ހުރަ، ޗާތުރި، ދަސިޖޫވެތުރި، އިޗޫވި، ތުރިން، ފިސިތަން، ރަމަފައި، ބޫސިގަން، ބެޖިމުސިބި، ޔޫރަވާ، ޗާކަނާ، ރާބޫސިދި، ފުސްފުއްތުރި، ރޫރު، ކުކުވު، އަސްތުރި، ދިބާވަމުގެ މަކާމި ޗަތުބައިވަރުއްސަރުން އެއްކަށްފައި އަމުވޭ. ކޫމަރު، ވަޗުކަމަރު، ކާވޫ، ކޫވޗި، ހިގަވާ، ބޮކަވާތުރި، ފުކުހަކާރި، ކަސިބިހަ، އިރުވައިހިތު، ހަގަސާ، ދިޗާތްޗާތްވެސް ހިއްޖެވެ.

ވަންތުރުކަ އުބުރަހިތު، ދިމާސަރަށް ސާރާރާ ކިޔައިގެން އަތުކާން، ތުގިފައިއޮޅިބަ، ކައުދާއި، އިރުވައިހިތާއި، ތާއްކަކިފެސް އަޗާއިބުވާވަރަން ތުގިއްޔުވައިވާ ތާއްކަވެ. އާސާކުރާހަ އިޝާރަތްކަން ކިއަމަސްވެ ތާމި ތޫއްކަން ނަރަނައިކޮޅަނި، އަރަނިއިރުނެވެ، ބުޅުތުބުރަވެ އުޅެއެވެ. ދި ކަރްބަރުސްނަސްތަނޫން ކަނޖޫތުގެ ކުރަޑުނަވަޖިން ވަށްތަރުވަށްތަރުގެ ތަކުޖިން ޖަރަނި ތެއްތާރުކޮށްފައިވާ ކުޑިބޫޖު، ފޫނިއަތަވާރި، އުޅި، ދިމާކުރީގެ ޗޫޅުކަރުގެ ކޫއްވެސް ނުތެވެ. ހިލުންކަވާއި، އަލަކަލަވާއި، ކުރުހުންތެއް ރިތިކަލާއި، ސަވުފުކަލަން ސަވަބަސް

ދޭހައިވެއެވެ.

މިއަހަރުގެ ތަބްރަސްތު ހުޅުވާދުވަހަން ކޮޅުނބު ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، އާގުބޯޓަކާއި، ވިޔަފާރިވެރިންގެ ފަރާތުން އާގުބޯޓަކާއި، އަންނަނިވިކަންތަކަށްވަނީ އުނިވެއެވެ. މިކަމަށްޓަކައި ވަންދޫގެ އަލިރަމީގައި، ދޮރުވަންތާއި، ކަޗާގާނުންގެ ބިޔާރަމު ދުކުނުންނުއްމު ހަގުގެ ދުކުނުން އުއްމޯގައި ސިރިމު ހަސަރުދުންނަނާއި ހާޗާޗޭގެ ބޭޒުންނަން މަޢްޔާރުވާފައި އުޅަރަ ގަނޑުވަރުގެ މަންކުޅު ދުރުގައި ވަރަންބޭޒު ދުޅަރުގެ އަގައި މައްޔާރު އުކުރަނީ އުވިދާސިންގެ މިޒުން ހިމުއަޅުނުކުން އުދުރިވިން ދުވަހުގައި އުޅުޖުމަނުވެ.

އަދި މިދުރިވިން ދުވަހުގެ ފަހުގައި، ކުވުމަޒުޖު، އުސްއުސްރަންރަނުގެ މިޒުން ރަދުން ދުކުވަޒަވިގަމޮމަން ވާދަވަން ފަޖިދޭހާނުދޫރާވެ. ކުރުއްވިރަބަދަކަން ދިދަޢާއި ރިހިމަންބޭކާއި ދުއްވާނުދޫރާވެ.

އަމުގެފެރިންގައި ހުރި ޗާތާޔިދޫއް މިއަހަރު ހިވަސީ ދަޢްކާރާކުރެވެ. ހަދުރުމަސީ އަމުގެފެރިންނާއި، މިހާ އުކުރައްވާ ވާދަވިގައި ހުރިވަރުއް މިފަހަރު ފެންނާނުއެވެ.

ގަބުރުސްތު ހުގުއްވާދުވަހު، މިއަންނަ ދުޗްތަވިދާމަހު ފަނަރުދުވަސްކުމަގައި އަމުގެފެރިންނަން ރަސްމީގޮތުން އުނިޗަރުވަރިފުއެވެ. މިހާ މިހާރު އުއުދުއްވަނީ، ހަނދުބަހާރިރަން ހުރިހައިކަމެއް ފުރިހަމަދަން މަރުވާރުކުން ނިންމާލިއެވެ.

މިދަރުޖައަން ކަންމަތް ކޮށްލައިވަނިކުން އުއްދުވަހަކު ކުނދުން އަމުގެފެރިން ހުންނަވާ ގާގެ ދުކުނުވަރުމަގައި ދުކުގެފެރިކުން އިދުނުވާހަކަވެ

އަމުގެފެރިންގެ ނަސްރީރާ) ދަންމާ.

އަމުގެފެރިންގެ އަހުބި ބަސްދީރާ) ޗަރުބަ. ދަރިފުޅާ

ނަޞީރާ) މިއަހަރު ދަބުރުސްތު ހުގުއްވާދުވަހުން ފިރުޒާގެ ދަރިއަރުމަހިކުރާ، ކުރުބަ ދަހަމުދުރުމުގެ ދަރިކަނބަޖުން ޝަވަވަށްމީރާ، ދުރުވާކޫކަން އަރުގަސްޖަން ސިޖީއަކުން އުސިދިވިފޭރާ. އުއިގެ ދުކުދިންނަކީ،

އަޅުގަނޑާ އިސްލާމުގެ އުސޫލުތަކާ ވަރަށްބޮޑުވެ ތަރުމަތްތެރި ގަދަރުހުރި ދީހުންނާ. އެދެކުރިހަނދާއި އެދެކުރިހަމަގެ އެކުގައި އައިބަދަލުކަން އަޅުގަނޑާ ގުޅުމާން ގޮތުގެ ކޮށްޓަކައި ތަރުބިޔާސްދެވޭ؟

ބަޝީރާ) ކަނބޮޑުވީ ބައްޔާ އަހުރު ނަންގަނުވައި ބޭނުފާނަން.
ކުޑައިރުކޮށްލަނު

ބަޝީރާ) ދަރިވާގާތް. ބައްޔާބޭނުއްވިދާ. އަހަރެމެންގެ ކުޑަގެއަށް ވަޖެހޭތަމައާރުވެ ފެންނަތަ ދުސްތުރިޔާގެ ދުކަނބަލުންނަނޑަކައި ތޮއްދާރުކަނުލަދާ. ހެޔޮބުސްއްދުގެ ކުޑަގެ މިތަޢުލީމުކަރަނި ކަނބަލު ތިޔަބުނާބަދަކަނޑަކާދާ. މިތަނުވަގަނުވަށްއޮޅި މިގޮތުވެ.

ނަސީރާ) އެގޮތައި އަނބުކާ ފިޔަނާއެއްސުރުތޯ؟

ބަޝީރާ) ތިޔަގޮތުއްނާގެ. ނުތުކަމުގައި ވުއްޖެއްޔާ ނުވީމާ ފިޔަނާ އެގޮތަން ފާނުވައިފާނަން.

ނަސީރާ) އާނ ފިޔަނާއެއްނުތި ކަމުކުރެވުނީ. ސުމުވަތުތިއަޅީ، އެތަން މާވަރުއެއްނުނު ސާހިބައްވިއްޔާ.

ބަޝީރާ) މަރިޔަމްމުނިކާ؟

ނަސީރާ) އެމުނިކަތައަޅީ އަނުންޖާތަކު މިރުއްޓުންތޯ. އެމުނިކާގެ ފިޔާނާއަޅިވެސް ބައްޓަޅިވެސް ފޮތޯބޭނުޒިޔާ ގަމުނުތައްސުނުތޯ؟

ބަޝީރާ) އާނ. އަހަރެން ހައިރާންވެދާ. އާނދަރީތި ކުއްޖާއަދިވެސް ދޯ

ނަސީރާ) މައްބާ. ތިޔަރީތިކަންވެސް ދުނު އެއްރި ފުރިހަމަވެފާތޯ. ދުނުދާނި ދަރަނުލَيْسَ بَعْدَ الكَمَالِ الاَّ النُّقْصَان

ބަޝީރާ) ހަމަ މިހަކަފަސްވުން.

ނަސީރާ) އާނ. ތިޔަކަމެއްވާ ނުކުރަފުވާން.

ބަޝީރާ) އެކަމަކު ތިޔަތަޔަ ގައިމު އިސްލާމްދީނުގައި އޮތްގޮތުއްވާނުން.
ޔަރިސް ތިޔަނުނުގެ ގޮތުގައ. وَلاَرُهْبَانِيَّة فِى الأسلام މިއިސްލާމަށް

މިވާހަކަ ދިޔައީސާ.

ދަންޏޭލުމުގެ އައިސާ) ބަދިގޭން ނުކުމެގެން ޗާތަކަށް އަންނަމުން އާސި
ތިޔާމަސިކަހަކުވުސް ތިޔާއުޅުއްޖެ ވާޗާތަކުގެ ގޮތަކަށްތޯ.
އަހުރި ހާދިރާންތޯއި. ތިޔަހެން ކަންތައްކާން އުޅޭދީނުނަން
ވާގޮތް ގަދެންދަނޑު.

ނަސީރާ) އައިސާ، ހިތަންއެރިކަމަ އެއްޗެއް ނުކިޔައްޗޭ. އެއިމަގޭ
ރަހުމަތްތެރިއެއް. އެހެންނޫނަސް އެންމެންގެ އުޅުމާ ކަންތައް
ހުންނާނީ އެއްގޮތަކަށްވެސް ނޫން. މާތްރަސްކަލާނގެ
އިންސާނުން ގެއްލުވީ ހަދައިވާ ތަފާތު ތަފާތު ގޮތްގޮތަށޭ. ހާލުނަނި
ދިމާހަނދި. ވާގޮތް ތިމާހަނދި.

އައިސާ) ކަލޭއިތަށިގެންދަވި. އާ. ނޫ. އެއިތަތިވެރިޔާއްޔޯ. އަމުދުން މިހާރު
އުޅޭ ފިރިހެންކުދިވެސް ކަމަކުރާއި. ރާދަލާތަށިދަވި.

ބަޝީރާ) އައިސާ. ހިސާބަކުވުރެ ބޮޑުކުރައްވާ. ކަލިބު ކަނޑޭ ފަހުވެސް
މިހާރުން އެބަދުރޯ.

އައިސާ) ވަޒަމަޒުން ތިޔާކަލިބުވެސް ވަގުތުކޭއިރު އަމުދުން، ދެން
އިހަޒުން، ހެރާއި މިފަހަރު ތިޔާމަހިކެ ދުރުވިމާ، ވަގުތުސާވާލާއް
ކަންލިމާ އެހިދާގެބަލި. އަހުރި އަޗާއިބުވާއި. ގަދަހިނގުމުއް.

ދުލުގެއިދާ ވަހުގެ ބޮރަދުވަހުގެ އިރު އުފާވެރިކަމުގެ ހިނިހިފައި، ކުލަވަޒުލުވަންދުގެ ވައްޓަން ފާއްދައިލިއިރު، އެރަނު ވިލުބޮރުއްޖެ ދާހިބާއްޓާލި ފަހުރަންވަހި ފުރިފައެވެ. ރަނގޮރާގެ އުފާފާގޮތިކަންވާ ސިފަކުރުވާވަރުއްވެސް ނުކެވެ. އެންމެން އެތިބުނި ހިނިތުންވެ ދޫނު އަލިވެފައެވެ. ވަރުރަސް ބޮލުމަން އަންނަމިހާއި، މިތަނުން ތަކޮޅަކުމަން އަންނަމިހާއި ތަކޮޅު ހިފަހިފައިގެން ރާއްޖޭގެ އެތަންމިތަނުން އައިސްތިބި މިހާއި، މިއެންމެން އެއްބޮ ހާރުވަމުން، ރަކަރަކަ އެދައިފައެވެ. ރަނގަމިހުގެ ގޮހުމާން ސަރުކާރި، އަބަދު އެހުންނަނީ ސޫޒާ،

ޖުރުނަބު، ގަރުވަ، ސަވި، ސުވިއްޒާ، ސުވިސްޓްޒާ، ބިރުމާ އެމްބަސީތަކުން އުފުން
މިޔުނަން އުދުހިފައެވެ. ސަޢުދުދުވަހު ގިނަދުން އަނބުރާހިޔަސް، ދާއްގެބަޖެ،
ބުރުނިކަނޑުން ވަދެގެން އަންނާތީ ފުނުނުވެ. ވަންދުގެ ބަނދަރަށް ދުކުރިޔަސް
ސިޔޫބަޔުގެ ފަހަޔުން ދުރުވެ ގެންނެވި ބުއިކަމަކު ގޮވައިގެން އަޔާވަރިން ދުރުވެ
މިދުބޮޖެގެ ކަހަނބިން ފިޔަވައި، އާގައިޔިބު ގޮފިގެނާއިގެން އުއްގަމަން
ފައިބާނަވައިފިއެވެ. މިބައިމީހުންވެސް އުއްގަމުގައްޓައި ބޮޖެގައި
އުފެންފަހައި ފުރުއެވެ.

މިދުވަހު ގެންދުހުން އަނބުހައި ދާއްޗިޔަސް، މިހަނގައި އުފެ
މިސްޔަކުނަން ކުއްލިޔަކަން ވިޔަސްކަން ހިވަރި ޒައިބުގެ ފަހަޔުގެ ހިދާރުއް
އައިގެންނެވެ. އެންމެންގެ ބަސްމަދުވެ، އަޅުބަޅު މަޅުވެ، އެންމެން އުއްފަހާޔަކަން
ބަލައިއުފެންފަހައި ފުރުއެވެ. މިޔަކަލަ ކަރިޔަ މަގާހަދުގެ އަހުމާދު ބުހުރި
ކަނޑުންވަދެގެން އަންނަޔަން ފެންނާން ފެރިއެވެ. ހަދުންނާއި ހަދުންގެ ހަވާސްނޫން
ވަޅައިގަންނަވާ އިސްބިޔާ ޗާންސްކަރުޒާއި، ދަޅުމަޔަގެ ބޮޑުން ވަޅައިގަންނަވާ
ޗާންސްމަޔަރިކަން ފެންނާންފަހައިފިއެވެ. މިއިންކަރުނު ޗާންސްއްގައިމު ބާވިހަކަން
ހިއަން ގެންނާނުއެވެ. އިހުކަގްއްވެސް ނުވަރިސް ދިދަޔައް ހިޔިކަން
އާނގެންފަހައިފިއެވެ. އެކަކު އަނުކަކަން ދަޅުދަޅުން ބޮނުޔޯ. ހަދުން
ގިނަކަންޗާއަށްދުން. ހަދުންގެ ފިހިގެން ބައިފުގަކާއި އަންގެންބައިފުގަކުވެސް
އުބަވަޅައިގަނޔޯ. ބައިގަޅުއައްކައިއިހު، ވިޔަނާ މިދުބައްޔަޖިކަޑު އަޔިސް
ބަނދަރަށް ވަދެފަޖަދުގައި ހިފައި، ހަދުން ގެންނަވާން ޔައްހާހުވެފައިވާ
ގަނޅުވަހަން ހަދުންގެ އިއްޗަޔަގައި ފައިބައިވަޅައިގެން ކަންޔައް ހަޖަޗިހްޗެވެ.
އަންގެންބައިފުގަކަން ވަޅައިގަޔި ހަދުންގެ ގެޖްޗަހު ބާގަމުވެ.

މާކަގިހައިހުއްނަވިސް އަޔުގުވިގެންގެ ފަހަޔުންކަހާނުމި
ހަސްމި އިއްޗަޔަގެ ވެދުނޔާއި، އާދަމާދިންގައި ހިނގަމިފިއެވެ. ހަފިހު
ހަޔުހަގެބައިގައި ކަގުހަ ސަހުކާހުގެ ފަހަޔުން ވަޅައިގެންހުނު، ސަވުރު.

ދިރީނާއި ސިވިލްގަޖައިންގެ ޤައުމުގެ ވަރާތުން ދުރުވެގެންނެވި ބީ. ސީ.
ވަރަނަށްޖެހުނު ދެފަރާތުން ހަދުންގެ ވައިވާންތުގެދެކެ ކުރެވުނު ގަވާއިދުގެ ފެތުން
ތަންތަނަށް އިސްލާމްގެ މަރާސިމު އަދާކުރުމުގައެވެ. މިގެ ބައިގަޖެ އިރުވަރުން ހަދުން
އެދިއާގެބޮޑުން ވަޖައިގެން ނިޔާހަމް ހައްދުކުރައްވައިވެ. މާލެއިން އަދި
ބޮޑުދުންމާރިވާރިނަށްފެށި ވަރަށް މަސައްކަތްބޮޑެވެ. އެމީހުން އެމީހުންގެ
ފިޔަވާލީގައި ހިލާއިލީބައިތިއްހުރެވެ. ކުށްމުލަމެށި އަޖުވަނެއް ސުރައިއާ
ވަގުތުއްތަރި ދާދި މަދުކުރެއްވެ.

ހަދުން އާމުބޮޑުވަޖެއިގަތުމަށް އަތުވެފިން ނުކުރަނަވައި އަލިރަމީގައި
ޤާއިމުވި ދިރަކުރުން މިއަލިރަމީގެ އެއްކުވު ފިރިހުންނަން އަނެއްކުވު
އަންހުންނަން ހާއްސަވި ވަލިފައްޤާއެވެ.

ހަދުން އާމުބޮޑުން ވައިބައި ވަޖައިގަމީ އިރުއާއްސަހިކުރެވެ.
ކުޖައިރުކުގައްފެށި ފިހެއް ހިތްއްނުވެވެ. އިރުމަމީވަރާމުގެ އުދަރުހުން
ހަރުދަރުއްކައިމި ކުރަކުން ހިވަހި އަހުރުނަނުފެށި ފެފުން އެހިތްއްފާނަވާ
ބަހިހުންނެވެ. މަހްރިބު ނަމާދުފުޅަން ހަދުންވަޖައިގަމީ މިރަށުގެ ހުކުރު
މިސްލިމުވެ. މިސްލިމުން ފައިބައިވަޖައިގަމީ އިއްޔަވާދުފުޅަތްވަހުގައެވެ.
މިހުނަމާދުގައި އިމާމަކުން ފެވަޖައިގަމީ ވަޖިރުހުމަހާރިފު ދުސާރިރިއެވެ. މިރުއިގެ
ނުވަހުއް ޤޭހުމަންފަހު ހަދުން ހުންނަވާ ގަނޑުވަރުގެ ކައިރިން އާމުޝަބާރިގެ
ކުޖިވަރުމައް ފުނިއްޤޭއެވެ. ހަނުމުގާގައިފެށި ފަޖާހާއި އަރިދަނޑު ރުކާކުން
އުގެމެވެ. އެކިއެކި ގޯގޯގައި ބިހާނާޤޭހުމާއި، ހަރުމަނިހާ ޤޭހުމާއި ބަނަ
ސަރިންދާޤޭހުމާއި، މިކަހަލަ ކަންމަތް ވަރަންފެށި ގަދައެވެ. ބަނދަރު
މުރާންފެށި ހަވާ ރާކުރުމާއި، އަރިކުޅު އެންދުމާއި އަރިދަނޑު އުގުމާއި،
ޚަވާރިޤޭހުން ވަރަންފެށި ފުނއެވެ. ހަރުގެމުރާގައި ހިސަމާސާގެ ބާޖާރު
ވަރަންފެށި ގަރުމެވެ. އެކުދުކަހައިން އައިޝަމީބު އަންހުންކަރިންކަރު ބިހާނާއަން
އެންމެ ކުޖަދާނަކަން ނަންހިނގާފައިވަރި ޝަމަވައްމީކުދުގައި ހަދުން

ބައްސަވައިގެން، މީހާ ގަސްދުކުރަން ގެންދަވައި ބިޔާނާ ބައްސަވައިފައި އިސާރާކަން
ހިންސަވާލަ ބޭރުފާޅާ އަޑުއަހާފައި ދައްކަވާ ނިޔާވީއެވެ. އިރުޝާދުވެ. މިބައިގެ
އަމާޒުކުރުން ހަދަންގެ ގަސްދުކުރުން ބާވަތަށް ބުރައްޖެހުން ހިލީ. އަށްވަން
ހަމަ ދާނަވެ ނިކުމެން އުފުލައި ލެބިވުން ހިންނެވި. ކެން ގޮވައިކަން ހަރުދަނާ
ހަމަ ދާނަވަށްޖެއްވި. ފަރާތް ހަމަކުރަމުން ބޮޑަނާ އިރުޝާދު އަހަރުކަމިދާ ކަޑައްގަނޑު
އަހަރުގެ މިސްކިތުން މާލަމަ ތިބެއްޖެކަން ބަދިގޭގެއަނުވި. މިހެނީ ނިމުނުމަށް،
ހަދުންދުކަމާ ގަސްދުކުރުން ތާވަލްތިފާ އަޅުއްވުނު. ފަށައިގަނެއިނާ
މިސްކިތުގައި ފަރުބަދަވަފާއި. ހަދުންގެ ދަބަފައިކަދުން މިސްކިތަން
ވަޑައިގަތުމުން މާތްދިން އަބަދުގޮތުގޮތު قَمَت ތިޔާއެވެ. އިމާމުވެ
ނަމާދުކުރެއްވުމުގައި ޔަޤީނު ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. ފުރަތަމަ رَكْعَةُ ގެ قِيَامُ ގައި ކިޔަވައި
ވިދާޅުވީ وَالْفَجْرِ سُورة އެވެ. ދެވަނަ رَكْعَةُ ގައި لاأُقْسِمُ بِهَٰذَا الْبَلَدِ سُورة އެވެ.
ކިޔަވައި ވިދާޅުވީ ހަމަ ދެކުޅަދާ އަޅުގަނޑު ނިމުމެއްކަމުގެ ނަސޭހަތްތަކެވެ.
ވަރަށް ނިމިލިބިގެން ބޮޑުކަން ކަރުނަވެރި އަރިހަށްވެރިއެވެ. ނަމާދު ދެނެގަތުމާއި
ވަރަށްކުރު ދުޢާގެ ވިދާޅުވެ ކިޔުއްވާ ފުރަތަމަ ޝަހާދަތާއި ގަޑިއަކަށް ފަހު
ކަލިމަތުއްޝަހާދަތް ބުނެގަތުން އިސްލާމްދީނުގައި ދެނެގަތުން މިކަލިމަތުން ބުނެ
ހިތަށް ހާމަވުމުގައި ފަހުމު ވަޑައިގެން އަށްގަނޑަށް ހަމައަށް ދިރިއުޅެއެވެ.
މިވަޑައިގެން ފަހުމު وَعَدَاللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ މި އާޔަތުގަންނެވެ.
މިކަލިމަތުން ބުނެ ގަދަފަށް ހަމަހުރި، ގަޑިން ހަރުދަނާކުރެއްވެ. ހަމަހުރި ހަދުންގެ
ފަރުބަދަ ނިކުމެވުމަށް ހާމަވާ ހަމައަށް ދިރިއުޅެނީ ހުރި ދެކޭގޮތްގެ
ގަޑިއެވެ. މިހެން މިސްކިތުގެ ބަރުން އަށް ހިސާބުތަކުގެ އިރު ފަހަރުގެ
ތިބެއްޖެއެވެ. ހަދުން ގަސްދުކުރުން ވަރަށްގަދަ ހަމަހުރިއެވެ.
ގަސްދުކުރުމުގެ ވަރަށް ގަދަކުރުން ހަމައެވެ. ތިޔަ ކަލޭ އަޅުގަނޑު
ނަމާދުކުރެވެ. އަޅު ކަލޭގެފާނު އަހަރު ވާހަކަ މިދާއިރާގައި ފާހަގަކުރަ
ވާހަކައި އަހަރުމެންނަކީ މާތް ހެޔޮ އަޅުގަނޑު ވަރަށްގަދައެވެ. މާތްއިން ބަރުތަ ތިޔަހެއްދުމެވެ

ނުލަހަށްޓަކައެވެ.

މިދުވަހުގެ ހަސަދުން އަރައްޤީވިއިރު، މަޖިލީހުގެ ހުވާކުރުމަށް ޔަޤީން ދަރާދުން ދިއްޔަކަމުގައި ވަޒަނުގެން ހުވާކުރައްވާފައެވެ. އެކަމަ ދުރަކަމަށް އަޅަން ބެއްލެވުމަށް ވެރިވަޒަނުގަޔާ ރައްޔިތުންގެ ދިބެހެޓެއްވުމާނެވެ. އެދިބެހެއްވުމާނީ އަރިހަހުގައި ސިލްސިލާގެ ސަރުކާރު ގެގަނޑުން ވަޒަނުގެންހުރިނަމަ، ސަލާމް. ގިނަރައްޔިތުން ރައްޔިތުންގެ ވަރީރުނަރައްޔާ ގާނޫނީބެއްޖެހުނަޔާ ބޮޑުސިޔާސީކަނުން ބެލުޖަހިމަތީފެނެވެ. ރައްޔިތުން މިކަލަން ވެރިވަޒަނުގެން ބަލަހައްޓައިގެ ނުލިބޭވަޒަނުގެން އެކަމުގެ ޒުރިއްޔަތުގައި ހުނަރުވެރި، ރާއްޖޭގެ ދަތި ކަސިއްކަލަތްތެރިޔާ ދަރުބާރު ޕާކިސްތާން ވަޒަނުގެ ރަރުކަން ދެމިރާ ސިޔާސީ ތަރައްޤީގެ ޤައުމީކަން އެކަށީގެންވާ ބަލަހައްޓަ ދިއަބަލަމެވެ. ދިން ސަލަމު ގިނަން. އެއްގެ ބަޔަން ރައްޔިތުންނަށް ރައްޔިތުންގެ ވަރީރުނަރައްޔާ ގާނޫނީގެ ތަފާސްހިސާބުތަކުން ތަރައްޤީވާނެ ސިޔާސީ ރާއްޖޭގެ ބަލަހައްޓަ ދިއަބަލަމެވެ. ދިން ރައްޔިތުން ކަރާމަތް ވެރިވަޒަނުގެން ވުމެވެ. ދިން މިސްރާބުން ބާއްޖިބެއްވުން މިކަމަށް ބެލެހެއްޓުމުގައި ނުލިބޭނެކަން ތަރައްޤީކުރުމެވެ. އެގާރަވަނަދުވަހު މިކަމަށް ބަނދުވުމުގެ އެވެ. ދިން ހުވަފެން އެއްގަނޑު ބަޔިނޫނެވެ. ބަނދުވަން ދިނުގަނޑު ބަޔިނުނެވެ. ހަސަދުންކޮޅު ހުވަފެނުގައި ހުރިހާ ދިރުމަކުން ކުރިއްސެވެ. ހުވާ އަށްރުހުން ވެވެ.

މަޖިލީހުގެ ހަރަކާތުގައި އެގަރާރުގެ އަބުރަކައި އެއްޗެއް ހުސްގަނޑަކައި، ކުރުމަ

ދުވަހަކު ހުވާ ހަރުދަށްޤީރިއްޔާ ރަށްގަނޑު ބައިވަރުގަނޑުން އަމުގަސްތަކު ކުރިއްސުވުމުގެ މަޖިލީހުން ފައިދާހުރި ބަލަހައްޓަ ދިއަބަލަމެވެ ކުދިކުދިކަމެވެ. މިއަހަރު އަށްސަރުކާރު ރައްޔިތުންގެ ދިބެހެއްވުމާނީ ވަޒަނުގަސްތަވެ ކަމެވެ. ހަދަމިޔާގައި ދި ރައްޔިތުން އަށްގަޑިން ހުސްރާ ހުރުމުގެ ދިހަނ އަދާވެރިމުހިން ދިސްލާސަން ބަލަހައްޓަ ދިއިދެކެވެ. ރައްޔިތުން މިކަމަށް އެއްވެސް އޭގެ އެކަނޑުބަލަން އެޅުވަލިން ހުވާލަވެގެވެ. މިކަމާދުނަގައި މިގެ ބަލަހައްޓަ އަމުބާން ނުސްވާރިނުގެ ކަމިޔާބުން ބިބެއެވެ. މިބަލަހައްޓަ ދުސްތޫރުގައި ނުކުތުރުވާ

ގެތެރެއިން އެއްނަންބަރު މިބަފައިވަނީ ވަށްނަކާ މުސްތަޤިއްލުގެ ޙަރަކާތަށެވެ.
އެހެރަނާ އަމީ މަސްވަރުތަކުގެ ތަރިކާގެ މަހްރަމަކީ ޝަރުޢުގެ ޝަރީޢަތުން ދީފައި ބޭނުންވާ
ޙަރަކާތަކަށް ތަރިކާއްތަކާ މިރާސްއެއް މަދަރުސާތަކެވެ. އަދިހަކަނުގެ ޙަރަކާތުގެ
މަޤާމުސަން ރަގަޅުގެ ގަވާއިދާ ބޯގަފު އިއްޔަތު ދަރުވޭޝަން ވަށައިގެންނެވެ.
މިބައިމީހުންގެ ޙަރަކާތުތައް ހުރިހާ ހުރިހަކައި ހުކުތައިރު، އެއްނަގަނބަށް
ޖިބުރައިލީ ގަވާއިދު ބޯގަދުގެ ޙަރަކާތަށެވެ. މިޙަރަކާތުގެ އިބާރާ
ބަހުންނެވެ. ދިވެހިބަސް ހުރިހާ ބަހަކަށް ގޮތް ޙަރަކާތުގެ އަދަބާ ގޮތުގައި
ކަމާހަމަކުރާ އެޙަރަކާތައް ދިވެހިބަހުން ތަރުޖަމާ ކުރެވޭ. މިކަންތައްތަކާގެ
ފޮތަކުން އެއިރުގެ މަޤާމުސަކީ، އަހަރުމެންގެ ޖުމްލަތަކާ ހަމައަށް ހަމަގޮތް
ގޮތެއް ޙަރަކާތަށްފެތޭ ވަރަށް ގައިގޮތުން ޙަރަކާތެއްކަހަލަ މިހުން ޖެހިވާ
އެވުޅުނެވެ.

މިޙަރަކާތް ފަހަރެއްގައިވަނީ މިހުންނެވެ. މާއްދާތަކާ ސާފުކޮށްދޭށެވެ.
ނަގާގެ އަކާ ދިޔައީ ކާނާކަމުގެ އިސްލާމީ ދީނުގެ ބާރުވެރިކަން އަދާކުރުމަށް ދަރުކުރަނީ
ވަރަށްގޮސް މިނިވަންކަމަކަށް ހުރި ދަރުނަވާފަ. އަދިކަނޑުގެން އިނގިރޭސިން
އެހެނިހެން ބަހުރުވަތަކާއި ވަކިވާ މާއްދާތަކާތަކަށް ވާހަކައިން ދަރުދާތަކައިގެ
ކަމަކަށް ވާހަކައިން ނަމަވެސް އަމުލަސްތަކާކީ އެއީ އެއްކަމުކަށް. މިހިސާބު އިރުގެ
ބަޔަކު ފިޔަވަޅުތަކުން އިނގިރޭސިން އެހެނިހެން ބަހުރުވަތަކާއި ވަކިކަމެއްގެން
ފިޔަވައި ދިރުމަށް ކަންޓްރޯލް އެއް ވަކިފަރާތް އިނގިރޭސިބަސް މިހާރުގެ
ބަހަކަށް ފަހަރުގެ ނަމުތަކާ ރަތިހަތަރުވަކަށް މިޚަރުގެ ފިޔަވަޅުތައް މިޚަރުގެ
ހަމަކަށް ނަވާބަތަކަށް އަހަރުގެ ހަތަރުވަކަށް ގެދަރުގެ ކަމެއްގެން ނަތީޖާ ބަޔަކެވެ.
މިހާރުގެ އަމުލަސްތަކާގެ ވާހަކަތަކުން އެހެން އެއްކޮޅަށް އަނގަބަސްކަށް
ހިފެހެއްޓެވެ. އަދި އަނގަބަސް ބަހުގައި ވިސްނާއިރު އިނގިރޭސިބަހުގެ އަމިއްލަ
ހަމަކަށް އަނާޚިގެންނެވެ. އެކަމަކު އެއްކޮޅަށް ސަރުކާރުގެ ބަސްބަސް
ބަދަލުކުރެވެ. مثلاً ހަރަކާތްތަކުގެ ދަރުސްތަކުގެ ސަރަޙައްދުގެ ފާރަމުގެ އެއް

ނުލިބޭނެއެވެ. ވަކިވެއްޖުނުކަމާއި ދަރުމަވެއްދުނުކަމުން ވަޢިދުޤާއި ނުހަދާއްވާށެވެ
ނުވެއެވެ. ހިނގާލައް ދެމުނުކަމާއި، ދުވުން ދެރަކަމުން އަރައިދުއްވާނޭ މަސްއްކަތް
ބޭނުންނުވެއް ނުދެއެވެ. ހައްމަވާށް މިހިރީ އަތުމަސްއްކަތް ހުރުނު
އިންސާނުންނަން ޙާލީމުކުރާ ކަސްމަކަށް. އަސްދުވުރަމަ އަތުމަސްއްކަތްމެހިޔަކި
އަސްދުވުރަމަ އިންސާނުންކަށް. ދެން އިންސާނުންގެ ކުރިމައްޗަން ސަކުތުރަތްމެހި
ބޭނުން އައިވަރަކަން އުމުރުން އަތުމަސްއްކަތްގެން ދިރުމައި ކުރިއަރުވަމުން
އިތުރުކުރަމުންނެވެ. އިއްތިރާއި ދިޔުކުރާގެ ނުއްމާނޮދިޔި އުވިދާގުޑިވެދައްކަން
އަސްދުވުރަމަ ވަޢިޔުޤާއި ގޮތި އުވިސްމިހިކަނޭ، ފުރާމައް ވިހުރި މިވިސްމިހިކަނޭ.
ކަނޑުޤާއްކަށްދުވި އުވިސް ބޭފުޅުކަނޭ. ގަޅުމައް ކައްދުވި މިވިސްބޭއިކަޅުކަނޭ. މިހެން
މިހެން ޔިޤާކަންނައް އަޅުގަނޑުގެ ހިތުކަން ބޭނުމައްނުނުއެވެ. އާނިޤާ އެޗާމަންއަގައި
އުވިބޭޤަރުކުގެ ކުރިމައްކަން އަހިސްޤުރުނަހި ބޭނުންތަކަކަން ހަޤާނުވި އައްޔިއް
އިންސާނުން އަހި ހަޤަމުންނެވެ. އުމިހުރުގެ އުދޫރަޔަ ޖަގަބިއްތެވެ. ތުދުމަގެ
ދައްކަވަނީ މާތްރަސްކަލާނގެއެވެ. އާދޭހާ އިންސާނުންގައި މާތްރަސްކަލާނގެ
ޙައްވައިދަޢި މިޔާ މާތް ބޭއްރަހުގެ ސިއްރަން މިހަކާ ރޫޙުގަވަން ވިސްނައިދިވިއްޔާ
ފާޑުގޮތުގޮން ވާހީބޭ ކަޙަކާގެ ކާޒުރުވަނތަކަޙަން ބިރުވެތިވެ ސުބުޙާނަހު
ބޭޙަނބައިނުޙައި، ވަރުޤޭހުރުވެއެވެ. فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي މިއި
ކާޒުބަސްފުޒެއްވެއެވެ.

އާދަމުގެނދާ ސާހިބުނދާ. އިންސާނުން މިދުނިޔޭގައި
އުޅެނުއްޖިއްސުރު، އަދިއަދަނދާނދުން އަތުމަސްއްކަތްގެ ކަންތައް ތަރައްޤީގެ
މަގުގައި ކުރިއަރުވުންއައިސް މިހައިރުފަދައި މިއްވަރު އެބަފުދާނުއެވެ.
ޤުދުރަތުން ޔައިރާނވާވަރެވެ. ފުރިހަމަކަމުން އަޤާއިބުވާވަރެވެ. ހިވަނި
އިންސާނުންނަން މިދުނިޔެ ކުޅަވަށް ވެއްޤޭހުންނެވެ. ފުންނާނުއްގިނި ޚުދުވުގެ

ކުރިމަތިން އޮތް ތަނާއި އަޅައިބަލާއިރު ފޮތުފިހާރަ މިސާލަކުން ނަގާ ވާނީ ހަމައެއް ކުޑަކޮޅެކެވެ. وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ ا لعِلْمِ اِلاَّقَلِيلاً، ދަންނަވާލަދަނެއްކަމީ ހާއްސަކޮށް ރާއްޖޭގެ އަތޮޅުސަރަޙައްދުގެ ޖާގަ ކަމެކެވެ.

މިގެ ތިންވަނަ ފޮތަކީ ދަރުބާރު ކުޅުދުއްވާފައިވާ، އެތަކެއް ވިޔަފާރި ދިރާސާ ކުރެވުނުގޮތާއި ތަފާތު ބަޔަކު ބައްދަލުކުރުމުގެ ...

ދާދިފަހުން ... ވަޒީރު وَزِيرُ الزِّرَاعَة އާއި ... ބައްދަލުވިއެވެ.

އަނެއްދުވަހު ހެނދުނު ވަންދޫގެ ބަނދަރުމަތީއަށް ބަލައިލިއިރު
އެބަނދަރުގެ ތެރޭގައި ކުދިބޮޑު އިސްތިހާރު ހާންކެގެ ތިރީހަކަން ގަނޑެއް އޮތެވެ.
ދެއްކުބޮޑާއި ގަލިބަހާ ދަނިގެ ގަންސަވާރުކަން ގަނޑެއްކޮޅުގައި ނިޔާނަގައިގެން ހުއްޓާ
ތިރީހަކަން ގަނޑެއްކޮޅުގައި، ގެނެއްވެ. ހިރާތަކާއްޖެއްސައި ގޮހޮރު ދިޔަނަގައި
ޖަހައިކާނުވެއްވެ. އަތުރުމިތިގައި މިހެންތައް ޔަނަކުރުން އޮތީ އެކައްޖެކަން
އުތުރުވެއްވެ. ހަގަބަޔިވިތަށް ރަދުންގެ ތިންބަވައިކުރުން ދަރުތުރަން
އަރައިވަޒީރުގެތުމުގެ ބަޒީބަރުވިއްޖެއްވެ. މިދުތުވުދިރަ އުފާވެރިކަމާއި ވަލިވާ
ކަންމައްކަން ކަރުން އަދިސްވަކިވާ ނުހަނު މާބިވެރިކަމުން ފުރިވައިވާ މާތަށް
ރަދުންގެ ބައްތޮމިތާގައި ދިމާޔަށް އެހީ ހުށިފައްވެ. އެމިސްތަކުންގެ
އެތުރިއްތަކުން އެރަދުންގެ މައްކަން ފުރަވާ ބަރަކާތްތަކީ ހަރުދުއާތައްވަނީ
މަތިވެރި މާތް ބަސްރަތުގައި ވާއްޒު ކުރައްވިގެންނެވެ. މިހެންވެތާހެ. عَدْلُ سَاعَةٍ
فِي حُكُومَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّينَ سَنَةٍ މިފަދައިން حديث ކުރެއްވި ރަދުން
ބައްތޮމިތާވަން އަރައިވަޒީރުގެތުމާއިއެކު އެހީގެ ކަނބަން ވަލި ހާއްޖަ ދިރަވާއް
އުފަލައިތުރުނެވެ. މިވަގުތުގައި ރަދުންގެ އަތްފުޅުގައި އެއްސަރަ މާތް ރުމާކާޒު
އަތިރަމައްކާއި ދިމާޔަށް ހުރަސްތުރުމިހާ އަތިރަމިތިވިޔަ ވެރިކަން اَدَامَ اللّٰهُ عِزَّكُمْ
މިސްކީނުގައިލިއިރު، ޔަރަމިހުންނަށް އޮތިބި ޝާހީގެސްތުރުވިއްވެ. މިތަންވަރުގައި
ބުރުވެރިން ސަލާމަތިތަކާން ވަރަހިތުއްވެ. ދެން ވާއްޒިބި މަސަލަރަކެވެ. ދެން
ހިދާޔަތާހަތަކުރެވުނުމާއިއަށް ބައްތޮމިތާވެ ދުވަސްވަރަކިދިއްވެ. ދެން ފުރުސަތު
އެބަދަރުގެއިހި ހިރަހައި ތަކައްކޮޅު ނުކުރުގެން ބުރުސި ކަނޑާއި ދިމާޔަށް
ދަތުރުކުރާތަނެވެ. ވައިރުގެ މަޖިދުވަހެއްކަމުން ހިފާނދިތަކާތި ވަންދުކައިރިގައި
ދުވުނަކަން ހިވިމަހިވާ އެބަހުއްޓެވެ. މިތަކާތީގެ ހާމުގެ ދުވުން އިހުގޮތް
ދެންއްކަމުކަ ނުދާނުވެ. ބަމަގަ މިއްތީ ގެސްވާހައި އިސްޖީނުގެ ޗަމާނާ
ބެނުކަހަމައްވެ.

ރަދުންވަޒީރުގެތް އިސްޖީބުމާނުކޮސްކާޅާއި، އެހެންވެސް އިސްޖީބުތަކާތި

މިވާހުރިފަރިތަކާ ދޫނިފަހަރުގެ ވާދަވެދާހާމި އެކުދަވެރިކަން ބަދުނިއްސާއި ހަމަތަކަން ދާއިރާއަށް ބަދުނިން ހަމަދޫނި ނުކުމެވެއިއްޔެވެ. މިހައިތަނަން ރަދުން ވަޅައިގަތް ބައްޔިތުކޮށް ކަޑުކުރައްވައި، އެންމެކުރިން އަހުރުވުން ދެމިން ދޫނިފަހަރަން ދެއްވާނިވި އިއްޔަތް ދެއްވައިފައި ބަދުނިކަނޑުން ނުކުމެ ބައްޔިތުކޮށްގެއި އެހެންވެސް މާލެދާތަކާމި އުތުރަން ދެއްގޮބޮޖު އަދިރުގެ އިރާނަން އެބަހަރަދުކުރެވޭ.

މިއަދުމާދު މިހެން އިއްޗަތުގައިދާއިރު، މިތަނުން އިސްޓީމު ޖާނުގޮއްގެ ދިރުބާކޮށް ސޯޗެއްގައި އިހިނދުގެން އުފާކުރާން ތިބި ދުއަނެއްނުކުރީކަ ސޯއްރުކަހަޖަ ގޮތަކަން ޖަގުކުރުކުރާން ދުއްކަވާހަކައެކަން ކަންވަތްދިޔުގެން އެހުޖުން ވެއްކަންކުޖަ فُضُولِي އަކު ދުއްކާތި އިވުނުބަސްތަކެއް.

ރަޝީދާ: ރަދުން ހާދަހާވާ-

ކައްތިލީ. ޖަހިކާ

ހާދަހާވަތުނުވިޖެވެވައި ރިއްޗޯދު.

ބަޖަބަޖަ ޖަހިކެވެސް މިހާރު ފިރިހެނުންގެ ރިތިހުމުރު ކައްތާން ދެއްޗިލިތް.

އަޅައިބެވެދޯ، ޖަހިކާވާ ރަސްކަޖަކި ޖާރިތިވާކަޖެއްނުނުތް. އެހެންނާ ރިތި ކަޖަކަން ރަދުންގެ އަރިހުގައި އުޅެންނުލީ.

ކަލޯ ތިޔަބަލަނީ އެހެންޗަޖަކަންތޯ

ކޮންޗަޖަކަންތޯ. އަނެއްކާ!

މިންއަކީތާ ހިތާފުރުއްތޯ ގިތާވުގެ ޗަޖުން އަހަރެންނަކީ ތިޔަޗޮތަކަން.

އަޅާބު. ޖަހިކެ ހަމަދުވަހަކު އެއްވެސްމިހަކު އެޗަޖަކުން ނުބައްޖަވަމުތް. ދޫނި

އެހެންމިހެގެ އައްވެސް ގެޗަކަޖަކަން ދުވަހަކުވެސް ބާނަންނުނިތް.

އާނ. އާނ. ތިޔަގެންވެސް ހިތަންއަރަނީތޯ. ބަޖަ ރަޝީދާދޯ. އެފިރިހެނުންނަކީ

ހާދަހާވާ ނުބައިބަޔަކޯ. استغفر الله ދޯ. އަނެއްކާ އެންމެނުންކާ ބޮޑުކަންވެސް

ނުދެވޭނެމުދޯ. އެކަމަކު ގިނަމިހުންހަޖަ.

އެހެންނެވި ނުއުމާން ދިރި ތިޔަބަލަނީއޭ މަދުމިހުންގެ ތެރޭގައިވާން.

ދިރާސާ ގޮތުގައި އިނގޭތީ އެހާވެސް މިހާރު ގެންދިޔައީ. ހަމައެކަނި އުންމީދަކީ މާ
ސާފުކޮށް ބޭއްވުމަށް ކިޔަވައިދެނީ. ރަނގަޅު ބައި ހަފްތާއަށް ދޫކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް
މިހާރު އެހާގެ އުމުރުފުރާވެސް

ނޫން. ނޫން. ހަފްތާއަކަށްވެސް ނޫން.

އިނގޭތޯ ކިހިނެއްތަ؟

އެކަހަލަ ހަދަވާރު ނުބެއްދަވާތީ.

އާނ. އާނ. ދަރުމަން ކިޔަވާދެނީ ފުރަތަމަ ކަލާސްގެ ހަވާރު ނުބައްދަން.

ބައްދަވާނުލެވޭ ދެއްކޭތޯ. ދައްބަ. ކިޔަވާނަށް އުނދަގޫ ދެއްކޭތޯ
ބައްދަވައިލާތޯ.

ދޮރު ބަދަލުކުރެއް ބޭނުމުށް ފާސްވިޔަ ނުވޭ. އިނގޭތީ ކުރިމަތިވެސް ނުވޭ. ކޮންމެ ދުވަހަކު
މިއުޅުއްވާ ދުވަ ޖާގަހަކާ ފެނުނުން މަގުގާ ފަރާތަކަށް ފެނިގެން ދިޔައީ ނިކަމެތިވެސް ނުލިބޭ.
ފަސް ހަފުތާގެ ތިރިއުޅުމަށް ބޮޑުކަމަށް ގެންދެވީ، މިބައްދާ މަޖިލީހުގައި ޝައްބާ ރޮނގު،
ފަހަރެއް ފެންނާނެ ފުރުސަތު މީހާ ރައްކަކަށް ދުރަށް ކިޔަވާދެނީ
ފާލަމުން އެދުރުކަމަށް ސަލާމަތްވެ ބަލައިގެން ވަޒީފާ ފެށުނީ.

ރަގަޅު ދެއްކޭނެ ބޭފުޅުން، އަދި މިރޭގެ ހޯދައިވެސް ކަލޭގެ
އަނބިމީހާ ބަހައްޓާނެ އިތުރު ފުރުސަތު. ސިފަ ވަކިވެ ކަމަކާ. ފޮތްތައް ހުރިންތަ ފާރި
ހިމާނުން. ދުން ވައްޓާލާ އަތުވާ ދުރަށް ކިޔަވާދެނީ އިތުރު
ހާލަތަށް، ފަލަވެރިން ދުރުގެ ފުރުސަތު. އަހަރެ ވިސްނައި ބާރަކަ
ފަސޭހަކަމެއްވެސް ނުކުރެވޭ.

که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها

މިއަދުބަހުން މިރޭކިޔަވާ ހަވާދުނުން. އަލަމާ މިއީ ވަގުތަށް ދުވަހުރި.
އެންނަނިވި، ބަލިމާރައިވެސް ދަރުމަނަކަށް ދިޔައީ.

އެކަމަކު ތަޤުދީރުބާއްސަވާށެވެ.

އާނ. އާނ. އެހެރަފުންނާއި ކޮންއެއްޗެއްބާ.

އެއީ ހިތަށް މަސައްކަތް ދުނިޔެން.

މިހެން ހަމަބިލިޤޯނާ ރަދުނުވަޒިގެންނަވާ ބައްޓަމުދިޔާއި، ބޭނުވަޒިގެންނަވާ ބައްޓަމުދިޔާއި ދުގަސްޒޮޔ، އަދި ދުބައްޓަމުއްރަސާއިއެކު އެފުންނަ ދުމާއި ދިމާޔަން ދުއްވާން ފަރައިފިއްޔެ. ބަރަބަހައިތިއްބައި އެހަތަރު ގަސްޒޮޔާސް ކޮންމެވެސް ހިލާމަތަކުން، މިމަސް އަތުހައިގެންފުޅުވެ. މަހުގައި ވިއްސަކަން ރިޔާނުހުއްޖެވެ. އަހާނ. މަނިކޯ. ނިކަންބައްހަވާނ.

އެމަސްވެސް އެބައިމީހުން އެއަތުހައިގަތިޔާ.

އާދޭ ތިޔަކަހަލަ ކަންތަކަކުން މިޒާތުގެ މީހުން ހިތަންމަހައިވެސް ކުޅަޔާނަޔާ.

އެމީހުންނާ ސަބަބު. ނާދެޖެހޭ.

އެހެރަފުސް އެފިރިހެނުންގައި ހުރިނަ ކުޅަޔާނަކަށް. ބައްޓަވާނ. ކަނޑުގެއަޖޭގައި ހުރިނަ މަސްވަހާލުގަ އަދި ބޭރެ، ހައިވާނުވެސް އެގޮތަކީ އެއަތުހައިގެންނިއްޔާ.

އެއިންމީހަކު ރަނގަޅަން ހިތަށްއަރައިޖެއްޔާ މަނިކުވެސް އަޅެ.

ބަލަ. ބަލަ. މަޢްލޫމާތުވެސް ފިރިހެނުންނާ ދުރަބައިޔާ. އެބަބުނަނީނީ؟ މަބުނާ ބަހަކީ އެބައިމީހުން އަހަރެމެން މިތިބަދުރަ ޒީނަތްއާޖެހިފަ އަންހެނުންނާއިމެދުގައި ކަންތައް ބަހައްޓާނީ. އިންސާފުގޮތަށް ކަންތައް ނުބަހައްޓައި އެތިބަކަރާ އަނިޔާގެ ފާހަކައެވެ. وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَة މި އާޔަތުންވެސް އެމީހުންގެ ޢަމަލާއި ޚުލުކަށްފަހި ސަބަބުވެފައި ނުވޭތޯ؟ މިހެންވީމަ އެމީހުން ދުރަކާބުނުވީނޫނޭ؟ ނުވަތަ ދުރަކަށްވީނޫނޭ؟ އެންމެރަނގަޅު. ޢަމަލުސަކަމާގެ އެމީހުންނަށް ދުއްވި ޢަމަލުރަޖާގައި ޚުލުކަމުގައި އެބައިކަމުންވެސް ތިއްބަވާނ. އަހަރެމެން މިނިކަމުތި އަޚުނަންވެސް އެކަމާގެ ދުއްވައިފައިވާ މިނިވަންކަމާއި، އަހަރެމެންގެ ހައްޤުތަކަން އެމީހުންވެސް އަތުލިގެންކަން އަނިޔާވެރިންވެ މިދުބައިމީހުން އެކައްޚުމަން ޢަމަލުސަކަމާގެ ހިތިތި قرآن ގައި ބަޔާންކުރެއްވި ރިތި ތުދުމަގުގައި

ދެބައިމީހުން އެކުގައި ހިނގައިފައިދާނަމަ ބުނާނީ ކާކު ރިޔާސަތު. ދެންމެ މިބުނި
އެބައިމީހުންގެ މަތީ ދަރަޖައަކީ ކަރުނަކަމުގައި ބަސްފުޅުގައި ދިރިހުރުން ކައިރިއަށް އާޔަތް
ކަންބަސްފުޅެވެ. وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ މިއީ ކޮންފަދަ
ބަސްފުޅެއްކަމަށްތޯ. އެމީހުން ހަމަ ދަރަނިހުރި އެމީހުންގެ ދަރަޖަތް މަތީކަމާ
އަހަރެމެންނަށް އެމީހުންނަށް ހައްމަވެރިކަންދޭ ފަރާތުގެ ބަރުވެރިކަމާ މިކަހަލަ
ކަންތައްތަކެވެ. އަހަރެމެންގެއަތުގައި ސަލާމަތް އެއްނަގާކަމެއް އަހަރެމެންނަށްވެސް
އިންސާފުންކަމެއް އަހަރެމެންދޭކަމުގައި އެމީހުންގެ މައްޗަށްވެސް އެބައި ހައްޤުތަކެއް
ވާޖިބުވެގެން ދިއުމަށް ބައްދަލުވެ ފަރާތުން ވާކަމެއް ނުދަނީތޯ. ނަމަވެސް ހަމަދާނެއް
ނުބަހައްޓާތޯ. އަދި އެކަމާއިއެކު އެމީހުން ތިބެގެން ހައްތާވެސް ދައްކައި އަހަރެމެންގެ
ނުބައިވެރިކަމަކީ ނުދަވާ ވެރިކަމާ ބޭވަފާވެރިކަމެވެ. އެއަށްތަކެއް އިތު، އިތު، އަހަރެމެން ކުރު
ގިނަމީހުނަށް ހިފުމައި އެންނަނީ ކަންތައްތަކުވެއްޖާ، އެނުބައި ސިފަތަކެއް ހުރުމީ
ޙާޖަތު ކަމެއް ކަމަކުރެވެ. އަދި ނުބައިކަންތަކުގެ މިޒާޖުތަކީ ފަހުރުއްކަމުގައެވެ.
ގައިރުއްސުރު މީހުން ހިފާ ހިތާމައި ގައިރުއްސުރު ބިނބަލު ދާނުން ކަށިނުކުރެވި، އޭގެ
ތަބީޢަތްކަމުގައިވާކަން އެކަކަށްފަސް ތާފާތުން އުޅުމުގެ ފިކުރުން، ވަރާތުރިވުމުގެ
ވިސްނުމުގެ ނައުދާއެވެ. އަށްނާގި ފަހު ކިޔަނީކަށް. އެންމެބޭނުން
އިންސާނުތަން ދަސްކުރި ގައިރުއްސުރު އިތާ ސަލާމަތްތެރިއްކާތޯ. މިއީވެސް
އެމީހުން އަހަރެމެންގެ މައްޗަށް ކުރާ ހިނގައިބޭނު އަނިޔާތާއެވެ. ހިނގައިނުބައި
ކުރެއެވެ. މިގޮތްކަމެއް ގިނަ އަންހެނުން މިބާނި ހަމަކުރެވެ، ގެއްލިފައެވެ.
ހުރެގެން މިހާރުގެ އަންހެނުންގެ ވާހަކަ ދަރިކަމުގައި ކުރިފައެވެ.
އަދުރުން މިގޮ ތަންކަންކުރުގެ ވާހަކަ ހިތެންވެ އަހަރެން ކުރިފައެވެ.
މިހަރު ކަމުން ކަމުގެ އަން ހަތުގެ ދަރިކަމުން ތަރަކަ ތަޖިލުހިތަރުން
ބޭކަރުން ފަރިސްކޮށް ޙަޤީޤަތާ ތަޤްވާތާ ފަދަ ތަރުހިކަން ބަހަކު
އެބައިއާދެ. ތަކަށް އިޚުލާސް އަތިރިކޮށް ފަހަރެއް ސަލާމަތް ހިފާ
އިޚުލާޞުވާދެ. ކަންމަ މިޖާޒު އިޚުލާޞް އުފާވެރިކަމެވެ އެއްތަރަ ހިތާމަ

ތިންމިހުން ތިބީބޮޑުނޭ. އެއީ، އިނގިރޭސިވެރިކަމަ މިހާރު. މިހާރު އިނގިރޭސިން އުޅުއްވިހާރު ދެން އިންސާނުންނަށް މިހާރުއެވެ. އެކިއެކި ޤައުމުތަކުން ތިރީސް ސާޅީސް ފިރިހެންނަކަށް ކުރެވޭނެއެވެ.

ނާހަމަޖެހިއްޖެ..... އަޅުބެ. ވަޒީރުންގެ ބަސްގެފާނު. ނާޒިރު ރަސްގެފާނު.

ބަލަ ރަޙީމާ. އެރޮކި ހަމައެކަނި އަންހެނުންގެ ނުބައިކަމާއި ވަރު ނުވަތަ ހަސަދަވެރިކަމެވެ. އަންހެނުންނަކީ ފިރިހެނުން އަރައިގެން އަންނަތަން އެއީ ބައިކޮށްލަން ފެނިލައްވަވާހަކާ. ހެނދުނާއި ފިރިކަލުގެ ވާހަކަވެސް ބަލަހައްޓައިގެން ހުރިހާ ހަރަކާތެއް. އަހަރެމެން އަމާޒު ކުރާ ހިސާބު އެއްބަޔަކު ހަމަ ތިމާގެ ޖާނު ނަފްސު ހެދިކުރާނެ އިނގިރޭސިން. ކުރީކޮށްލަ އެއަންހެނުން ކުރެއްވިޔަސް. މިއީ ތިމާގެ ވައްކަން ދެކޭން ދުވަހަކުންވެސް ހުރިކަމެވެ. މިއީ އެއަންހެނުން ކުރާނެ އަމަލެއް، ހިތް ނުރަނގަޅު ސަރުކާރުގެ ވަރުގަދަކަމާ. މިކަމާގެ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު އަމިއްލަ އެކަހަލަ އެއީ ކުރީގެ ހަމަޖެހުން ނިކަމެތިކަމެވެ. ހިތްހަމަ މިހުރިހާ ކަމަކަށް ތިމާގެ ގަދަކަން ވަރަށްބޮޑު ކަމުގައެވެ. މިދުވަސްވަރު އެމީހުން މިކަމާއި ދުވަސް ކުރިއެރުވުން. ހުސްވެގެން ފާރިސް އިއްޔާސް ކަނޑައެޅެ. ޙާލު އެއްވެސް ކަމަކަށް އަލުން ރަނގަޅު ވާންޖެހޭ ޙާލު ދުރައްތަކުން. ކުރެއްވުމުގެ އެއްސަބަބު ބަދަލުކުރާ ކަހަލަ އެއްކަލަ ހަމަ ރިޔާސީ މިކަމާ އެއްވަރަށް ދޯދިޔާ ވިޔަސް، މިކަމާގެ ރަނގަޅު އިހުސާސް ފެނުނުމެއް، ތަރުތީބުކޮށް އަޅައިގެން ނަމަވެސް ދެން ހުރީ މިކަމާގެ ކުންފުނި. އެއީ އަސްލާ އެހެން ކަމާއި ގޮތުން ގެންދިޔައީ. ވަރަށްބޮޑު އަޅަން އެބައިމީހުންގެ ގޮތުގައި ވަރަށް ކުރުކުން ޖާގައިވާ އެމީހުން ހަމަ ނުވަތަ އެކަމާ ހިތްވައި ޖަވާބު ނުލިބުނު އަޅުގަތް ހާލުވައި ބުނުވައިގެން ވަރަށްކަން އެކަމާގެ ހިތްހަމަ ކުރާ ކަމުގައިވޭ. އެއީ ހުރިހާ އެކަމާއިއްޔާ ގޮސް ދިޔަކަމާ ހާލަތު ނަމަވެސް. އެކަމާގެ ގޮތް ހިނގަ އަޅުބަލައި އިތުރުގެ ތަމްރީނު ކަމާގެ ސަލާމަތް ހިއްބަ

ތަދުބޮޑުކަމުން ލިބިގެ އެއްބައި ބިރުވެރިވާނޮކަން ސިލުސިލާ ކައްކައި އެތަށް ކަރުނައް
އޮއްސަވި ހަމަޖެހުއިރު މިދުރަ ދިޔަ މިހާރުގެ ދައްކަވަން ތަބާވާ އަޑިއަހާން ހަލާ
އަނދަރިގެންފެތޭ. ދެން އުފެދުނު ބައްޔާ އެއްޗެއް ދެރެވި އެއްލަމާ މަގަން
ނުކުންނާން ނޫނޭ. ދެން އެނގުނީ ނޫނޭ. ދެން އަދި ދުރުމިބުރުގެ
ކިބައިން ފެށި އިވުނު އަޅާ މެއަރުންނަށްފަދަ ގޮސްކަމާއި ނުބައިކަމުގެ އަޑެވެ.
މެދެންވިދާ އެކަށްބަޔަށްފަށި ބޭނުމި އެއި ހަތަރުދާ ކިޔެން ގެންދިޔާގެ
ސަލާމަތް ނުބޮޑުކަން ކަނަވުލަން ގެއްލިގަންނާނެވެ. خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ
ކަންހުރިހާގޮތަކީ މިއެވެ. މިގޮތަށް އެދުރަހުންގެ ކިބައިން ފުރުޞަތު ސިފަކަނާ
ބަލައި އަންހެނުން ކަމުގައި ނޫޅި ވިއްސާލަ އަދި އަންހެނުންގެ މިގޮތުގެ ނާމާ
ބައްޔާ ނުކުތުމަގަ، ހަނދުމަފަދަ ހާލުގެ ބަލައި އަންހެނުންނަކުމަ ނޫޅިވިއްސާލާ
އަދިކަ ވަރިތަކުން ކުރާނީ ހަވާއްކަގެއްފަށް ނިމޭވެ. މިޖަމާހަކަ ބަދުރު
ހަނދުރާވައިގެ ޖަމާނައްފަށް ނޫނިއްސާޖެ. އެގޮތުން ނަހަމަތީ. أُقْدُمْ حَيْزُومُ ގެ
އަޑުއްފަށް އިވުނީ. ބަލަ ރަޖިސާޖެ. މިގޮތުގޮތުން މިރަށ މިއޭގެއްމުންތަށް
ޖިބުރީ. އަހަރެމެން އަންހެނުންނަން އެކަނިކަމުނޭ. ނޫނޭ. ދެބައިމިހުންގެ
އެކަމަކު ގެއްލިސްނާގެ ފިޔަވިއްޖެ. އަންހެނުން ސިފާކުރާނާ ބަލައި
ފިރިހެންނުގެ. ފިރިހެނުން ސިފާކުރާނާ ބަލައި އަންހެނުންގެ. ދެބައިމިހުންގެ
ސިފާގެ ރަނގަޅުގޮތްގެ ސަލަބަކަން ވާނީ ރަނގަޅު ތަޢުލީމެވެ.

ތައުލީމާ މިޝަރީ ދުނިޔޭގައި ތިމާގެ ޤާނޫނު ހަރިގަނޑު ސަލާމަތްކަމަކީ
އަންކަނުން ފެށި އަނިޔާކުރުން ހުއްޓުވާލަމާގެ ދަށުގެ ވެއްޖެ. އަދިވަކަ
ނުކުމާއްޔާއްނާމާ ބާރުޙަން ދެނުކަމާ. މިކަކަ ކިޔުއްވުމާ ފާހަކޮށްގާއްނުނެވެ.
މިބާގެނަ މިދަބައިމިހުންގެ ތެޙުޖަން އައިސްޖެހިލާ ދެބައިމިހުންގެ އެއްބައިކަ
އަންއްބައިކަން ތިޔައްބާ ހިތާވާވާއި ޝަސްތާހިއްކަކުގެ ޚުލުން ބެލުން
ހުށަހައިފައި. މިދަބައިމިހުންސަ މިދަބައިމިހުންގެ ދުނިޔާގެ ޢުމުރާއި އާހަރަކުގެ
ބާއްޖަވެރިކަން ހެދުމަން އެއްބަކާ އަންއްބައިކަން ބޭނުންވާ. އެއްބައިކަން

ހަނގުރާމަކުރެއްވީ ފަރަންސޭސީން އިނގިރޭސިންނަކާމެދު ޖާލުން ބަލަހައްޓަވާން
ޖަމާލުކުރެއްވީ.

މިހާރު ޖަމާން ހައްދަވައިގާ ދުރުކަށް ހިފާށޭ.

ނޫން. ނޫން. އެދުވަހަކު، މަރާ. ކަލޭގާ ދަންނަވާ މިހިރަ ހަނދާންނަމަށް، އެ
މަޖިލީހުގެ މައްސަލަ އެއްބަސްވާލުވަމެވެ. ބަލަ ހަޖިރާތީ. މިއުޅުނީ ހާލު
މައްޗަށްގެއިވާ އަހަރެން ދުރުން އެންމެ ދެރަވީ މާމަދުރާގަޒީ އިމުގެ
އެންމެން ދޯހަލި އުވާން ބަލާހައިގެ ބަންދުވި ފާޅުގެ ތިބާސްލަތްލި، އުތުރުން
އާސަދުއުވާންޖާގެ ބޮޑުތިބާލި އުތުރުން ބޮޑުގެ އެއްފަރާތުގައި ޤަހަރެވެން އުވާން
ރަމާފޮއިކޮޅުބާލި، ކަންފަތުގައި އެދުވައިގެން އުވާން ބޮޑުއި ދުރުބައިބާލި،
މިހިރަ ބައިމިރަސްފަން ހިންހަ ފަންޖެހުބައިބާލި ސަވާބަކަ ދުއިސަވެއްބަ
ހުރިހާގެ ބަރުދަން ހިންހަ ރަންރިހާގެ އުގާބައިބާލި، މިބަޔަކު ހިހިން ދުކަލަން
ނުރުފައި ހުރަގެން، އެންމެހަން އެބަޔަކު ބަލަބަލައިފައި ހިހި
ސަވާސަބަތްއުވާން ކަމުވެ. އެބަޔަށްކަމާ އެބަޔަކު ބަލައިފައި ބާއްދުހިރި ހިހަތަ
ހަކަންދު އެއްކަށްދުހެވެ. އިބްރާހީމްގެ ޖަމާން ބަލައިފައި ރަސްގެބާއެއްކޮށްވެ.
އެބަޔަކުން އެހިންގެ ހިކަހިޖެގެ ސިއްރަބާރި ދުހިއާގެ އުވަލަހާއި، އަދި
އާހިރަބާރި، އަދި މުއާސަލަބާން ހުރި ގެއްޖެހި އެކަހަލަ ކަންބަކަން އާދަވެފައި
މިބުނުގެ ސަބަބުން ހިމާއި ޖާ ކަންވެފައިށްޓެ ހަލަކަށްވެ ހިހަކަން ދިހާރަން
ފެންނާނެކަންބަކަށެވެ. އަދި މިޖާގެހަން ބިލިޝްޓެ މިއާދިކަލާއިއުކާ، އެފަދަ
ހަރުދަ ބޮޑުވެރިކަމެއްގައި އުވާން އަހިސްވެ ޖެހާއްޗެ ވައްޖެހި ކަށްފަދަ ސުރައްކަލުބެހި
އެޖެހިޖެކަށްޓެ. ކިބައިޖެހުން ހަޖާކުވުރިހާއި. ކަށްފަދަ ކާޖައްގަދިޓް. ޖިހައިރު
ކިހިހާ ބައްދުޖެހިޖެވެހިބާރަށް. ޖިބާ އުދުޖެހިޖެވެހި ކިބައްޓެޖެބައިގެން
ކިބައްވަކަށް ހަޖާކުވެގެންޓް. އަހަރެން އެންމެ ޖެދުގަބި ކަޖެހިބުން އަހިސްވެ އެމިބަ
އެންމެންކުރިން އެބަޔަކު ބަޖަބަޖެހި ފަޖަ އަހަރެމެންގެވެސް ދުސްކުޖިހާޖަހިން
ޖެހިއުޖެހުން، ކުރުޖިބާކަށް ޖިހަހިވެސް ކަޖެބައްޓެ. އާކަޖެކު އެޖިބާކަކަން ޖިހަހިއަކަށް

އަރައިގަތުމެއް ނުހުރެވޭނެ. އަޅާއި ބައްޔާ މިހިރަހުރީ، ފަހެ ޖަހުލާނޭ. މިނޫނެކަށިއެވުނުހިތުގައޭ. އަހަރެން ބުނީމޭ. ބަލަ މިހާއިރުވެސް އެތުރިލާގެ ޗަންގަޅިގައި މިޒާތުގެ ގަހަނާއެޅިނުތަށް އެބައެއޭތޯ. ތިޔަ ކަލޭނީން ނުދަންނަނީތޯއޭ. އަޅުގަނޑު ބުނުވި. ނުނުކޭ. ތިޔަމީހާއި ގުޅުވެސް، އަހަރުމެން އަޅާއިބުވަތާ. ހިނވެސް އަހުރުމާތާ. މިހިސާބަށް މީވަނަ ދިޔައިރު، މިބައެއްމިހީ ވާހަ ދާތީހުއިން ވަނަހާނާ ފަހައިފިއޭ. ދެން އެންމެންވެސް ވަށައިގެން. ރަތުނުގެ އަހުރުމާތަގެ ޢިއްޒަތުގެ ރަހުމާ އާދަކާދައިގެ ކުލަވަރުތަށް ބަލަމާއިގެންނެވެ.

ކޮވުނބު ގާލިފުށް

އެއްދުވަހަކުގެ ހަނދުން އަނެއްބޮޑިއިރު ކޮވުބު ގާލިފުގެވިޔާ ލައިދާނުގައި ހަނދުނުގެ ހަވާސްއުލަން ވަރަނގިނަ ފިރިހުނުނާއި އަންހެނުން އެކޮށް މިގޮތަށް ހިނގައިއުޅެމެވެ. މިތާގެ ވިނަގަނޑުގެ ނުކުތާއާއި މިތަނާއި ވިލިގެން ހުވަނދުން އޮށްނަ ކަނޑުގެ ކުލަވަރާއި އެއްކޮށް ބަލައިފިއްޔާ. ތޮތަން ވަރަށް ފުސްސަރަކަން ދިބޮޑުގޮތަކަށިރު ލަތިފަރާތުން އަރައިގެން އެ އަންނައިރުގެ ސޮފް ލަޅުއަވި މިތަނަށް އައިސްފައިވެއެވެ. މިތާގެ ދުކުނުން އެހަރަބޮޑު ގޮޅުގެ ކައިރިގައި ފަންސާސްފަރަކަށް ގޮޅަށް ހުރިބައިފައިއޮވެ. ހިފަހި މިދީ. މިތަނަށް އައިސް މިތިބައުމީ މީހުން އައިތަކަތި މިބައިމީހުން އެއިބަރުދިއުމުގެ، އިސްތިޖާރަގައިހުރި ގެންނެވެ. ވިނަގަނޑުމަތީގައި އަސްދުއްވައިއުމާ ހަޅުއްކަމިހުން އެގޮތުމިގޮތަށް އަސްދުއްވައި އުޅެމެވެ. މިތާގެ އަތިރިމަތީގައި ކުޅޭން އެއުމޭ. ވަހުޒާތް ކުދިންތަށް. އުޅުނުގެތަށް ބޮޑުމަނާއި، އެކުދިންނަށް ކަން ހަމަކޮށްދީން އެއުމޭ

ނަރަދެތި ހިނގުމުގެތެރޭގައި އުނދަގޫ، އުނދަގޫތަކާއި ސިފަތަކާއި ހިނގާފައިވާ ގޮތުން ވަރަށް ރަނގަޅު ސަފުހާތައް ހުށަހެޅިފައެވެ. މިގޮތުން މިއީ ތާރީޚީ ފަހިނޫވެގެންދިޔަ، ތާރީޚުގެ އެތައް ސަފްޙާއެއް މިޒާޔަށް ހުށަހެޅި ދަތުރުތަކުގެ ސަފުހާތައް ހިތަށްއަރާތީ ރަނގަޅު ބައެއް ފަހުގެ މީހުންނަށް. މިފަދަ ކަމުގައި ބޮޑު މަސައްކަތް ކުރިއެވެ. ހަމައެއާއެކު އަނެއްކާވެސް ފަހަރު ފަށައިގަނެ ވަރަށް ބޮޑު ޙާލަތްތަކަށް ފިލަ ހިތްދަތި ފަރާތްތަކަށް އެނގިގެން ވެއެވެ. އުޅުނު ތަރިކަ ކުރިއަށް ޖިސްމާނީ ގޮތުން ތަފާތު ދަތުރުތަކުގެ ބަސްތަކުގެ ކޮޅުން ހިތްދަތިކޮށް، ބަޔަކު ބާރުލާ ފުރުޞަތުތަކެއް ލިބުނެވެ. އެކަމަކު ތާރީޚުގެ ޢިލްމުވެރިން މެދު ތަފާތުކުރި ރަނގަޅު ބަޔަކު ދެކޭ ގޮތުން ހަމަ ރަނގަޅު ތާރީޚީ ބައިގައި ސަފުހާ ކަމުގެ ގޮތުގައި ގަބޫލުކުރެވިފައިވެއެވެ.
ސުވާލު: މިސްރުގެ ތާރީޚު ދުވަސްތައް
ތާރީޚުން) ސުވާލު: ކަލޭނީ: ފޮނުވައިން.
ޖ) ތަފާސީލް ކުރެވިފައި: އިސްވެދިޔަ ތަރީޚު.
ސ) ރަނގަޅު އުފާވެރިކަން. ކަލޭގެފާނު މަރުވެދިޔަ. ކަލޭގެފާނު ނުކުތީ.
މިއަހަރު ތިމާގެ ތަފާސީލު ލިޔެވިފައި.
ޖ) ނުކުރާނެ: މިއަހަރު މިހާރު. ހިތްއުނދަގޫ ގޮތުގައި، ގެއްލުންވެސް
ފުރައިފިނަމަ ބޮޑު ފަރާތުގެ ގޮތުގައި.
ސ) ވަރަށް ފަހުގެ: ބަލާލާފައި ނިމެނީ. ހުރިހާ ތަފާސީލު ލިޔެ.
ޖ) ތަފާސީލު 297 ސަފްހާގައި އޮތެވެ. ދިރި މިއަދު ވަރަށް ގިނަ ތަފާސީލު
ތަފާސީލެއް.
ސ) އަދި މިސްރުގައި. ހައި އިތުރު ތަފާސީލު އެބަހުރޭތޯ.
ޖ) މިސްރުގައި ވަރަށްގިނަ ތަފާސީލު.

ނ) އެތާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ތިބޭ ދިވެހިކުދިން ދެކެވާނީ.

ޖ) މިކަރައިގެ ކުދިންދެކެވަޅައިގަތުމެވެ.

ނ) އަޅުގަނޑުގައި އުޅެނީ، މިކަރައިގެ ސަލާމަތާއިންގެ ދެމިންކަމުއްދަތާ.
ކުއްލިއްޔަތުން ބުރުޤުގައި ޝަރުޢީ ސިޔާސަތުން އުޅޭ ސަރުކާރަ
ކުދިންފުށް ދުނިޔެ. އެކުދިން ވަރަށް ހުސްތަރަޖަމާކުރުގައި ފުރުޞަތު.
އެކަމަކު އެތާގައި އުޅޭ ދިވެހިކުދިން ފުޅުނިޔާ ހުސްތަރަޖަމާކުރުގައިތޯ.

ދެން މިބައިމީހުން ދެކުނަށް ހިނގާފަ ފަރާތުން ގެންފައި.

ޖ) ދިވެހިންގެ ސިޔާކަން ކުދިންއުޅޭތޯ.

ނ) 25 ކުދިންނެއް.

ޖ) މިއީ ކޮން ދިއްޔަތެއްކެރިއްޔޯ

ނ) މިއީ މާލޭ ވިލާޖޭގެ ނިޒާމުވެރިކަ. މިކުންފުނަށް ވިޔާފާރިކުރުން ނިޒާމު
ވެރިކަ އަދަރުބައިމާކެއިވުއްވީ.

ޖ) އާނ. މިސްކިތު ނިޒާމު. އަޅުގަނޑު އަނގާރައިންނަވާ. ވަރަށް ބަރަކާތް
ކުރި ބަރަކާތް ސަރުކާރާއި ކޮލެޖްގެ ބޮޑުބަޔަކަށް އެނގޭތޯ. ގަވާއިދުން
އެކުރުގެން އެތިފަހަށް މިވަނީކަ - ވަނީކަ. އެތިފަހަށް ހިތަވަނީތަ.
ތަރިސަންހަށް ފާހަގަކޮށްދޭ.

ނިޒާރު) އާދޭ! މިއާދޭން މިއުޅެނީ. އެކަހަލަ ހުނަރުވެރި ސިފައިން ދާން
ކަމަށްވެ.

ޖ) ރަނގަޅު. އަޅުގަނޑުގެ ވިލާތުގެ ގޮތުގެ މީހުން ސިފައިންގެ ދާނަމާ

ނިޒާރު) ވަރަށްހެޔޮ ޝުކުރިއްޔާ

ޖ) ނުއުމާން ދިދި ހުނަރުވެރި ކޮންމެކަމެއް.

ނ) ދީ. އާ. އެތޯ. ކަޑަތުގެ 10 ނަންބަރުކަޑަތަކަށް.

ޖ) ތިޔަކަޑަތުގައިވާ، މިތާއި އަޅުގަނޑުގެ ޖަނަރަލް، ދިދިއަށާއި ދެންފަހަށް
މިކަރަށްގައި ތިއްބެވި ދިވެހިންގެ މާތް މިހުނަރާއި އަދި މިކަރައިގެ

ބޭނުންކުރެ ވިއްސަވަން ސާހިބުންނަށް ތައްޔާރުކުރުމަށް
އިޖުނަދެއްވުންއެދުމާ. އަދި މި ދައުލަތު ޤަބޫލު ކުރެއްވުމުގެ މާތްކަން
އަޅުގަނޑަށް ދެއްވުންފެށުމަށް އެދުމާ.

ن) ވަރަށް ޝުކުރުކުރަމާއިއެކު، މިކަމާއި ގުޅިގެން މާލޭއަތޮޅުތެރޭގައެވެ.
ސަބަބަކީ، މިކޮމިޓީގެ އިސްލާމްދީނުން ގަވާއިދުން ހުސްކުރަނީ މިރަށް އުފުލާދީފައިވާތީ
ޖަލްސާއަށް އަޅުގަނޑަށްފެންނަނީ ތައުވަތުމުގައިވާއެވެ. ދާން މިރޫހު
ވަޑައިގެންފެވިއަކަށެވެ.

ج) އާ. އާ. ކިޔައިދެންޏާ މާދަމާދުވަހިއްޔޯ.

ن) އެންމެރަނގަޅު. ޝުކުރުކުރަމާ.

ج) އަޅުގަނޑަށްފެނޭ ހަމަތަކެއްވިއްޔާ މިރާއްޖޭގެ ހިތަ ޖަލްސާއަށް
ދާނަމެވެ.

ن) ވަރަށްރަނގަޅު. މިހައިތަނުން މިފާހަކަ ދިހައިރު މިބައިމީހުން
ގެނެސް ޗަހާރާއި ހަމަވެއްޖެއެވެ. ދުނިޔެ މީގެ ދުނިޔެހަލާކުން އަހާރި
އަހެރެންގެ ސަރުކާރުކުރައްވައިފައި ބައެއްރަށްރަށުގެ ގާއިމުކުރަން
ހިނގައިދިޔައިރު މިހާރަކީ އަޅުގަނޑުމެން ޖަމާޢަތް އެކަމުގެއަށް
އަޅުގަނޑުމެން ޖަމާޢަތް ކުރުމަށްޓަކައި އިޖްތިމާޢީކަމެވެ.

މިރޭގެ ޖަވާބު ހުރިހާ، މިގޮތަށް އިސްލާމްދީނުގެ ގަވާއިދާއި،
ވަރަށްވަރުގަދަ ގަވާއިދުތަކެވެ. މިތަކުގައި ސޯޝަލިސްޓުންނާއި ޖާހިލުންނާއި
ކޮމިއުނިސްޓުންނާއި މަޙާރާގަމުގެ މީހުންނާއި، އިންޑިއާގެ އެކިއެކި ރަށްރަށުގެ
މީހުންނާއި، މިސްރުގެ ދުނިޔަވީނާއި، އިރާނުގެ ކަރައިގެ މިހަލާއި ޝާފިޢީކަރައިގެ
ސައުދީ ބައިކަލާއި، މަޝްރިޤު ކަރައިގެ އާލިމަކާއި، އިރާނުގެ ވަޒީރަކާއި،
ހިޖާޒުކަރައިގެ ދޮރިތުންމިކަލާއި، ނަޖްދުގެ ޝައިޚުކަލާއި، އަދިވެސް އެކިއެކިތަންތަނުގެ
މީހުން ކުރެއްވުންމިބޫއެވެ. ދިވެހިންގެވެސް ޤާޢިދަކަން ބޭ ހުއްޖެވެ. މި ކަމުޤިސްމުގެ
ކަރަށްބޭދުއްކަމުގައިވަނީ ބައިތުލްމާލުތެރޭގައި ފުރުން އިސްލާމީ ޤައު

ކޮންގިރިސްގެ ކަންތައް ތާއީދުކޮށް އެކޮންގިރިސަށް ބާރާއި ނަޞްރު ދިނުމެވެ.
މިއަށްނަޒަރުކުރީ، އެކޮންގިރިސްގެ ފަހަރުވަނަ ޖަލްސާވާ އަހަރެވެ. މި
ޖަލްސާއެއްވަނީ، ކޮންމެ ހަތަރު އަހަރަކުން އެއްފަހަރުއެވެ.

މިފަހަރު މިވާ ޖަލްސާގެ ސަދާރަތުގެ ގޮނޑިމަތީ، السَّيِّدُ مُحَمَّدُ عَبْر يطُ
المَقْدَسي މިކަމުގެވާހަކަވެ. މިޖަލްސާއަށް އިސްލާމީ ދައުލަތްތަކުން ވަރަށްގިނަ
މީހުން ބައިވެ. ސަރުކާރުތަކުގެ ވަފުދުތަކާއި މީހުން އައެވެ. އަދިމީހުން
ސަރުކާރުތަކުން ވަކިން ތިބިބޭފުޅުންވެސް އައެވެ.

މިޖަލްސާގައި ޤުރުއާނުގައިވާ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا
މިއާޔަތުގެ މައްޗަށް ވަރަށް ބާރުކޮށް އިސްލާމީ ބައިމީހުން ވާހަކަދައްކާ ދެއްކެވިއެވެ.

މިޖަލްސާގެ ވަރަށް އަރިހުގައި، ޗީ. އޭ. އަރު. ...

މީހުންވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހިނގާގޮތަށް ހިނގައިއުޅުނީކަންނެތެވެ. އެމީހުންގެ ބޮޑުގެ ދަރީގައިވެސް އޮންނަނީ ހަމަމިހާރަކަ އުޅޭހެވެ. މިރަށުގެ ބިންގަނޑު ވަރަށްގިނަ ގޮތްގޮތުން އެތަންތާގެ ބިމަށްވުރެ މޮޅެވެ. މިތާގެ އުޅޭވެސް ހިވަނީ މާތިރިތަކީ ގެންނެވެ. މިހިރަ ވާހަ ވާރުއް ބައްޔަކާވާނެވެ.

ބައިސިނާ) ތިޔަރަށްތިއްޔާ، އެތަންތާގެ މީހުން އެކަށި ވޮޓުވެ، ކަންކަމަށްކުރިއަރައި، އަމިއްލަކަން ލިބިގެން، އެމީހުން މިތަންތާގެ ލައްކަތަށްވުރެވެ، މިތަންތާގެ ހުރިހައި ފައިދާތައް އެމީހުންގެ ރަށްރަށަށް އުފުލައި، މިތަންތާގެ މީހުން މިހައި ނިކަމެތިވެފައި މިތިބީ، މާތްރަސްކަލާނގެ ވަކި ހާއްޔެގޮތަކުން އެމީހުން ރައްސަވަހިތާވާ. މިކަމާމެދުގައި ނުޢުމާނިދީގެ ވިސްނުންފުޅަކީ ކާބައިތޯއެވެ.

މިންވިދާގެމުލްކަ މިތާގައި ތިބިސިންގަލައިންގެ ޗުވާން ސާހިބުންނާއި ދިމާލަށް ހުކުމްކުރެވެން އިސްލާހުވެފަ ކަންތައްތިބިއްޔެވެ.

ނުޢުމާނިދީ) މާތްވެގެންވާ ވަޒީރާއެވެ. ތިޔަކަލާ ދާތޮށާގައި އަޅުގަނޑެކަންވުރި ވަޒީރުގެ ދެނެވަޑައިގަތުން ކުޑައެއްނުވާނެއެވެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަކަން ވިސްނުނުގޮތުގައި ދަންނަވާނީ ކުރިއްސުރެންމެއް. އެގޮތަކީ މިކަރައިގެ އިރުގެ މާތްވެގެންވާ ރަސްކަލުންކުރި. ޖުޒީ. ގެމުތު. ސިންގާޕޫ. ފުރަކަރަމާބޫ. މިފަދަ މާތްރަސްކަލުންގެ ޤާނޫނުގައި މިކަރަ ދުރަތޮއެވެ. އަޅުގަނޑެކަން ރަނގަޅަން ދަރުކާރުއިނގޭ އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާމުންގެ މިސާލުކެވެ. އިސްލާމްދީން އެކަރައިން އުފެދިފައިވާގޮން ދުނިޔޭގެތަރައަން ހިނގައިގަތް ޤަޖިރަތުމުއްރަތް އައި މާ ބިންގަނޑު މޮޅު ފެންމިރު ތަނަވަސްތޯއެވެ. އެކަމަކު އެޖާގަނޑުގައި އެ ޖަރަބިން ދުނިޔޭގެ އެތަން

ޖިތަނަށް ވެރިވެ، އެތަންމިތީގެ ދަރިދާރަތަށް ބާސިލުކޮށް
ސަރަދާރުވެއެވެ. ޖިހާދަކަށް އަދި އިސްލާމުންނަށާއި
އަރަބިންނަށްވުރެން ޖިއުގުސި ސިޔާސަތުވެއެވެ. ދެންކަމާ. އެހަރީ
އަރުގަސްތުގެންގެ ވޮލަން ގުރުނު ހަމާން ހަމާނުއްނުންނާ. އެހަމާން
ހަމާނުގައި ސަރާމާތާއި މުއްސިޖާމުވެސް ހުންނާނުއްނާ. ޖިހައިރު
ޖިވޮލަން ގުރުނަ ހަމާނުގެ މިޔަވިދާގުމި ވޮގުތަންތަން ވޮގުވުދައި
އެތުމުގެ ސިއްރުވެސް އަރުގަސްތަން ވިސްނާމުގައި، އެތަންތާގެ
އެހެރަ ހުރިހައި ވެރިކަމާއި ސަރުކާރުއް އަމީރުންގެ އުންމަތުތަކުގެ
ދައުލަތް އަމީރުންގެ ކަރުގައި އެޖުދައިވާ ދަސްއުޖިއްޔަތުގެ
ބައްޔަތް ވަރަން ރަސްގެފަން ދަންނެވެ. އެންނަކުން އަމީރުންގެ
އުއްމަތުތަކުގެ ބައްޔަތަކަށްވަރަން ރައްކައުތުރިވެއްވެ. އެއިން
ބައްޔެއް އަމީރުން ހަޤުމުކޮށް ނުލާނަތުވެ. އަނުދެއް ވައްދުއް
އުވަދުއް ނުލާނަތުވެ. ކުރަދި ހަވަ ހިތަނުވާ ވޮގުޖިހަކު
ކުވަރަސްކުނުވެ. ކޮންވާ ރަސްގެވު ކަވަކަނާއި ކޮންވާ ދަތިކަވަކަން
ވާންޖި އެހިރުއް ހަސްދާނަންޖިކޮށްއްނުލާނަތުވެ. އަމީރުންނަށް
ލިބިފައިވާ ވެރިކަމި މިލާވުންގެ އަމިއްލަ ވާރުތައްޔުއްތުނުކަން
ދަންނަވެ. އެއި ލާގަދަބާރުއްރި ޤުދުރަތްތެރި ވަރާތަކުން އަދި
އިއްޔަތްތެރި އަލާނަތެއްކަން އަމީރުން ދަންނަވެ.
ލާތްވެގެންވާ ވަޒީރު ރަސްގެވަން ދެންވަޢަދިގެންނަވާނުވާ.
އެތަންތާގައި އެރުންނަ ކޮންވާ ސަވުރުގާރިއު، އެސަވުރުގާރިކުން
އެއުންލަތެއްގެ ލައްކަން ބުކުވުވާ އުންލަތުގެ އެއްބައްވެ.
ޖިރަންވިލަ ބުކުވު ކުރާމިރުނާއި ބުކުވުވާ ޖިރުންކުރު ކޮންވާ
އެއްވަރާތަކަން ދެރަފައް ނުވަތަ ކޮޅުއް ދިބުނަސްވު އަނުއްވަރާތަން
ރަސްގެކަން އަސަވުރު ކުރެއްވެ. އެއްވަރާތުން އަނުއްވަރާތަން

ހުންނަނީ ޗޮބިވެރިކަން ހިނގަހިނގައެވެ. ވެރިން ދަންނަނީ
މިޤާމުގެންނަނީ އުންމަތުގެ ހާދިމުންނަކަށެވެ. އުންމަތުގެ ހިލާފަތީ
ވެރިންނަކީ ބަޔަކިންނަކަމަށެވެ.

ވެރިން މިޤާމުގެންނީ ކަލަމާ ނަބައި މަލަކަލާއި ކަލަމާ
ރިމަތުކަން އުންމަތުގެ މައްސަލަ ގެތެރެގެ ކުރިމަތިލައިގެން
އަރައި އުންމަތުގެ ކަނޑައަޅައި، ދެކެއިން ތިޔާ ބައްދަލުވުން
އިންތިޚާބު އެއްކޮށް ކަނޑައި ހިލާފަތް އުންމަތުގެ މީހުން
މީދުވާމު ފައްޤައިމާތް ކަލަމުވެސް ގޮތުގައި ކަމަށް ވިލާތުކުރަން
މިޤާނިދުއްތުނެވެ. މިފަހުން ދެންނަމި މިސާލުގެ މަތިން ނުހި
ބައްދަލު މިހުރުގެ ވެރިކަމުގައި ބާރުބައްދަލުގެ އަނގައިކަން ދިއްޔައިއެވެ.
ކުރިން މި ދެންނަމިގޮތުންނުހި އުންމަތުގެ ކަން ވެރިކަމުކާއި،
ނަސީބުކާއި ނަސޯރުއް ދެމިއްޔައިއެވެ.

އަދި އުމަވީންގެ ދެންމަނުކުރާ ކަލަމުގެ ވެރިކަމުގެ ކުރަން
އުމަނަކާއި އެއުންމަތުގެ އާންމު މަސްތަރަތު ކުރިއަރުވާއި
އެކަމި މިޤާގެ މަސްތަރަތުގެ ފުރިހަމަ ކަޑައުމުރުވެ. އާންމު
މަސްތަރަތު ނިކަމުގެ ކަންތައް، މިޤާގެ ހަވާނަފުސުގެ އެދުންތައް
ފުރިހަމަކުރުމަކަށް ފަހުތައް. މިހެންވުމާ ކަންތަ ދެރަ މިހަކަ
ނަމަވެސް އެމިހަކަ އެދުންނަކަމުގެ ކުރިއަރުވަމުން، ކަޑައުމަކަން
ހިތްހަމަ ދިޔަބަތަކާއި ހުރިހާ ކަމެއްގައި ފުރިހަމަވެއެވެ. ކަލަމު ދުވަހަކު
އިސްލާމަށް އައްސަލާމު، އެކަމަކާގެ ފުރިހަމަކުރާއި ބައްދިކަމުގެ
ހުންނަނީ ހަމައަށް ތަޤުވާވެއެވެ. އާންމުގެ ތިބެއިން
މަސައްކަތްތަކާއި ދުވަހުގެ މަގުތަކަށް އާއްމުތަކަ ފުރިހަމަކަމަށް
ދިމާގެ ހުރިހަމައި ހަކަތަކުން ކުރުވަމާ ސިފައިގެ ހަމަލާވާ
ސުންނަތާއި ފިޔަވައިވެއެވެ. މިހެންވުމާ އުންމަތުގެ ބައްދަލު

ހުންނަނީ ހުނަރުތަކެއް، ދިރުމުތަކާއި މަސައްކަތްތަކާއި އެންމެހައި
ކުރިއަރައަރައެވެ. އަދި ވަކިން މަންފާއެއްހެއް ހުރި ރަނގަޅުކަމެއް
މިހެންވެ ނަތީޖާއިނަށް އެމިހަކީ، هَيَّانُ بْنُ بَيَّانُ ގެ ވާހަކަފުޅުން އެއީ
ރައްކާތެރިގެ މަރުދަރުއްކާތެރިކަމުގެއިވެއަސް އެއީ މާތްވު މިނެއްކަމުގެއިވެ
ބިއްޖަވާއި ޑަލަރުވުލެ ރިވެތިކައި އަންހެނުން އެމީހާގެ ކަރުގައި
އަދަރުކަމުގެ ހަޖުވާދިތަކެއް އަދިވައި އުޅެނިކޮށްނުތެޔޮއެވެ.
އަޑުގަނޑުމުންގެ ދިމަށްތަކައި އަދިހުރި ދިމަތްތަކެވެ. މިހެން
ރަނގަޅުކަމެއް ކުރާން ފަރައިދިނަމަ ނުވަތަ ރަނގަޅުކަމެއްގެ
ވާހަކަތައް ދައްކާން ފަރައިދިނަމަ، ދެންކިބައިވެރިން އެކަމެއްގެ
ކުރިމަގައި އެވީ ދެރަވާތަކައި ސަބަބުތައް ދިމާކޮށް، އެމިހަކު
ހާދަވައި މިދަތުގައި އެންމެން އެންމެނަށް ކައިވެރިކާއި، ނިކަތް
މަކަރުގެ ބޮނޑިދޫން އެޖެހުނީސް އެބޮޑިތަކައި އެހެއިތަށް
ހުންނަނީ އެންމެނަށް ދިބިދިބި ހަސަދައާއި ފިތުނައިގެ ގޮސް
ދުޝް އަދަރުހުގައި ހިފައި ދުޝް އެންމެމީގެ މާތްކަމުގެ ނަފާ
ބަނޑުވާން ތަރުމާރުވެފައެވެ. އެންމެމީގެ އަތްފަޔާއި ގުނަން
ހިދުވިދިވެ އުޅެނީ މަރަން ހާސިރުވާ ނަފާއަފުރާ މައްދިތައްގެ
ސިފައިގައެވެ. މިނާގެ އެދުމެއް އާނާ ދެރަފުމެވެ. އާނާގެ އެދުމެއް
މިނާ މަރުފުލެވެ. މާތް ރަސޫލާހުގެ ބަރަކާތްފުޅުގެ ސަބަބުން
އެންމެންގެ ހިތުގެ އެތެރެއަށްވެ. އެންމެންގެ ހިތްތައް ނުބައި
އެދުމާއި ހަސަދައިން ފުރިހަމަކުރުމުން ދެން އެބަދަލުން
ކާފަރުންނައި އެބަދަލު ދުނިޔޭގައިވެސް އަދާބުކުރެއްވުން އަބަދުގެފުރި
ބަދަލު ކަމުގައި މަރުވައި وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ މިއާޔަތުގައި
ކުރުއްވި ވައިދު ހަމަޖެހުނުމައި، ދުނިޔެއިން ނުކުތުމައި ފަހުވެ.
وَلَعَذَابُ الْأٰخِرَةِ اَشَدُّ وَاَبْقَى މިގޮތަށް ނުވާނީ ކިޔުއްވައިދެއެވެ.

ވެރިން އެދުނީ އުމީރުންގެ ދައުރުގައިވެސް އެންމެން ފުރާނަނަށް ޙުނާޖިމަކަކަށްވުމަށްވެ. މިބައިމީހުން އެދުވީ އެވެރިން އަވަސްވޭތަކުން ހަލާކުވެ ކޮއްމަސްތަކަކަށްވުމަށްވެ. އެންމެންގެ އެދުންގެ ހުންނަނީ ބާސްތުވާވާއެވެ. إنَّ اللّهَ لاَ يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَابِأَنْفُسِهِمْ މާތްވެގެންވާ އަޅުންނާވާ. ގައިސާހުލަކީ ހައްދަހައިވާ ނުބައިކަމެއް ކިޔުންތެ ވަރަކަށް އަސަގައިން ކިއައުމުން ސަމަވެސް ގައިގައި ކާރުންހުރި އެއްގޮތް އުސޫލަށްސޫގަތިވާ ސިފަތަކީ ދިގުކޮށްގެން އުޅެނިވިއްޔާ ގައިގެ ތަންތަން ދާނީ ފާރަތަމުން ގެނުމުން އުތަވުމުންނެވެ. މިވަސް އަމިއްލަ ހިދުގަޅަން ކުރުވާ އަނިޔާތުންބާވާތާ. މިކަހަލަކަމި އަނިޔާތަށްވަސް އަޅުގަޅުމުންގެ އިއްތިފާޤުގައި މިއަށްނަނީ އަދި ވަދިދުވަހުކުން ފުރިހަމަތަކަން ހުރިކަނުތަކަން ހުރިޖެހޭ ނުބައި ކަންތަކަން ނުބައި ޖެހޭގޮތިބާނުކަމަށްވެ.

ޖައިސިންތާ) އާނ. އާނ. ތިޔައިވަސް ހުރިހައި ދީނުގެ ބަޔަކުދެ އެއްބަސްވާ ދުވަހުކުވެ.

ނުޒުހާން) އަޅުގަނޑު މިދަށްކާވާހަކައިގެ ފުރުޞަތަށް ހުޅާސްވެއްޖެ، ދުނިޔޭގައި މިހެން ތާރީޚު ކިޔައިދުގެ ސިއްރަކީ ޢިލްމުވެރިކަމެވެ. ހަމަކަގެ އަސްލަކީ އަނިޔާވެރިކަމެވެ. ވައްސަލާމް

ޖައިސިންތާ) ނުޒުހާން ދެން މިހެނުން ދަތުރުކުރައްވަނީ ކޮންއިރަކުން ކޮންތާކަށޯ.

ނުޒުހާން) އަޅުގަނޑު މާދަމާ ހެނދުނު ދިވެހިސަރުކާރުގެ ތިލަދުންމަތިއާ އަތޮޅުން ރަށްޖެހުން ފުރާނެވެ.

ފީރޯޒުގެ ނިޒާރުމަނިކު

ފީރޯޒުގެ ނިޒާރުމަނިކު އޮކްސްފޯޑު ޔުނިވަރސިޓީން ކިޔަވައި ފާސްވެގެން މާލެހުރުވިއިރު މިމަނިކުގެ އުމުރުން އަށާރަ އަހަރެވެ. މިމަނިކު މާލެހުރުވެ ގޭގެކަންތައްތަކަށްވުރެ، ކާރުބާރު ހިންގަވާން ގެއްޖެހިމަނާ ބޮޑުބޭބޭ އިބްރާހީމް މަނިކު ނިޔާވެއްޖެއެވެ. މިބޮޑުބޭބޭގެ ހުރިހައި ތަރިކަ ދުރުލެއް ހިބަނިވެސް ނިޒާރު މަނިކަށެވެ. ބޮޑުބޭބޭ ކާވެނި ބައްމަވައިގެން އުޅުއްވި ދިރިހަނދުގެ އަރިހުސާފުޅު ބޮޑުބޭބޭގެކަރުން އަހަރެއްހަރިއޮގައި ފިރާޅުވަދިއްބަދި ނުވިހައި މަރުވިއެވެ. ބޮޑުބޭބޭ ނިޔާވުމުގެ ބަދިގެ އަސްމާވެސް އައިސްވުމުގެ މަރުކަނޑުނޑު ހިތާމައަކުން ހިފުނެވެ. ބޮޑުބޭބޭ ނިޔާވެގެން ފީރޯޒުގެ ތިންބަނޑުވެސް ވަރަށް ހިތާމަހެކެއްވިއެވެ.

[illegible]

[illegible]

ޖަމީލާ މަނިކުފާނާ ކާވެނިބައްލަވައިގަތުމުގެ ވާހަކަ ނޫސް ނޫހުގައި ނުކުމެ،
ހަނދުބަލާލަރު ގަނޑުވެރިކަމާއި މިދުކާވިނިވުމުގެ އިއްޔާން ނޫހުގައި ނުކުމެއްޖެއެވެ.
މި އިއްޔާން ނުކުތުމުގެ ކުރީގައި. އެގޮތުގެ ކަންތަކުން ކާވެނީއެގެވަސް މިހުނަން
ދުވަހުގެން އެދުން ދުވަސްވަރު ވަރަށްގިނަ އަންހެނުންދިން މީހުބަލާ
ލޮގަނޑުދުވަސްގައި އެދިވަގެތު ގިނަވ ބައިމީހުންނަން ވަރަށްގިނަ މަސައްކަތް ލިބުނު
ދުވަސްވަރުކަވެ.

މިހުނުވާ ހަތަރުވަރު. ޖަމީލާމަނިކުފާނު ކުޅަތަންކޮޅެއް އިސްކޮޅުން
ކުރަކަންނޫނި ބުރަސްކަރާ ފުރިހަމަކަމުގައި މަރިލަފުމަނިކުއަކަން ފުރަ
މާކަދަހެއްގައިވާ ކާއްޖެއްނޫނިއަރާއެވެ. ނިޔާރުމަނިކަބިވަސް ޢަޖޫބާން ރިވެތިކަމާއި
ކަމުގައި ވެފަޅީގެ އެމަނިކާގެ އިލްމުވެރިކަމާއި މުދަލުވެރިކަމާއި
އަދަބުވެރިކަމާއި މިކަންކަމިވެސް މިސްކިތުން އެމަނިކަން އެދުންވާހައި
ކަންތައްތިއްޔާއެވެ. އެކަމަކު އެކަންގިނަ ޖުމާން ފިރިހެނުން ސުވާލުކަމާ
މަރިލަފުމަނިކާގެ ސުރަތް ބަދަލުވަނީ ނުހަނުބާވަތްލީއެވެ. ހިޔަނޑަން
މުޖެންގިމަންމަން ހިވެގެންނެވެ. މިބަނި ކަންދަރާގެ ދަނބުޖެހުނަނިމަ ކަންދަރާގެ
ބަސަންދިރިގެ ތިއްބިދަބުޖެހުނެވެ. މިއިން ކަމުގެ ބުޖެހިވާސް
ކަރައަންވަޖެއިގެން އިޙްމާއިރަށް ބަސްފުރާފުރައިވެގެން ތިއްބިދަ ދަބުޖެހުނެވެ.
ބުރަކަރާ ރިވެތިކަމާއިމަދަގައިވާސް މާފަތްރަތަރައިން އެއްވަނަ ނަސްބަރުގައި ހިޔާ
ބުޖެހުމަށެވެ. މުދަލުވެރިކަމުގައި ފިރިޙާގެ މިހުނަންވަރަ ކުޅަތަންކޮޅެއް
ދަނދަރަޖެގައި ވިޔަފާރިކަމާ މިބައިމިހުނުގެ ނަސަބުހުރި ކަރިއަރެވެ. އަހަރުމީން
ނަސްކާރަ ދިމާކުރިއާގެ ނުއެމާނުދިރިއަޅާ، މިކަންދަރާގެ ބަސަންދިރިގެ ބާޒާބާބާ
ކަންދަރާގެ ބަބަދަމާކަރީމުދިރި ދިމާކުރިއާގެ ދަމާކާ ދިރިފާ ކާވަރި
ބައްމަވައިގެން މިބިވަޒައިގެންދައި ހުނުނުވި އެންގެބައި ދުގެކަވެ.
ބަބަދަމާކަރީމުދިރިގެ ދަންމިއްބިދަރައި ބާދުޖެހުނަރަ ހައްޓާވަސް ކަރައިބަނޖެގެ
ބައިދުޖެހުނެވެ. މިބައިދުޖެހުން އެޖެއްވަރިވަސް ކަރައިގައެވެ. މި ބަބަދަމާކަރީމް

ޓީޓީއަކީ ނުހަނު ފުއްސަތު ޓީހަމި ސާރިބޭލެވޭ. މާހަބޫ އިސްމުވިރިއެއްނޫންނެވޭ. އެކަމަކު އިނގިރޭސި އުރުދޫ ތަމިލަ ޗާޓި މިބަސްބަހުން އެންމެރަނގަޅަށް ވާހަކަފުޅުދައްކަވައެވެ. މިޓީޓީ ގިނައިން އުޅުއްވަނީވެސް ކޮޅުނބުގައި ސިންގަޕޫރުގައި އަސްޓަރާލިޔާގައި ޖަޕާނުގައެވެ. އެކަމަކު މިހާރު މާލޭގައި ހުންނެވީ ތަންވަގެތެވެ. ކޮންތަރުޖުމާނާ ހަސަންޓީޓީ މިލާވަހިގެ ކަންމަކުގެ ހަވާ އައްސަވައިހަރުވާން ޔަސްވަރުކުރައްވައިގެން ޓީޓީކުއްޖާގޮތަށް ވަޑައިގަތް ދެވަހުވެސް އެގޮތަށް ކާރުބާރުޖައްސަވަން ހައިރާންވެވިއެވެ. މިދުވަހު ވަޑައިގަތީ އަބްދުލްކަރީމްޓީޓީ އެގޮތް ފެންނަގެ ބޭރުން ވިސްނައިދައި ނުކުންނާ އޮތީ ބުނެއްގައިހުރި ބޮޑު ސަރަހައްދުކުރީންހަށްގައި ހަޔާތްރަން ކަހަލަގޮތަކަށް އޮންނާވެއެވެ. ގޭގެކާރު ގޮތަވާ ނުނިކުމެ އަތްގަނޑުތަރުން ހަމަކުރަސް ތުންފަތުގައި ޗިހިވެއެވެ. ހަރުގައި ވިލާފާރުވިރުނގެ ހުރުހަލާކުރުން އުމުރުގެ ވިލާފާރުގެ ހިސާބުތަކެއް އަޑުންތިޔަޅުމުން އުޅުއްވައިބޮއްޔެވެ. ހަސަންޓީޓީ ކަހުމަތުން ވަޑައިގެން ހުއްޓިވަޑައިގެންފައި اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ

(އަބްދުލްކަރީމްޓީޓީ) ކުޑަކޮށް ތެދުވެވަޑައިގެންފައި وَعَلَيْكُمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ ހަސަންކޮބާ؟ ވަޑައިގަތީތޯ. އިށީނދެވަޑައިގަތޯ. ދުޅަހެޔޮ ހުރީ ސަލާމަތުތޯ. ހަސަންކޮބާ؟ މިއުޅެނީ އަޅު ކިޔާ ހަމަހަމަކޮށް ނުވެވިއްޖެތޯ ދުޅަހެޔޮ ހުރީ ތަފާތު ޓީޓީގޮތުގައި ހަސަންކޮބާ؟ އިންނެވި ވާހަކަ ބުނާށޭ ދެން ހަމަ މިނޫން ހަމަކުރައްވާތީ މިއަދު މިކޮޅަށް ކަންތަކާ ނިމިގެން ހިއްވުން.

(ހަސަންޓީޓީ) އަޅުގަނޑު މިއަދު ބޭބޭގެ އަރިހުން ކަލޭފާއް އަހައިލާނަށްވާތީ.

(އަބްދުލްކަރީމްޓީޓީ) ކޮންކަމެއްގެ ކަލޭފާއް؟

(ހަސަންޓީޓީ) އަޅުގަނޑުގެ އޮފީހުން ބޭނުންވާ ފޮތްތަކާ ބޭނުން،

ދެފުޅާއިމެދުގައި ވެނިވަޓައިގެންނަވާ ޚަވާޒުގެއް ލިބޭގޮތުން
އެދިގެންނެވީ. ހަރުގަނޑު އަދި މިލިކައި ތަނަކަށް ބޯބޯބޯ
އަރިހުގައި ނުދަންނަވައެއް މިކަހަލަކަމެއް ނުކުރައްވާނެ.

(ބަޅްދުޖްކަލޭފާނު) ތިޔައި އެންމެ ރަނގަޅުކަމެއް. ތިޔަ ބާއިސްތަކުން ކޮށްވާހަ
މިގޮ ނުއުފާނާ ދެކުމުގެ ފުރުސަތެއް. ހަރުގަނޑު އަންގަނުން
ގެންގުޅުއްވާނީވެ. އެކަމަކު އެގޮ ނިޔާކަށް މަނިކު ތިޔަކަމާ
އުޅުއްވައިފިއްޔަކާ އާނާޔާ އަދިސާކާއްކަޔާ ދެވުމެއް
ހަރުގަނޑަކަށް ދެރަކަމަކަށް ނުފެންނާނެ. އެނުފެނުމުގެ
އެއްގޮތް އަދިސާކާއްކަޔާ ޖުމުރާގޮތުން ބޮޑުކަން
އެކަނިއެގެންވަނިފެށި އެމަނިކުފުއްޔަ، ނުޖުމާން އަދިސާ
ކާއްކަންފުރު އަނާރައަރަރުގެ ބޮނިވާނިއްޔަ.
އެގެންލިއިރު...

(ބަސްވަންތިރި) އެކައިތަންކަޅުއް ބޮނިފުޅި ވިއްޔާވާނި ކިއްތޯ.

(ބަޅްދުޖްކަލޭފާނު) ބަޓަ ކާއްކަ ދެނަވަޓައި ނުގެންނަވަމުތޯ...
އަނބިމާރަތުންފުރު ފިރިމީހާ އަނާރައަރަރު ބޮނިވެއްޗެއްޔަކާ
އެދިމިހުނަކަން އެއްވެސް އުފާވެރި އުޅުމެއް ނުލިބޭނެ.
އަނެއްކާ ވަގެ، ކާއްކަވެސް އެއްދުނުފުރު އޮތިތޯ.
ހަރުގަނޑުގެ ހިތުން ހަވަ ހުރިހައި ގޮތަކުންވެސް ނިޔާރު
މަނިކު ދެރައެއްނުވުން. އާނާއަކި ވަރަންގޮސް
ރަނގަޅުކަމެއްޗެއް، އަނެއްކަމު އަންގަނުކަމެއްޗެކު ފުރާވަރަނ
އަރައިގެން އަދިސާފައި އިންތަހައި އެކަމެއްޗެކާއި
އެއްފުރާވަރުގެ އަދި ކަމުދަހަވާ ފިރިގަނުކަމެއްޗެކު
ހުތުރުކާތިތަކެއް ނުހިނގައި ބާރިރު ޚާޞްވެރިކަމާއިއެކު
ކާވެނި އެދުން ވައްޖެކަރާ އެކަމެއްޗެކު ހިތުގައިޗެއްސައި

ފަހަށް ޗެއްސުވިމަލިޔާވިއްޔާ ދުރުން އެއަށްހެންކުރެއްޖެކަން ތަނަވަސްވުމުގެ އެއްގޮތަކަށް ގެންނަނީއެވެ ވަތަންމަދުން. އެހެންނޫނަސް އަލުގަނޑުމެގެ ނޫޅެމުން އަދިވެސް މިހާރު އިންތުގެ އެއްވެސް ޖިކުރެއް ގެންގުޅޭނެއްވެސް ހިތްއެނގޭ. އެހެންނަމަވެސް އަލުގަނޑުމެން ބޭނުމެން މިހާރު ދުވަހަކުވެސް އަލުގަނޑަކަށް ފެންނަނީގެއްލުނު. އަލުގަނޑަށް ތަރިންނަކަން ކަމަށް އެކަހަލަ އަމުދުން ކުރާނޫ މިހާރުވެއްޖުނު. އަދި އަނބިމިހާ އެދޭހައި އެދިމަކަން ތަރިނުގެ ކަންތައް ހިނގާނޫ މިހާރުވެއްޖެ ނޫން.

ހަސަންދީދީ) ތިޔަހެންވިއްޔާ ދުރު މިކަންތައް ތަސްވީރުކުރަނީ އިނގޭތޯ.

އަބްދުލްކަރީމް) އާދޭ! މުޅިއްމަދު ޖަމީލު ކޮއްކޮ އިންނަނީ އެގޭ ކޮންކައްޖެއްކާތޯ.

ހަސަންދީދީ) ޖަމީލާ މަނިކާއާ

އަބްދުލްކަރީމް) އުނދު. އުނދު. ބަލަ އަލުގަނޑު ހިތި މަރިޔަމްމަނިކާއާ ކަމަށް. އެއީ ފަހެ ޔައްވާފައި އިންނަކުއްޖެއްތޯ. އެކަމަކު އެންމެރަނގަޅު ޖަމީލާ މަނިކާވެސް ދުރަށްއެންމެން. މާރަނގަޅު ކަރުމުޖެހިލުއްވާމެއް މުޅިއްމަދު ނޫރު ދެންގަނޑު އަމުކުރު. އުމުރުގެ ގޮތުންވެސް ޖަމީލާ މަނިކާމާރަނގަޅު މުޅިއްމަދު ޖަމީލާ މަރިޔަމް މަނިކާއާ ދާދި އެއްއުމުރެއްވިއްޔަ. ޖަމީލާއާ، ޖަމީލާއާތޯ.

ދުރަށްއެއްނޫނަ ماشاالله

ހަސަންދީދީ) އެ މަރިޔަމްމަނިކާއަކަން ވެވަތި އެއިނގޭތޯއެވެ ހަމަޔާނޭ އަލުގަނޑު ހިތުން އެހީވެ ނޫރުއާނުކަހަމަ ކުއްޖެއް.

ޢަބްދުލްކަރީމް) ހިނދުކުރުވަޑައިގެންނެވި އައިސްދުވަހުކަމަށް އަދިމިހުރިހާ
މުޅިދުވަހުއްލާ ބަހަށްދުވާނެ.

ޢަސަންދީދީ) އާމިން. އެކަމަކު ހިނދުއްސާވެ

ޢަބްދުލްކަރީމް) އާދެ. އާދެ. ކިޔަމަން އެންނަމާގެ ޗާޕު މާތްބަސްކަމާނގެ
ކިޔުއްސަވައިދެއްވި އެންނަގޮތުން ނޫނޭގޮތްނޫނެ. އެއްނާ
އެދިކިޔުނަނި ވަޑަން އަނގާތު އެއްގޮތް ދެކިޔުނުވިއްޔަ.

ޢަސަންދީދީ) އާދެ! އަޅުގަނޑުވެސް ވަޑަން އެދޭގޮތެއް.
މިހަވޭތަން ވާހަކަދެކެ ދިޔަވާތަ، މިގޮތުތްކަދީދީ މިހަކަ އަވަސް ދުރުމަތިގެން
ދެއްވައިގެން ވަޑައިގަންނަވާތަން ގެނައްޖެއްވާ. މުބާރަކު ނޫނު އަވަސްވެގެން
އައިސް މިދުވަސްކޮޅު ދޮވުރުގައި މާޖެއް ބަޔަށްޖައިދިއްވާ. މިދުރަތުގެ ގެނައިސް
މާޖުމަތިގައި ބެއްޖެއިން މިގައިވަނި ވަރަވަން ވަރަވަރުގެ ފެނިވަކަށްކާއި
ޙުނުވަކަތި ރިވިތިރިވިގައި އެތިރި ވާރިތިބެވުވުއްވާ.

ދަހާދީދީ) ޢަސަންބެބެ މާ ނުވަގުތުއެގޭ. އަށްއަކާ ކަނޑައެއްވާމެއްގޮ
މިއަރު ހާދަވައިނގެނުވާ.

ޢަސަންދީދީ) ނޫން. ނޫން. އަޅުގަނޑުވެސް ވަރަން އަވަދިނީ
އެޅުވިއްޔާ.

ދަހާދީދީ) އާދެ. އާދެ. ތިޔާގޭގައި ދުބައިއްކަގައިހާނުދެ. އެޅުއްވާ
ވަރަކަ އެހިމޭ.

ޢަސަންދީދީ) މިއަދު. ތިޔާވާރަކަ ކާއްކާ އަރުރުގައި ދަނަނަވާނުނުނެ.
ވަޑައިގެންދެއްވާނުވާނެ.

ދަހާދީދީ) އަޅުގަނޑުވާދާނަން. މިއަރު ސާވިޔައްގެ ކުރުމުންވެސް
އެބަހުންމަދޭ.

ޢަސަންދީދީ) އެހެންނެ. ކަރައިނގެނަވައިވައި ހުނަ ސާވިޔައް
ވިޔައްޔެ. މިޔާނގައި އެވަރަން ކުރިދާނެ.

ދަރުޚާކުދީ) އާދެ ވާގޮތެއް އެނގޭނެތޭ. އެހެންނޫނަސް ދިވެހިނަން
ހޯދުވާންވާނީ ދިވެހިން ހަދާތޮށެކޭ. ތަޅުގަނޑުގެ ނުއުމާން
މިތަކަކަށަކަށްވެއް ކުރާން އުޅޭނީ ކޮންއިރަކުން ބޮވެތްރިޔޭ.

އަބްދުލްޙަކީމް) އާނާވެސް ދެން އުޅެނާން.

ދަރުޚާކުދީ) މިތަރަށްނާ ރަނގަޅު އާނގަޅު. ދެން މި ގަޑިޔަކުން
ނިމުއްޖޭއޭ.

ޕޯޗުގީޒުންގެ ކާފަރިގެ އިއްޔާން ދޫކޮށްލުމަށް ނުކުމެވުމުގައި އޮއްވާ އެގޮތުގެ
ވެރާމުނިސާއި، ކަލްދަރިއޮގޭ ވެރާތެން އެދެވޭ ރަށްޖެހި ރަނގަޅުތަކުރުފާނުން ކާފަރި
ގެޑިމަސްން ގޮވުމުގެ ސިޔާތަކާއި، ކާބުތަށް ވެރާތެފަރާތަން ނުކުމެއްޖޭއޭ.
މިހައިރު ޕޯޗުގީޒުގައި ވަރަންގިނަ ޖާތްޖާތުގެ ބަޑުވާތަކާއި، މުރައްޗިބާ
އެބަތަށްއާރުވެއްޖެ. ކާވެނިބަންވެސް ވަށްތަރުވަށްތަރުގެ ކާކު، ބިސްކަދު،
ޖާތްޖާތުގެ ގޮވާ ކުޅުކުޑަކުއްގެ ސަރުބަތް އެބަހައްދުއްވޭ. ކަލްދަރަރުގެ ހައިސާދީ
މިއާރު އިރަކުޅުއްބީ ގަދުންކާލެއް ހަނުއްއިރަކު ނުޑަރުވަތްތޭ. ޑަރިހަރުމް ޑަރިކާ
މިހައިރު ހަވަދީނުބި އެކުރައްވާ ވަސަވައްކަތަލާ ބަމުޑާ ޑަރިކާ ކާވަރިގެ ރާގަދި
ޑަޑުވާނާ ހައުވަތްތަރުއެގެ ތަދުޑުއް ތަތްދާރުކުރަތްވަރިއްޖޭ. ހަދީބާ ޑަރިކާވެސް
މިއާރު އުޅުއްވަރި ވަރަނުވެސް ހަވަދީނުތިއްޖޭ. މި ހާރުބާރުތަށް މިހެން
ހިރަގިރިކަން، އެއްދުވަހަކު ހިތަޑާގެ ނޫރުޖާނުދީދީ މިގެހަން ވަޒަހިގެނުވިއްޖޭ.
މިދިދިހަރި، ހަދީބާ ޑަރިކާހާ ކުޅަކަން ތިމާގެވެސް ބޮޑުވެކާޖޭ. މިދިދި ވަޒަހިގަތިމާ
މިގޭގެ މިހެން މިދިދިހަރަން ވަރަން ބިއްޖެތްތަރިކަން ހިތައިއުޅުތޭ. މިހައިރު ބޮޑުނަން
ކިތަންގެރައްޖެހި ނުވަތަ ތިމާގެމިހަކުއަހަރެސް އެމިހަކާ ޑަމިޔާމާޑަރިކާ
ބައްދަލުވެއުޅެއްވަދި ވަރަންކުރުގޮތަކަށްވޭ. މިއި ގިނަ
އަންހެންކުދިންނަށްވާގޮތުތޭ. ތިމާމިހަކާއިނުން ކައިރިވެގެން އުޅޭއިރު
އެންމެންކުރަށްވެސް ހުންނާނި ޖާތްއެގެ ޚަދުއެގެންދުއްވޭ. އަބަދުހުރުވާނި ޖާތަކަން
ސިހިސިހިގެއްޖޭ. އަދި ދުމިހަކު އެއްތާކު ތިބޭގެން ޚަޅުގެތަކަން

ވާހަކަތައްދައްކަނީވިއްޔާ ވަރަށްބޮޑަށް ކަށްދީ އަހާރިމީހާވާނީފައެވެ. އެވާހަކައެއްގެ ތެންތެންކޮޅުގެ ނަމަވެސް ނުއިވޭ ހިސާބަކަށް އުޅޭނީ ނުދެވޭނެވެ.

އަހަރުމެން ދެންމެގައި ބުނި ޒުވާނުން ވަޒީފާއެން ފިރިހެނާގެ ބޮޑުކާރުބޭރުގައި މަރިޔަމްމަނިކާއި ދެކަނބަލުން ވާހަކަދައްކަމުން ދެއްކުމުގައި ޓީވީބަލައިގެން، ޓީވީގާ މަނިކުފަން އުޅުނުހިނގާފާ މިއަޅުގަނޑު ކަރުދާހުގައިވެސް ރީތިކޮށްލާފާ ދަރިކަލުން ފެށިބުނު ކުޅުނުމާވާލާ ނަހަމަ އެހިސާބުގައި ބޮޑުވުން ޓަކައި ހިތާމަންނާށްވެސް ހޮނޑުވެ ނަހަށް ގެއްލެއްވާ ބާބާޔާއާ. މިނޫނުގެ ސަބަބުން މިކަމާނާގައި ދެކޮޅު ވާހަކައެއްނެތް އިތުރުން ކަލޭގެއި ތޮނބޮތޮނބާ

ނޫރު) ކާކު ބާވާހަކަޔެއް ނާއްސަވަތުތަ

މަރިޔަމް) ބަލާބަލަ. މިތަނަށް ނޫނުނޫން އަހައިސަވައިދީ. ޖަމީލާ ފުރަޅަފަތް ޖަމީލާވެސް ހަމަރަނގަޅުވާނުން.

ނޫރު) މިހެންބުނާގޮތުން. އަހައިސަވައިދީ ނުޖެހޭން ގަތަހިނގަމަށްވެއެވެ. ސާޖި ރަނގަޅުކޮށްދޫކުރެވެ. އަނގާ. އަނގާ. ކާކު. ނާދުވަހަކު އަޅައިބެ ނުޖެހޭން އާދެމަ

މަރިޔަމް) އަޅުގެ. އެންމެނަހަން މަދާމަޔާކުރަހަނިމަ. ބަލަހާފީގެ ހިބައިގަޔާހިރު އައިބެމަކާއް ހަމައެދާން ބޮޑުބަތާންކޮށް ފިލުވައިދިނިމާ އެއި މަދާމަޔާ. މިތަ ނުޖެހޭން ދިދިގެ އެއްވެސް ހަބަރެއް ގޮތެއް ފިލާފަތެއް ނޫތިއްތަ. އެއްނަހަމަ.

ނޫރު) ކާކުގެ ޖުމުރު ދެއްވައިލާހިހަމަ. މިތައިބަލަ.

މަރިޔަމް) އަޅުގަނޑު ހަމަހިމަކު މިތަވާތީބު ކަމަނިވެސް ކޮންމެހެން އެންމެންގެ މަޖަލިސްކަން އެއްނަހަ فَرْضُ عَيْن އެއްނުވެއްނުނުމި. އާދެ. އާދެ. ހިނގާފާ. އެހެމަކު. މިއަޅި. ހިމެންމަ ފޮނުވަޖެއްސެވިތައި ހަމަ އެންމެ މަސައްކަތްތެރިގެ އުފާފާ. ދެން ހުސްހިމާމަ. النكَاحُ فَرْحٌ

شَهْرٍ وَتَرْحُ دَهْرٍ وَكَسْرُ ظَهْرٍ، ވާނެ.

ނޫރު)   ތިޔަހެންނާ.

ކަރިބަލް)   އުޅެން ސަވާސާބޭނުންކުރައްވާ. އާދެ. މާތްނުއިނގޭތޯ. ޙުނުއްވާތި. ޗަމިޙާ ކައްލާ. އަދި ސަވިފުރުގެންނަވާ ދެން ޗަމިޙާ ޙަނިގެ މިހާރުޙައްވައި ސަވިދުޙަނުގެ ހިއްޖައިގެން އަދިސް މިތާ ސަވިހަދާން ފިސާރިތަންވަޖެ ޙިބިގެން ޅެންނަވަނިކޮން އިވުނު ހިސާބު.

ނޫރު)   ބަޙަރުއްލާހ. އަޙަން މިހާރާ ލާވަނިވާންގެތްވެގެން އެއަންނަވިރު އެދިމިހާރުގެ ހިތަން ޙިބަދުން އެހުރިދާ އުދާވިރުހާވާ ހިތެހުޙިލައި އުޅެންނަގެތާ ދެން އެހަންތައް ގެތްވަދުން ޙިތިޔިތަހެން ހިތާރާއި ގެތަންވާގެތާ މިހެންގެއްސު ލާވަނިފުޙަންލާރު އެންގުފުރުތަވަ ފަހަރު ފިރިމިހާ ދުރުން ފުނިނިމާ. އެސިވާސިޔުރުލާ ދެން. ދެން. ދެންއާގެފަހަންގެއްސު އެދިމިހުންގެ އުޅުއުޖެންތަލަގައި އެކެކުގެ ހިތަން ގުނަދިގެ އުށިފުދާފުނާހި އަންލަކު ވިސްނާނުވާ ވިސްނުންތަކާ އަދިއެދިމިހުންގެ ދެފުދުން އަންއުކާ މާތް އިންސާނަކު އުފުދިގެން މިދާހަން ނުކުތިމާ އެދިމިހުނަން ޙިބައުފާވިރުހާވާ ދެން އެކުއްޖާ ބަޔަކުން ތަރުބިޔަތު ކުޅެއުމުގައި އުފުޙާނުވާ ޙަސަވުކުތްތަކާ އެކަމުގެ ވަމަކުން ޙިބަނުހި ތަފާބުތަކާ، އެކުއްޖާއި ޙަވާ ރަނގަޅުކުއްޖަކުން ފުއްޖެނަޙަ ޙިބާ އުފަޙާ ޙިލަހަޙަ ހުރިހައި ކަޙަކުން ފުޅިން ޙަރުރުފުގެންއިނދެ، ކިތަންމެ ފަރުކަން މިފުނިކަމުއްގެ ނަތީޖާއިޖެއްކަ އެފުނިކަމުން ޙާޒިރު ޙަޙްޖޫރުކަ ކިއައި ޙިޝާއުޖުނިމާ އަހަރުމެންގާތްގައި އެއަނި މާކަހަގެއްހުރި އަންހެނުއްނުނު. އާނ. މިދުނިޝަހަންފުސް އަޅިސް ބޮދަށްކަޙައިވައި ހިނގާއްޖޭތޯ. ދުކޮންވައިދިޔަ އަސަރުއްނުތޯ. ކުރުފުނު އެއްފުސްކަޙުއްނުތޯ. ބަޙައަހަރުމެންގެ މާތް އިތުރު ނަބިއްޔާގެ ފާޅުން އެއްދުވަހު

ހަނގުރާމަވެރިހަނުހުރި ބޮޑުވެގެންވާ ތަވާބާއި މާތްކަލާނގެ ވާހަކަފުޅު
ދެއްކެވި އަޅުގަނޑު އަހާން އިނދަރުވައި ކޮންމެވެސް އަންހެނަކު
ހިތާމައިގެ ނޭވާތައްލައިލައި ބުނެފިއެވެ. އުފާވެރިކަންހުރި
ފިރިހެނުންނަށްޓަކާއެވެ. މިއަޑު އައްސަވައިގެން ބަދަލުކުރެއްވިއެވެ.
ޝޫނެކާ. ޝޫނެކާ. އަންހެނުން މިހުސްތާއިނދު ފިރިހެނުން
އަޅާނަހްދެރިވެ. އުމުރުންކުރަ ބަދުއްމުރުން ފުއްޓަރަނަ
އަންނަރުވިދަން ކޮންކޮންގެން ގޮތްތަކުގެ ކަނޑައް ތެރެއިބޮކަން
ތަފުބިރުކޮންގެން ކުދިން ލިބުނުގެ ބޮރަތައް އުފުލައި އުކުދިން
ރަނގަޅަށް ތެރެބިރޭތެރޭތައްކޮން، އުކުދިންނަށް މިސްތަކުންނަށް
ފައިދާކުރާ ބަހަކުކުރުމުގައި މިދިނީއަށްއަންނަރަދާފުގެ ތަވާބު
ހަނގުރާމަވެރިހަނުހުރި ތަވާބަކަށްވުރެ ކުޑަވާއްސޫނުވެ.

ފުރައުގެ ހާލަތުގައި ކުރެކޮށްގެން އެވަނަރާފިހުނި
ޝަރީފްދުނުވެ. މިހިރަހިރަނަށްފާހަކަދައް ހަރީދަވް ކާއްކާހުނު
ހަރަނގަޅަށް ދެކުނުލައްވާފާޅުއްވެ... ދޯ ޝަމީލާ ކާއްކާ. މިހާރު
ރިވިލުވަނީ ބަސްދާރަން ކަރުނަ ގަދަހިނގުނުވާދަލަގަދުރުއް.

ޖަރިޔަތް) އާދޯ. އާދޯ. ތިހަދައި ޝަމީލާ ކާއްކަން މިތަންވަގެން ވަރަށްރަނގަޅު
ފިލާވަޅެކޭ. ހަސަދިބާއެވެ. ދުނިޔޭގައި އުޅުމުހަން މިރަކަށްލިބުނި
އުޅުކަންތަކުން ނުސްތާއެވެ. ތިހަދައްކަވާ ވާހަކަފުޅުގެ ޘަވާބު
އަޅުގަނޑު މިތަޅުތަކު ނުދެނަހުވެ.

އަޅުގަނޑުމިހަކާ އިންނަހިތުނިވިއަކަސް އަޅުގަނޑުވެސް މިހުންމިހުނާ
ދެވާނުއެދޭ ހިތްވެއެވެ. އެހެންވެ އަޅުގަނޑުވެސް މިހަރު އުޅެނީ ކާވަނީގެ
ކަނތަކާނުނުތޯ. ވަރަށްއުފާވެސްވެއެވެ.

ނުރު) ތިންކަންތައް އުޅުގައި ހަދައިމިއްދާ ކިހައި އުފާބޮޑުވާނުނު. ދޯ ޝަމީލާ
ޖަރިޔަތް) ތިހަވާހަކަފުޅުތަކަން މިތަންވަގެ ފާހަގަކުރި ޘަވާބު

ނުދަންނަވާނަމޭ. އަޅުގަނޑު ހަމަދުވަހަކުވެސް މީހަކާ އިންނާކަށް
ހިތަކުނުރޭ. އެހެންނޫންނަމަ.

ނޫރު) އާނ. އާނ. ހަނދާންކުރައްވައްޗޭ. މިދަބުނުއްވީ ވަރަށް ހަރުކަލި
ކުރިޔަބަހެއް. ނާ ދުގެއްތޯ ޖެހިފާކައްޗޭ..

މަރިޔަމް) ދެންމިހަ ބަޔްޖު އެހެންވަގުތަކަން ބޭއްވުން ކިއްޔޭ.

ނޫރު) މިއަދި އަދިބަސްތޯއް ދުނާސަވަރާއްނޫން. މިތުރުން ތުރެއްކުރުން ވާހަކަހަދިޔަތޯ.
ތައްޖެހިނާ ތައްޖެހިން. ގާތްމިހުނާ. ތަރުކައިއްގެވީ އަދި
މިވަރުގެ ވާހަކައޭ. ނުގަބޫލުބަހައްވާނަމަ މާފުކުރައްވާނީތޯ. އަޅުގަނޑަށް
މިފުރުސަތު ދަރަނިގުޅުމުގެ ހިތްހެދިކަމުކުރުން ބޮޑީތޯ. އަޅުގަނޑުގެ ބައްދަލު
އަދާވިދުނުމޭ. ހަހަރުނުފު ނުދާނޫނަކަމުގެ އަޅުގަނޑުގެ ސަވުދުރު
އަހަބުނުދީ. އަދުނުވިއްޔާ ދާދުނު. ދާދަންނުވިއްޔާ އަނގައްދުވަރުނު.
މިދުނިޔޭގައި ނުވިއްޔާ ސުވަރުގޭގައިވާނޫތޯ. انشاءالله

މަރިޔަމް) ހިކުންރުންނަވާނޭ. އަޅުގަނޑު އަދި މިދަރުވާރަކަ މަސްވަރުގޮއްޗެއިދަކުން
ފަރާނަމޭ. އަދި މިގޭގާވަނީ ވާހަކަތައް ތޫރަން ޖިދާއިކުރިން مريم
العذراء މީހަކާ ނުއިނދެއިންގޮތް) މި ޢުނުވާން ގެދަރުގައި ކަނގަޑު
ގަސްދުކުރެއްވެސް ނުބޫނަމޭ.

ނޫރު) މިދައިވެސް ކަނގަޑުކަމުން ޖެހިފާކައްނީ އަހަރުމެން އުޅޭނީ މިހުރި
އިނދެގެންތޯ. ތާކުދަކައިޖައިފައި. ކުޑަކޮށްދަތު ޖެހިޖަހި
ކަނގަޑުފުރިހަމަ ކުއްޖެއް. ގަދަރިނގަޅުގޮތުގެ. ދެންގޮސްޖެއްބަޖަހި
އިނގޭތޯ.

މަރިޔަމް) ސައިދާ ތާސިއްމީ

ނޫރު) السَّلام عليكم

މަރިޔަމް) وَعَلَيكُمُ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ ވަޑައިގަންނަވައްޗޭ.

ނޫރު) އާނ. ވަރެ.

ޕީނަޓްގެ ކާވެނި މަޖްލިސް

ދުރުތެރޭގައި ދަމު ފަނަރަ ހަވީރުއަށް އޮއްސުނުއިރު އޮއްސި
ރަށްވިއާލަލިފައި އޮއްގޮސްކަން، އެއިރު އޮއްސުނީ މާލޭގޮތުގައި އެނބުރި
އުރަފުރިހާއި ފަހިވެގެންދާން ވިއަޖީ ކުޅަންނެ ހިތާމަކުރާ ބާރުއްގައިވެން ހިފެއެވެ.
އަދި ތިމާހަރަމަ މައްހަ އުރަފުރިހަން މިދިހިތާގަމެކަން ގެނބުނުވީ. އެހަމަހަ
އަހުރުނަންފުސް ހިދުނުނުހުރުވިމިރުން ހިނގާނދޭރުނޭހާ ތިމާހަރަމަ
ހަމައްފުސް އުފާއް ދުވިހުއްބަހަ ނުދާނަދާ ބުނަމުނދާހަރަމައެވެ. މިހުރިގެ
އުޅެމެގެ ތިރިތައް ދިއްލިގެތުގެހިރުގައި ދިމިގަތީ ޕީނަޓްގެ ދޮރުނިގެ
މަތިންނާއި ބަޔަކާގެ ތޮރުގައްޔާއި އުސްހަން ހަދައިފައި އެހުރަ
ގައުސުނަސްހުރުގައި އެގޮތް މިގޮތަން އެތިރިފައި އެހުރަ އެލެއްބަރިތް ބޮލިތަހާއި
ޝަފުސްއްޔާތަހެވެ. ތިރިތައް ބުނާހަރަމަ ތިހަދުތިނުގެ އުޅުރުހުރުފުފައި
ބާރުފުރާތަންހިޅު ހުޅަހަނުނި ތިހަދުތިނުފުސް ރަނިގެފެވެ. ޕީނަޓްގެ ބަޔަކާ
ތޮރުގައި އެހަރަ ބޮޅަރުގެތޮރުގައި ދަމާފާރި ޖާތްޖާތެގެ ހުރިފުރިތެހެގެ
ޖިނަތްތިރިހާއި ބިނމަތިގައި ފަތިރާފާ އެހަރަ ދުމަތެހުގެ ހުރުރުންތެއް
ރިފުތިހާއި ހަރުގެތޮރުގައި އެމާފާ އެހަރަ ބޮޅެ ބިއްމަރި ބޮލިތެހުގެ
ވިދުނުގެދަހާއި ވަތްތަރު ފާތިރުގެ ތޮރިނަހާއި ހުމަހުމަތި ހުރުދާރުން ހަދައިފައި
އެހަރަމައްތެހާއި ގަސްތެހާއި ވެއްތެހާއި އެގޮތިމިގޮތަން ތަރުތިބޮލިން އަތޮރާފައި
އެހަރަ ގޮނޖިތެހާއި މާޖެތެހުގެ ޖިނަތްތިރިހާއި މިހުރިހައި ހާމުގެ ފުރިހަމަހަމުގެ
ހޮވީއްފުސްނަތެވެ. ޕީނަޓްގެތޮރުގެ އުޅާމާހާއި ހިސްމާސްހުރުން ގިނަހާމައި،
މިހަސްހަނުރި ފަރަސްމަތި ދަރަދެއްއެގެއެވެ. ހަރުގެތޮރުގައި އެހަރަ ތޮޅެތް ފުރިސް

ދުނިޔޭގެ އެކިއެކިތަންތާގެ ޘަޤާފަތާއި ޙަޟާރަތުތަކުގެ އަޞްލަށް އަލިއަޅާ އުނދަގޫތަކެއް
އައިސް އައިއެވެ.

އިރުއޮއްސުނުތަނާ ދިމާދުގެ މުސާފަރާގެ ވާހަކަ ދުރުމު މިހާރުގެ ބަރަކާއި
ދުނިޔެއަކަށް ހިންގަވާ އުޅުއްވިއްޖެން ފުރުތުވެ. އިރުއޮއްސާ އަރުއްޖެހިއިރު
ހަރުގެ ގިނަގޮތަށް ބައިވެރި ފިރިހުން ސާހިބުންނާއި އަންހުން ސާހިބުން
ވަޒީރުން ޖިނަށް ބިރުވެރިވެއެވެ. މިހާރުގެ ދުރާއި، ދިރާސަށް ކޮށްލެއް ދުރުގައި އުހަރަ
ކުޅަހަރުގެ ބައިތަކާއި އެތިބަ ބޮޑުޗަހަމުން ހަމަ މިދުއަން ވާހަކަ ކޮށްޖިން
ނިޖާރަތިކު ކޮށުބުން ގެންނެވި ބައްދުވެ. މިބައިމުނުވެސް ވަރަން
ކުރުދާނަތާތަ. ހަމަކޮށްތު ގާތްމިހަކު އެބަޒު ހަރުގެއަން ވަނުމުން އަތުން ޙަވަތްއް
ޗެހަރާވެ. މިގޯ ހަތިޗާ ޚަނިކުވެސް މިރައި އިންސާނި ކުޅުކޮން
ނަޙަރިތިޙައްވައިފައެވެ. ގޭގޮތުރަމި ކަޝްއްކުރަތްވާން އުޅުއްވަނިކޮން މުސާ
ކަތަގޭފާނު ގޭތުރާން ވަންނަވައިފައި ބޮނޑުއްވިފާ. ހަތިޗާ ޚަނިކު މިހި ހަރުގެތަށް
ނުބައްޖަވަތުތަ.

ހަތިޗާ ޚަނިކު) ނުކުން އަޖުގަނޑުވެސް ބަހަދިމިން. އެކަހަލު، ހަމަތުނޑުވަނިކުގެ
ހަނދާނުމާރުވަރުން އެކުންބޮޑުކޮށް ތަނުތަނުބަހާކަށްވެސް
ނުކުރުނަޅި. މިރައި ދޭން އެތާހުންނުމިނަމަ ކިރަހި.

މުސާކަޚާގެފާނު) ޚައްބަދާ ވަރަން އުފާކުރައްވީ. ބަހަ އެހަނިކުގެ
ހަނިގަނޑާއިގެން މިތަނުން ފާއިބުފުގެނުމިއަސް އާނާގެ
މާތްފުރާނަ މިތަނުން ބާސިރުފު އުފާކުރައްވާތާކަން ކަނަވަރުވެ.
ދަރުވުފައިމިބާމުނުން އެމުނުގެ އަނބިން ދަރިންކަރާ ރަނގަޅު
ކަނުތަކަން އުފާކުން ނުބައިކަނުތަކަން ހިތާހަމަކުރަނާފުވެސް
އޮކުނުތުތަ. އަހުދުން މިޗާނަކަން ހަދިސް ދަރުފުދިއަ
މުނުގެ ފުރާނަށާ ދިރިޔިބަމުނުން ފާނަކައްކައި އުފާލުގެ އިޙުރު
(އިސްފުރިޖިޗަފް) މުނަހަން ދަސްލިއުވުން މިރިރާބެޖަން

އެނގޭކަށްނުވޭ.

ހަދިޔާމަނިކެ) الحمدلله ތޯ އަޅުގަނޑުގެ ކިބައިކުން ދޮންމަނިކު ހިތާމަކުރައްވާނޭކަމެއް ވެފައެއް ނުގެންނާނެތޯ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށްވެސް މިހިނގަނޑު ދޫކޮށް عَالَمُ لأرْوَاح އަށް ދެވޭނެހެން ކިހިނެއްކުރަނީ ގޮތެއްތޯ. އެހެންނަމަ ދޮންމަނިކު ކައިރިގައި އުޅުއްވުމަކީވެސް ވިއްޔާތޯ. (ދެކޮޅުން ދެކަކުރަނީ)

މޫސާކަލޭފާނު) ތިޔަދުވަހެއްވެސް މާކަ ކަހެއްނުވާނެތޯ. ހިތާމަނުކުރައްވާށޭ. މިކަލިން ތަކުލީފަތަ ކުރައްވާތީވެ ކަންތަކެއްތައް ފުރަހަމަވާނދެން ވަނީ ދުނިޔޭގައި އިންސާނުކަލީ ކިހައި ހަނގުރާމަކުރަންޖެހޭއެވެ. ދޮންމަނިކުގެ ފުރާނަވެސް އެކަމަކު ސުވަރުގަ ކުރާނެއެވެ.

ހަދިޔާމަނިކެ) ތިޔައީވެސް ދެކޭއްޖުން. ދުނިޔާގެ ކަންތައްތައްވެސް އިންސާނީ ހަމަދާދި އަވަހަށް އައިސްފަރޯ. އަޅުގަނޑު ދޮންމަނިކާ އިންނެއިގެ ހަނދާން އަދިމިއުޅެނީ ނުފިލާނެ. އެއިރުން އިނދެގެން މިބަހުކަރިން މިހާރައިން ކަރައިވެސް މިއްޔޭ އައިސްފަރޯ. މިހެންވިއްޔާ ދޮންމަނިކާ އަޅުގަނޑާ ދެމެދުގެ މި ޙަޔާތު ކަމަނގެ ބަރަކާތުގެ އުފާވެރިކަން ފެންނަ ދެމިތިބުމުގެ ނިޔަލަށް ހިތާމަ ދުވަހެއްވެސް ދުރުވާނެތޯ. ކަށްކަންދެންވިތޯ. وَكُلُّ آتٍ قَرِيبٌ މޫސާ ކަލޭފާނުވެ. ހަރުގޭގެ ވާހަކަ ތިޔަދައްކަވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ކުޅެއިކަރަންވުރު ދިޔައިރު މިކަހަލަކަމަކަށް ފާކަށްތައްކުރާނެގެމުގެއްނުކޮށެވެ. ކަރަގޮވުމެއްވެސް ފާޅުކުރުނުނުވެއްޖެ.

މޫސާކަލޭފާނު) ހަމްބަހަށްބަލާ. އެއަށް އަދި ކަރަގޮވުމެއްދުން. ތަޖުރިބުގެ ތަކަށްދުރުގެ ދުވަސް ސިވިލްއިސްކަމުގެ ގޮތުގައި. ލަސްނުގެން

ކުރީދޫން ތަރަވައިޗައިފައި.

(ނަރީޖާމަނިކާ) މިޔަނަންޖާ އިސްހާރާ ހިޔާއައްކަހި ކާބައިމީ

(މުސްކުޅިއާދޭވާން) އަސްމަޢަސްމާ. މިޔަޢިރި ދުރަ ފަތީރުންނަހަން އަސްހަން އައްކަޢަށް.

ތަހިމިއްންވެސް ގެންދުވޭން. މިޔަހަހަރަވާހަކައިރުއް މިރާއަކާ

ތަށްކާކަންވެސްންވާން. މިއްނިޔާރުއްވަދުން ދުކުންފަރާމަން

ނުކުންނަވައިގެން އެބަހަރަތުރުވެއްވެ.

މިރާއީގެ ނުވަރުއްޖެހިއިރު. މިހަރުގެއަން އައްވާންމިޔިހައި ބައިރަކަން އައްވެވި،

މަޖިލީހުގެ ފުރިހަމަވެއްޖެއްވެ. މިޔާގައި ކާފަރިގެ އާރާކާތައިގެ ރަސްމި ކަންޔައް

ހިރާސްފަހައިވިއްވެ. ފުރަޔަމަޔަން ދުން ދުޖެމަރާގެހައިސް ފާޔިރާ ސަމަޖާވާމީ

ހިއްވަމަންފަރު، ކާފަރިގެ މައްކަން އެހިއްހި އާޖިމުން ހުބަޔާޔައް ހިއްއްފައި

އާވާރިކަމުގެ ގެންޔައް ހިއަޔި އަގުނުއްވެ. ފަރަންފުރިހަމަ ގެންޔަކާއި ފަރަންމާމީ

ހުބަޔާޔައް ކުއްޖެވެ. މިގެފަހުގައި ފަސްތިޔަރާގެ ފަރާމުން ދުރުވެ މިއްބޭވި

ބައިރަޖުންގެ އެބައިރަޖުންގެ ތަފްޔަރުގައި ޖިއްއްވާ ޔަކާއްކަވަށް ޖިއްއްވައި ދުކާވަރި

އަޖުދުކަރައްވައި ރަސިޔު ޖިއްއްވައި ހިންމަވައި ފޫއްވެ. މިރާއީގެ ކާވަރިގެ

މަރާސިލު ހިންގެފުމަން ފަހިޤާޢަރާގެ ފަރާޔުން ވަޤައިގެން އިންނެވި ضياءالدين

موسى بن محمد الملكي މިމަނިކުފާނުން ވިދާޅުވި ހުބަޔާގައި. ރިވާޔަތް އަރިވަހިން

ހާއްސަކަން ރިވާޔަތްގެ އަންހެނުން ތަޢުލީމުޔަގެ ޝަރަފު ހިފަހައްޤާކުގެ

މައްކަން ވަރަންޔާރިފުކުރައްވިއްވެ. އެމަނިކުފާނުން ވިދާޅުވިޔޯ. މިޤަދާނަކަން

އައިސް ރިވާޔަތްގެ އަންހެނުންވެސް އެހިއްހި ކަރަކަރައަންގެސް އިޗުދުބާސޮޗުކަން

ވިޔަފާރިގެ ކަންކަމާއިބައި އުޖުވާއިއަކު އުޖިހުން މިހާއްޖެއިން ބާރުގައި

ވަޖަންވެރިވުމާއި، މިހުނާއި، އިސްދުން ދުރުވެ ހައްކައްޔަރިވެގެން ޔިބާކަމި

ވަރަންވެސް ތަޢުލީމުޔަގެ ޝަރަފު ހިފަހައްޤާކުގެ ބާޒު ދަރިޗުކަވެ.

ދުން މިރާއީގެ ބާރަތްހިއިރު މި މަޖިލިސް ނިމިއްޖެއްވެ. މި މަޖިލީހުން

ވަޒީރުގެ މާމޫބާދުތުންނާއި ބައިކަލުންގެ ނަންޔަށް ދުލްތައިރާމަށް ފަނަރަ ދުވަހުގެ

ކަޅަށްޗާގައި ނުކުތުމަކީ ހުއްޓެވެ. ލާމަރުކަޒީ، ދެމަފިރިކަމުގެ ޒުވާނުންގެ ތޮއްޖެހުމުވެސް
ދުނިޔޭގެ ނުކުމެވެ. މި ކަޅަށްޗާ ބޮޑުވެ ވަޒަންތަކުރިން ވެސް
ބާރުލުމެވެ. ސިޔާސީ އިންތިޚާބު ބަދަލުވެ ހަމަ އެއްވެ. މިހެނިހެން
ބާރުލުމުގެ ގޮތުގައި ވާހަކަތަކުގެ ފިކުރު ދައުލަތުގެ ދަރިވަރުން
ރައްޔިތުންގެ، ބޮޑުތަކުގެ ދެކުނުގައި އެހެނިހެން، ސިޔާސީ ވާހަކަ ހިނގައިގެ. ޖަމާލު
ގެންގުޅުން އެބޭފުޅުންގެ ވެރިކަމުގެ ކޮންމެ ވަގުތެއްގައި ހަމައެކަނި. ކަންތައްތައް
އަރާރުތަކުގެ ޢަމަލު ދުސްތޫރީ ކަނޑައެޅުމާއި ހިނގާދިޔަ ގޮތް ނޭނގެ
ކޮންމެ ގޮތަކުން ބޮޑުކަމެއް އަދި ބަލައިގަތުމުގެ ކުރިން ވެސް ވެވެ. ކަންކަމާ
މިއަދު ކަންތައް ޖާގަ ހުރިހައި ކަންތައްތަކެއް ކަމުގެ ކަމަށް ބުނެވެ. ކަންތައްތައް
މުހިންމު ޖަމާލު ދިރިއުޅުމުގެ ދެކުނުގެ ސިޔާސީ ދެކުނު ރިޔާސީ ޖަމާލު ދިރި
ކޮންމެ ގޮތަކުން ބޮޑު ބޮޑުކަމަކަށް، ސިޔާސީ ކަންކަމާ އެހެން ބަލައިގަތުމަށް ވަރަށް ބޮޑު
އަދި ގޮތަކުން ބަލައިގަތުމަށް ހިނގައި ވެއެވެ.

މިހާރު ބަލައިގަތުމުގެ ޖަމާލު ކަންކަން އިންސާނުން ކަންތައްތަކެވެ.
އާއިލާތަކުގެ އިންސާނުން ދެކުނުގެ ކަމެވެ. ދެކުނުގެ ކަންކަމުގެ ހިސާބުން
ދިރިއުޅުމަށް އިހުސާސް ބަދަލުކުރެވެ. ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމުން ހިސާބުން
ތަރައްގީ ކުރުމަށް ކަންކަމާއި ވާހަކަ ކަންކަމުގެ ދަރިވަރުން ގޮތުން ދެކުނުގެ ކަމެއް،
އެދަރިވަރުން ފިޔަވަޅު ހިންގުމުގެ ހިސާބުން ދެކުނު ކޮންމެ ދަރިވަރުން
ކޮންމެ ހިސާބުގެ ވަރަށް ބޮޑުކަމުން. ދެކުނުގެ ހިސާބުގައި އިސްކަން
ދެކުނުގެ ގޮތުން ކަންކަމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ އަދި ވަރަށް ސިޔާސީ ދެކުނުގެ
ދަރިވަރުންގެ އެހީތެރިވެދިނުމެވެ. މިކަމުގެ ދެކުނުގެ ހިސާބުގެ ކަމަށް ބަލަމުން
ކަމަށް ފިޔަވަޅު ދެކުނުގެ ކަންކަމުގެ ސިޔާސީ ދެކުނުގެ ކަމެވެ. ދެކުނު
ކަންކަން ދިރިއުޅުމަށް ކަމުގެ ދަރިވަރުން ކަމުގެ ދެކުނުގެ ހިސާބުގައެވެ. ދެކުނުގެ
ދެކުނުގެ ކަމުގެ ދެކުނުގެ ސިޔާސީ ދެކުނުގެ ހިސާބުގައެވެ.

އެއްބަސްވުމަކީ ދެކުނުގެ ސިޔާސީ ކަމުގެ ދެކުނުގެ ބޭނުންތެރިކަން. ސިޔާ

ކަލޭގެފާނަށް. އަތުގަނޑެކަށް ދުނިޔޭގެ ތަނަވަސްކަމާއި ބާއްޖަވެރިކަމުގެ ތެރެއިން
ދޭން މަނިކު ނަތީޖާކަން ދޫން އެހެން އެއްވެސް އުނިކަމެއް ނެތީވެ. އެހެންވީމާ
އަތުގަނޑު މިހައިރު މުޅިން މި ދުސްތޫރުކަރަނި އާޚިރަތުގެ ބާއްޖަވެރިކަން ހޯދުމަށްވެ.
މާތް ރަސްކަލާނގެ ކިބައިން އަތުގަނޑު އެދުވަނީ ދުވަހުގެ ހުރިހާ ...
ނިޢުމަތްތަކާއި ދޭން މަނިކަށް، އަތުގަނޑު ބައްދަލުކުރުމުގެ ވާގި.
ބައްދަލުކުރައްވާނޭކަންވެސް ކަނަވަރުވޭ. މިކަން އަތުގަނޑަށް ކަނަވަރުވާކަމީ
އަތުގަނޑުގެ ކިބައިން އެމަނިކުގެ މަތީ ހަމަކުރެވޭކަން ޔަޤީންވެގެން ނުކުރެވި
ވިސްނުން އެކަލާނގެ ތެދުފުޅުގަދަފުޅުކަމެވެ. އެހެންނަމަ އަތުގަނޑަކީވެސް ދޭން މަނިކު
ނިގަދުވިދުރު ވެރަން ގަދިހަދިޔަން ނުނުސީދާއެވެ. އެކަމަކު ކަލިންދުކަލި ޚިޟުރު
ދޭން މަނިކުގެ ގޮތުކަން ހަނދާންވެގެން މިދުކަން ތަނުކަން އެއްވެސް ނުބައިކަމާއި
ގޮތްނުވޭ ވިސްނުން މާތްރަސްކަލާނގެ ތަދުފުޅު ދެއްވައިދީއްވޭ. وَالْحَمْدُلِلّٰه އެވެ.
ދޭން އެއްޗެހެކަންވާ ހިތަށް އިނދެވިދާރާއަކުން ތާއި. މިހައިރު ދޭން
މުސްކުޅިވުސްވެއްޖެއްޔާތޯ. ކުރިންވެސް ބޭފުޅެއްޔާތޯ. މިހައިރު
ނިޔާމަނިކު ބޭކުޅިއްޔުން ކަމުކުރިއްސަ އަތުގަނޑުދަށު ސިހިގެންނޯ.
ހައްދަހައިވާ ދޭން މަނިކުގެ އަޅާ އާދާގެ އަތުވެސް އެއްކަހަލަތޯ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) ޚަރުބަޚަރުބަތޯ. ހަދިޔާ މަނިކުގެ ނިޔަތް ތެދުކަމާއި
ވަފާތެރިކަމުން މިގޮތަށްހުރި އެއްވެސް ނިޢުމަތެއް
މާތްރަސްކަލާނގެ އުނގެއް ނުކުރައްވަތޯ. އެކަމަކު މިހައިރުން
އަތުގަނޑަށް ފެންނަ ކުޅުއިނިކަންފުޅުގެ އެބައިތޯވެ.

ޚަޟީރާމަނިކު) އެތި އަންއެކާ.
މޫސާކަލޭގެފާނު) އެއިތޯ. އެއި މަރުޙަމްމަނިކު ހަމައެއްން ހުސްހިނބަޔަން
އިންސަވާކަމާ. މިހާރުދަން.
ޚަޟީރާމަނިކު) ތިޔައި އަތުގަނޑުވެސް އިހަސްކުރެކޮން ހިތަން އެރިކަމުކާ.
މިހައިރު އެކަމަކު ތިޔަކަން ހިތަން ފިލުވައިދީމުވެ. ތިޔަޔަ

އަޅުގަނޑު ހިތަކަށްވެސް އެއްވެސް މިހާރު ދެކޭކަށް
ތަށްއުދުނު. މިހައިރު ހަމަމުޅިންވެސް އެހާމެ ގަސްތެއްކަމެއް
އިލްމުފުޅުތަކުގެ. އަންހެންކުދިންގެ އެހެރަބާޖު އިޝްކާޖެހުމައި
އެންމެހައި ދަރަޖައިން ކިތަވަތިރިންމުގައިވެސް ހިފައިދިޔައެވެ.
މުސްކުޅިވެގެންދިޔައީ. އަޅުގަނޑުގެ ހިތުންވެސް އެދުނިޔަނބަލު
އެބޭނުންތަކާއި އެއްބަޔަކު އިންސާނުންގެ މާދިއްޔަ ހަޔާތާއި
ނަފްސާނީ ޝަހުވަތްތަކާއި އެކުލަވިގެން ވާރޭދުވަހު އަދިކުރެއްގެ
ފޫބާހިއްޔަކަށް ކުރިއަރާފައި އިސްލާމް ފަތާރާންވެސް
ތިބޭނެކަމާއި. އަޅުގަނޑުގެ ތިނެއްހިސާބުން އެއްކޮއްބަޔަކު
އެކަމާގައި އޭރުގެ ދެއްޕައިސާއެއްވެސް ދެރަވެއްޖެ ކޮންމެއެވެ.
މުސްކުޅިވެގެންދިޔައީ. އަޅުގަނޑު މިނޫނަކީ އަދި ކުޑަކުރެ
ސުވާލުތަކެވެ. އިސްކަންދަރު މިގޮތައި އެޅޭ ހިނގާގޮތް ހަމަޖެހިފައި
އައިސް އަޅުގަނޑުގެ ތެރޭގައި ސުވާލުސުވާލުން ބޭނުމިވި. މިގޮތް
ޖަމީލާ މަނިކުފަން މިހައިރު ތިންގޮތް. މިކަންބޭނުމާ އަނބަކު
އައިސްބޭނި ވާހަކައަކީ މިގޮތް މަރިތަމްމަނިކެ އެންމެ ފަހަރުން
ގެއްލުމި فَلْسَفَةُ الأَزْدِوَاجِ وَحِكْمَةُ الأَنْتَاج މިނޫނިޔާއްލި
ހަމަރު މުޖައްމަލުގެ ފޮތް ސަރުކާރުގެ ކޯޓުހުށަހަން
ދެއްވައިދިނެވެ. މިހައިރު ވެޖެހުމުން ވަޒީފާގެ ޙައިޘިއްޔަތުން
އެޓޮމް ބައްޓަނައި އެކްޓިވި މިރާއްޖެއަށް މާބޮނޑުބޮޑު ފަރު
ކަމުގައި ދެރަރުވޭ ސަރުކާރުގެ ހަރަކާތައި ކޮފީކަފަމުމަން
އަދިރު ނުކުމުއްޖެއެވެ. އަޅުގަނޑު ހިތްއެރިސް އެކުބައިނުކުރު
ކޮންމުކައްޖެކުން، އެކުއްޖަކު އެދާބަނޑުވި އެއްކަކާއިގެން
ސަމާލުކަން ދުވަހެއްވާހިތައްކަށް. މިހެނިހެން އެނިހަމާ
ބަނޑުރި ދެންނޮއްޔު އައިސްބޭނި ވާހަކައަކީ، ނިޖާރުމަނިކު

ހަތަރުހާސް ބަނުގެ އާގުބޯޓް ބައްޓަވައިގަތް ހަބަރު
އަތުވެއްޖޭތޯ. މިއީވެ. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރިއޭ الحمدلله އޭ.
ދުސާލަޚާގެ ފާނު) ޚައްބަތޭ. الحمدلله އޭ. މާތްލަޚާނގެ ނިޢުމަތް
ޔަތީމުކުރައިވެސް ބޭޒާވެ. ނިޢުމަތް ދެމިހުރުންނާނީ
ޝުކުރުކުރުއަދުގުންނެވެ. ތަނުއް އާބާދުވުރުންނާނީ
އަނދުރުވެރިވުމުންނެވެ.

މާލޭގައި، ފުރާދުއްވާ ތަކެތި ވާދަދުއްވާ ދުވަސް

މާލޭގައި ފުރާދުއްވާ ތަކެތި ވާދަދުއްވުމަށް ތަރާރު ކުރެވިފައިވަނީ، ކޮންމެ އަހަރަކު އުމުރުނަހަކުން ހަތަރު ދުވަހުއެވެ. މިއަދަ މިޓަތަން ހިނގާތޯ މިހާރު ޔަތީމުގެ އަހަރުކަވެ.

މިދުވަހު، މާލޭގައި ވަރަށްވެސް އުފާފާގަތިކަށްބައްޖެ ޖިނަސްތިރިދުވަހުކަވެ. މިޓަތަން މިދުވަހުން ނަންޔާއިގެން ފިޔައްކަވަކު، މިދުމިން ދުވަހުއްގެ ތޮރާގައި މާލޭގައި ހިނގަނީ ވަރަށްފައިދާހުރި ފަދަރުބައްޖެކަން ތަތްތަކަކަވެ. ރާއްޖޭގެ ކުދަނިފާގެނޑާރައި މިހުން އަށްނަނީ، މާލެއަށް އަރައިފުރިވާއްވެ. ސިފައިންނޫސް މިއްދަވަރިގެ ތޮރާއަށް ވަނުމަށް ފައިސާޔާރިން ކުދިވަރުގެ ބައްޓުމިފަރާއިގެން އައްދުތޮވެ. ގިނައަރަރު އަރަރަށް މިދުވަހާއި ދިމާކޮށް، އިނގިރޭސި ދަރުމަތުގެ ނުވަތަ ބޮޑުނުގެ ކޮށްދުވަސް އެޖިރިފާއްގެ މަސަވަރު މާލެބަނިދަރަށް އައިސްފައި އޮތެވެ. މިއަހަރުގެ ވާދަދުއްވާ ދުވަހަށް އެޔައިޔާ ހަޑޯވުން

މާލެއައިސްފައި އޮތް ޖަސްޓިސްވަރަށާއި ކުރިބައްޓަލިޔަކާއި، ވަރަށް ޗީނާއި ގޮރޯޅިކުރެއްވި ކަނޑުއްތަރުގެ ތަޢާރަފި ތަރުތީބުފުކުރި އެބަދުއްޗެވެ. އެކަށި އޮބުރުން އަދި ވަޒީރުގެ މިހުން ނަލަހެލިހެލިގެން އަތިރިމަތީގައި އެތިބައްޅުއް، ގައިނިތީވާތަކައި ތަކުތީގެ ފާޅުކަށި ޗުވާބުކުރާނެވެ. އެއްބަޔަށްފަހަރަން އަޅުގަދަވާސްވުއެވެ. އެޔިތުރިން އެނުގުއަޅުގަދަ ކޮށްގެން އެއްޗެހި ދިނުމަކަށްދޫ ފައިތު އާބުކުރަނެޅުގެފުނުވެ. އަށާ އެބުނަނީދޫ.

އަޅުރުންގެ ޑިނީކޮށްދިގެ ބައްޕާގެ ކާފައި، ފާއިތު އާބުކުރުގެ މާފަހިކަށް ގަރަން ލިބިފައި ނުވަނީވެއްދާ ގަ ލިފަހަރުކަ މާލެއިން އުތުރުކަނޑުއް ނުދާނަމަވެ. ފާނި ތިދަރުނުހަށި، ތިދަދުއްފާ ރިހިތައްޗާ ރަނގަޅުޗާ ބައަޅުޗާތި ތަނުފުސް ލިއަށި، އަހަރުނުގެ ޗާޗުމަތީގައި ހަދައިފަދާ. ތިޔަ އިސާތުމަތުގައް ހިފައިގެން އަހަރުނުރަނަން އަރާދުފަރުން ބިރުދާނި ކަޢުކާދާ ފާހަކަފުސް އޮތި އަހަރުނުގެ އަނބި ފާތިމަތް ބައްތަރި ދަރުކަވެފައެވެ. އެ ނުކުމެއިލޫދާ ލިބައިރުއްސުރުވަރިދާ. އާނުވަހެ ފަޒީނާގެތުރިން އެނުގެމަތި އިސާފު ގަރަނުދުނު އެހެނުލިބަކަން ވަރަށް ލިބޭތަ. ހުރި. ލިބެހެ އަހާނުހުރުވައި ލިނާދާ ދިރާހަން ދިއްގަރު އިސްމާލު ބުނެފިދާ. ލައްބަލަށްބަދާ. ކަށްޖެވާނުން ތިދަބުނެއްބި ސްތަރުސޯތިރަވަރު ކާފަދަކަގެ ފެނިކަނބުން ރިތުނުމު ރަނގަޅަކަނުފުސް ތިދަހުނުލި ލިބިލަށްފަދެވާއެވެ. ވަޒީރުޖަހަން ވިޔޮތަށް ދޮނިގެދާ. އަހުރުނުގެފުސް ކޮށްމަފުސް ކާފައަކާ އިހުމީހުން ދުފުލިގަދުރަލަން ނަނުރުނި ގަރުވަރު ބަޮތަނަން ލަތަރަން ދަތިއަވަން ދިދާލަވަ. ލަފުސް ލިހުނި ލިއަހަރު އަހުރުޖަސްދުނަޖަކާއިގެން އަހަރު. ފާގަތުއް ފުނުލިއް ދުނުލަހަށުފާނުދާ. ހުވަދުގަތުރު ވަޒީފާ ލިތާހުރުކައި ބުނެވިދާ. އަފަނުނަޖަ ތިތި ދުނިވަރަހުރަށް. ރިޔާރުރްތުރުން. ދިތިއުލަޖަފުނުއިލިކަން އަތުލައި އެނިގެއްދުނާ. ފުވައްދުލަކް. ދިރިފާޒި ޤުދުސާ މާފަޒީކަލާގެ ބުނެވާ. އަފުން ހިތުން ކޮޒަރުފަދު، ލިހުން ގިނާޓުވައި ލިއްއް ޖަސްޓިސްދާނާން، ދިތިލިހިނި އެތިގަނޑަން ލިތާއިރި ނިރުއްނާހިން- އައްޒު

ހިތަދޫ މާވަޖިކާސިންކަމެހާން ބުނުއްވިދޫ ތަފިރިނޮތަލަހި، ކޮންއަޖޮނަންތަހު، ތޮރިއޮޑިރު އެއިންނެވި ބޮޑުވަރުގެ ނަސޮތަރަހު ފުރުވާއްކަލަނަސް ލަދަކަސް ހިކަންނަކާއިލުދު ކަދިރިހި އަޅާއިބުވު އަންތަރިސްވެޅޮސް. ކުރިން ޖޭ އޮތިކަހުގެކަން ލިބޭއްވިވު ހާއްލިބޭނައި އަފިރިންނަން ކަންތޮބޭއެއި. ލިބޭތުން ލިއޮރިލަތިކައި ޖޮވާބުކުރުވާއި، ވާދަހިއުދުގެ ބާޖާރުއްނަހި. ވަރަންވެސް ކަރަތްވުފުއެވެ.

ލިވާދަދުއްވުލުގެ ވަގުތަހި، އުތުރުހަކުތުން ހަތުރުދުވަހުގެ ގެހިދުން ހަތްއޮޅާއިރު ކުދިވަރުގެ ތަކަތި އަންއޮޅާއިރު ސޮއިކަސޮތާރަ ރިޔަރުގެ ތަކަތި ނުވަތްއޮޅާއިރު. ވިހިބާވިސް ރިޔަރުގެ ތަކަތި ދިހަތްއޮޅާއިރު، އިންޖިނުލާރު ރިތަކަތި. ލިގެވާއިދުގެލިރުން އެކުއްކަކައި ލާރިކަހިގެންލައިން ފުރައިގެންގެސް ބޮޑުކަގިން ނުކުލުގެންގެސް އަސްދުކަހިތުން ވަދުގެން ލާރިކަހިލަހަން އަންނާހިއެވެ. ފުހަދުވާއި ހަލަތާހިކައި ކުރިން އާދާވާތަކަތި ބަލައި އިންސާފުކުރާނޫ ފުހިޖަރަކާރު އިސްޖިވުލާންކޮއްކައި އުޖުއްވަތަވެ.

ޔުރިތި ލަހުރަދުން ރަދުންގެ ސަތާރަ ރިޔަރުގެ ދުޖުކުޖެކައި ލިތަކައްކޮއިއްކުކައި ދުއްވަވަތަވެ. ލިދުޖުކޮޖެޔު އަޅާއިބުވާފަދަ ގަދަ ދުވޮލިހުރި އެއްކޮކަވެ. ކުރިން އާދަވުން ބަހަކަން އިސާދުދުއްވަތަވެ. ކޮންލު ބާވަތަކޮންލު އެންލުކުރިން އައުދުވުން އެއްކޮކައާއި އެ އެއްކޮއެއްގެ ހުންގާސް ހިކިލިހަކާއި އެ އެއްކޮއް ބަން މާވަޖިއަކާއި އިސާދުލިބެއެވެ. އުދުވަހުގެ ހަލިރު ހަތަރުގަޖިބައިގައި ފަލިޖެހާތަކައިގެ ވާދައްވެއެވެ. އުދުވަހުގެ ފުހުދުވަހު ބިރުއްޖެހި ރަންރަނުން އައިސްތިބި ޖުވާނުން ވާދައަން ގޮވަލައި ހިފާއިއޫ ދުވަހުވެ. ލިކަންތަވަން ހިންގަވަރި ގުދުރުހިދުވާތަރެއިން ރަސް ލަޖްލިސްގޭގެ ކުރިލައިގެއެވެ. އެއިގެ ފަހު ދުވަހު މާލޭގެ އެޔައްޔަ ޔަލަބޭގެލިހުން ޔަރިކުޖެބަލަ ކުވޭނުއެވެ. ލިދުވަސްތަކަޔަ މާލޭގައި ވަރަން ކަންތަކަށްބޭ ދުވަސްތަކަކުވެ. އިސްކުލު ތަކުގެ ޔަތްދުންވެސް ބަންދުވާނެއެވެ.

އުފާވެރިކަމުގެ ކޮޅުއްވެސް ނުވެއެވެ. ލިކަންކަވާއި ބިޑުސްވިހާފަރިވިރިންވެސް

އުފެދިފައިވާތީ. އުމުރުންގެ އުފަލުގެ ހިއްސާވެސް ހަމަތަން އަތޮޅުގައެވެ. އައީ
އެކަށް ގަދަ ކަން އުފާވެރިކަމެވެ.

ދިރިހުރުމުގެ އުމުރު ނުކުތުމުގެ ހަމަހުރިތަކުގެ ކަންތައް ހިނގިދަނީ،
ވަރަށް އުފާތަކާއި ފުރިހަމަކަން ވަގުތުތަކާ ވާހަކަ އުފާވެރިކަމުގެ ވަގުތުތަކަށް ކުރެވޭނެއެވެ.
ފިހާރަ ރީތި ނުކުތުން ގެރިގަނޑު ވަރުތައްވެސް ހުސްގަނޑުން ބޭނުންކުރެވެއެވެ. އެކަމުގެ
ދުވަހުގެ ތެރޭގައިވެ، ބާރުމިނުގެ ކުއްޖެ ރީތިކަމަށް ހިނގާލީވެ، މިބާވަތުގެ ކަންތައް
ވިސްނާލުމުން ފަހުން، މިވަހުގެ ފުރުޞަތުގައި ވަރަށްގަދަ ވިއްސާރައްޕަރި ކަނޑަށެވެ.

މިފަހަރުގަމު ތަކެތީގައި ތިޔބުރުނުގެ ނަޑުކުޑާއި، ހިނގަނޑާސާކުރުއްނ
ގިނަކުޑާއި، ބާރުބާތުގެ ކަބާތަކެތި ގާވަ، ބިޑުރު، ސްފަޖީ، ސިކުނޑީޖް ގިނަކުޑާއި،
މިކަހަލަތަކެތި އެކަތިން އަނބުރުގަން އުކުޑާއި، މިކަހަލަކަންތައްކުރި ފަހަރުގަތި
ދަރަޖެއްގެ އެވެ. އެއިއްޔެ ބަރުތަހި ފަހަރުގައި ކުރިން އަންގަނޑު ތިރީންވެސް
ތިބޭއެވެ. އެއްއީ ގަދަވަސްގެ ފަހަރުތަން ފުރި އެއީއީދާރިފަހަރު
ބައްތަކިފަހަރުވެސް ހުރެވެ. މިހުރިހި ތަކެތި ބޭނުންކުރެވޭ ދިދަރަކައި
ޖެހިމަތާރުވެ ފުޅުވެވެ. ގުރުން މިއްޔާކަމި ތަކެތި ކަރިން ނުކުތުގެން ގަސް
އަސްދޫ ކަނޑާއި ކައިރިއަށް ގޮވާނުވުރި، ކުރިން ފުރި ކުދިތަކެތިވެސް
ހުރިތަކެއި ރައްޔިތުންގެއެވެ.

ކުއްލިއަކަށް ވައިރޯޅިދަތުރު ވިސްނައިލިއިރު ހުރިކައި އުވާ
ހިތާމަތަކެވެ. ކުރިކައިކަންތައް ނުރައްކާތެވެ. ޔާޤުޓުން ފަރުއްސަވެވެ.
ކަންތައްތަބާވާއްޖެއެވެ. މުޅި ހެޔޮދަހަމަކަން އަދުނާނުކުރެއްކަން ދަތުރުގެ ވިޔަފާރި
އެރުކަނޑަނޑު ވަރަން ނުރައްކާތުގެ ތަކެތި. ނުވާއްޖެހުރިއަރުން ކައިވައްތަކަން
އެބައްދުފޮތެވެ. ގޮތް އެންމެން އަވަސްވެގެންގެން ބަލައްތަކާއި ފަދަޖެހިފަރި
ބައްތަކާތަކީގައި، އިސްޓީމުބާނަށް ޖެހިއެގެން އަސްދޫކަނޑުގެން ވަދުގެން،
މަކަބޭއްތަކަން ނުދަރިސް އެވިމާގެ ތަރިން މާބޮޑު އަޅުތަކުން
ދަތިނުގެ ހުރިޖެހިފައި ހަމަހުރިކަ ނުގޮވެސް ފައިބައްޖެއެވެ. ވިސްނާލާނަމު

ދޫކަށިވިއިރު ވައި އަންނާނީ ފުނުނުގޮތުން އިސްތިހާލު ވާންކޮށްގަތި ހިތަކީ ދުވަހުތަކެއްކަންތަށް ބޭރުން ވަރުތަށް ކަނޑާލާ ދުރުކޮށްލާނެތެވެ. ވައިރާ، ވާރޭއާ، ވިދުމާ، ގުގުރުމާ، އަވިއަށްބޭރިގަތުމާ ކަދުރުމުގެ ނޯސްކާ، ތުޅުއްމަސް ދުނ ތަންކޮޅުތަނުން ބަނޑުކަރަން ވަކިއްބޭކަން ހިލިއެވެ. މިއީ ގޮތުގޮތުން އަނބުރައި ތިރީގައި ގެނެސްދެއެވެ. ބަރުއްތަކައި ތުޅުމްސުދު ގަނޑުމަތްކަން ބަރުއްތަކައި ހުރައި ގަނޑުމަތްކަން ދިގުވިނޯރު ގަނޑުމަތްކަން ޖޯރުވިހި ގަނޑުމަތްކަން އަންމުދުކަނޑުހުރި ތަކައި ހިތްމަތިފިގަނޑުމަތްކަން ގޮސްމަތްލާ ވުރޯދި ބަތްޖެހުނު އައްބަތަކާތިގެތަށް އަތްބަތަކާ ނޫނަގެނެވެ. މިކަމަކާ ވިމަތުން މިސާލާކައި ތޮށިއަކާ ބޭރުން ކަމަކަތްލާ ނުލާއެވެ. ކުޅޭތްލާ ގަޑުލާމި ފަސްގަނޑު ބަރިގެއްލެވެ. ފުންސާމަތުން ހުރި އިސްތިހާރު މާހިކީއެގެސް ހާދޭހުރިނުނަން ވަރަން އެއިތޯ އުޅޭނޯފަހަރު ދުވެލެވެ. ކުޅޭނަން މިހުންގެ ޖާގަތްތަށް نقصان ވިއްޔެވެ.

مَا بَيْنَ غَمْضَةِ عَيْنٍ وَانْتِبَا هَتِهَا،

يُغَيِّرُ اللّٰهُ مِنْ حَالٍ اِلَى حَالِ

އަހާ، އަހާ، ޖިއޮޓީ ކާކުބާ!

ވިއްސާރަބޭހުނު ދުވަހުގެ ހަވީރު ހިތަމަޑުކޮށްގެޅުތަކައި ހާމަގައި ބޭރަށްގައިވައިވިބާ މިހުނަން އެރިވެ، އެމިހުންގެ ކަންތައް އިންތިޒާމުކުރެއްވުމަށް އެވިބަރިނާ އެދަރުންގެ މިހުނާއި، ވާހަކަގެ ބައްދުއް މިހުންގެތަޑުގައި އެންމެ ވާތްސާރިބަކަށް ހުންނަވި ދިރުމާއްދުގެ ނުއުވާންދިރިއެވެ. މިދިރި އެމިހުނާއިގެން އަވިދުމިގައި ހިތްގަވައި، މިހުނާއި އެހިވުމުގެ ކަންތައް ހަމަބައްސަވަމުން

ވަޅައިގެންނަވަސިކޮށް މިތަނުން ބަރަކާ ގޮވައިލައިފުވާ. އަސްލަ އަސްލާ
ނުއިމާންދިދީ ސާހިބާއާ. މިއަހީ އަނބުއާ ކަނޑުވަލައި އޮތް މިހެއްޓިއާ.
ނުއިމާން) އެގޮތް އެނގޭނީ ބެލިމާތޯ. މިހެން ވިދާޅުވެފައި ހަރުކޮށް ވަޅައިގެން
ބެއްލެވިއިރު، މިއީ ހާދިގެ ގަސްތަކުގެރަހަން ގުއިލިފައިއޮތް
އަންހެނަކަށް. ދުވެބޭލެއާއި ލޮލަނާއި، ހާފަތަންވަނީ ފޮލިފަދަފައިވެ.
ކުއްލިއަކަން ވިދާޅުވެފަނީ، އަނގާ އަނގާ މިއަދެއްކާ ކާކުބާ،
މިހެންނެވެ. ދެން ރަނގަޅަށް ބެއްލެވިއިރު ފުރާނަ އަދި
ނުދާކަމުގައި ވިސްނަވަޅައިގެން ވިދާޅުވިއާ. އަވަހަށް މިމީހާ
ކައިބުގެތަން ގެންގޮސްލާނެވެ. ހަވާސްމިދަނީއެވެ. މިހެން
ވިދާޅުވެފައި މިރަށުގައި ހުރިހަ ކުޅަބާސްވެއްކާ ފިހާރައިން
ތުޅިޔިލާން ދުވެއަކާއި ބޭޅިސްފުށްޖަހާއި ހިއްފަވައިގެން
ކައިބުގެއްވަޅައިގެނެއްދިރި، މިމީހާ ގެންގޮސް ކައިބުގެ ދޮރުމަތީގައި
ބާއްވައިފުއެވެ. ކައިރީގައި ކައިބު މަރުޖާން ވަނީކާ އާނާގެ އަނބި
ޖުބައިދާއާއި އަދިވެސް ހަތްއަކާ މިނާއި ތިބިއެވެ. ނުއިމާންދިދީ
ވަޅައިގެން އެމިހެއްގެ އަނގަޔާއި ހާފަތާއި، ގޮތުން ފޮލިތަރު
ފިލުއްވަފައި، ބޯމަތާ ދެއަން ވަރަށް ގިނައިން ތުޅިޔިލާން އަތުއްވައި
މިދާ އައްޗިއަނދުން ނަންގަވައި ދުވާކޮށް ހުރި ފިލާގެނޭދުއްގައި
ބަންޖުން ބާއްވަވައިގެން ހުނުދުން ގެންވައި އެއްކަލަ އިސްފުންޖުން
ބަރުކަނގައި ބޭތާން ކުރާނާ ވިދާޅުވެލާ ކައިބުގެ އަނބި ޖުބައިދާ
މިކާއިގެން އެގޭ ނުފާޅުކަމުން ހިތުފުޅާނާ ވިދާޅުވިއާ. ބަލަ
ޖުބައިދާއާ. މިތަނާލުގައި މިބޭބޭހިކަން އަސްގަހެއްކަރާނީ ވަޔަވަޔަ
ދިލަދިލާތަން އޮބައި ބޯތާންކޮށް ދެލެދިލާއާ. ކައިބާއާ.
މިއަންހެނުގެ ހަރަކާތް އެއްވެސްކަލަމް ހަނގަގައި ކުރާނަހެރ
ނާނގެނުއާ. އަންނާނާ. އައިސްމިހިރާގެ ދުވަހު މިލަ

ހަސަބަހަސަބައިގައި ބޮޑުވާ އިނގިއްލަން ދަމައިގައި އަޅިސް ދެއަތްތަނޑު ދެއަރިކަށްޗާއި ހަގަހަގާ ފާޅުކޮށްވެ. އަސަރުން އިސްފުނޑު އޮބާނުގެވެ. ދެނޑިގެ ދެކަހުން މިހަސްޓުކަތްކަރުއްޖާ ދިހަވަރުކަން މިނޑިއިރުން މިއީހަކު އަސަރިނޑާއި ނާފަމުން ވަރުގެނައިން ޚޮނޑުވައިބާނވަނައިވެއެވެ. ހިމޭގެ ތެޔޮމާއި ވިނދު އުކާލާލި މިއީގެ ގައިހަމަގައި އުދިދި އަޔުއްވައިގެން ކުނޑިވި އަތުވެގެން ފުރާނައިގެ ހިއްސާ ހިބައްޗާއެވެ. މިއިރު އުތައްވަނަރުކު އުއްޓުނޑާއި ބަނޑުން ޗައްސަވައިވިއެވެ. ދެން އިރުކޮށްވަކުން ނާވާހިނގާނވަނައިވިއެވެ. ކަމިބުގެ އަހަބި ރުބައިދާ ނާވާ ހިނގައިތި ބަހާން ގުދުވެ މިއީހަކު ފުނބައާހައިވައި ކަލައިހައިގެނވައި ގޮވައިމިއިދާ. އަހާ ސަނަރުތާ. މިއަހަރުނގެ ދެހުނާދިއަދާ ހަރުތަރުމަހިކުދާ. ނުއުމާނުދިދި ސާހިބާދާ. މިހަހިކު އަދި ގަދަވާނުތާދާ. މިހުނގިތައި ރުނުވަނައިވިދާ. ވަތިވައްކަން ނަދުރުގޮވާނުވެސް ވަނައިވިއެވެ.

ބުއިމާން) ތިދަރަރިދާ. ތިދަބައިމިއުނގެ ކަނުތައްހުނަމަގަޔާ. ހުސް. ހުސް. ދުން އަވަހަން ކުޅުވާ ފިދާކާއްގެ ސުރުވާދާ. އަނނާރު ސަވުރުބަތުގެ ތިރައަން ماءاللحم انگوری އަގައިގެން އެއިގެ އަތިފޮދަކާ ގެނނާނުވެ. ނަދުރުގޮވައި ގެދިމާ ކުރަހި ކޮނުވައިދާދުއްހާ. ޗުބައިދާގެ އެއްރަވަހަ ޚޮލިކާދާއިއެކު ޗާތަކަން ދުވެހަވައިވައިގެސް ވަރަން އަވަރަން މިތަކަތި ބާސުރުކޮނުވިއެވެ. ދެން މިހަހިކު އުޖެތިހަމަތިން ބާއްވަވައިވައި ޗުބައިދާ މިއިން ސަރުބަތުގޮދުއް މިހަހިކު އަހަގަދަން އަގާނު އުދެގެނތިވަރަހި އަތްތުރުތުރަ އަގާވަރަން އަހަގަދަން އެގެތަކާއްކަނުވުރު ނާވަތަން އެގެތަކާތި ހަދުއްނުނުވެ. އަހަގަދަން އެގުނު އުތިދޮއްފިއްދާދަހި ދުމިދަކަހުން ބާރަން

ފައިބައިގެންނެވެ. މިތަން ދެކެވަޑައިގެންފައި ނުއުފާވެރިވީ
ވިދާޅުވިއޭ. ކަލޭބާރު ހުރަހާވާ ދެރަވަޅާފައިވާތީ. ފަހެ ކަލޭބެގެ
އަންހެނުން ކުޑަކުއްޖަކު ނަގާސްވެކަމުގައި ނުކުންނަވާނޭ. ހުރަހާވާ
މިޖާތުގެ ކަންތައްކަން ފާޅުކުރަމުން. މިހެންވިދާޅުވެފައި ވަޑައިގެން
މިތަނުން އުފެއްދެވި އަތުރެއްދެވި، އެގޮތުގެ ބޮޑުކަލޭގައި
އިރުއަރާވަޑައިގެން އެދުރެއް އޮތުގެކުރެއްވި މިތަނުން ބާއްވައި،
ވާމުޖުގެ އަޅުހަރުއިތުގެއި އެތަނުންބޭ ވަރިވަރަކަން
އުފުލިއްގާނާއްގެން ބާއްވައިފައި، ކަނާމުޖުގެ ބަލާހުރަމް
އިރުގެތުގެ އެތަނުގެ އަގަތަން ބާނުއްވައި ކަލޭގެ އޮންނާ
އޮޅުރައްވަން ހުރި ދޮރުގެ އޮޅުރައިން ބާރުކުރައްވިޖާ،
އަނގައިއްވިއްޖެތީ. އެވަގުތު ވިދާޅުވިތީ ކަލޭބުތަނިކާތީ އަވަހަށް
ރިސާލަތު މިއަނގަތަން ރައްސަވިއްޖޭ. މިތަނިކު
މިސާލުތަކަށް ރަކަތި އަދައިކުރާ، އިރުގެތުގެ ނަމާޒުވައި
ހަމަޖެއްސެވުން އެއްތިލާވާ ދިޔައި އޮޅުރައްވާ. މިގޮތަށް ދެރިން
ސަލާމް ދެއްވިތަނާ، މިތަނިކަތަން ކުޑަކަށް ކަ
ހުވަދުވެވިއްޖެއެވެ. ހުވަދުވެވުން ކަރުގެ ކައިގެރައިން ވަދެގެން
އެތިހަ ބޯޑުމިހެއްގެ އަޅުކުރާ އެއިގެ ބާރުގަސް ހުރިމަތިލައި ފަޅި
މިވަގުތު އެނގޭހައި ހާލަތު މިތަނިކުގައި ނުތެވެ. އަނގައިން
ބުނުއްވީ ބަނުގެ، އަނގާ އަނގާ. މިވީ، ކިއުރާ. އާދަމުގެ ވާހަކަ
ފާރިހަގެ އޮގެއް ދެވަރުތަކީ މިހެން ބާޒާތީ. އަހަރެން މިއަރުވާލިއްޔާ
ކަލިމަ ދާނޭ. އަހަރެން ފަހެ ކަލޭބައިޔާ. لَآ إِلٰهَ إِلَّا اللهُ

(ޝުބައިދާ) ގެދުވަހުއިރު، ދަރުފުސާ މަޖިލީހު. އެކުރެއްބަސްވިޔަ ނުކުރައްވާނީ.
ދާޅުގުޅު، އަދި މަރުއްވާނީ. އަރާވުކުރައްވާނީ. މިހާއްސަކޮށް ހަމަ
އެހެތުރައިސްކޮށް ސަރުކާރުގެ ބެން މިތަނިކުގެ ކޮންމެވައި ދޮރުތަކުގެ

އެސްކިޔަމަށް ޚާއްޖެހުން އެއިރުގައި ވަރަށްވެސްބޮޑު ގަދަރުތަކެއް
ލައްވާނެކަން ހިތްއެވެ. އަނެއްކާވެސް ކުޅެކުން ތަކުދުރުތަކެއް ހުރި
ދަރަޖައަކަށް ހިނގާއްޖެއެވެ. ނުޢުމާނުދިޔު ހުޅުހުޅެން އެހެނިކާ
ބާއްވައިފައި، ވިދާޅުވިއެވެ. ދެންކުޅެއިރުކޮޅުކަން ވާގޮތް
އެނގޭނެއެވެ. ދެންވެސް ޚިޔާލުވަމުންދިޔައިރު ދިއުމާ.
މިއިން ކަނޑުވެސް އޮޅުދުވަސް ދުވަސް ބަނޑުއަވެ. އަހަރެން
ގޮސްބަލައިލީއެވެ.

ޢުބައިދާ) ދެން ވަޒީރު ނުވަތަ ކުޅޭނެތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅަކަށް
ވިދާޅުވެވޭ ވާހަކަތައް ނުދެވޭ.

ނުޢުމާން) އަޅައިބަލާ. އޮޅުވެސް ނުބަލަކަށް ނުލައެވޭ. މިހެން ވިދާޅުވެދީ
ނުކުމެ ވަޒީރު ގެންދިޔައެވެ.

މިރޭއިރު ނުވަތު އެޅި ހިތަހި މަރިޔަމްމަނިކެ އަނެއްކާ.
ޚިޔާލުވަމުންދިޔައިރު ދިއުމާއެވެ. މިހާރު އެމަނިކެ ކޮޅުބޮ މަނިކުގެ
ކޮޅުހުރި ގަދަރު ކޮޅުބޮ މަނިކުގެ އަރިހު ޢުބައިދާއާއި، އެހެން
ދެއްކުނުކާއި އެބޮޅިބޮޑުއެވެ. ޚާ ކަމުގުޅުމުގެ ކަމުގައިވިއެވެ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އަހަރެން މިއަދު ކުރުކުރިން. މިޔަގެ ނުކުޅެއްވީ ހިއްބަލާވަތް.
މިޔަން ނުކުރި ކުރަހައި އަޅައިބަލާކަމުން.

ޢުބައިދާ) މަނިކެ ބަލައިކުރަށްވި އަޅުގަނޑުގެ ގެގަތް. ހިނދުކުރިގަތް. އެކަން
ހިތްކުޅެއި ނުކުރައިވާނެ. މިހެންބަނޑުވެސް މިއަދުވާއެގެ ކަމުގައި
ހުރި ސަމާލުކަންތައް ނުކުރެވެން އަހަރެމެން ބަލަހައްޓަމާ. ދެން މިހެން
އޮޅުކުރަން ބައްކަބާވާ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ބަލައި އަނެއްކާ ކުޅުއެއްޓަކީ. ހިތުކޮށް ބޭނުން އެއްޓަކީ.
ޢުބައިދާ) ނޫ. ނޫ. ބަލަހައްޓަން ނުކުރައްވަވާށޭ. ހިއަކުރަހި ސަލާމްސާ
ބޮޑުބޭކަހި ޖެއްސީމާ ގެބޭފުޅު ނުކުރެއްވިއެވެ.

ކަނބަލްމަނިކޭ) ނޫ. މިވެގެން އުޅެނީ ކީއްޔޯ؟ ކަލިމަނަކަށް އަދި ކިހިނަކުންތޯ
ހަދުތަހިފާ ވަރުވެސްބަލައިފީ

ޖުބައިދާ) ތިހަދަނީ ކީކޭ. މިން އެތިގެދެއް ބައްޓަމާނުތީ.
މިއިންވަރުވެސްވެހުރީތީ. އަދި ކަނިބަ ގިނަވާހަކަ ދައްކަވާހަކަ
ވަރުއްނުތޯ. އަޅުގަނޑުގެ ބަސް އައްސަވާނީ. ވެގެން އުޅޭގޮތަކީ،
މިއަދު ދެހުނު ވިއްސާރަގައި، ދެނިފަހަރު ފެތިގެން ޚުރެގިމިހުނުގެ
ތެރޭގައި ކަނިބަވެސް މިރަހަން ޚުރެގިތީ. ސަޚާމަތިލި
ކިރިޔާނުނުތޯތީ. އެހެންނަ ކަނިބައަކީ މިކަނޑަން ފަރާތުވިމިހެން.
ތެދުބާ މާތި ކަޗާނގައި ފަރާތްވާ އަޅުންވެސް
އިރާދަކުރައްވައިފިވިއްޔާ ނަޖާކުރައްވާ ކަޗާނގެއްވެ. سُبْحَانَهُ جَلَّ
شَاْنُه ދެން މިން އެތިގެދެއް ބައްޓަމާނޫ.

ކަނބަލްމަނިކޭ) އާނ. އާނ. މިހާރު ބަދުއްކަންތައް ހަނދާންއެބަވޭތޯ. އެކަމަކު
ތިހަބުނާ ފަރާތްއްވުމަނާފަހު ދެންވިކަމެއް ހަނދާނެއް ނުވޭތޯ.
ހަނދާންނުވެގެން ވަރަށް ހިތަން ބާރުކުރާ ކަންތައްތަކެއް
އެބައުޅޭތޯ.

ޖުބައިދާ) ބަޗާމިން އެތިގެދެއް ބައްޓަމާނޫ. ފަރާތްވުމަނާފަހުގައި ވިޔަފާރި
އެނގިދާނެތީތޯ. މިހާގެ ގައިނުތިނާ. ދެންވާކަންތަކެއް
އެނގޭކަމެއް ނުނުވޭ. ދެންއެނގޭނީ ގައިއަރުމަނާފަހުގައި
ވާކަންތަކެއް ނުނުތީއްވެ. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ ހިސާބު
ނަންގެންފާނަމު. ކަނިބަ ޚުރެގި މިރަނުގެ އަތިރިމައްޗަށް.
އަޅުގަނޑު ދުނި މިގެތަން ގެނައިތީން. އެއިރު، ކަނިބަގެ ގައި އަތި
ޔެއްކަރާނުތީ. ފުރާނަވެސް ހުއްޓާ އަޅުގަނޑުމެން ހިތާއް
ނުކުރަމުއްވެ. ދެން އެއިގެފަހުގައި ދިޚުކުޝަވާ ނުއުމާނުދިދި
ވަޒައިގެން ކުރައްވި ފަރުވާތަކެއްގެ ޒުވަކަމާއި، އެދިދިގެ އެހެރަ

ކުޑަދާނަކަމުން މާތްރަސްކަލާނގެ ރަޙްމަތްލެއްވިއްޖެ. والحمدلله
އެވެ. ދަރިންގެފުށު މިއިން އެއްޗެއް ބައްލަވައިގެން އަރި
އަރާމުކުރައްވާށޭ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އާދޭ. އާދޭހޭ. ޒަރީދީ އެއިރަކުނުނުން. މިހާރުވާހޭ. އެވި
ޒަރީދީގައި މަރުވިނަމަ މިޒަރީދީއްނުވިސްނާހޭ. މިއިސްލާބަން
ދިހަމަނާ ކުއްޑިއަކަން ނުއުމާންދީދީ ވަޒައިގެން މިމަނަން
ވެދުވަޒައިގަތުމުން މިހާގައިތިބި ޒުބައިދާ ނޫން އެހެންމީހުން
ނުކުމެއްޖެއެވެ. މަރިޔަމްމަނިކެ ދެލޮމަރުއްވައިފިއެވެ.

ނުއުމާންދީދީ) ކޮބާ، ޒުބައިދާ އެހެންގޮތް އެމަނިކެ ލޮބުވެތިއް ނުލައްވާތޯ.

ޒުބައިދާ) ނޫން. ދަރިންގެއަކު ލޮބުވެތިލައްވިއްޔާ. ބެއްދި ހިވަނި. ރަނގަޅެއް
ނޫނޭހޭ.

ނުއުމާން) ކޮބާ. އެތިކޮޅެއް ބެއްލެވުނަތަ.

ޒުބައިދާ) ނޫން. މިއުޅޭ ނުބައްލަވައިގަނޭ.

ނުއުމާން) ތިހަދި. ހަމަ ތިހަބައިމިހުންގެ ފާހުކުޅަކަމުންނޭ. ވިދާޅުވެވަ
މަރިޔަމްމަނިކެ އާންނުވި އެނދުގެ ކައިރިހަން ވަޒައިގެންފަދި،
މަނިކާހު ވިދާޅުވުމުން ލޮބުވެތިލައްވައިފިއެވެ. ޒުބައިދާ
ސުރުވާ އެނބުރެނު ގެނައުމުން ހަދައްކަ ސަލުމުސާ
ބައްލަވައިފިއެވެ. ދެން ބޮކިރުކޮށް ދުލު މަރުއްވައިފިއެވެ.

ނުއުމާންދީދީ) އާނ. އާނ. އެންމެރަނގަޅޭ ވިދާޅުވެ ވެ އި
ނުކުމެވެއިގެންނަވަމުން ވިދާޅުވިއްޔާ. ކަލީބުމަނިކާހޭ.
އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މިދަނި މާލެދާނީ.

ކަލީބުމަނިކު) މިއަދު ޗާގަނޑުތޯ.

ނުއުމާން) އާ. ހުރިގެންވާކައްނަމޯ. މިހާރުދަން ވަޑުވެސްވެއްދީއްހަ.
ހަނދުވަރުވެސް އެބަދަންޏެ.

ކަލޭބުމަނީޓު) فِي اَمَانِ اللّٰه مَعَ السَّلاَمة މިހެން ބުންޏެވެ.

މިތާއިގެ ގެންދަވު ދޯއްޗިޔާއިރު މަރިޔަމް މަނިކެ ޚިދުމަތްވައިދައްވައި އެންމެ ރަނގަޅަށް ފާހަގަކޮށްލައްވާފައި ވަރުދެއްވެއްވެ. މިމަނިކަމަށް މިހެން ސާފުދެކުނީ އެމީހާގެ ފައިގެބޮޑުކަމާއި ކަނޑުއޮއި ހަވާއްކަކަށްވެސް ކިތަންމެ ވަރަށް ފަތަންދަތަށް ދެއްކަކަށް އެއްވެސް ބާރެއްނުވި. ފެތިގެން ތަވައިފުވަމުން ޚައްޔިރު ޙިބުން ކަކުވާއި ބޮޑުން ޚުރުގެ ގިނަކަމުންނެވެ. އެއްޗެތިކަން ފަކަބުޖާ ހަނިއްކަދުއް ރަޙާކަރު ޙިބުފަތުރު ނުރެވެ. ކުޑުކަން ތަންތަން ފެނިޚައިފައި ހުއްޓެވެ.

ކަންފު އިންސާނަކު ހަމަވެސް ބޮޑުން ޚިބުން އިޚުމަކަން ނުވަތަ ޚިބުން ކަންމަވެސް ބޮޑުވިރަމަކަން ހަމަވެސް އެމީހާ އިންސާނީ އަޑުޚު ޖަބިޔަތާއި ހިޔާލަތަށް ވަރުދަށްކަމައިގެން އެޔިރިކަން ޖަބިޔަތް އެމީހާ އަދަބުވިރިކަރުއްވައި ރިއަވަންތިރިކަރުއްވާ ފަގުތު އައުމަން އެމީހާ ފުރުޒަތެއްޙަރި ކަންމަވެސް ކައްފުތުމަކަށް ކައްފުތެއްވިޙަރި ބޮޑުޚެއްވެސް ތަރައިޚަރިފައްވެ. އެކަން އެއި ބޮޑުފުރުން ނުބައިކަމުގާ ހިތިހަރެސް ޖަދިޔަތިކައި އެއި ރަބުމަތާއި އެގޯވިރިކަމުވެ. އަރުރުމުންގެ މަ މަރިޔަމް މަނިކަވެސް އެކާހަން ޚިބުރުރި އިޚުމާއި މުދަރުވިރިކަމާއި، ހިތްވަރާއި ކުލަކަމުން ފިރިހެނެވެ، ހުރިހައި ފިރިހެނުންނަށް ހިތްނުބައިކަންކަމުން އުވިރިކަން އަރުގެ އަރުހުނަކުގެ ޖަބިޔަތް މިހާރު އަދިވެސް އަރުގެ މައްޗަށް އެހެރަ ވިރުވެކަންނަށް ދާރުގެ މައްޗަށް ސިކުންތަށް ވިރުވެގެތަތައިންނެވެ.

މިތާއިގެ ތިޔައްޗިޔާއިރު މަރިޔަމްމަނިކެ ތެދުވަންނަވައި އިރިހުނަވައިދެއި ބުނެއްލިޔާ. ޖެހިއިދާރާ. ސުރުވާދުއްދާއް ގެންސްހޮވާނީ. މިހާރު ބަނޑަރުވާކަށްވެސް އެބަހަރެގާނީ. ޖެހިއިދާ ބިއްޖިރި އުނބުރަނޑަކަން ސުރުވާ އަތުއިރަން ނަޔިބަރު ސަކުސަކުރެއް ޚަޅިރަން ވަރަންރިތި ތަބަރެއްރައި ބަރައްޖެއިރަން އަޔިސް އެމަނިކު އޮންނަތި އުނދުމަތިރައި ބަރައްޖެއިދުއާ. މަރިޔަމްމަނިކު ސުރުވާ ބައްޚަވާން ތެދުވަންނަވައި ފައްޖެވައިދައި

ޖުބައިދާރާ ތިޔަބައިމީހުންގެ ގެނޫލަވާއި އިރިޔާރުހަމުގެ މަރުކަޒުން އަހަރެން ވަރަށް ޝުކުރުވެރިވާ ދުވަހަކީ ހަނދާންނުނެތޭނެދުވަހެކޭ. އާން ހަނދާންނުނެތޭނެދުވަހެކޭ. އަހަރެންގެ ގެއްލިގެންދިޔަ ދޯނި ތިޔަބައިމީހުންގެ ސަލާމަތުން އަލުން އަނބުރައި ހޯދިގެން އަތުވެއްޖެއްޔާތީ.

ޖުބައިދާރާ) އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތަކުން އަދި ޝުކުރުގެ ކުރަށްވާލައި ބޭނުކަމެއް ނުވެއޭ. މިއީ އިންސާނީ ކަމުގެ ފަރާތުން ވާޖިބެކޭ. އެހީތެރިވުމަކީ އުޅެނީ ނުނެތޭނެ ކަމޭ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ޝުކުރުކުރަނީ އިރުއްޔާ ފޭރިވިދާނެކަމޭ. ދަރުބާރު. ޝުކުރުއް ކުރަށްވާލައި ކުރަމްވާނީ އެހެނެހެން ނުޖެހޭނެއޭ. ހައްދަހަވާ ބަންދަރު ދޯނިވަޅެއް ގަނޑުވާ އެވަގުތެއްގައި ކުރާނިކަމެއް އޮންނަޖެހޭނޫވާ. މިހަރުން އެމާފުދި އަދި ރަހީ ސާމިނާ. ނާވައި ދޯއްޔެ އަޅުގަނޑުވާ.....

މަރިޔަމްމަނިކެ) އަހަރެން ތިޔަބައިމީހުންނާ މިބަނިބައްކައި ތިޔަބޭފުޅުން ބާރަކަތުވާލަވާށެ ވަނީ އެކުލެވިގެންނުނުނުމެ. އެހެން ނުނަވާށެ އަހަރެންނަން ތިޔަބޭފުޅުން ފިޔަވަސް ރަށްފުޅުކަމުގެ ފަރަށްކެތްވާލަހާވާ ނުނޫ.

ޖުބައިދާރާ) އަޅުގަނޑުވާށެ ތިޔަކަން ދަންނަވާ. އެކަމަކު މަނިކެ ތިޔަކަށްމުދަކައި ގެންގުޅުއްވާ އުބުރު އެއި ކުރުކާ ބޭނުންވާށެ އަޅުގަނޑަން ކުރިދާނެވާ. އެތެރެ އެއްވާށެ އިސްތިސްނާއެއްނެތި ޙާއްމުކުރަން ހުރިހައި ފިރިހެންނާއި ދުރުވައި ތިޔަ ނަޝީރުކަން ބަންދަލާކަމެވެ. وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ މިބަސްތަކުގެ އާޔަތްތެރިވާށެ ބިކަމެއްނެ ފިރިގެންވާ މަދުނަތްއިރި އާޔަތް ތަކެކެވެ. އަޅުގަނޑަކީ މާކަބަލެ އިލްމުގެ ކިޔަވައިގެންއިން މީހުންނުމެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ތިޔަކަމަކީ ކަންތަކެގެ

ވަރަށްބޮޑު ތަދުބީރުބާލާކަރިތޯ. ހިތަށްވާ ދަރިތަކާކުރި ހަކުރެއްގައި
އޮތިވިހަ ހަކުރުވާނެއް ނަމަވެސް އެއި ފިރިހެން އެއްކޮއްވެއްޖާ
ނުކުރިޔަމަނުކޮށްފާނަމޯ. އަތުގަނޑުގެ ހިތުގައި އޮވޭތޯ.
މިހެންނުވަނީވެއްޖާ. ހަކުފަ އެއި ނުބައި އެއްކޮއްކަން ދުނިޔެގެން
ހަކުފައިގެ ނުބައިކަމުގެ މައްކަން ހިތަށްމަ ވާހަކަތައް
ދެއްކިޔަސް އަދި މިއުޅަނީ ކޮންމެކަމަކަށްވާނެތޯ. ހަކުފައި
ނުބައި އެއްކޮއްކަން މާއިހުއްސުކުރެވޭ އެންމެންދަނޯ.
އަތުގަނޑުގެ ގޮތުގައި މަކޮކަމަށް އެނބުރި ތަކެތިވެސް
ހިތަމަންކަން އެއިގައިހުރި ނުބައިކަމާއެކު އެއިން މަންޖެ
ނުކުރަތުމުވީ. ބަޔަ މަތިކަރަސްކަމަނާގެ

މަރިޔަމްމަނިކެ) އަނެއްކާ މިތާއަޑުފުކާ ފަނޑުގައި މިހުންނިބިތި ބަލާބަޔާ فَلْلجُدْرَانِ
آذَنٌ ބިތްތަކުގައިވެސް ކަންފަތްހުރިދޯ.

ޢުބައިދާ) އޮތަންމިތަން ހެދައިލަދިފައި ދޫންމިތާކު މިހެއްނެތް. މިހެން
ތިބެއްޖާވާ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ދައިތާދޯ. އަހަރުމެންނަށް މިޤާނުނު ކަންތައްކުރެވެންވެސް އެންމެފިކުރު
މިބޮޑުވަނީ މިކަންތައްގޮތަކީ، ފިރިހެނުންކަން ޝަރުޢީކުރުޢާލައިމަށް
ދަރަނިވެރިވާންދޭހެންނުވޭ. އަހަރުމެންގެ ހިތްނުވެސް އަހަރުމެން އެ
ނުރުހުމާންތިރިއަން ޝަރުޢީކުރުޢާލާމި ވާތީބުޔަކަށްކަވޭ. މިހެންވެއިކުރު
މިޤާނުނު ހިހަރިބޮޑުކަމަށްއެވޭ. އަދި މިވިސަރިތަނުކަން އަހަރުމެންގެ
ކާވެނި ހަތަރުއާއިފުރަވަރުގެ ފިރިހެނުންކަން ޝަރުޢީކުރުއެކަންއިދުކަކުރެއް
ނުޤާނޫނު. އަދި ކޮބައިތޯތޯ. ދައިތާދޯ. މިތަ ނުހުމާންތިރިއަކީ
ވަރަށްވެސް طاهر ފުރުޞަތުގަކުރި ބުނާތި އަހަރޯ.
އެހެންނުންނަމަ އެއި ދެން އަހަރުމެންގެ ހަމަކުނުންނޭ.

ދެންމެގައި ދައިތާތިތަބުނި އަހަރުން

ފިރިހެނުންނާމެދުގައި ގެންގުޅޭ ގޮތްތަކުގެ އުސޫލު ގޯސްވެކަމަން ބުނެވިދާނޭކަމަށް. އެއީ އަހަރެން ތަބުދުކުރާނޭ ބަހެއްނޫނޭ. މިޖެހުނު ކަންތައްކުރެވޭ ފަސް ކަމަށްޓަކައި އަހަރެންގެ ނަފްސާނީއްޔާ ސަލާމަތްކަމަށް. ނިކަން ބަލާށާނުނީއްނޫނޭ. އެހެން ނުވާނަމަ އޭރުގެ މިހާރު އަތަށް ލިބުނު ތަނަށް ގެނެވޭނެތީވެ ކިޔާލެވޭނޭ. ދެން އެތެރެއާ ސަލާމަތްކޮށް ހުރިހާ ކަމެއް ޖެހޭނެ.

ޖުބައިރާ) ހިނގާނުވައި، ބަލަބަލަ މަޑުސަލާމުގައިން އެކަނި ކުޑައިން ފޯރުކޮށްދޭށޭ. މިހާރުހުރި މާބޮޑުކަމެއްތޯއޭ. މިގޮތަށް އެކަނި ދުން ނަގައި ނުގެންނާނަމާ. އެކަމަކު މިހާރު ހަމަ އެންމެ ހާލު ހިތްއަމާން ހިލަމާތް ނުތް ގަދަދު އަނބުރާނުލިކުން ބަހައްލަވާ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ހިތަށްވައިފައި. އާކާނާނުކަމެއްނުތޯއޭ. ހަމަ ކަންމެއް ޔޮއްމު އެހެނަކަށް ފުންނާނި އެމިގެއްގެ ހުރި އަހިއްލަ ލާދަކުންވިއްޔާއޭ. ފުރަމެއިވެވައިމިބުރިހަނަން ކަންމެ އެއްޔޮއްމު ފުންނާނި ރިނިދޫ ކުލަދެއްގައޭ. އެހެންނާ ހަމިދުއްކާ ވާހަކަދާ މިހާބުނާ ބަސްމަކަކާ ދޭވިނި ކަންގޮތުކުންނޭ. އާނި. އާނި. ފުންކަންމެއަކަސް މާދަމާ ހިނދުނާވިނި މާލޭދާނޭ.

ޖުބައިރާ) ލައްބަޔޭ. މިހާރުންވިއްތާ އަދި ކުޑަކަން ނިދިކޮރެއްވާމާ ބައްލަވާނޭ. މިހެން ހަމަބުނުމުން މަރިޔަމް މަނިކެ ދިލުމަކުރެއްވައި ސަލާމަތް ހިއްދަވައިގެއްވާ. ޖުބައިރާ ކާޖަރި ދޮރުލަލްވާލައިވައި ނުކުމެއްދެއްވާ. މަރިޔަމް މަނިކެ ނިދިކޮރެއްވާ ދިލުމަކުރެއްވައިގެން އެންނަވާ ހަމައެއްގޮތުކޮށްވާސް ނިންދެއް ނުކުރައްވާނުވާ. ނިދިނުކުރެއްވި ހިޔާލު ތޮރުއަން އެދުވަހުގެ ވިއްސަރައާއި، ކަނޑުވިލޭގައި ދެރުހާލާއި މިކަންކަމުގެ މަންޖަރު ފުރަނަމަރުނުވާ. ކަންމެ ފަހަރަކު މިކަންތަކުގެ

ސިނަމާގެ ފިލާ މިމަނިކާގެ ހިތުގެ މައްޗަށް ހިނގަމުން އައިސް
ނިމުނީ ނުއުމާން ދިރިހުރި އުނގުފުށުގައި އޮޅި ނިކަމެތި ބާރާއި،
އެދިދީ އިންސާނި އާޒާދީކަން ފެށުމުގެ މައްޗަށެވެ. އެދީތާގެ
މިހެނި ހިސާބު ފުރިގެންދަނީވެސް މާހަސްތަކަށްއައްޓަށްނުވެ. ފަހެ
އެމަނިކާގެ ޖަވާބަކީ އެމަނިކާދަން އަލުން އެއްކަލަ ދަސްކޮށްދިނީ
ވަކިކަމެއްގެ މައްޗަށް ގެއިއަރުވާކަށަށެވެ. މިހެނި މަސްޗަރު
ނިމުމާއި އެކު، އަށްއެކާވެސް އެދުވަހުގެ ވާދަދުއްވުމުގެ
އުފާވެރިކަމުގެ ހިސާބުން އަވަސްއަވަހަށް ފެނިދެއެވެ.
މިކަން ބެލުމަށް ނުނިދިގެން ދުވުގެ ޖެހުއްސައި އިރު އަސްނަވައިފައި.
ގޮދުރު އިރުސްނަވައިފައި. ރަށްކޮޅުގައި ހަތުއަޖެން ޒުބައިދާއާ
ގޮވައިހައްވައިފިއެވެ.

ޒުބައިދާ) ޔަށްބަޔާ. ސިޔާއިފައި އައިސް ވަދެއްޖެއެވެ.

މަރިޔަމްމަނިކާ) ދައިތާ. ހަމަނިދާގޮއްސިއްޔާ. ވާތުފާޅުން ގާދަހަން
ކުޑަތަދެއްވެސް ހިވަނި ވާންއުވޭންނެ. ހާދަހާ އުނދަގުލެއް
އެބަވާ.

ޒުބައިދާ) ތިޔައި އޮތީހަރަށްޖެހުނީތައިތާ ފިރުޔާކަން ވާގޮތްކަނޑުވެސް
ނޫނުގޮތުން.

މަރިޔަމްމަނިކާ) އެހެންވިއްޔާ ގެންގުޅޭނީ ކިއްތަ.

ޒުބައިދާ) ތިޔަގޮތްއް އަޅުގަނޑަކަށް ނޫނުގެ.

މަރިޔަމްމަނިކާ) މިކަމުގޮތުގަ ދައިތާޔަން ނުއެގޭނީ ގެންގޮސް އޮންނާނީ
މިޔަށްވެސް ނުޖެހޭ.

ޒުބައިދާ) އާނ މިހާރުގައި އުޅޭނީ ކަލޯ

މަރިޔަމްމަނިކާ) އަހަރެން މިތަނުގެވެސް ހުރުސަވާތައި އާއްވައި
ފަރުވާކުރަށްވައި ހެދުމި ބޭފުޅަކަށް އުނިވަޖެހެއް

ނުގަންނަވާނެތެވެ.

ޝުބައިލާ) ތިޔަގޮތަށްވެސް ނޫނީގޮތޭތޯ. ދޯ. އެދިދީ ކޮންމެއަކަށްވެސް ކަނޑުވެގެން ހާމުބަޖެހޭ މިހުންނަން ކުރައްވާނޫކަންތައް ދެންވަޖެއިގެނޫ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އެބައިދުޖެކު މިހާރު ކޮބައިތަ.

ޝުބައިލާ) މާފުރާކުޅެކޮށް - ތިޔަގޮތަށްވެސްނޫނީގެ

މަރިޔަމްމަނިކެ) ދައިތައްހަން ތިހަރަސްޏާ މިހާރު އެނގޭނީތާ ކޮންކަމެއްތަ

ޝުބައިލާ) އަޅުގަނޑެން މިހާރު އެނގޭކަމަކީ، އަޅުގަނޑު މިހާރު މަރިޔަމްމަނިކެހަކަށްވުރެ. މަނިކެ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންކަހަލަ އަންގަނަކަން ވާން އުޅޭކަމެވެ. ހަދިންވާނީ އަދިކުޅައިރުކޮޅުކުންނެވެ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ގަދަކަމުން ހިނގައްޖައިމަ ސަމާސާ ނުކުރާނެ. ވަރަށްބޮޑަށް ވާތީފުރާތީން ގާދަކަން ބަދަލުވާނެކަށްވެސް ހިތަދެ. ދެންކުރާނީ ހިއްބާވާދޭ. ނުވެސްނިދާނޭ. މިވާ އުނދަގޫބަލާއޭ ގޮބެއްވެސް ނުވެނޭ. ދުވަހަކު ނުޖެހޭކަހަލަ އުނދަގޫބަލާއް ޖެހޭނީ ވަހަރުފުދޭ. އަހަރެން ހާދަހާވާ އެކަހިވެރިކަންވެސް ހިވޭ. މަގޭހިތި ހިތްވަރާ ފަންވަރު ހަމަމުގިން ސަޖާމްކުޅޭކަށް ފަދައިން ދިޔައީމާދޭ. ހަމަދަހައިވާދުރަށް. ސަހަރާދޭ. ކަނޑުވީފަހަރުގައި މަރުވިނަމަ ހިއްޔާ. އެހެންއްވެސް ނުވީދޭ. ކަނޑުވެފަދައި މަރުނުވެ ސަލާމަތްވެއްޖެ މިހަކަންވިއްހާ ވާނީ މިހެންބާވަދޭ. އަހަރެން މިހާރު މިހެރީވެސް ހިޔާބާވަދޭ.

مَنْ خَاضَ بَحْرَاْ لِهَوٰى مِنْ غيرمَعْرِفَةٍ

اِنْ لَمْ يَكُمْ سَابِحًا لاَ يَأْمَنُ اْ لغَرَقَا

ފަހެ بَحْرَاْ لِهَوٰى އަކީ، މާތްއަޅުގެ އެޅުކުވަރީގެ

އާދޭހެ، އާދޭހެ. ފަޤާން ނުދަންނަވީހަކަ އެކަނިވެސް ވެއްޖިއްޔާ
އަރުވާނީކަން ކަށަވަރު. މިހިސާބަށް މިބަސްތަކަށް
ސިއްރުވާހިއްކަ މިމަނިކެ ރައްޔިތުންގެ ތަކެތި ދުވިން
ދުކޮންތަށްވައިފަދި. އެނދުމަތްކަން ބަންދުން ވެއްޖެގެންވިއްޔާ.
ދުވިން ބަޖެ ފަހަރީގެން ގޮސް ހަކުއްޔަށް ރަގެން
ގެސްތަކީސްތަރީފަރި ރޯންފަހަރިހިއާ. ޒުބައިދާ ގޮސް
ބުރަކަސް ފިރުތަރި ޕިދާރެން ދެން ދުވެއްވާން ސިދަރި ޒާޖުޒާޕަން
އެބަހަރުއްގެދާ. ޕިއްސަކަން މިންޖިރު ރައިތައްވައިފަރި
ސިއްތާން ފައްޖަވައިފިއްދާ. ދެން އިރުކޮޅަކު އިންނަވައިފަރި
މަޖުމަޖެން ބުނުއްވައިފިއްދާ. ދަރިޕާދާ މަނަން މިވަނީ ސިއްހާ.
މިހެންރިއާ ނިކަން ފަސްވަހަވެއްޖެއްދާ. ކޮންމެއަކަސް މިވަނީ
އަޤާއިބުގޮތްތަކެއް. މަގޭ ހަނިގަނޑު މަނަން ނުހި ފާއްޖަނި
ސިއްވާ. ޕަދުވަނި މިވަނި ޕާކަން ކަން ނާނިގެނި ސިއްވާ. މަގޭ
ކޮޕޯރިކާމަރި ހިކުމަތްޕޯރިކާމަރި އަދި ރަދު މިދިދައި
ކޮންޕާކަން. މަނަން ހިވަނި، ހިސްޕަރިދާދާ ސިދާވައްޕަރުގެ
ބައްދާއްޖެހިބަން. ކޮންމެއަކަސް މިރައިމިވާގޮތްޕަކާއި މަގޭ
ސިބައިން މިހިރަ ފެންނަ ހުޕުރު ކަންޕައްޕަރް ވަންހަނާކޮންދިނުން
އެދާމާ. މިހެންސިދުއްވައިފަރި ޕެދުވެ ދުނުފެހެރައިފަރި
ގަދަކަމުންކަހަރަ ގޮތްޕަކަން ހޯންފައްބަވައިފިއްވާ.

ޒުބައިދާ) މަނިކުފާނު ދިރުވާލެއްވިގޮތް އަރުގަނޑެން ނޫނިގެން
އެބައުޅޭއޮތީ. މަނިކުފާނު އަހުރަމެން ދިމާ އަދި
އެނގިނުލައްވަނިވެސް ރޯއްޖެވާ. ފުރުވާކަމުން
އުޅުއްވާނަކަމެންޓޮ. އަރުގަނޑުވެސް މިހައިރު މިހެން ނުރަކާހައި
ފަލަވާލައިފަރި ދިނުމަކަލު ޒުވާނުއިރުއްވެސް އަދާ.

ތިޔަކަނޑެން ދިޔަމަންދޭ ވަހަރަކު ވޮއްޖި ހިލިމަނަން އަރައިގަތީދޭ.
ފުރަތަމަވެސް ސަންގަތީން ނުނުތިޔޭ. އަޅުގަނޑަކީ ތިޔަކަހަލަ
ކަންތަކުގެ ތެދުބިބާކަރިދޭ. އަންއްކާވެސް މިސަންގަނސިޔާ
މިއަދު ކޮޅިގަނޑުއްގަން އެދުހިސްވެސް ހަމަތިޔަކަންތަކޭ.
ނަގުތަކައްގަން އެހެބިވެސް ހަމަ ތިޔަކަންތަކޭ. ތިޔަޢުޅުއްވަނީ
އަދިވެސް އޮޅުން ނުވިމައިގެން ކަމުގައިވާނަމަ، އަދި
ކުޑަދުވަސްކޮޅަކުން އޮޅުންވިމައިދާނޭ. ދެންވެސް ދައިތާގެ
ބަސްއަހައްސަވާނޭ. ތިޔަހެން ކެތްބަމިކޮންމަހަވައިފައި.
ތެޔިގެންފިލިއްޔާ ވާނުގޮތަކި، ތިމާގެ ނަފްސާއި ފުރާނަ ހަމަކާވެ
ބޭނުންކަންތައް ނުމިބިދާނިއްވެ. އެހެންއްނުނޭ. ކަތްތިރިވެފައި
ތިޔަހެމައިދަނަން އުނދަގޫ ހުނުކަމުގެ އަމިއްލަން ތިމާގެ ބޮއްދިގެ
އަތްދަނުމައިފައި ދެން މުޑުދުނިޔާއާއި ދިމާކޮށްމިޔަސް
މިބޭނި ފަތެޔާއި ސަޅިފުރެވެ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ދައިތާޔޭ. އަހަރެންނަކަން ތިޔަނިޔާ އައްގެއް އޮޅުމައް ނުވިމަޔޭ.
ދެން ކޮންމެތަކަންވިއަސް. މިކަމުގެ ވާހަކައާއި މިފުނުން
ކަންތައްތަށް ސިއްރުކޮށްދިނުން އެދޭމޭ.

ޖުބައިދާ) ބަމަ ސިއްރުނުވާނިވެސް އަޅުގަނޑަކަށް ނުނޭ. އަޅައިބުވާ.
ތިޔަސިއްރަކާ، އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގެތެރޭގައި. އިންދުނު
އަށްތިޔޭ. ނަމަތޭ. ގަސްވެގަތިބޮޑުވި ގެފުވީ ދުވަހިބާނި
ގެދިމާވެސް ދަތިވާނި. މިހިސާބަން މިވާހަކަ ދިޔަތަނާ ކަތީބު
މަނިކު ވަތިސްނަމާދުން ވައިބަންނަވައިގެން ދުރުވެ ޖުބައިދާއަން
ގޮވައިލައްވައިފިއޭ.

ޖުބައިދާ) ލައްބަ.

ކަތީބު) މަރިޔަމްމަނިކެއަށް ކުޑަކޮށްވެސް ނިދިކުރައްވާނަމަ.

ޒުބައިދާ) ހަމްބާ. ހަމަ ރުފާސްވަޖެއިރު.

ކަރީމު) މިހާރުއް

ޒުބައިދާ) އަދިވެސް.

ކަރީމު) އާނ. އާނ. ތިޔަކަންތައް ނުކުރާތި. އަހަރެންނާ ދޭތެރެ ދުރުވާނުވާ.
އިސްކޫލް ޖާންބި އައިމާ އަހަރެން ކުރައިފާނަން. އަހަރެން
ގެއިޖަރާއިރަން އަޖުން ސުރުޖާ ކައްކައި ފާންރަސްކޮށް،
ފެންވަރުއްވާނަ ފެން ހުރިކަރައި.

ޒުބައިދާ) ހަމްބަ. ހަމްބަ.

ޖިތެބަޔާސީ ރީނެބާވަތެ

މިވާހަކައިގެ ނުވަވަނަ ފެބުރުއަރީ ނުވުނިއިރު ފެންނަނީ ފިނޑިޖެހޭ
ވަރަށްބޮޑުވަރަކަށް ޖިޔާކޮޅަރެގެ ޖާގަދުނުގައި ވަރަށްބޮޑުވަރަކަށް ކަންތައްތަކުން ފާޖައްސާ
ހަވާލުވައިގެން ކުރެވިފައިވާ ވަރަށް ރަނގަޅު، ސިޔާސީ ދާއިރާތަކުގެ ފުރުޞަތު ބޮޑުވެފައިވާތީ
އެތަނުގައި އެހެރީ ކުރިމަތިވެފައިވާ ބޭރުބަޔަކުގެ އަމަލުތަކެއް ކުރާތަކެއް ތެރެއިން ވަކިކުރެވުން
އަރިކަށްޖެއްސެވިފައިވާ ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޝްވަރާއިން އަޕްރޭލްއަޑިގެވިއްޖެ. މިހަކު ރަށްކަން
ހަފުތާއެއް ބަލައިގަތުމަށް ހިއްސާކުރާ ރާއްޖެތެރެއިން ވިސްނުމުގެ ކޮޅުން ޖީލުގެ ހިމާޔަތް
ދެކެ މިރަށުގައި އަރި ބަޔަކާއި ފަރާތްތަކުން އެމީހުން މަނިކުފާނު ޖުވާން ޒަމާނުގެ
ފައިސާގެ ވާހަކަ ފަހުމުވެވޭ މުޅި ދިރިއުޅުމުގައިވާ ވައި ރަށްތަކުގެ
ތަޖުރިބާއިން. އަހަރެމެން އަތޮޅުތަކުގެ ވަޒީފާ ކުރެއްވުމާ ދިރާސާކުރާ ރަށުތަކުގެ
އެމީހުން ފަރު ކާމިޔާބު ދަރުމަ އެކުލެވިގެން ހިމެނިގެންވާ ހާލަތްތަކެއް. މުސްތަޤްބަލުގެ އެހެން
ގާތް ދުވަހުގެ ކުރީގައި ސަރުކާރުގެ އެކުލެވޭ، ހިމެނޭ ދިމާލުގެ ރަށްތަކު

ގަދަފިކުރުތަކެއްގެ ސަބަބުންވެސް ތޮއްޖެހޭ. ހިނދުހިނދު ކޮށްގެން
އެކިއެކި ގޮތްގޮތުން ކުރަބަދަލުވަމުންދާއެވެ. މިފަދައިން އިންސާނިއްޔާތް ދިޔުދޫގެ
އައިސާފުޅު އައިސްވަދެފައި.

އައިސާފުޅު) السّلام عليكم سعيدة ياستّى އަށެއްކާއި ކުރެއްވިތަ ހުރިތަޔާ.

މަރިޔަމްމަނިކެ ކޮން ބާރެއްތޯ. އަށެއްކާއި ކުރެއްވި ހުރިތަޔާ
މަރިޔަމްމަނިކޭ. ކާފު ފިސާރަމާޢާއިލާ. އަށެއްކާ އިކުރެއްވި
ހުރިއާއި. އަހަރެމެން މިވަގުތު ގޮސްވަހާނި އިންގޭތޯ
މިހުންބުނީ ނިކަންނިކަން.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ކުއްލިއަކަށް މާލޭގެއަށްދާއްވާ. އަނާގޭ އައިސާފުޅެވެ.
އަދި ބަނބަނި.

އައިސާފުޅު) ހިނގައިދާ. އަސްތާމަނިކޭ. ކޮންފަރާބާރެއްތޯ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ބާރެއްނޫން. އެއްވެރިންގެ އެކަމަކު.

އައިސާފުޅު) މަނިކަނބެއްގެ ސަލާމަތުގާ ފާހަކަ އަހައިގެން ދެކެލާހިތުން
އައިން. މާތްރަސްކަލާނގެ ޝަބަދަން ތުކުރުއްޖެ.
ސަލާމަތުން އިންސާނިއްޔަތް ތިބެން ދެއްކެވުމަށް. والحمدلله
ދޯ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) والحمدلله ދޯ. އެކަލާނގެއި އޯގާތެރިކަމާ ކުރަދުންވަރުމަ
ކަލާނގެއެވެ. އައިސާފުޅުބަލިވެމަ. މިހާރުވަރުން ރަނގަޅި
ވެއްޖެތަ.

އައިސާފުޅު) އަސްލާ މަނިކެ ހިންގުމިނުން ދުރުވި އިއްތިހާދުން ނުނުމެދޯ.
އިއްތިހާދީހިގެން އަށްނަހި އިހުގައި މިއަދުވެ. އިއްތިހާދަކު
ނުދުރުވުނުވެ. އަޅުގަނޑު އަށްއެކާ މިހާރު ނުކުރިއުގާއި ހުރެވިއްޖެ.
ބަނޑުބަލައިލުމެވެ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އާނ. އާނ. އިހިނދޯ. އަހަރެން މިއުޅެނީ ސިޓީޖެހެ

ހިތުހާނެވެގެން.

މިހެންބުނުއްވައިފައި ހިނގުއްވާން ފެށްޓެވިއެވެ. ވަރަށް އަވަހަށް ހިނގުއްވާ ފަހަރަކު އެއްކޮޅަށް އަނެއްކޮޅަށް ބައްޔަކަށް ހެލިވަޑައިގަނެ ވިއްސަވައި ކުރިކޮޅަށް ހެލިވަޑައިގަނެ މާޒީގެ ނަފްސުގައި ހުރި އެއްޗެއް ބަލައްޗަކަށް އަދުއްލަވައި ހެލިވަޑައިގެންފިއެވެ. ދެން އަނެއްކާ. އައިސާތުފުޅާއިމާދަކަ ދަށްކަޑާން ފައްޗަވައިފިއެވެ.

މަރިޔަމްމަނިކާ) އައިސާތުފުޅާތޯ. އަހަރެން މާދަދުއްވިދުވަސް ކަލޭގެފައި ސަރުކާރުގެ ހަމަޔަހިރުތޯ. ފުރާނަސަރުކާރުގެ. އެއުޅެއްމާ ނުއުމާންދިރިގެ ކުޑަފުރާނަކަމާ ދިރުމާ ކަމުންނޯ. އެނާގެ ދެންވަޅައިގަމުމާ އެމާވީރަކާއި ކުރުފުޅުކަމުން އެކަހަލުވި ފަހަރުމާގެ ޙުޅުކަމުން. މަސްރަސްކަމާނީގެ ހަޔާތުގެ ޙާލުތޯ. އެއްނާސާ ހިންމަފުށްޓަށްއަށްގެއިހަ ދުންމިޔުން ހަމަ ފުރާނަލުސްނުކަމަނާ.

އައިސާތުފުޅު) ތިހާ ނަބަހަތަށް އަޅުގަނޑުވެސް އެނގޭ.

މަރިޔަމްމަނިކާ) އެއްސާގެން އެކަމުގެ ސަޤާފަތުގެހަރީގެ ސިފަތައް ހިތާނުކަމާ މުއްސަނި. ހިތާނުވާގޮތްނުން.

އައިސާތުފުޅު) ތިހާއި ނަމަކަށްމަހަނު ކަހަރަމާންވާނަކަމަށް އަޅުގަނޑުގެ ފާނުސާފު ވާޖިބުކަމުގައި.

މަރިޔަމްމަނިކާ) އެކަމަކާ. ފުރަތަމަ އަހަރެން ފުރިހަނަކަން ކަރިން ހިތާނުދާނުން ސިފަކަމުގައިވާ. ހިތާނު ހަނދުމު އިބަރާތްތެރިކަން މުއްސަނި ހަނދުމަން ފުކަރުނުވެގެން އެހެންނުނަށް އެހީވެސް ވަރަށްބޮޑު އިޚްލާސްތެރިކަމެއްހެ. އެހެންވިޔާ.

އައިސާތުފުޅު) ތިހެންނަކާ އަރަހި ނުވަތަ ފާރިސީ ނުވަތަ އިނގިރޭސި

ފަރަންސޭސިބަހުން ލިޔުއްވާ. އެއިރުން ތިޔަރަނގަޅު
އިބުރާހީމްތަކާއި އިސްތިޢުފާނާމާތަށް ގެންނެވިދާނެ ނުހުންނަށް.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ތިޔަކަމާމެދު ވަރަށް ފިކުރުކުރެއްވިޔާ. އެންމެފަހުން ރަނގަޅު
ކަމުގައި ފިކުރުކުރެއްވީމަ، ތިމާއާއި އެއްޗިހިސްތަކާ އެއްބަސްވާ
މާތްވިހަކަން އަމުދުން ނުހަނުބޮޑު އިޚުލާޞްތެރިކަން ރަނގަޅަން
އެމާލަތަކާ ފަރުވާބަހައްޓައިގެން ދިޔާ ސިޔާސީއެއްވެއްޖާ އެމީހުގެ
މާދަރިބަހުން ވާހަކަ ސާފުކޮށްދިނުމަކީ. އަދި
އެ ދިޔާނަށް ހުށަހަޅާ އިތުރަށް ޢާމްޚާތުގެ
މުހިއްމުދަރުބާރާއަށް ބަސްތައްވާ ހަމަޖެހުގެންއުސޫލުން.
ހަމަޖެހި މިނުނުގެތައް މުޢައްސަސާއެއް. އެހެނަހެން
ބަސްބަހުންވާހަކަ ވަރަކަށް ވައްތަރުޖެއްސައިގެން ދިޔުމަކީ
ހަމަރަނގަޅުގެތައް ކަމުގަވާއިދުތަކުގެ. އެހެނިހެން. އެގޮތުން
މިހާ ސިޔާސީއެއް ދިޔުފުޅަކީ އެއީ ޖަވާބު އެގޮތުން ދިޔުމަކީ
ޢާންމުގެން ބިޔަދުވެކަމަކާއެއްވާސް ނުވާނެއެވެ.
މެހެންއެފަހަރުނުތަ.

އައިސާފުޅު) ނުނު. ނުނު. ތިޔައިވާސް ފެނުނަގެތޯ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު
މިހެން ބުނާތީއާއެއްގޮތުން ނުއުމާންދިދިއަކީ ކަރައިގައި އުޅުއްވާ
ގޮތަކުން ދިވެހި ބަހަސްކުރުމުގެ ބާރުވެރިކަމަ. އެހެންވީމާ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އަސްލާ. ނޫ. އާނާ ދިވެހި ބަހުން އެހެރަ ދިޔުއްވާ
މަޝްވަރާތަކުން ނުދެކެމެވެ. މިޒާރުވަހަކު އެންރައްވި (ދިޔާގެ
ރައިވަރުގެ ޝަކުރާ) އެއްވެސް ނުދެކެމެވެ. އެޖުމްލައި
އާނާބަޔާން ކުރައްވައިދެއި އެހެރަ. ދިވެހި ބަހުގެ
ތަރުޖަމާކުރުން މިހާ ޒައިރާންވާކައިވާނޫ.

އައިސާފުޅު) ދިޔާގެ ރައިވަރި އަންނަކާ ކޮންޓްރޯލް. އަޅުގަނޑު

ދިޔައިރު ދިޔަކާއިނދު ގަދަރުމަދިވިޔަފާރުން ކިހާހެން އަކަން
ނުލެއްސަ ޤާނޫނު ހެދުމާއި ބަޔަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތު. އަގުގަނޑު
އިނދުރުގެން އުޑު ބަސަވަންމަނިޔާ ވުސް އެލަހަކަ ވާހަކަ
ދަރުސާއި އުޅުމުގެ އެނޫނިއްޔަ. އަނާގެލަމަށް އަބަދުވުސް ވިޔާފާރިގެ
ސަރުކާރުވިއްޔަ. އެހެންވީމާ.

ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމް) ދިރާގެ ރަށެވެރިޔާ ހިތްހަރުވުން ބާރަވެރި ސަވާރިގެ ފުރުސަތުގައި
މާލޭގައި އުޅުއްވި ވެރިން ބޭފުޅުން ދިވެހިބަހުން ގެމަނަ
އެލަކަވައި ސަރުކާރުވައިފައިވާ ދާގެ ރިވާޔަތްތަކެވެ. ރަށެވެރިޔާ
އެޅެމާން މިހުން ވަކިވަޅުނަލަން ސަރުކާރުގައި ހުނުނަ ގެމަލަން
ލިޔުނުމުގެ ލުވެ. އެޅާރުގެ ގޮތުގައި އުނދަގޫ ކަމާވެއްޖެ
އެއްޗެއްލަމުގަނޑިވީ. މިހާރު ކަންލަދުވަރުވެއްޖެއެވެ. މިބެނި
ރިވާޔަތް ސަރުކާރު ބަނޑުހާރު ބަސަވަންމަނިލާފުނުގެ ޤާނޫނީ
އެނގޭގެ ގުޅުމުގެން ދިވެހިބަސްގެ އަދަބުއްޔަތް ދަރުސްވަކި ކަމާއި
އުޅުއްވަކި ކަނޑާވަރާއިގޮތް ނުވާގޮތްތަކުގެ މިހުރިން ދަރަފުގެން
ޢަމަލަން ދިމާގެ ނިންމާފައިވާ ސަރުކާރުން ދަރުސުލުގެ. މިބެނި ރިވާޔަތް
މިކަމަ ކަމުގެން އެނގުމަށްވައިއްޔާ މުހިއްމުގެ، އެހެން ދިވެހިބަހުގެ
އިނގެ ސަރުކާރުއަށް ފުނާނާނުގެ ރަނގަޅުގޮތުން މިޢުލޫމާތު
އިތުރުކުރިހިނގޭ އެއީ ބޭނުން އެންމެ ގިނަގިނަ ނުރި
ނުވެއްޖެ. މިނީވެގެން ނުއުމާނުދިރި އުޅެމަކަން ސަރުކާރުގައި
ސަރުކާރު ހުކުމް ކުރެވޭ. އެހެނެތު. އެރަށެވެރިޔާ ލިބާ
އެމަކަލި، ދިވެހި ބަހުގެ ކަމަކަން ޝަރީޢަތް ސަރުކާރު ކާނޫނީ
ތަފުސީލު. މިޢަމަލަން އެއްވުސް ބާރުމުގެ އެމަކަލުނު.
އިނގެމާރުގެ މިހުން ރަށެވެރި ބައްޔަށްތަރަން އެއް ގަވާއިދުގެ
އަލުކަމަށް އެޅެއްޔަ ތަނަޅަން ކަމުބަސް ގުޅުވައިފައެވެ. އެއީ

ދިވެހިބަސް ދަރަސްކުރާބަހުގެ މަދުރަސާތުން އުނގެނުން އެހަރާ ވަޒަކަނަން ހަރާއިރު އެއިގެ ކާމިޔާ އެއްގޮތްކުރާނެވެގެން ސަކުރުރަމުން ކަންތައިތާ ކަމުކަލެވެ. އެމުރާގާ ކުރަޒަމަންވެސް އުނގެނުން ވަކި ޤަވާއިދެއް ގެންގުޅުނެވެ. މިހެން މިކަންއެއްވައި ފުރުޒަމާނުގެ މުސަރަން ހިތި އެއި މާމުޒުކަމެއްކަމުގެއެވެ. އަދި ކިޔެއްމަ ރައިވަރުކަންވާނީ ޚަރުސްވެއް ފުރަޒައި އެވާއްޓް އަކުރު މިވަނަން ޚުމުންކަމުގައި ހިކަންދުއްވެ. މިހެންގޮސް އެރައިވަރުގެ ޒަމާން ދިޔައިރު ރައިވަރުކާ ކިޔާވާ އެއްގޮތް ކިޔައިޔުއްޔަކާ އެކި އެއްގޮތް މިހަކަނެއް ވަސްކަހިއްކަންނެއް އެނގެނެއެވެ. ފަހަކަން އަދިސް މިހައިރުގެ ގޮތަން ދިވެހި ގެންވެސް އެނބުރުމުން ޒަމާނާމުގެ ރާގުރާގަން ކިޔާނެ. އެކިއެކިވަޒަންވަޒަނަން އެނބުރުމުންއައި ދުވަސްވަރުގައިވެސް ބަޔެއް ގެންވެރިން އެރައިވަރަން ތަޤުލީދު ކަންގެން ބަސްތަކެއް ފުރަޒައި އުޅުނެވެ. ގެމަކަންވަނީ ބަސްތަކެއް ފުރަޒިމާ ކަމުގައި އުމުރަނަން ހިމަކަށްއެވެ. މިހާރުދުން މިއަދު ދިވެހިގެންވެސް ދުނިޔޭގެމިހުން އެހެނިހެން ބަސްބަހުން ގެންކިޔައި އުޅޭ ޤަވާއިދަށް ހިސާބަކަން ގޮސްފަހަޢަތް. ދެންއެއީ އުނހަކާ އެކިޔާ އެއްގޮއްގެ ހިޔާލުއްގެއިހުރި މުޅިކަމަކާއި މާމަކާއްޓަޔޯ.

ހައިސާބުރު) ތިޔަބުނުއްވިކަމަށް ރައިވަރާ ކަބައިލޯ. ނިކަން ކިއްޔާއި ބައްޖަވާ.

މަރިޔަމްމަނިކާ) ދަސްތާ މަރަކަން ހަނދޭނޭ.

ޖެހޭޖަހުވާ ގުރުގުނަން، ދިގެވާ އެމުހަކަންކަމަން،
ވެގެސްއިވާ މާރެތަށް ހިތަން، މިގެތަރު މިބައްޔަން،
ރިގެތަކަން އިދަރުވެސްޓާބު، ނިގެތަން ބޮނުއަވްޚާބު

މިހިރަށުއްޓެވި އުނގެނީ ކިޔުންތެރިންނަށެވެ. އެކަމަކު މިއީ
މިޒަމާނުގައި ހިތަން ޝަރީޢަތް ޝަރުޢީންވެފައި އެއް ރަނގަޅުކަމެކެވެ.
މިއީ ޝަރީޢަތު މުޖުތަމަޢު ޤަވާޢިދުން ސިޔާސީ ރަނގަޅުކަމެކެވެ.

ޝަރީސަފުދީ) ބަޔަކު. ތިޔަބައިގައި ތިޔަބަހަރު ކޮންމެހެން ކުރިޔާ
ހިފަހައްޓާކަން އުޅަނީ އުޅުއްވައިދާނެއެވެ ދުވަސްތަކެއް. ކުރިކޮޅު އަދި
މާތްރަސްކަލާނގެ އެއްގޮތަކަށް ހުރިހާ ކަންތައް ގަބޫލުކުރައްވައިދޭނެއެވެ.

ޖެހޭ ދުވަހު މިކޮންސަލަކާއްޔެއް.

މަޢުލޫމްމަޢުދިނު) މަޤްބޫލުވެފައި ތިޔަބައިމީހުންނަކީ ދުނިޔޭގެ ތަފާތު
ޢަމަލުތަކުން ކުރިޔާ ހިފަހައްޓާކަށް. ދީން އެކަށީގެންވާ،
އެކަށީގެންވާ ރަނގަޅު ސިފަތަކެއްވެ ފާޅުވި ކޮންމެ ބަޔަކު
ސަރުކާރު ނުވަތަ ވަރަށް ދިގު ދުވަސްތަކެއްވެ. އެހެންނަމަ
ދީނީ މިގޮތަށް ދީނީގޮތުން ވިސްނާލުމަށްފަހު ތިރިވެފައި
ފަރުޖަދު ވިސްނަވާލައްވާ. ފަރާތަށް ތިޔަބަޔަކު ގޮތްތަކެއް ހުރިހާ.
ފުރަތަމަ ދެރަ ގަވާއިދުން ހުސްގޮތް ހިތްހަމަޖެހިފައި
ތިހިމަނައިދޭ، މިކަމުގެ ފުރިހަމަ އެކަމަކަށް ބަހައްޓައި
ކުރެވުނު އެއްޗެއް. އެނގިހާނަ ދުވަސް.

އެކަމަކު ބަޔަކު މިހާރު ދީނުގެ ރަނގަޅު މިނިވަން ހަމަޖެހިގެން
ބަލައިލަ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު، ފުރަތަމަ މިހާރު ހަމަވެސް
ގާނޫނުގެ ތަޖުރިބާ ވެރި އަދުލުވެ ކުރިއަރުވާ
ކުރިއެރުން ސިޔާސަތު ތަރައްގީކުރުމަށް، މިނިވަނުގެ ދުވަހުގެ
އެބަ ސިފަ ފުރަތަމަ އެކަށީގެންވާ. މިހާރު ގާނޫނު ކަމުގެ
ރައްޔިތުންގެ ވަރަށްބޮޑު ކަމެއް ހުރިހާކަމެއް ބަހައްޓައި
އެންމެ ގިނަ. އެކަމަކު އެއްގޮތަށް މިހާރު ގެންނަން ރަނގަޅު
ބޭނުމާއި ވަރަށް ދެހާސް ތަރައްގީކުރުމަށް މިކަމަށް އަދި އެއްޗެހި

ވިޔާވަޅުއްނުނުން. އެހެންކަމުން އެއީގެ ދަރަޖައިއަރައަށް ސުލްޠާނުއެވެ.
އެންމެފަހުން އޮޅުން ކުޑަކުރައިވެރިއެއް ޤަބޫލުން ދަރުސްކުރި، މިޤަރި
جمال الدّين ގެ ދަރިވަރަކު ޝަރަފުވަރާ ޝަހާދަވެ މިހަރު
ޝަހާދަތުން ކަމުވެރާ. އެއީ
ދެރަ ހަމަހަމަ ހަމަސާލިހަ، އެއް އެއްކަލުން ސަލާމަތުން
ކަރާނާ ގޮތުން

މިއީ: މިގައި ވަރަނަވިސް އަކުރުތައް އޮޅުމުކޮށް ކުރިއްޔާ އެކަމަކު
މިގައިވެސް އެބޭނުނު ޝަކާވަތުވެސް އަދި ނޫނުގެނެވެ.
މިގައިވެސް އެއް ރަގުޅުގެ އަކުރުތައް ފުރާޅުވުކުރަ ކަމަކު
ބަސްތައްއުޅި ފުރާޅުވަނީ. އެއަރި އެއްކަލުން ސަލާމަތުން ދެރަ
ހަމަހަމަ ތިޔަހަމަ ގޮތުގެ ކުރާކުރާ. މިއިތި
ހަމަޖެއްސުމަށް ދެރަ އެބޭނުނު ޝަކާވާ ވިކުރުކުރަނުވި.
މިޝަހާޤީކަމުއް. މިރަތްފެތާ ކަރިވަރަޝަތާ އެއް ރަޝި،
މިޝާހަނަ އެކަމުގެ ސަލާމަތުވެސް ރަޝިކަމަށް. ސަތި ޝަހަރާޅާ ރަ.

އަރިސްފުރުޅު) ތިޔަދިޔާގެ ކަރިވަރުވަރި ކާކުވެރި.

މަރިޔަމުދަނަކާ) ސުއިމާނު ދިރި އަމަކަން ގައްދަތި ޝޮކުރުގައި
މިއްޔެވަރިފައިތަނި، އެއި އަރާ ބަނަޖަރި ބަސްކަމަނާތާކުމާވެ
ބަލާފާ ކަމަން. މިމަނާތާކުރަ ފަރުން ސަލާމަރަކަރުގެ
އުޅުއްތި ދިވެހިޔަކަން އެއްގެ ކުރާގަނަ ޝަވަރު ދުބައްމަދު
ޤާދިރުއްދީން ޝަހަރްކަރުފައިދިފާރާވަތާ.

ރަނަގަން އަދިދިރާ ޖިރިބަހަސްމަނާކާން
ނަނަމަވާ ކަވާން

އަރިސްފުރުޅު) އަޤާއިބަލާ. ސުއިމާނު ދިރި އަމަކާސް އެކަމަކަމަރަ ދުސްކާޖެ
ރުމާވެވީސް ހައްދަވާ ބަލާވާއްދެ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އަސްލަމާ ޖިހާދުބުރި ހާދަހާކަންބަރާކާ. ބަޔަކުއަށްވެސް ވެއްޖެކަން އެ ވެއްޖެއްގެ ހާރިނާއި ކުސްލި އަދުބޮޑާލާއި އެ ވެއްޖެއްގެ ބަހަށްވެއްޖެ ގޮތްލާއި، ނާސިހިތްބެހެން ކުޑަކޮށްވެސް ޖަރައްޔާގެ ހަރުހަނިކަށް އެރިދާނޭ. ވަރަށް ހިތްބަދަލުކުރިއްޔާ. ބަރާބަރަށް ދިޔުމަށްވެސް ބާރުދާނީ، ހިމާގެ އަދިއްހަބަހާއި އަދުބަސް ނޫނޭ.

އައިސަތުފުޅު) އާނ. އާނ. ދެންހިތަށްހުތުރުޖެހިއްޖޭ ބައްޔަށްވީ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ކުޑައިކަން ހިނގަށްވައިފައި. އާނ. މިހެންވާހަކަދައްކައިދިމާ ހިސާބުގެވެސް ޖިންކަނެއް ޖިނަވަރުވެއްޖެހެން ހިފާއީ. މިހެނިހެއްވައިފައި. ވެދަވެގެއި ހިއްޖައިފައި ވަރަން އެގޮތްދާނޭބޮޑުކަމުން ކަރުދާހާއި ދިމާރަން ބައްދަވައިގެން ކާނުމާ ދެއަކަރާއް އަބުއްވައިފައި ފަސްމިހާރުގެއްކަރައިގެން ފިކުރުކުރައްވަމުން މިސްކިތުގައްވައި، ނިކަމަވައިފައި ދެފަހަރަކު ސިއްރުސެއްރުން ނިޔުއްވައިފައި ވަރަންރިޖި އުރަހަކަން ދަށްވައި ބޭނުކުރައްވައި ދެދެރިގެ އިސްތިހާރު ޗަށްސަވައިފައި މިގަޔައިއްޖޭ ޔައްހަރުޔުމަރު ތާސްމުގެއަޔަން ދެއްވައިފައި ބޭނުއްވިއްޔާ. މިސްކިތު ފުރުސަތަން ގަޔާއިފައި އަށްނާނާ.

އައިސަތުފުޅު) އަޅުގަނޑުގެސްސަބަބެއް އިނގޭތޯ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ނޫ. ނޫ. އަދިނުދޭ. އަހަރެން ހާދަވާ ތުއްސަށްވީއޭ. ހާދައްކަނިވެރިކަންވެސް ހިފީއޭ. ކަނޑުފިލުހުން އަހަރެންގެ ހިތްވަރު މާދުރަވެފައި. ހުށަހަޅާ ބާރުކަމުގެ ހަވާލުކޮށްދެއްވިފައޭ. މިހެރަކަ ފޮތްބޮލައި ދެރައްޖޭގެތެއްވެސް ނުވެއޭ. ޔަޤީނައިދާ ހިތެއްވެސް ނުވެއޭ.

އައިސްކްރީމް) އަޅުގަނޑޭރިމުން ކަނޑުވިޔުފަހުގެ ވަރުބަލިކަން އަދި ރަސްގަދަކަން ނުލިބިސިދާ. ރަސްގަދަކަން އަރާފުކުރަންވާނީ. އެއި ރުހުން ރަސްގަދުވެވިދާނެތީ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) މަހިމުންވެސް ތިރީހެއްނުނޫ. ކޮންމެއަކަސް އަހަރެން މިހާރުވެސް ހަމައެކަނިވެގެން ދުރުގެވެސް މަރައިގެން އޮންނަނީތޯވެ. ފާހަކަދައްކާނީތޯއްވެސް ނުވެއްވެ. މިހެންބުނެއްވައިފައި، މިތާގައިހުރި އެސްދައްގައި އޮންނަނީވައިލެއްވެ. އައިސްކްރީމް ވަރަން ހެއްދެއްޗާކަންފައި ނުކުމެގެން ގެދަރަ ހިނގައްޖެއްވެ. މިހައިރު މަރިޔަމްމަނިކެ، އެއްއޮންނަވަނީ، އެމަނިކެގެ ހިތުގެ ހުވަފެން އަބަދަށް ހިނގަހިނގައި ހުރިހަރު ސިނަމާގެ ފިތާގެ ކުޅިވަރުބައްޓުވަމުގެ ތަސްވީރުތަކެވެ. މިފިތާގައި ހައްތާވެސް އަންނަނީ، ފާތުވެރިޔަތަރުގެ ތަސްވީރުތަކެވެ. ދެރަވާން އެތެރެތަން އެކިއެކިގޮތަން އަމިއްޔަތަން ކުރަހާފުން އުތުރުކަސް އެއްވެސް އިތުބާރެއްވާގޮތަކަށް ނުފެނުނެވެ. ކޮންމެގޮތަކުން ކުރަހައި ނިސްބަތްވައި ބާރައިރުވެސް އާގައި ޝައްކުރަނގެތް ދިނަކުރުން ކަމުދާކަށްނަނުދޭވެ. މިކަމާ މަރިޔަމްމަނިކެ ނުރުހިވައިހިތަން އެރިތާ. އާނ. އާނ. ވާނީ ހަމަމިހެންނޯ. އާއިންތާގެ ތަސްވީރުތަކް ހިތުގެ ބައްލުރިތަން މިތިތާނުދާ ރަނގަޅަށްއަލައި، ނުގެނި މާރަނގަޅަން ހިތުގެ ޗަށުކަރު ސާފުކޮށް އަލިވިލާކަލަން ޗާލުއްދިން ރީތިވިފެސްވަނީ ބަދުއްވައިފާ. މިހެންވިއިރު އިހަށްކުރާންވިކަލި މިތެއްދުނޫ.
މިހެން ހިތަށްއެރުމާއެކު ފުންމައިގެންތަތުވ ފެންކޮޅަށް ކަންވަޅުވާ ފިޔަސަމަހަން وضوء ކުރައްވައިގެން ދުރުވެ ފެއްޗިރި ނަމާދުކުރައްވާނެވެ. އާނ ހުރާ. ކޮންމެ

މިސްކީނު އާޚިރަތުގެ އެމީހާގެ ބާޖު އެނގުނުބޮޑުވެއްޖެއްޔާ
ތަންތުގެސް އެމީހާގެ ޢިލްމުގެ ބަރަކާތްތަކާއި ހުނަރުން ބައްދަލު
ކުރުމަށް އަނބުރައިލެވޭ ގަސްތަކުގެ ކުރާނެއެވެ. މިހެން
އުޅޭނަމަ އެމީހާއަށް އަނގުނަސް ނުވަތަ ނުބައިގޮތަށް
ބަރަކާތްތަކެ ޢިލްމުގެ އެއި ދުވަހަކާއި ބާރަކާތް ހުރުން އަޅައިގެންނުވާ
އެއްޗެއްކަމުން އެ ޢިލްމު އެމީހާ އެދުނަން އަނބުރައިދެވެ.
މިގޮތުން ކާމިލުވެގެންނެވި އެއާޚިރަ، އެދުން ނަފްސުބައިރުއްވެ.
ތުންނަމަ ވެއްޒިރު އަސްލަކަށްވުރެ ނަގައިދެވެ. މިކަން މިހެން
ހުރިކަމަކު އަޅައިގެންގެ މި ގަރާރުކަމަށްއިއްލަތަކަން މިގައިކު
އެކައްޔެ ނަމާދުވަކުގެ ގަބުލުވުމާއި ގުކަޅު ސަލާމަތްގެ
ބަދަލުއްވެސް އެނގިޖެއްޓަކަށްދައްވުތެވެ. މި ގަނޑުއަތުން
މިކަށް ހާޒިރުގަޔަ އުޅުއްވާނަން މިގޮތަކުން ތިޔެއިވެއެވެ. މިގޮތަށް
ދުވަހުގެ ކުރުދުނުފުނު ކަނޑަގައި، ދިޔުނުކުރާއެވެ ނުބައިމާނުދީދީ
އެދިދިގެ މިހާލާތް ދުވާހަކާއި އިންސާނާއިގެން އިއްޒަކާއި
އައިސްލައިވާ ސިޔާސަތު ސިޔާސަތުލައިރު ސިޔާސަތު ކަނޑައްވައި
ބަލައިގަތުން މަޖިލީހުގެ ކަރައްވާތުން ގެންދަވާތަކެވެ. ދުލިންވަނަ
އަކަން ކަނޑައްވި ސިޔާސަތު ބައްލަވައިރު މިގައިއްމީ.

الحمدلله مُقَلِّبِ القُلُوبِ

ޢިއްޒަތްތެރި، އެގޮތުރި، މާތްވަންތަ އަޅުގަނޑުގެ ނަބިއްޔާނީދީއަށް ނިކަގެވި
އަޅުގަނޑު ހިތުގެ އެންމެއަޅުން ޝުކުރުއްވާ އަދާކުރުއްވަމުން ވަހުންސަލާމް
ދަންނަވައި ގެދޮ ދުޢާކުރަނީ ކަންކަމަށް ހަކާތަކަށް ބާވަތް ހިވާއިމީ
ބައިސާރަވާއިރަކެ. ދިދިއަކީ، އަޅުގަނޑުގެ ފުރާނަ މަރުގެ ވަޔަތަކުން
ސަލާމަތުކުރެއްވުމަށް އަށިތަރިވަޅައިގަތް ސާރިބާއެވެ. މިހެންވީމާ އެކަމުގެ
ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުގެ ފުރިހަމަން ދިދިގެ މަތަތަން ޝުކުރުބާސްވިއަސް އެއަޔަ އަދި

އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ އެއްޗަކަށް ކުރެވުނު ގޮތަކަށްމެނުވީއެވެ. އެއީ ޙައްޤުގައެވެ. އެއިލާޖު ދިރިގެ އެއްޗެއްވިއްޔާއެވެ. ދެންދަންނަވަނީ ޙާލުގައެވެ. އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑުގެ ޙަބަރިން ދިދިބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ކޮންމެ ހިދުމަތަކަށް ތައްޔާރުވެގެންނެވެ.

ގޮތުދޫއާލާ ނިޔަމިތި

في ٢٧ محرم ف مريم

ނުޖޫމުނިކީ މިސިޓީ ބައްލަވައިފައި، އެނގުނުވުމަށް ކޮންމެހެން ފަރުވާލެއްނުކޮ ސިޓީތައް ފިޔަވައިފައި އަޅުއްވާ ފަރިގަނޑަކުން އެއްލަވައިލައްވައިފިއެވެ. މިއަދުން ހަމައެއްވުމަށް އަސަރުއްކަރުވައްތަރު ނުދެކެއިއެވެ. ދެން މިދިޔ ސިޓީތައް ބެއްލެވުމުން އަވަހިވެވަނޑައިގެން މިގޮތުއިން ޖާބަލުއްވާނުވި ސިޓީސިޓީއަށް ޖަވާބުއްވައި ނިންމަވައިދިނެވެ.

މިގޮތުން ވަރު ގޮތުންކަމުގެ ޝަރީޢަތުމަޖިލީހުގެ އުޅުއްވާ ހުރުމަތި، އަހަރު ކޮޅުރެގެ ކަނޑުރުން ބެއްލެވުމި ދޮރުހިދޫނުވެ. އިއްޔެ ރުކުޅުން ކޮންމެވެސް ކަމުދަކު ގާތްގަނޑަކަށް ބަނދުލުވާބައިމަ ޕޮސްޓް މިހަކު ނޫދޮތަ. މިކަހަލަ ގޮތްކަން އުޅުއްވަރިކޮން ހަތްއްދަކާ ބައިގަނޑިތާ ޕޮސްޓްގެނުގަ މިހަކު އަހަރުސް ދޫސްތަކަކާއި ސިޓީތަކަކާއި ފުންޏާމިލި މާޖިމިލިގައި ބެހެއްޓުމުން ނިޔާރަމަހީކު ތަދުވަނުނަވައި މިތަކުތި ބައްލަވައި، މިސިޓީތަކާއި ދޫސްތަކުގެ ތަރައިން ގާގެތަރައަށް ފޮނުއްވާނުވި ތަކުތި ފޮނުއްވާނުވިއެވެ. ޝަރީޢަތުމަޖިލީހުގެއަތުން މިދުވަހުގެ ސިޓީތައް އަރުވުން ފުރަތަމަ ކުރެއްވިކަމަ ގާތްގަނޑު ދަރުބާރުވަޑައިގެންފިއެވެ. ދެން ފިލާތި ހަރަމަގެން އެއަދުގައި އިދިނަވައި ސިޓީތައް ބެއްލެވިއިރު އިއްޔެގައި ނުޖޫމުނިކީދަރުން ދުއްވައި ސިޓީގެ ޖަވާބު އަބައްޓެވެ. ސުލްޠާނުގެފާނުގެ ފަތްކޮޅު ބައްލަވާސިޓީތަކަށް އައިދުވަހު އަރާނިދަރުން ވިސްނައިދެއްތަކަށް މިހައިރު އަލަނިކަގެ ފޫދުގަތިން އެއީ ދިގާދަރުން

ފެންނާނެވެ. ދެން މިމަނިކު މިސްކިތަށް ޢުއްވައިގެން އުޅަރިން ސުކުރުއްވައި މީގައި
ބޮސްދުއްވައިލައި، ކަތުރުއްވިއިރު މީގައި މިތުރުގެންވެސް މިފަދައިންނެވެ.

الحمدلله وحده

ބިއްޔަތްތެރި، އަމާނަތްތެރި އަޚްލާޤުވެރި ކަރީމުލްމަނިކާއަށް ދިނަފުޅުން ގެޔަށް
ސަލާމް، ފޮނުއްވި ސިޔާރަތުގެ ބޮޑުކަމެވެ. އަޅުގަނޑު ކަނޑޫ ކަނޑުވެގެން
ހިނގުމުގެ ޚުދުދިރުވަރު އުދެނި ފަރުވާއި ކަސްތެކެތި، އެކަނިމައްސާ ކަން
މިހާރު ޝަފާޢަތުގެ ބޮޑުކަމާކަން ބޭނުންކަމުގެ ބުރުވެ. އެއީ އިންސާނިކަމާއި
ދިނުގޮތަށްމަން އަޅުގަނޑުމެން، އެދުވަރު ސަލާމަތުން ތިބިގަނޑު ބަހުރު މަތުގަން
ފާޑުބިނިކަމް އަރާރުމަތަން އުޅެނިރުނުމެވެ. އަދާވުރުނިމުއްދަލުއަށް ފަރުވަ، އެކަމަން
ޝަރުޢުރުމާކުރި އަޅުގަނޑެވެ. އެޝަރުޢުރު ހައްޔަރުގެންވެނި، އެއްކައުވެރިމަ ކަމާނުގެ
ހަބައަށެވެ. ދެންޔަދުކަނޑުވެއްމު ހިދުމަތަދި، މިހައިރުފަސް ކަނިކައިދި، މިރާއްޖޭގެ
މީހުންނަން وَخُصُوصًا جِنْسُ لَطِيف އަށް ތައުލީމުގެފުރުޞަތުން ފަރަން
ހިދުމަތުކުރުއްވާ ބައިކަނިބަދިލުއްވެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންފަސް ބޭނުން
އަޅުގަނޑުފަސް އަމައްކަން ޝަރުޢުކުރާ ހިދުމަތްކުރެވެ. ކަނިކައަން
މާތްރަސްކަލާނގެ ތައުފީޤުދެއްވާނުތޯ. އާމީން. ކަނިކާގެ ގުޅުއްދާކުރާ އަހު.

٢٨ محرّم الحرام نعمان عبد الكريم

ކަރީމުލްމަނިކު މިސްކިތު ދޮރުންފަހަރަކު ބައްވައިފައި އަމިއްލައަށް އެކަނި
އިސްނަވައިފައި ބޭނުއްވިތޯ. ސާބަސް. ރަނގަޅޫ މިބައި ހަމައަހުރުންކަހަލަ
ފިރުގެނޭ. ހަމަތިބަގެންތޯވަނި ބަލާނަލާ. މިހަކަން މިބަލާނގެއި ހުރިވޭނަހަމަ.
މަހަކަށްފަސްނޭހުރިނޭ. އެންމެރަނގަޅޫ، އެންމެރަނގަޅޫ. ދިގުމުތުރުގައި ނުގެންނަ
ތަކެތި ބާނަން، ކަރިހުއަނލުދު މަގުބަހައިގެންނެލާތޯ. އިހު އަދުރުން ބަނި
ފެންޖެހޭބަރުގައި ހުރި މިހެންނެވެ. އެނގޭނެނެތޯ.

މިހެން ކިޔުއްވައިފައި ސިޕީ ދާތުގެވަތްގަނޑާކަން ވަތްޖެވައިގަތްވާފާ
އުމަރުކާގެ ކޮޅުރަށް ނުކުތްނުވިއިރު ހިލަރީ ވަސްޓަންގާތުއްޖެހުނުވެ.
ޖޫންމަހުފައި ދުރުވެ ކަންދަރުތަށް އައިސާދީދީގެ އަރިހުގައި ސިއްރުން
ވާހަކަތައް ދައްކަވައިލައްވައިފައި ގޮތުރާގައި ކަންތައް ހިންގަވައި އުޅުއްވާއިރު
އުމަރުކާ ހިންގަވައިއުޅުއްވަނިވުސް ފާހަގައްކަށްވެ.
މިދުވަހުގެ ހަވީރުވެގެން އައިއިރު މިމަރިޔަމްމަރުކާއާއި އައިސާދީދީއާއި
ދުވަހުވަރިން ނަމަހުދިމަހުފައިވައި އެތިއްބެވި ކުރެވޭނަވަރުކަށްއްޓޫނުވެ. އެއިގެ
ދުވަހުވަރިން މައްވައިފައިއެތިބަ އަރިކުމައިގެ ފަހުއި ދުސާވިގަދި އެހެރ
ރިހިކުމައިގެ ސިތާރާތަށް ވިދާވަރާއި ކޮޅުމަތިގެ ކުރަހުންތަކުގެ ބަބުޅުން
ގަދަކަމުން މިހިކަން އެދިމާހަން ޚިދިމުވާންވެސް ކުރެދޭނަވަރުއްޓޫނޫ.
މިހެންއުޅުއްވަނިކޮށް ހަދީޒާމަރިޔާ އައިސާދީދީއާއި ދިމާހަން ބުނުއްވިއޭ.
ހަދީޒާމަރިޔާ) އައިސާދީ. މިރޭއިތަށް ދުބާވުޅުން ކޮންތާކަން ވަޑައިގަންނަވާން އުޅުއްވާ ރަށްއެތި.
އައިސާދީދީ) އަޅުގަނޑުގެ ބޭބޭބޭ އަބުދުލްކަރީމްދީދީ މާދަމާ ފުރައިވަޑައިގަންނަވާ ވާހަކަތަން ފައިނުފުޅުދުކުޅަން ދަންނަވަން.
ނިޔާރުމަނިކު އިޖުނަދެއްވައިފިއޭ.
ހަދީޒާމަރިޔާ) އެގޮ ޖުމަލިސާދީދީއަށް ވެދުން ދަންނަވައިދެއްވާތި އިނގޭތޯ.
އައިސާދީދީ) ހަމަބާ.
މިރައިގެ އިރުއްއޮސް ކުޅައިރުކުޅެއްވިހާ ދިހުކުޅަފާގެ ޖުމަލިސާދީދީ ގޮވާރާގައި
ވަރަންއަވަދިނުވި އުޅުއްވިޔަކަށް ކުއްޖެކު އައިސްދަންނަވައިފިއޭ. ކަންދަރުތަށް
އައިސާދީދީއާ ފިރާޖެގެ ދޮބޯނާ އަބަޔިއްބޯވުއޭ. ވިއްބެވި ދުކުޅުފަރާތުގައިވެ.
ޖުމަލިސާދީދީ) އަވަހަށް ވަދެވަޑައިގަންނަވާށޭ ދަންނަވާ. ދެން މިޖުމަލިސާދީދީ
ވަޑައިގެން، މިބައިމީހާއި އިސްތިޖާބާހަށް ކުޅެކަން
ނަލަޅިވަޑައިގެން އިސްތިހާރުގެ ރިވިކަންޙައްވައި ދުކުޅުގައި

ދުބާވަތެކުގެ ކިރިމުއް ސޯއްކަވައިހަރުވައި ޖަރީމައިވާނެއް ބައްދަވައިހަރުވައިގެން އަޑުސަލާމްތުއްހަރުވައިގެން މިސާލާ ބޮޑުކަޖިރިއަށް ނުކުމެވަޑައިގަތުމަށް. މިކަޖިރީގެ ތަހުގައި ހިފަނި ތިން ހަނދު އެއްފަހަރަކު އަޅައިއަޅައިވެފައި ހުރިގެން ނުވެ. ދެން މިބައިމީހުން ސަލާމަތުކޮށްފައި އެކަކު އަނެކަކުގެ ނިވުކަރުއާއި ކަލޭގައި ބޮސްދުވުމަ ސަކުރަވައި ވެސް ޝުހައިނާދީދީ މިކަޖިރީގައި ހުރިހައި ދުލެކޮޖިރީކު ބޮޑުމަތް ވެއްޕަހަރަވައި ދަރުހަވައިހަރުވައި ވައި ދިޔާވެދިޔަ.

ޝުހައިނާދީދީ) އިނދެވަޑައިގަތީ. މިއަބަދުވެސްގެ ނުރުނު މިގޮތް އަހަރެމެން މީދު އާދޭހު ރަށެއް.

އައިސާދީދީ) ބޯއިތާގެ އިއްޖެތެރޭގެ ހާތަރަވާ ރަތްވެރިކަރުބަށް. އަޅުގަނޑު މިހާރު އަހަރެމެނަށްގައި އިންސާނިޔަތުވިޔަސް ހެއްސަ. ނުއަދުތަކާ ދުނިޔޭގެ ރައްދުނުކަށް ކަމައި ނުފެދެދެ ކާން އަނެއްކާ މަޖުނޫނެއްހެއް އަކަށްކާ ދެއްގާ ބޮޑުބޮޑު ފެށުމަށްގައި ނުވެސް ފާހަގަކުރެވޭ ބަވިދެވޭ މިކަހަލަ ހާލުގައި. ބޯއިތާގެ ތައިނުފެށުމުގެ ހާލަތަށްދިޔައީ.

ޝުހައިނާދީދީ) ކައްކާ މިއަހަރެއްގެ ހިނގާފުމަށް ހާލަތުވާސްތަވާ ދިރުސްތެއްވާނެ. ކައްކާ މިހާރު ސާދަވިޔަސް ހަރުކަދީއް.

އައިސާދީދީ) ހިނދުފުލުޖެއްސަނީ މިނޫނަސް. އާދޭ. ފޯނުއިލާނު. އަހަރެމެންގެ ހަވާސްއޯކަޅާ ވެރިކަމުގެ ބާރުވުސް ލަސްބައިވާ.

ޝުހައިނާދީދީ) އާދޭ. އާދޭ. މިއަހަރުވާނީ، ދެން ޝަމީމާ ވަނީ ބިޔާއަރުން އެހެރީވަރިގެންނުވައި.

ޝުހައިނާދީދީ) އަހަރެމް ކައްކާދީ.

ޝަމީމާވަނީ) ހިނގަން ވައި. އަހަރެނެވެވް.

ޒުލައިޚާބީބީ) އާނ. އާނ. ބަރަކާތްލައްވާށި. އާމީން.
ދުންލަރިޔަންލަނީކަމާ ދިމާއަށް އެނބުރިލައިގެންފައި
ޒުލައިޚާބީބީ) ހިނދުވެލުވެލައިފި. ކޮއްކޮއާ ދިމާއަށް ދައްކާނުލާކަހަލައް މި
فصل އެއްގައި ނުނުނާނު. ކޮއްކޮކަސްދުލިވާކަހަ އެއީމާ.
ސަލާމަތްވިކަމަށްޓަކައި ޝުކުރުކުރަން.
މަރިޔަމްމަނިކެ) އާދޭ. ވަރަށް ބާރުގަދައިރުން އަޅުގަނޑު ހަމަ މަރުނުވީހިރީތާ.
ޤާނޫނުސަލާމަތްވި މިގޮ ނުއުމާންތިރިއެ ހުރުމުގަމާވެސްލައިގެން
والحمدلله
ޒުލައިޚާބީބީ) ތިޔަވާހަކަވެސް އެހީން. އެކަމަކު އެހެރި ކޮއްކޮގެން
އުޅުއްވާގޮތަށްވެސްލައިގެންދޭ ކަންތައްތިއްޔަ. ތަންކޮޅެއް
އުޅުއްވާލައް ފިރިހެނީ.
މަރިޔަމްމަނިކެ) އާދޭ. ދުންއުޅޭނީ ތިޔަސްކައިގެން. އެކަމަކު قضاقدر ގައި
ހުރިކަމެއްދޭހިދާނުތޯ.
ޒުލައިޚާއި ދުން ތަޅުވިއްޔާ.
ދުންމިބައިފިރުން މިތާގައި ބަޔަކާބަޔާގެ ވާހަކަތައް ދައްކާވާން ތިއްބެވިއިރު
މިގޮތުގެ އެތަންމިތާގައި ހާލަތުތަކާއި އުޅުވިހުންތަކުގެ ގިނަކަމާ އަލިބޮޑުކަމާ
ހުރިސާނާ ކަން ވަރަށްވާސްބޮޑުވީ. މިބައިފުޅުން މިތިއްބަވި ކޮބަރިއަން
ވަރަށްފުރިހަމަކޮން ސައިދުރުވާސް އެބަޔައްޔާރުވާއެވެ. މިކޮބަރިގައިވާސް
ވައްވައްތުރުގެ ވާހަކަތައްދައްކުވާއި، ހިސާބުސާކަރަން ވަރަށްވާސްހުރި ކަރިއަށްވެ.
މި މަޤުލިސްގައި މިހައިރު އަންއްކަ. އަންހެންސާހިބުން އެކުލާވިފައިވާވެ.
އެންމެބޭސްމަދުކޮން މިރައި ފުންނަށި މަރިޔަމްމަނިކެއެވެ. މިގޮތްމަތީގައި
ބައިގަޔާއްހަހަ ރުޅިމަންފައެއް.
މަރިޔަމްމަނިކެ) ޒުލައިޚާބީބީއާ ދިމާއަށް އެނބުރިލައިފައި - ނުއިމާންތިރިއެގައި
އުޅުއްވާތީ

ޖުލައިނާދީދީ) އާނ. ހިވަނީ އެނާގެ ދިޔަކަށްޖެހިގަތީ އެބައިގޮތަށް.

މަރިޔަމްމަނިކެ) އަޅުގަނޑު އެދީދީގެ ފައިވާންފުޅުދުލާކަމާނުވެސް ބޭނުމޭ. އެދީދީ
އެންމެ ފަހުން ސިޓުން އޮބަޖެހުނުވަރުގަނޑައި ނުރެއްވި
މަސްވެރިކަމުގެދުވަހު ދަރިކަލުނަށްވުރެ ކުޑަބަނޑުއަލްސް
އެބޭކުރެއްވި.

ޖުލައިނާދީދީ) މިބައިމީ خدّام އަހަރެ ދިމާލަށް ނުބުނާނަމަ ބޭރުން
ހައިސިއްޔަތު އިއްޔެ ތަކެތި ގުނާނެ ކަންނޭގެ ބަލައިލާން
ބޭނުންވާތަނަކަ ބަލަހައްޓާ. ވަގުތު އެކަމަ ހަށިބަލާ.

ހައްދަފު) ގޮސްވައިދައިސް. ވިދާޅުވި ބިދަލުހަކަ އަންނާނެބާނާން.

މިހުރިހާއެއްޗެއް ހަދާ ނުކުރެއްޖެހިސް މަރިޔަމްމަނިކެ ކުރިއްޔާއަކަން
ފޮނުވައިގެންފިލުވާ އަޅުގަނޑު ދަރުވަރުންފާ އެބަހުރިނަމަ ބޭނުމެއްވެސް ފަހި
ސާފުކޮށްދީކަހަލަ ކަމެއްވެސް ހަށިގަނޑު މިހާރަކަށް ދެރަވެ ނުރައްކާތެރި
ލިބުނީހަވާރަށް ވަރުގަދަކަމެއް، ބިމުގައި ހިނގައިފައި ދެރަވާކަމާ ހިއްވަރުކަމެއް
ނުނުވޭ. މިމަނިކެ ދެރަވާތޮޅިއަން ވަރުގަދަކަން ނުރައްކާތެރިވެސް ކުޅަކޮށް
ސިހިވަޅައިގެންފައި ފުރުޖެހިއްޖެން ތިޔަބާކަށް މިފާރުކަމުގައި ހަރުގައިއަތަ
ވަރަށްރީތި އަޅުގަނޑުގެ ހަޤީގަތެއްވާއި ދަނޑުވެރިކަމަށްވާ އިރުޝާދުތަކާ ވިދާޅުވާން
ބައްލަވާ ރަށް، މިމަނިކެ ކަންތައް ކުރަމުން ގެނެވޭ، ކާޅަބާރާ ދަރުވަރު
ހަވަރީތިވިދާޅުވި އަހަރެމެން، ވާތަން ދަރުވަރު ބަލައިލާއިރު ފިރިވެ ވާތަކަށް މިތާގެ
ބޭނުމެއްގައި އަޅުވައިލާ ދިޔައިގަތް ޤަޫމުގަ ޖެއްސެވި، ކަނޑު ކަކުނުގެންބަކަށްޖެހި
ދެއްތެރިޔަކު ދެރުދަރަނަށްޖެއްސައި ދެއްތެ ޖެހުނާކަން އެދެއްތެބެހެއްޓުން ތަނަކަށް
މަށަކަން އެފުށަހަރި ބެހެއްޓެވި ހިނދިނާގެ ފުސްކަލާ ސަފުނާސިއްކަ
ބޭދުއްގެ ކަރިހަދީގައި ފުޖާކުރާނުކުރިކަހަ މިސާހެއްގައި ހުންނަވައި
އެބުނުއްވަނީތޯ.

އާ. އަޅުގަނޑުގެ ޖާގައި ހަރުގަނޑު ޔައްގޮތުން މިހުކުރަށްވައިގެން

ހުންނަވި މާތް ސޫރިބާރާ. އަޅުގަނޑު ކަނޑުގެ ދުވަހުވެސް ސަލާމަތްކުރެއްވިފަދައިން މިހާރުންވެސް ސަލާމަތްކުރައްވާށެވެ. ތުންނަހަ. ތިޔަދުވަހިކަލުގެ ލައްކަން މިއަދުއިންތޮވެރިނަ މިތަނަވުގައި ދުކުންލުމަން އަމުރުކުރުއްވާށެވެ.

ދެންފިޔަވަޅު، ނުއުމާންދީދީ ފަރަންސަފަހަން ލަތުބޫޅު ފިރާގުވުފައި އެމަނިކު ޗޫޅުކުރެއްވިފަފައި އެހެކު ދެއްތޮލަކީގައި ހިއްޖަފައިލައްކަން ދަންލަފައިގެންނަވިޔާ، އެމަނިކު ތޮދުވުންނަވިއިރު، ހަލަގައިމުވެސް އެމަނިކުގެ ހިނގަނޑުގެ އެއްވެސްތޮކުގައި ކަންބޮޑުވިޔާ އެއްކަވެއްނުތޮވެ. އެމަނިކު ޝީހާމަން ތޮދުވެހަލަޗާހުނިއިރު، އެމަނިކުގެ ކަހިއިހަގިދީގައި އެތް އަދިލަސްޗާހި އަލްޗާއްތި ނުއުމާންދީދީގެ ކުޅާއިހަގިދުވުރުގައެވެ. އެދިދީގެ ކުޅާއިހަގިދުވުރުގައި އެތްއަލްޗާވުރުއްތި އެމަނިކުގެ ކަހިއިހަގިދީގައެވެ. ދެން ހަމަކުއްދިއަކަން އެމަނިކު މިކާޗާރިން ނުކުންނަފައިވިއެވެ.

ނުކުންނަފަހިކަން ނުއުމާންދީދީ ވިދާރުބަސްވުރަހި ހިތްގެދޫކުރައްވާ. އަޅުގަނޑު މާދަމާ ބޮޑުސަހަރާއަށް ވުރަމާ. މިއަދު. ކަންގެއަކަސް މަރުދަތްމެހިގެ ނުއުމާންގެ ކާޗާރުގައި ދެމިނުބިއިރަތްވުރު ލަސްނުވާކަމާ، މިގައި މިދިއްވުން ވާހަކައްވުރު ދިގުވާހަކަތޮއް ނުދަށްކަވާކަމަން މިހަކަ ހުވައިކުއަހަސް ދިގަކަޝްއްނުވާނެއެވެ.

ދެން މަރުދަތުމެހިގެ ނުކުންނަވައިގެން ދުރުވެ، ބޫކާޗާރިގެ ގެނޭތްއްގައި ފަރަންހަގިނޫ ބަމާކަން ހިދުހުއްޗާނަގެތިން އިހިންނަވައިވިއެވެ. މިމަހިކުގެ މޫޅި ހިތްކުރިއާއި ދޫނުން އެހެރަވައިބަހިމާ ގިނަދަލެކެވެ. ނުވާއައްލެވިހި މާބޮޑުއްކަތް މާހަތި އުލިދިއުލިގައި ތިރިވާހަކަލެމޮތަކަށެވެ. ދެލެލުން އެހެރަވައިބަހިއަށު އެމަނިކުގެ ބާލޮވަނުހާވާހައި ކަރުހައްޓުހެވެ. ޔަތަންމެފަރަން އިސްފަހައިގެން އެތުރުވާންކަމަން އުވުނުކަސް އެހެރަތިޔަތެވަހި، ތިޔަތައްއުކުލެވާފަރަހެވެ. މިފަދަތަނަވުގައި.

ޝުޖާޢުއްދީން)   އަނގާ. ކޮއްކޮމާ އަރުވަހަކަށް ބިޔަރުދުރުވީ، އަނބުއްކާ އައިސާ ހުރިގެންނެވޭ.

މަރިޔަމްމަނިކެ) ޝާމިލް ކޮށްގެން އަނބުރާ ދެކަމުން، ހުސްނުޒުނުން. އިންނާތީ ފަރަންސޭޒު މަސައްކަތް ކުރެއްވީއިރުވެއްޖޭ، ސަލާމް ކޮށްލައިފައި އައީ.

ޝުޖާޢުއްދީން)   އާނ. އައްޔާ މާދަމާ ފުރާނީ. މަސައްކަތް ބޭޅީ.

ޢަމީނާމަނިކެ)   ނުވުމާންފަށް ފުރައިވެގެއިހެނޭ.

ޝުޖާޢުއްދީން)   އާނ. އެދުރުބަޔަކުއިހަކަށް އެކުލެވޭ.

ޢަމީނާމަނިކެ)   ދެންވެގެއިހެންނެވާނީ ކޮންއިރަކުހެންނޭ.

ޝުޖާޢުއްދީން)   ބިޔަދުއްސާހެކެ.

ޢަމީނާމަނިކެ)   ނުވުމާންފަށް ހާދަހާ ބުރެކަހަ

ޝުޖާޢުއްދީން)   ކިހަ ހާދަބާރު ހިނގަނޑާ ދަމުރުފަށް ކިހަފާނެއެއްނު.

މަރިޔަމްމަނިކެ) މާލޭގައި ސަރުކާރުގައި ދިރިއުޅުއްވަނީ. ދެންއަކުގެ ސީދާ މުގްބާސް ބަޔަކު އިނގޭ.

ޝުޖާޢުއްދީން)   ބަރަބަރ. ކޮއްކޮ. އަދުގެނޭކަމަކީ. މަރާއި ބިޔަކުރިން މަގުއަން އަހަރެ. އަހަރެމެން ކޮއްކޮ ގެއްލިގެން ހާދަ ހުރިހާއިރުވެއްޖެ. އެހެން ހިތާވެއްޖޭ. ބިޔަބަރާ ފުރިޔަކުންފާނީ އެކޮއްކޮއެއް. އެކޮއްކޮއަރު ބިޔަހާމުއްސަވެއްޖެ ދެދުއްވާހާޔާ އެހެންނޭވާ ހިޔާއުސޫލު. ކޮއް. ގޮވާހަދާ ކަންވާހަކަވާ ކަލުއެންމެދުރާ. ހާދަހާވާ. ދާ. ހިނދުރުވެވެއިގެމުމުން. އެހެންނުހުރަށް މިއަޅު އެންމެންނަ ދާނުވާ އެކުލަވައި މަސްދިށުކަން ކައިންބައްސަވައި ދުރިކުރެއްވައި ހައްދަވައިގެން. މިހާރު ތައްޔާރުވެގެންވަމުވާވާ. އަދި އަހަރެމެން ކޮއްކޮއަށް އެކޮއްކޮގެ ބޮޑުބައްޕަ ދައިވާނުފުރެއްވުމަށް ނުފޫސް. އަރުގަނޑެދުންވަތުގެ އަދި ހަމަދުނުފުންގެއްވުނުފޫ. ދެންބަހަނގެ އެންމެންވެގެން ފުރާނާގެހިއްޔާ. އެއިބުރުން އަބަދުހުކަރުވަތު ވިޔާފާރިގެ ހަވަތު ބަންކުގައި ކުޅެވެގެން

ވަޒަނެއްނުވެސްވާނެ. މިޔެއްނުވީތާގޮތްވެފައި، މިތާހުރި ޖިހާނާތަށް
ހުޅުއްވަވައިގެން ވަރަށްރީތި ޙަވާތުއްޒަމްސަވައި ދެއި.
ވިދާޅުވިއެވެ. ކޮންމެބައިޔަކު ޙަވާތުއް ޒައްސަވައިޙަރުވާ.
ދެން މިތާ މިކުރިއްޔާ އަންގެންނެސާރީރުން ޖިހާނާ ޒައްސަވާނެ ވެއްޓަވައި ދޭއެވެ.
އެންމެރީތި ކޮން ޒައްސަވަނީ އައިސާރީރިއެވެ. މިޔައިރު މަރިޙަލެއްމަނިކެ
އެއިނިންނިޔަނުން އެއްގޮޔަކުން ގުޅުވައިވެސްނުޙައި އެބައިންނިޔެއެވެ. މިތާގައި
މިޒަހާރަވަޔަކާ. ދ. ހުނުންޔަކާ، ކާރުސަވާސާތަކާ، މިމަނިކާއަކާ ވާކަމުއެއްނުއެވެސް
ރިތުއްނުވެއެވެ. ވާނީ މިޔެއްޔާތް. އެމަނިކާއިނިނަވީ.

نه شرقیّم نه غربیّم نه بریّم نه بحریّم
نه از ملکِ عراقیم، نه از خالِ خراسانم

މިކަހަލަ ގޮތްގައި ވިއްޔާތް.

ހިތްގައިލާ، ހިތްކަލާކުވެ، ހިތްގެސްވީފަހުން،
ދިތްޤިހިހިރޭ، ގައިނިޔޭ، ވަސްވީރުކަނޑުވާ.

ކޮންމެއަކަސް މިމަނިކާ މިމަނިކާގެ އާޚަރުގައި އެއްނުމިހުނު އެއްނުމިހުންގެ އާޚަރުގައި
ވިއްޖައި، މިތަޤިރީޤެއްނުހިރި ކާޖިރީއަކުން، ކުރުމިއަކަން ޖަޒުރުލަކީރު ދީދީ
ނުކުމެވަޒައިގަމުދުން މިތާވިހި އެއްލުން ފުންމައިގެން ވެދުވެ އަރަޒުވެޒީއާއެވެ.
(ޖަޒުރުލަކީރު) ހިރިފުޅުވަޒަވައިދެއި، ކާއްކާފުންނޫ، ވިހަކުރީން ވިހަމަވައިގެ
ކުޅިވަރުކުގުނުދޭރިމާ، ބުބުބުހަން މިތަނަން ނައިސް
ނުއިހިދުވެރިއެވެ. މިރުއަރި ވަރަށް ފާވެރިރުއައް، ބުބުބުވެސް
ގާދަމާ ފުރަށްޒާ، މިޔެއްވީތާގެވުމުން ކަނޑުދަރުގެ
އައިސާދީރިވަޒައިގެން ބުޒުބުބުގެ އަޅުދުގެ
ބުސްދުއްވަވައިދިޔާ. އެއްނުމިހުންވެސް ސަޙާވެކޮންދުއެވެ.

ދެން މިތާހުރި ސަހަރަންނީގެ ސްނޭހުއްގައި،
އިހުސާނުވެދެއްގެންދިޔައި.

(ޢަބްދުލްޤާދިރު) ދަރުމަވެރި. ކޮބާދުންގަސްދު ގެންވައިބަލާ. އަޅިސާކޮއްލާ.
މިހާރުވެސް ޢައިބުގައި އުނިކަ ދުވަ އަޅުއަބަހިތަ.
މިންވަރުގެވެމައި މިހާރުކަ ހިތުގޮސްވާ ތުންބުއް
ކައިރިކޮންޖައްވައިދެއި، މިގައި ސަރިގަޑުއް ދެއްސަވައިޖެއްވެމާ
މުޅި މިތަން ޚުދުހުރުމަތުވެގެން ހިނގާއްދޭއްވެ. ދެން
ވެދާގެވެއްދޭތޯ، މުބާރަކު ދުރުގު ކޮބައިތަ. މިމިހާ، ބާސިތު
މިހެން ކިޔައިދައި އައުމުން ވެދާގެވެތޯ. އާނ. އާނ.
ތަބްޚާނަގައިބަޚާ. މިމިހާ ތަބްޚާގެންސް މިގެ ހަންތަކަން
ބަރުކަންޚައި މިގެ ބުންޖިޚަ ދަވްކައިޚުމުން ހަރުމްނިތާއިން
ވަޔާރަގެކަން އަނބުރައިޚެއްވެއިރު، ހިވަނި ހުޔިގެވެސް
ނަނާހެންނެވެ. ދެން އަޅިސާދިހިތާ ދިމާތަން ބައްޚަވައި
ކުރަށްން ހިނގުމެވަޅުވައިދައި.

(ޢަބްދުލްޤާދިރު) އާނ. އާނ. ފަނާބަޚާ. އަޅިސާދިދި، ވަރަން ޚަދުރަޔާގޮތަކަން
އިންނަވައިދައި މިޚަވަދައްޖެވައިދިއްވާ.

اے کہ برماہ ازخطت مشکین نقاب انداختی

لطف کردی سایہ برآفتاب انداختی

ދެންވާ ހިވި މިތާގައި އޮޔި އުކައްކަކަން ދިތާޚަމް ދާއިމުވެއްދޭހެނާ. ގޮތުރާގައި.
ގޮތުރާގައި، އުޔިއުޔި ޚަސައްކަތުގައި ޚަޝުއްޚުވެގެންތިބެމިހެންވެސް ހުއްޖެން
އަރައިދައި އެބަތިބުއްވެ. މިޚަވަހުއްޖެހިޗާ.

(ޢަބްދުލްޤާދިރު) ރަސްގެފު. ރަސްގެފު. ބޯބަހަން ރިތިވެސް ހަޚަ ފާރިސީޚަވަ
ފާރިސީޚަވަ އުރުދުޚަވަތުހި ކަޚުކަތުދާން. ދެންކައްޖެކަ.

އަޅުގަނޑުކަލޭގެއަށްދަންނަވަން. ކަލޭ ޝަމީމާކޮއްކޮ މިޝަހަރު ހާމަވޭ
ހަވާރެއް ހަނދާންކޮށްލަދީ.

ޝަމީމާ) އަޅުގަނޑުކަމެއް ނުވާނެ.

އަބްދުލްކަރީމް) ހާ. ހާ. ބޮޑުބޮޑު ތަފާތުތަކެއް ވިސްނާލީމުން ކިބައިން
ހަދިޔާތަކެއް އަދިވެސް ވިސްނަވާ ހަދައިގެން އަށްވާން. ކޮންމެ
ކަމެއްގެ ކުރިން އަށް ހަމަ ކިޔައިދޭން ކަމަށް ވާހަކަ.

ޝަމީމާމަނިކެ އިންސާފު ވަރަށް ކިބައިން ހިތްސާފުކޮށް. އެހެން ފަހަރު ކަންކަމާއި ހަމަ.
އެބަ ފެނޭ.

امروز شاهِ شاهان مهمان شده است مارا

جبریل با ملائک دربان شده است مارا

މިހަފަހަރު ވަކިކޮށް ވިދާޅުވީ. ދުނިޔެގެ ޒަރީއެއް އިރުވައިލާށެވެ
ކުރީގެ އިރުގައި. ކަލިމާ ކޮށްދޭ އަޅުގަނޑު އިރުވައިލަދީ.

ކަލީމާމަނިކެ) ހިސާބުގައި. މިތާއިން މިނިވަން ބޮޑުކަމެއް. ބޮޑުކަމަކަށް
އަބްދުލްގެ ބޮޑުވަގު އަޅުގަނޑު ހަރުވާލަ ހަމަ ކިޔައިދީ.
ގިނަދުވަސް ކުރިއަށް ދިޔައީ.

އަބްދުލްކަރީމް) އަހާގިނަ ދުވަސް ނުގިނަ ދުވަސް ގެއަށް ވިސްނާލިކަމަށް
ނުވާއިރު. މިއަދު ބޮޑުކަމެއް ކަމަކަށް ވާނުވާ.
ހަވާރެއް ދިޔައީ ކަންތައް ބޮޑުތަކެއް. ބަހަރެއް ހަދާފައިވާން
މިކަހަލަ ކަންތައް ހިތްޖެހޭން ވަގުތު ކޮންމެ ހާލަތެއްގައި
ހިތްޖެހޭ މުޅިންގައި ކުރިއަށްދާނެ. ކަލޭ ހަވާރު.

ކަލީމާމަނިކެ) ވަރަށްހިތްވަރު.

ایا نورِ رخ موسی تکن اعمی صفورا را

چنین عشقی نهان دستی بنورش چشم بینا را

މިތަރުޖަމާގައިވާނީ، އަދި އުރުދޫ ތަރުޖަމާގައި ވަނީ ފަހެއެވެ.

خوش کرد یا وری فلکت روز داوری

تا شکر چون کنی وچه شکرانه آوری

މިތަރުޖަމާގެ ނުވަން

އަބްދުލްހަކީމް) އާދަމުގެ ދަރިގެ. އަޅާކަށް ނުކުރެވޭ ސުވާލަކީ. ކޮބާ

އުދުނދުވަހުން ފާޑުކިޔުއްވި ކަލާނގެއަށް. މިކަން ވީމާތޯ. ވިސްނާލާ

ޚަދީޖާދީދީ) ނޫން. ނޫން. މިކަން ވީމާތޯ ވާނީ ފަށްޗަފައިވީއެވެ.

وصل کی شب ہوچکی رخصت قمر ہونے لگا ،

މިތަރުޖަމާގައި ވިދާޅުވެފައިވަނީ. އަހަރެމެން ފެންނަން ވާއްޖެ ދަނޑިވަޅު މިރޭ

ހަނދުވަރު ނިމިއްޖެ. ހަނދުކަލޭ ގެނދިޔަ ސިޔާރާ. ހަނދުމަތިކުރާ

ނުވަތަ ރޭގަނޑު ބުނިއަމަށް ނިކުންނަ ވަގުތު.

މަރިޔަމްމަނިކު) ނޫން. ނޫން. އެކަހަލަ ގޮތެއް ނުދޭ. އަދުގެ ހަމަ ކަލާނގެ ވަގުތު.

ފަތިސްނަމާދަށް. އަދި ހަމައެކަނި ހަޔާތް ފުރިހަމަވޭ.

އެއްކަލަ އަދުގެ ބަޔަކު ބުނެވޭ ހިތްތިރި އެކަހަލަ ރޭއަކީ ފެނުން.

ކޮންމެ ގޮތެއް ހަމައެކަނި ފިކުރު އަދުގެ ދަންނަވާ ވަގުތު

ވަރަށް ގާތް. އިނދި ރާއްޖެ ކަމަށް.

އަބްދުލްހަކީމް) ބަލަ މިއަދު ރުޅިއާދޭ އެއްކަލަ ހިނގާ މިކަން

ހަމަކަށަވަރު. މިހަތަރު ނަކަތް ބައްދަލުވާ ނުހިނގާ.

މަރިޔަމްމަނިކު) އާނ. މި ހަތަރު ނަކަތް ރުޅިއާ ފެނިގެން ދަތުރު.

އަބްދުލްހަކީމް) މިއަދު ނިކަން ގެނުވާ ދަނޑުވެރިކަމަށް ނުލިބޭ.

ޚަދީޖާދީދީ) އެއީ އަދި ދަތުރުކުރާ ނުދަތުރު އެންމެ އެއްކަލަ އެއީ

އަދުގެ މަތީން ގާތަށް ފެނިގެން، ހިތްއިހާގެ އެންމެ

ރަނގަޅު ހިތްހުރި ގަދަބަލާ ވެއްޖެއެވެ.

ޢަބްދުލްކަރީމް) އާނ. އާނ. ތިޔަހެންނާ ހިތާބަލާ.

ޚަދީޖާބީބީ) ހިނގުމުގަޔާއި ވާހަކަދެއްކުމުގައި ފަރުވާތެރިވޭތޯ.

ހިތާމައިގެ ކަނޑުގައި އަރާތުޅިފަޅުނުން،

ދިޔާހާ، މިދިޔައިމަގާލިރ، ކަޅުނުނޫ.

ސިކުނޑިގެކަނި އާސާތިޙާމުންފަހި ބަރިދުން،

ތިކުޅަރަތް ކަރުނުތަކުން، އެދުވަހަށްފަހުނުނޫ.

ހަދިނާތި ރުޅިނާހަ، ދޭހުނުހާޅުދުރިފާ،

ކަރިގައި ރިހުނު މިއުޅެނި ބާޒުވެގެނުނޫ.

އަރާގެއް ރުޅިނާތި މިދުނިޔާގެ ދިއުމުން

މަރާނާކަތަށް ދެރަވަނި ނުފެނިގެނުނޫ.

ތުރާތަށް ނުހަނުގިނަ މިބާތިމިދާހުން،

ކުރާހައިކަމުން އަދިދަނި ނުފުދިގެނުނޫ.

ދުރާތިދި. އު. ހުރިވާނަކަށްތި މިއާފަތް،

ދުރާލާ. އެކުށްދެރަމިތި. ނޫނިގެނުނޫ.

އަލްވަނޑު ދަރުނަ ހިސާބުމިނިމުނި. ދެނުން އަލްވަނޑުކަން ނޫނިގެނޫ.

އައިސާދީބީ) ތިޔަދަނުނަ އެހެންމިހުން މިދުނިޔެއަކު ނުދެވޭނ. ތިޔައި
ދެނުކޮޅުއްޓަކާއްތޯ.

ޢަބްދުލްކަރީމް) ނޫނު. ނޫނު. އެވަސް ޖާތަކުގެ އެއްޗަކަށް މިހާރު
އެހެރަދަނިތަކުނާތަ. އެކަމަކު އުޅަދުވާރިސް ގޮވާލިފައިވާނީ.
މިހައިތަނަށް ދިޔަތަނާ މިކޮޅަހާއި ދޭހިގެނުހި ކޮޅަހައިކުން
ފަހިކުގެއްތުމުގެ ގޮނޑުދޮށަށް ފަނޑުފަސައިވިއްޖެ.
ޢަބްދުލްކަރީމް ދަރިކަލުނާއި ތުޅުވުމަށްއެގެން ހިތްހިޔްކަރައްޔާނު
ތިދާގުމަށް ވަޖައިގެންވެއްޖެ. މިއަންމަވޭވުމުން ގޮވައިގެން
ޖަޒީރާދީބީ ފަހިލުގަނޑު ކޮޅަހައިން ގޮދުވަޖައިގެންވިއްޖެ.

ކޮންމެއަކަސް މިގޮތަށްކަމުގެން ނިމިގެން މިބައިމީހުން
ހުރިގޮތުން އެގޮތަށްދާނެ. ބައިގަނޑެއްވެހުރުމެވެ.

ޢަޞަބިއްޔަ ހުރިގަނޑުއްޔާ

ޖަރީދާތްޖަހިކަ ދިރުމުގެ ސިޔާސީއަށް ދުރުވެފައި ގެދަން ދުރުތިރިއި
އިތުރުއިރުތަ އެޖަހިކައިންނިވި ޖާގަދަހަކުރަ އަދިސް މުޖިން ތަންދުރުހާރީގާ
ހާދުވެގެއެވެ. އިތުރުއިރުތަނާ ނިޒާމުޖަހިކަން މިކަން އެނގިޖެއްވައިގެން
ބައްޖަވައިފައި، ޤަކުތަރުކު ނުގެނުސް ކަމުދާވަރަންވުރު ޢަޤީދާއްޤާކަން
އެނގިޖެއްވައިގެން ޤަކުތަރު ފަރުނަރަނޫ ގެނުނަވައިވިއެވެ. މިނަ ބައްޖަވައި
އެގޮތަރިނުކަރާއްވައި ބުނުއްވިޔާ. މިއި ވަރަންވެސް ނުރައްކައުތިރުމުކާ.
ވެންނަނި ކުއްޖިއަކަން މިހާޖުކް ހަރިގަނޑުގެ މިޒާޤީނާއި ރަބިއަތަން ޖިބުނު
ބަދަޖުތަކާއި، ކުކުވުމުއެގެ ޢަޤީކަމުން، ހިތުގެ ބާރުރަތު ގަދަވެގެން ޖާއި
އަންދަނިހުންނެވެ. ވަރަންރަނިގަވަންވާނި ފަރުވާވެބަޖަހަރައްޒާނެވެ. ނަރުހުންގެ
ދިމިހަކުވެސްވާނި ގެންނަވާނު. ފަރުވާކުރާންވާނި ވަރަންވެސް ސިރިއަސް
ވެގެންނު މިހުމަން ވާގޮތައްއެނގޭނި ދިހަދުވަސްވެގެންނެ. އެހައިތަނަން މިޖަހިކަގެ
ފުރާނައިގެ ދުންޒަން އެދުނިގެ ކޮނިގައި ކަތުކުރިވެއްޒީއްގާ ފަސްގަހުވާއި، ގެދުގައި
އެދުންވުރިވިދާނެއެވެ.

މިހައިރު ޖަރީދާތްޖަހިކަގެ ހާޖު ވަރަންވެސް ޢަޤީވެއްޒީއެވެ. އަބަދާއި އަބަދު
ނަރުހުންގެ ދިމިހުން މިޖަހިކަގެ ހާޖުބުކުމަން ކައިރިގައި ތިބޭތޯވެ.
ހުތުއްކަގައިރުން އެއްފަހަރު ޤަކުތަރު ފުރަނުރަނޫ ދުރުވެ ހަބަރު ބައްޖަވަރީ.
ރައްޖެހިނާއި ތިމާގެ އެންމެހާއި ދަރިވަރުންތަކް މިޖަހިކަގެ ހާޖުބުކުމަން އަދުދެއެވެ.

އެމަނިކުގެ އަންނަވާ ކަލޭގެފާނަށް ދިނުމުގެ ފާނުމަލާން ޖަލާލުދީގެ އަމުރުން ނުވެއެވެ.
ކަންތައްތަކާ އަރިސްޓޮޓިލީގެ ހުރި ހުނަރުވެރިކަމާއި ހުރިހާ ކަހަލަ ކުރާ ކަމެއް
ފެންނަނީ މިކަމުގައެވެ. ދެކޭން ައންނަމިހުންނަން މިމަނިކު ފެންނަނީ އެމަނިކު
އަންނަވާ ކަލޭގެފާނާއި ދުރުގެންހުރި ކަލޭގެތައްގެ ބިއްލޫރިދޮރަކުން ނުވެ. މިމަނިކު
އަންނަވާ ކަލޭގެކައި އަށްސިޓީގެ ގޮސްފިއްބައިދައިވެއެވެ. ހުރި ކަލޭގެކައި
މިކަމަސްދުއްބައިދައިވެއެވެ. ދެވާހު ދެއިރު އެމަނިކުގެ އަނދުން މިކަމަސްދުވާ
ގައުމުގާމި ބައްޔެއްކަމެވެ. މިގޮތަށް މިބައިމިހުނުއްގެ ހޮއްވަނަހަސްމީދުވަހު
އެމަނިކު ނޫވާހެއްވުމަން ދަރިކަހުއްފުނި ހަމަ ހާނުނު އަންނަވާގޮތް ކަޖެވިއްޖެއެވެ.
ޖަލާލަތު ބައްޖަވައިދައި ބޮނުއްވިއްޔާ. މިހުނިވަނީ. ބިރުކަނުކަން އަރަނިހުނުވެ.
މިއަދު އަދިބިރުއްގެނުޖަހަން ހިލަހުއްގުނުވެ. މިހުނު ބޮނުއްވައިދައި ކަނޑުދާގެ
ދެދަރާގެ ދޮނާރަން އިނދެކަމަރުއްގެ ކަރައްވައިދިއްވެ. މިއަންދުހު ފަރަގަވަރަކަން
މިނޑިއަރުން ނުމާހިކަ ވަރަން ދާހިއްމައިދައި، ހުރިމީހާ ހިނދުދައި އަނއްކާހުން
އިސްދަތުއްޖެއެވެ. އެކަމަކު އިހުނަން ދުރު ހުރިސުކަން ކަޖެތުއްޖެކަން
އަނގަބައިވެއްޖެއެވެ. ޖަލާލަތު އެގޮގޮ މިހުނަން ރިޔާޒަކުރުއްވިއްޔާ.
އިނދަދު ދާއިހައިގެން މިމަނިކުގެ މިނޑުބައިހުން ވިމަންހަންގެ
އަޅުދަރަކަކުގޮވިއްޖެއެވެ. ދެން ގާރުރަސްކުހާނުގެ ރުއްސުވިއްޔާ މިމަނިކުގެ
ސުއްރަޅުވަނި ރަނގަޅެވެ. މިދުވަހު ނިޖުރުމަނިކު ވަރަން ސުވަދުގަލު ބައްސަވައި
މަޑުރަސްގާ މަޑުރަސްގައިން އިބްރާހީމް ފުނުއްވައި ގޮދުޖަހަރަމަން ކަނޑުޖުރިފުއް
ދެއްވައި ހެއްދުވިއްޖެ. މިދުވަހު ރުއިގަނޑު ދިހަވެއްޖެ މިސްކިތް މިމަނިކު ބޭ
އިސްލާމުރުގައި ހުރުދުވާގޮތަން ރިސާލަތުދައި ކަސްޓޮޑީގޮތަން އައުކޮއްޖެގަހުއް
ކަހުބޮއްވަން ފައްޖަވައިދިއްވެ. މިހުއްބައިވަރި ކަސްޓޮޓިއުފޮ ވިސްނަވަން ޖަލާލަތު
އިންނަވައިގެން ވިސްނުފުނުޖެހިއްކަމި އާދޭ. ކަޅުވިއްޔަނުކަ. ޖަވާދޫ.
ހައްދަހައިގެ ހަޤީގަތު. ހިޔަވާ. ޖެބައިދާ. ދިހަވަރަކަން
މިނޑިއަރުއްޖެކައި ހިއްޔުބޯކަން މިއެވެ. ޖަލާލަތު މިހައިދުހު ބައްޖަވާން

އިންސާނަވައިވަގި އިންސާނުންގެ ހާލަތުގައި ހިތްޕޮރުވާ ނިކަމެތިކަމާ ހަމަޔަށް ހުރެވިގެން ގޮވައިފާ
މިހާރު އެކަނިވެރިވަތީ އެކަނިވެރިވެގެން. މިއަދުވަރުގެ ބަލިމީހާ ކުރިމަތިލާ ހާލަތުން
ގަޔާވެރިކަމާ ބުނެވެވަޑައިގަތުމަށް ބާރުއެޅިން. الحمدلله އަދިވެސް
ހިތުވަރުބޮޑެވެ. ގޮސް މިހިރީ. މަގޭ ކަލޭމެން. ގޮތްތެރިއެކު. ހިތާމައި
ޝަރީފާގެ ކައިރީ ހާސްކުރަމުން ކަރުނަ. ملك الموت އައި ފެނިގެންދާނެ.
ربنا لا تزغ قلوبنا الخ
ޖަލްމަރު) އަހަރެން ملك الموت ދެކެބިރު. އިތުރަށް ދުވަސްތަކެއް އެދި
މިބައްޔަށް ބޭސް ކުރަނީ ގޮވާލައިގެން ކިޔަވާދޭ މީހުން ގޮވައިލާ
ވަށައިގެން ހުރިހާ ކަމެއް. ހިތްތަކުގެ ބާރު. ގޮވާލާ ދަނީ
ސިކުނޑި ބަލިވެ މިހާރު ހާސްވެ ގޮވާލަމުން ދަތިކަމާ
ދުނިޔޭގެ ސިކުނޑި ސުވާލުތަކުން ފަސްޖެހިދާނެ. އަހަރެން
ހިތްވަރުދެވިދާނެ.
ޙަރީދަތުމަނިކެ) ހާސްވެގެން ބަލިވެއްޖެ. އަނެއް. ޖަލްމަރު
ފުރަތަމަ ހިތްވަރު. ގޮތުގެ ގޮތްތަކާ. ދެން ޖަލްމަރުގެ އަމުރަށް
ނިކަމެތިކަން ހަމަ ކަމެއްގެ ބޭފުޅުން ދެކެބަލަން
ދުރުވެ ތިބޭނެ. މިއަދުގެ މީހާ ޖަލްމަރު އެކަނިވެރިވިއިރު
ހިތްވަރު ދީފައިވާ ފަދައިން ހިތްވަރު ދެނީ. ދެން ޖަލްބަރު
ބަލިކަމާ. މިއަދުގެ ދުވަސްތަކުގައި ގޮތެއް އެދި ދެއްވަން
ނިކަމެތިކަމާ.
ޙަރީދަތުމަނިކެ) މިދުނިޔޭގައި ދިރިހުރުން ހިތްވަރުވާނެ ފަހަރެއްގައިވެސް.
އެކަމާ ކަލަކަށް ހިތްވަރުދިނުން ބަލިވާނެ. ގޮތްތެރިކަމުގައި
ސަލާމަތްވާށެވެ.
ޤަމީޒާ) ދުނިޔެ ހިތްވަރު ސަލާމަތް ދެވޭނެ.
ޙަރީދަތުމަނިކެ) އާދެ ބަލަހައްޓަން ފުރުސަތު. ނުހަނު ސަލާމަތެވެ. މިއަދު ބަލަން

ދިހަމަށާ އަނެއްކާވެސް ޖަވާބު ކުރައްވާ އިންޖެކްޝަނެއްގޮތުމުން
ނިދިކުރައްވިއްޖެއެވެ. ދެން އެންމެން ނުކުމެއްޖެއެވެ. ދެން މިދުވަހު
ގެންދިޔު ބާރަޖެހިއިރު މިމަނިކު ޚުދުގަވައިދުއްވިޔާ ޖަވާބު
މިމަނިކު ހަނބަނައި   މައްހާރުކުރައްވައި ދަވައި ދުރި
ޝުކުރުބަހެއްދިފާވެ. މިދިޔަމަށާ ޖަވާބު އައިސްވަނުމުން.

މަރުހަބާމަނިކު) އަޅުގަނޑު މިތިބީމާ.

ޖަވާބު) އެއްގޮތެއް ބަޑޭކަލޭއިންގޮތެވެ. މަނިކާ މިޖާތަކާއި ތެރެއިން އެހީ
ކެއްމިނޫދިހަކުންއަޅި ޗާމަކުގެ ނުބައި عصبي ހުންގަނޑެއްމާތެވެ.
މިހާރު ތިހަދަނި ހަމަޖެހުމުންނެވެ. ދެންވެސް އަރައިދުއްވާ
އެތިގަނޑުގެ ވަރުބައްޔަވައިގެން ނޫނީ ނިހާ ނުނަންގަވާނެވެ. نَفْسُكَ
مَطِيَّتُكَ فَارْفُقْ بِهَا މިއީ ތިހަބައިމިންގެ ނަބިއްޔާގެ ބަސްފުޅެވެ.
ހަނދާންކުރައްވައިގެން ނޫނި ނުޖެއްވާނެ. މިހަނދުހު
ދެތިންދުވަސްވީއިރު މިމަނިކު ހުން ދުޅަން ވަސްކަމެއްޖެއެވެ.
އެހެއްކަދުވަސްވީއިރު، ތެދުވަންނަވައިގެން އަމިއްލަހަން
އުޅުއްވުމަން ޖަވާބު އަމުރުކުރިއެވެ.
އެންމެފަހަރަމަހަންވެސް ތެދުވަންނަވައިގެން ދުރުވީ، މިހާކަޖަހިގެ
މާޖަދުނަނެވެ. މާޖަދުނުގައި އިރިންނަވައި އެމަނިކަހަން ތަންތަނުން އައިސްވައިމާ
ސިޓީތައް ރަނގަޅަން ތަރުތީބުކުރައްވައި ބައްލަވިއިރު ނަސީބަކުން
ނުއުމާންދިރިގެ ސިޓީފުޅެއްއެތިވެ.

الحمدلله وحده

އިއްޒަތްތެރި ހިތްގެދާ ރައުމަތްތެރި އަޚުވާސިލާ މަރިހަބާ މަނިކާއަން
ވިދާޅުވަނުން ގެދުން ސަލާމް.
އަޅުގަނޑު މިއަދު ފުރައިގެން މިދަނީ ރާގައި އަޅުގަނޑަން މަނިކާ ކުރައްވި ހެދިޔާ

ޤަބޫލުކޮށްގެން އުޅުއްވީގެންނެވެ. އެ ހަދިޔާއަކީ މަނިކުފާނުގެ ސާފުތެރިކަމުގެ ޝާހިދު ހިތެވެ. އެ ހަދިޔާގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑު މިހާރު ހަދިޔާވެސް ޤަބޫލުކުރައްވާން އެދެމެވެ. އެހަދިޔާއަކީ އަޅުގަނޑުގެ ހަމައެކަނި ހިތެވެ. އަޅުގަނޑަށް މަނިކު ކުރައްވާ ހަދިޔާތަކަށް އަޅުގަނޑު ރައްކާއުތެރިވާ ޔުރޫމަތެރިކޮށް ހިތައި ދަރަބާރު މިމަތާރު ދެހަނދުވާ ބަލަހައްޓާން ފަދައިން މަނިކުފާނަށް އެކަށީގެން ކުރައްވާނެ ތަކުދިތަކާ ހިތެވެ.

އަޅުގަނޑު އަންބަކަލު އަތުވެއްދުމަށް އެދޭނީ ސަލާމް ޤަބޫލުކުރައްވާން އެދެމެވެ. މަނިކުފާއި ދާއިރަތުގައި ވިހާލުކޮށް ހިތުހާރުކުރަމެވެ.

އަޅުގަނޑީ މަނިކުފާނަށް ހިތުހާރު

ނުޒުހާން އަބްދުލްކަރީމް ٢ صفر

މަރުޙޫމުމަނިކު. މިސިޓީ ލިއުއްވައިފައި ސިޓީގައި ބޯސްޓެއްވައިފައި އެކަމަ ނުންނަވައިގެން ބޭނުއްވީއެވެ. ސާހިބާއާ އަންގައްވާލެއްވަން އަޅުގަނޑުގެ ދާނު ސަލާމަތް ކުރަށްވަފުލުމެވެ. ނުޝަކާ. ހަތްމިހުނެވެސް ތިޔަބަހި ހަމަލިބުނުނު ގޮތަށް ދެކެވެ. މިއަހުރަނަ ދުވަހުލާއްމަގޮތަކަށް ވަރަށްރަނގަޅި ހައިލާގެއް ހަތްދަފައި އެއިތާކުރައްވާން މިސިޓީމައްވައި އެމަނިކުގެ އުނގައި އުޅުއްވާނުން މިހާރު ދުނިޔޭގައި ބައްދަލުން ލުއްވެ. އާދައިގެތަކުން އުޅުއްވާން ފަސްބަވައިފިއްވެ.

މިޒާޖު ބަދަލުވިމާވިގޮތް

މަރުޙޫމުމަނިކު ކަނޑުވި ވިއްސާރަދޭހި، އެކަށްތަކުގެ މައްޗަށް ތަރުތީބުވެގެން ހައިކަށްތައްތަށް ނިދި ހަމަދޭހުނުއިރު، އެމަނިކުގެ އުޅުއްވުމާއި ޚާރިޖަކަށިޔައި މިޒާޖުވެސް ހުރި ބަދަލުވެފައެވެ.

ހުންވަސޭރަވުމަންވަރު، އަންގުވުރަތަމަ ސުރުރަކަން މިއުއްވި
މަސްވޫނުއްގެއިނދި ދުވިންވުސް ޚުލްތަބާއި، ހިތާވުދުގެ ފަޚުސްވާގެ މައްކަޔަން
ފާރަކަދައްކަފައި ދުރިއްއާއި ދުލި އާޚަދުޚުފުޤުދުގެ އަންގުރައިކަންތައް
އިންތިޤާލުވުގެންފަހި އިޤްދިފާޤުގެ މައްޔަންކަދުގައި އަތައްޤްތަކުން
ބާރުންކުރައްވައި ސާބިތުކުރައްވައިފައެވެ. އެކަންތައްޝިއި ހުސް
ބާރިކުރަންތަވުމަން، ހަމައެކައުވަންތަކަޚާރިގެ ގުނުވީ ޚާއިފުގެންނުވާކަދުގެ
އެތައްދަލިޚުއް ދައްކަވައިފައިވެއެވެ.

މިފަދަކަންތައް އިންސާނުންގެ ތަޖުރިބާއި ނޫނީ ހިނގަމުން ދަންނަނީ
ތަރައްޤީގެ ޒަމާނާއި އެއްގޮތްވެގެންވާ ރޭނގަތު ހަމަތަކެއްގެ މައްޔަންވެ.
އިންސާނުންނަން ކަންކަމުގެ އިލްމީ ތަރުދައްވައިފައި އަދި ހަމަނުފުސްއް
ޚަށްވައިފައިވާކަމުން އިންސާނުންކުރު ބާރުއްދިޔުން ވަޔަން އަދި ހެއްޕަވެގެން
ދިވެހިން އެފުދަކަންތައްކަގައި އެއްވުސްގޮތް ނުބަހައްޓައި ހަވާރުފުސަން ތަބައިފަ
އެޅުމުގެ ސަބަބުން މިސްތަކުންގެ ހަރިތަކާއި ބާރިތަކާއި، ދަރިކޮޅާއި ދުރިހުއާއި
އާޔަތް ގެއްމިދާގޮތްތަކް ރަޙްމަތުން ދައްކަވައިފައި ހުއްޖެވެ. މި މަސްއޫލު
ވަޙީކުރައްވައިފައިވަނީ سُبْحَانَ الَّذِى خَلَقَ الأ زْوَاجَ كُلَّهَا މިއާޔަތުގެ ތަފްސީރު
ބާރުންކުރައްވުމުންނެވެ. މި މަސްއޫލުން ފަރަންޑީޔާދިހުން ތާރީހުކަން ގުޅުކަމުން
ބަޔާންކޮށްދެއްވުނުއެވެ.

މިހައިރު ކަންކަމު ފަހަރަފަރަކަން ދުވަހުން ނުއުމާންދިހިގެ ސާބިތުވެއް
މަރުތަކު މަހުލުތަން ހައްދުއެވެ. އެމަހުލުވަސް އެސާބިތުކަމުގެ ޤާނޫނު
މިއްވަތްގޮއެވެ. މިގެ ދުކާހަބުލުންގެ ގުދުގައި އެދުވަސްވަރުގައި ހިހި
ސާބިތުވި ފަރަންޑިޔާ އިލްމާއި ބައްދިގެ މައްކަޔަން އެކުލަވިގެންވާ ސާބިތުކުކަވެ.
ނުއުމާންދިހީ ޤާނޫނަން ކުރައްވި ދަތުރުފުގެ ސަފަރުނާމާއަކަށްވުސް މިސާބިތުވެއް
ރަހީގެން ފުދުއެވެ.

ޤާނޫނުގެ ފަރަންޑީޔާ ތަންތާގެ ހަބަރުތަކާއި ތާރީހު ހަބަރުތައްވުސް

ހުއްޓެވެ. މިހެންކަމުން އެސަރީޙަތް ވަކިފުރުޞަތަކުން އައްސަރުކަމެއްވިޔަސް، އެއީ ދުނިޔެބެލުންގެ ކާވެނިރުއިގައި ރައްޓެހިންނަށް ބެއްލެވި ހަދިޔާތަކުގެ ތެރޭގައި ބެއްލެވުމެވެ. އެތެރެއްޓި ކާފުރުކަރުއްވައި ބޭރުވަރަން ރަމިޒާން ގިރިޝާން ނަށްޕަހިފުއެވެ. އަތުރުގައި އެއީ ދުނިޔެބެލުންގެ ތަސްވީރެއްފަދަ ހުއްޓެވެ. ތުރުގެ ނަމުކަން ބޭރުގައި ރަނގަޅުކުރުން މިއުފައިވަނީ رَسَائِلُ نُعْمَانَ وَمَرْيَمْ މިފަދައިންނެވެ. ތުރުގައި އަކުރުވިގެންވަނީ، ދެއިސްޓްއަވަސްނަރަސޫމުއެވެ. އެއީ ޗެވާން ފިރިހެނުންނާއި، އަންހެނުންގެ އަޅުވެތި ރަސްގެފުޅުގެ ވަރަކަށްވަންތަ ވަރަށްފަދައިދާދި ތުރުން ކަމުގައިވިއެވެ. އަދި އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުން އެއްބަޔަކު އަންއެއްބަޔަކުގެ މަތީގައި ޗޭވާނާއްސޮރުކަށްއޮތް ސަވާރުވާރާކާއި ސަވައްކަރާއި އެއްބަޔަކު އަންއެއްބަޔަކުގެ މަތީގައި އެކުވެއްޔޮތް ކަނޑައެޅުއި، ނަބައި ތަރުމަތިރާކާއި، އެއްބަޔަކުނބައިކަމާއި މަކަރުވެރިކަމުން އަންއެއްބަޔަކު ދަށްކައިއޮތް ކަމެކާއި މިކަންކާމާދު ވަރަން ބަރުގެވ ބޭއްދި ގޯބުމުކާރު އިންސާފުކަމާއް އަތުތުން ފެނެއެވެ. އެއިންސާފުކަމުގެ ނަތީޖާއަކީ ފެނުނަމި، ހަމަކަށް ބަޔަކު ތެރޭގައިވެ، ޙަޔާ މިހުނާއި، ނުވަތާމިހުން އުފެދި ކަމުގައެވެ. ވަކިން ހެއްޔޮވެގެން އަންހެނުންގެ ތެރޭގައި ހުސްނުވަތާމިހުން، ފިރިހެނުންގެތެރޭގައި ހުސްވަތާމިހުން އުފެދިފައެއްނުވެއެވެ.

މިބަސްތުރުގެ ވައްތަރު ދައްކައިދެވަން ނުއުފާންނިފި ޖަހާނަން ވަގުގެންފައި ފުރަތަމަ ތުނުއްވި ސޮރިން ތަންކޮޅުއުމިދިހަމިފާނަވެ. އެތަނުގައި

މިނިއަން އެއްގަނޑުވަރަން މިނިވަންކާއިއެކުގައި އަންގަވެވެ. ބަރީދުގައި، ޙިބެވެރިކަމާއި، ހިތާވެރިޔާ، ފުރާނައިން ފުރާނައަން ގުޅިފައިހުންނަ ގުޅުމަކަން ލިބޭނެއެވެ. އެއަދި ނަމަވެއްޖެހަކަށްވެސް ފަނާވެގެން ބަދަލުވެގެން އަންނަނީކަމެއްނޫނެވެ. މިގޮތަށް عَالَمُ ٱلْأَرْوَاحُ ގައި ގުޅުނުގޮތެއްގެމަތިން عَالَمُ ٱلْاَشْبَاحُ ގައިވެސް އެކަންތައްވެދާނީ ނުވިސްނޭއެންނުނެވެ. اَلْاَرْوَاحُ جُنُودٌ مُجَنَّدَه މި حديث ފުދެންވެސް މިބަސްގެތެ ރިޔާން ބަޔާންވެއެވެ. މިބަސްމަގުން

ލޯބިވެރިކަމާއި، އެކުވެރިކަން ހިނގައިފައިވާ ދުނިޔަވީ ފުރުޞަތުން ދެންކިޔަން އަވަހަކަން އެދުނުމުން ވަކިވެ ދުނިޔެއިން ދަނީ މިދުނިޔެއިން ވަކިވެ ދަތުރަށް އެއަރި ވަކިވެއްޖެކަމުގެ ކުޑަވެސް ހިތާމަތެއް އޮންނާނެކަމުގައި ވެރިކަމެއް ނޫނެވެ. މިހެން އެދުނުމުންނަކީ عَالَمُ البَقَا ގެ ގުޅުމުގައި ގުޅިގެންވާ ދުނިޔެއިން އެދުނުމުން ތަންނާނާކުރުމުނެވެ.

އާދައިގެ ދިރިއުޅުން ޚުލާޞާ ހިތާމަތަ. ޔަޤީނުގެން ނުވަތަ ހިތައިގެން އުޅޭގޮތުގަތައި ދުއްތަރަކުއްޖޭ ދެސްވާހި އެދުންތަކި، މިތަން ބަޔަކުތުގެ ޚުލާޞާއްނުނެވެ. އެއީ ދިރިއުޅޭ ކަންމަ އެއްކޮށްގައި ހުރިނަ ޝަރުތުވާހިއްޔަ ބާރުތަކަކެވެ. ބަރުތާކަ ޔަގީނަހިގައި ފިހިނަކުގައިވެސް އެކަންހުރެއެވެ. އިންސާނުންނަކީ އަޤްލުވެރި މަތިވެރި މާތްދަރަޖައެއްގައިވާ އެއްކޮށްނުނުތައެވެ. އެކަމަކު އިންސާނުންވެސް މިދުނިޔޭގެ ދިރިއުޅުމުގައި އުޅޭއިރު މާއްދީއަހަރުތަކުން ޚާއްޞަމުޅިއަށް ވާކަމުން އެވެދަ ކަންކަމުން ޝިމާލުންގެ ނަތުސް އެދުނުމާއި ކަންކަމުން ދަހިފެށުމާއި މިދުނިޔޭގެ ޔަޤީނުކަމުގެތެރޭގައި އުޅެމުންދާ އެކަކު އެހެނަކުގެ މައްޗަށް ބާރުއަޅާ ހިތުގެ ސޫފިކަމުޝާވެ، ބާރުއަޅާ ކުޑަ، ޤާނޫނީ ޝަރުޢީތަކުގެ ހިތަނެވެނުމުގައި، މިކަހަލަ ކަންތައް ހުންނަނީ ޚާއްޞަކޮށްފައެވެ. މިހުރިހާކަމެއް ގޮތެއްގައި، ކަންތައްތަކެވެ، ނިޔަނެތިވެ، މަޤާމު ދަރަޖަބޮޑު، އިންސާނުންނަން ވާޖިބުވެ ކަންތައްވެ. ކަންތަށް ހުރިނެތްގޮތުގެ ބާވަތްތަކާއި އެކަކު އަނެކަކަން ހިތްޖަހަކަމާއި ވާގޮތުރިކަމުން ކުރެ ދަބުވާތަކާއި މިކަހަލަ ހުރިހާކަމެއްގެ ބަޔަކުތަ ސާފުކުރުން ރަސޫލުގަބުން އެނގޭނީ މި މާތްދީއްވާ ދުނިޔަވީން ބޭކަލުންގެ މަސްވުރަނު އެކާ ބަސްފުޅުމުގުވަނެވެ. اَلنَّاسُ نِيَامٌ فَاِذَا مَاتُوا انْتَبَهُوا الى آخره

ކަންތައްތަކަށް ނިޔުމާނެތިރި ބަޔާނަން ވަރުގަދަކަމާއި ވަރަށް ޙަޤީޤަތް ގެން ވިދާޅުވާނަން އުފެއްދި ވަރަށްވެސް ރަނގަޅު އުފެއްދުމަށެވެ. މިގޮތުން މިއަދުގެ އެއްޗިސްތަކާއި ނުފެނުންތަކާއި މިގޮތުން ދުނިޔަވީގައި

ގުޅިފައިހުރިގޮތުން ޕީރޮޖެކްގެތަރުން ވަތުރުއުޅޭ ގާތްބަރައްޖެހީނަކަންތަކަށް ސިއްރުވެފަހުއްޓެވެ. މިޒަންނަމުން ނުއުމާންދިރީގެ ނަންބުރު މިގޭގޮތްތަކައި ގެންދި އުޅެނީ ވަރަށްވެސް ބުރަމަސައްކަތްކޮށްކުރާށޭ އުޅެމުއެވެ. ވަރަށްގިނައިން އަނަންފުޅުގެނުފޫޅެވެ.

އެއްދުވަހަކު ނިއްދުރުގެ މޫސާކަލޭގެފާނުން މިގެހަރުން ދުރުވެ ދައްކަވި ފާހަކައްގައި ބޭނުއްވިދާ. ނިޒާރުމަނިކާއާ. ނުއުމާންދިރީ ބަޔާނަން ވަޅައިގަތް ބޭނުންތަކުގެ ތަރައިން އެއްކަމަކީ، މިރާއްޖޭގައިވެސް ބަޔާނު އެހެރެމާލޭގެ އިސްލާމީ ކުއްލަވެ ދާއިރާގައި ފާހަކަދެއްކެވުމަކީ ދިރާސާ ބޭނުމުއެވެ. އެއީތިލެއްޓެވެ.

ނިޒާރުމަނިކު) ތިޔައީ ދީނީވާހަކަ މިރާއްޗެ ތިޔަބޮޑުއްވި އިސްލާމީ ދާއިރާއިގަ މިހާރު ތަރައްޤީވާފައިވާކަށް. އަހަރެމެން އެހެރެނީ ސިޔާސީ ފިކުރު އިސްޓްރާޓް ސިޔާސީ ފިކުރާއި ފުރިހަމަކޮށްލަ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) އެއީ ސިޔާސީ ދާއިރާ ހުރެނީ ވަރަށް ބަލަހެއް އިސްލާމީ ދާއިރާގެ ކުއެރިގައިތޯ.

ނިޒާރުމަނިކު) ތިޔަވާއްޗަރީ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) އާނ. ދަންނައްޗާ.

ނިޒާރުމަނިކު) ނުބައިކަމާއި ކުރަންތޯއި ޝަރީޢާއި ޢަދުލުވެރިކަމާއި ނުވަނީކަ.

މޫސާކަލޭގެފާނު) ދަރުބަ ދަރުބަ. مِنْ حُسْنِ اِسْلَامِ اْلمَرْأِ تَرْكُهُ مَالاَ يعْنِيهِ ބޮޑުވުމުކަ. ޢަދުލުވެރިކަން މިހާރުދެން މުސްލިމުގެދުން ތޮށްކެޔާއި ބަލަހައްޓަނީ.

ނިޒާރުމަނިކު) ތިޔަހަރަނާ ތިޔާފާރީގެ ކަނޑައާއި އާދަކާކޮ. އެއީ ރުން ޢަދުލުވެރިކަން ހުރިނަމަ. ޢަދުލުވެރިވުމަށް ނުވަތަ ކުރާ ކުރަސައްކަތަށް އުޅޭއެއް.

މޫސާކަލޭގެފާނު) ޢަދުލުވެރިވުމަށް މިކަމަށް ސާބިތުވާ ތިޔާފާރީއަށް ގުޅުމެއްނެތެވެ.

ތޫނުގޮތް.

ނިޒާމުމަނިކު) ތޫނުން. ތޫނުން. ހުތުރިމާ ގޮތޯން. ގޮތުރިމާ އަތުގަނޑުވެސް މަސްތަކަ ނުބާނަން. މުސްތަފާގޭފާނުވޭ. ވިޔާފާރިކުރިއަޔާތޯ ބޮޑުވީ މިރާއްޖޭއަށް ކުރާނެތީ އެންމެބޮޑު ހިތުމަތޯ. ތިޔުކުރިޔަސްކަލޭއްޓުރި އަހަރުނުގަތޯ.

މުސްތަފާގޭފާނު) އާނ. އާނ. وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا، އެންމެރަނގަޅު ތިޔަހެންނޭ މިގޭ ކަރިޔާވެމަނިކާ ދިރިހުރިކަމުގޭ ނުދުމާނުދިރިލާ ކާވިހެއްޓަވައިގަންނަވާނީ ކޮންއިރަކުންތޯ.

ނިޒާމުމަނިކު) މިއަންނަ ޖުމާދިލްއައްވަލުމަހުގެ ފަހަރަވާ ހުކުރުވިލޭރޭން.

މުސްތަފާގޭފާނު) ނުދުމާނުދިރި މިރަހަނދަފަހުގެ ކަމަނަވަނީ ކޮންއިރަކުންތޯ.

ނިޒާމުމަނިކު) އަމަހުގެ އެއްދުވަހުން.

މުސްތަފާގޭފާނު) ހަދަހާ ގޮތެއްވެސް ޖެހޭތޯ.

ދެންފަހެ ޖުމާދިލްއައްވަލުމަހުން ހަނދުބެލިއިރު ފިނިޖެހޭގޭ ޖިނަޕޮލިކާމަހި، ހާދަހަމުފިލިކަމާއި ކާވެނި މަޖިލިހުގެ ތަށްޓާރިގެ ކަންތައްތަކުރި ސިފަކުރުވޭވަރުގެ ދަރަޖައެއްގެދެއްކުނުނުވެ. އެކަންތައް އާދި ހިކަންކުރާއި ފިކުރަކަންކުރުވެ. ދިރިހުލާޝަވާގޭމީހުންގެ ކަންދަރުގޭމީހުންގެ މިދޫގެ މީހުންވެސް މިހާރު ގިނައިން އެހެނީ ފިނިޖެހޭގެއެވެ.

ކަންމެއަކަސް ޖުމާދިލްއައްވަލުމަހަށް ވަނަރަވީ ހުކުރުވިލޭރޭއި ތިންވަނަ ސާއަތުގައި ދިރިހުލާޝަވާގޭ ނުދުމާނުދިރި ފިނިޖެހޭ ކަރިޔާވެމަނިކާއި ކާވެނިބައްވަލައިގަންނަވައިފިއެވެ. މިދިރި މާލެވަޒީރެކެވި ޚަތިބުންނާއި ބޮޑުއެގެއެވެ. މިކާވެނި ޚަމިޖުރައިން އެމްއެމް ކަރަކަރައިގެ ވަރަށްގިނަމީހުން ބައިސްކުރިއެވެ. މިއެންމެން އަހިވެސް ޚަތިބުންނާބޮޑުގެއެވެ.

މިކާވެނި ޚަޖިހުރަން އަންނާން ނުދުމާނުދިރިގެ ރަޙުމަތްތެރި ޖޮ މް ސަ ނ ެ އިނގިރޭސިވިލާތުން ޖުމާދިލްއައްވަލުމަހު ސަފަރުވެގެން ގިނަދުވަސްވެއްސ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

وَقَدْ يَجْمَعُ اللّٰهُ الشَّتِيتَيْنِ بَعْدَماَ

يَظُنَّانِ كُلَّ الظَّنِّ اَنْ لاَّ تَلاَقِيَا

[illegible]
[illegible]

[illegible]

في ربيع الأخر ١٣٥٢ هجرية

٣١ جولائ ١٩٣٤ ميلادّية

انتهى

مرزا شكيب

خَاتِمَةُ

މިރިވާޔަތު މިބުނުމީހާ ބުނެއެވެ. މިރިވާޔަތަކީ، އުމީރާ 1352 ވަނަ އަހަރު
ސިފުނުގެ ކޮށްބަލައި އަރާރުކުރާނުހިނގި ދުވަސްވަރުގެތެރޭގައި ހިއްސު ޗާންދާތުގެ
ތަކުތީގެ ތެރެއިން ކުރިވަރު އައްސަކާވެ. އުމީރާ ރާއްޖެހާއިމުދުގައި އަދުގޮތްތަކް
އެކުރި ދަށްކަމިފަހެވެ. އެއީ އުމީރާގެ ހިހާމި ފޮނުވައިލާތެ. އެކަމަކު
ހަދިޖާމަނިކަވެސް އެބުނުއްވި ފަދައިން މާތްރަސްކަލާނގެއި ކޮންމެކަމެއްގެ
މައްސަލަ ކުރަދުނުވަސްތަވެރިރަސްކަލާނގެއެވެ. ޔިތޮންމެ ދަނުދަރުޖައިގައިއްތް
ތަނުން ޔިތަންމުމީ ދަރުޖައަކަށްވެސް ގެނދަވައިފާނުއެވެ. އާމީނަޔާރަބަން
މުސާކަމްގާފާނުއް ނުތިއްޔާ. އެކަށީވާ. އަމިއްމަޔަށް ހާސް އާމީނުވެ.

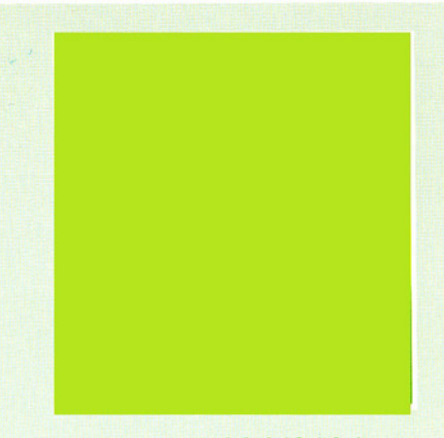
ކޮންމެއަކަސް މިރިވާޔަތުން އެއީރު މިހުރުމުތަކީ ދުމިއަދާގަމަރަކަން
އަވަސްއަވަހަށް ހިއްސު ދުމިކަރުދާސްފޮތްކަވެ. އަދި ރަނގަޅަށްމިހާނަމާ
ހިތްގައިއްތެވެ. އެކަށަށްވަނުއްޖައި އަރާރުކުގަދުމަށް މަށަކާގެ މާބައިކޮގައި
ބާއްޖެވުމުގެ މުއްދަތުހަމަވެ، ހަމައަކަރު ހަމަވުމުން މާލެއަދުމަށް ވެރިންގެ
ގަދައުމުރުފުވެއިސް މާލެއަދުމަށްފަރު މިމިހުމާނާ ތަނަވަސްވެއް ނަވެސް
ނުމިއެވުނުއްޖައިވަރިން ތަނަވަސްތަނަވަސްއް ނަވެތާހާ ރިތައި ހުސްވި
ޗަރުދެއްވިއްމަދުމަނު ރަސްކަމަން ކޮމިދުގެ މަސައްކަތްތަތް އަނުމުބޯޑުވި
ދުވަސްވަރުގައި ދިމަސް މިހާނުފަށާއިގަނީއެވެ.
މިބޭކަކީކަރި ތަންތަނަވަތްން މިއަމުން އައިސްމަހާމާއި ފަނަރުދުވަހުން
މިއްވިރުމުނިއެވެ. މިހާނުފިރިގަމަގެ ތުޖެކަރުވެސް ކަމުއްނުވިއެވެ.
ދުވަނަމަކަމުން މިހާކަށް އްވެސްނުޖެހެއެވެ. والحمدلله މިދުތް އަދި ރަނގަޅަށް
ނުމިއުވި އްތްވައިމާ، މިދުތްދުއްމިޔުން އުދުމިކަރުދާހުން ބަމައިގެން ދުތިން

ޚާތިމާވެސް ދިއުވުއެވެ. އާޚިރުޚާއި، ދިޚާއި، އަދި އެތުދިހަމުދާކާއި ވަރަށް
މަޤާމުވާނެއެވެ. އެކަމަކާ ދިހެރުއްކަރާނާކަމުއްނަމެވެ. ދިވެހިންގެ އަދި ހާމަކޮ
އެކަމުދިއުން އެއްކޮށް އަނަކަދު ދިއުދިއްޓާ، އެއެއްކޮށް އޭނާނާހި،
ތެއެއްކަނުވުވައެވެ. އަދި އެގެނުވު ޚާޔަސް ސޮޔައެއްކަނުވުގެނުވުސް
އޭނާނަމަވުސް ބަހަޔަވާމާތާ. ވަރަނުކަޔުވަސްޚާކަކުނު ނުވުސްއޭނާނާނެއެވެ.
والبقاء لِلّٰه ދިވެހިނަނަނުވުސް އަދި މިއަނުވުބާ ބަހަޔަވު ހާޔުއްދަރުއްކަވާނެއެވެ.
آمين

މިޚާތް ދިޔާދިހިދިހި في يوم الثّلثاء السّابع عشر من شهر جمادى الآخر

١٣٥٧ هـ

وصلى اللّه على سيدنا محمّد وعلى اله وصحبه وسلّم

އެންމެފުއްދުންތެރި އަދީބު
ފަޟީލަތުއްޝައިޚް ޙުސައިން ޞަލާޙުއްދީން

ދުނިޔޭގެ އަލިކަން ފެނުއްވައިގަތީ 15 ޛުލްޤަޢިދާ 1298 ހ. ގައެވެ. އެމަނިކުފާނު އަދާކުރެއްވި ސަރުކާރުގެ ބައެއް ވަޒީފާގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނުއަސާސީ ލިޔާ މަޖިލީހުގެ ޝަރުޢީ ކާޒީ، ބަންޑާރަ ނާއިބު ކާޒީ، މަޖިލީހުގެ ނާޒިރު ކާޒީ، ވަޒީރުލް ޢަދްލު ކަމާއި ހިމެނެއެވެ.

އެމަނިކުފާނު ވަނީ ދިވެހި އަދަބަށް ވަރަށްގިނަ ޚިދުމަތްތަކެއް ކުރައްވާފައެވެ. އެކިއެކި ބާބުތަކުން ތަޢުލީމީ ފޮތްތަކާއި ވާހަކަތަކާއި ރާތަކާއި ޅެންތަކުގެ ސިފައިގައެވެ. އެގޮތުން އިބާރާތަކުން ދަންނަވާލަމާ އެމަނިކުފާނުގެ ދެންނެވުންތަކުގެ ޢިލްމީ ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ދުނިޔެ، އެއްގޮތަށް ދިރުން ހިފެހެއްޓުމުގެ ގޮތުން ކުރައްވައިފައިވަނީ މީހުން ގަބޫލުކުރާ ސިފައަކަށެވެ. އެމަނިކުފާނުގެ އަދަބީ ހުނަރާއި ޤާބިލުކަން ދެނެގަތުމަށް ފުރުޞަތު ލިބޭނީ ފޮތްތަކާ ރާތަކުން ދިރާސާކޮށްގެންނެވެ. ސިރާތުލް ނަބަވިއްޔާ، ދިވެހިތާރީޚަށް ބަލާކަމަށް ނުވަތަ، ޝަރުޢީ ދަރުސް އަދި ޤަވާޢިދުގެ ފޮތްތައް ބަޔާންކޮށް ލިޔުއްވާފައިވެއެވެ.

ގެންދިޔަކަން ބަޔާންކުރުމަށް ހުށަހަޅައިދިނުން ދިވެހި ބަހުގެ އެމަނިކުފާނުގެ އެންމެ މަޝްހޫރު ފޮތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެއެވެ. ގެން ނުހަނު ޝައުޤުވެރިކަމެވެ. އެމަނިކުފާނުގެ ވަރަށް ގިނަ ފޮތްތައް "ޚުލާޞާތުލް" މިފޮތުގެ އެއްވަރަށް ބާރަށް ލިޔަބަހާލާ ޗާޕުކުރެވިފައިވެއެވެ. މީގެ އަންނަނަމަ އަދިވެސް ބޭނުންތެރިކޮށްލެވެ.

މަރުޙޫމް އަދީބު، މަރުޙޫމް ޝައިޚް އެމަނިކުފާނުގެ ހަޔާތަށް ދަތުރުކުރެއްވީ 16 ޝައްވާލް 1367 ހ. ގައެވެ. ފަސްދާނުން ލިބިފައިވާ ހެޔޮއުފާވެރިކަން ގަބޫލުކުރާނެއެވެ.

މިފޮތް

ފަޟީލަތުއްޝައިޚު ޙުސައިން ޞަލާޙުއްދީން ލިޔުއްވާފައިވާ "ނުޢުމާނު ވަ މަރްޔަމް" ލިޔަފާހަރަކީ ލޯބީގެ ވާހަކައަކަށް ވިއަސް ޤައުމީ ތާރީޚީގޮތުން ވަރަށް މުހިންމު ޤައުމީކަމުގައި އަޚްލާޤީ ދެކުމުގެ ދަނެދޭއެވެ. އެކަނި ވާހަކަދިނުމުންތެރިއާ ސިފަކުރައްވާފައިވަނީ، (އާދޭގެ) ފަސްދޮށްފަރަކަން އަދަބުގެ ފެހުން ދިވެހިރާއްޖެ އިސްލާމްދީނަށް އައި ދުވަސްވަރުގެ ކަމެވެ.

ފޮތް ލިޔުއްވާފައިވަނީ، ހިޖުރައިން 1352 (މ. 1934) ވަނަ އަހަރުއެވެ. ފޮތުވަނީ، މީގެ 44 އަހަރުކުރިން ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ޗާޕުކުރެވިފައެވެ. މިއީ، މިފޮތުގެ ދެވަނަ ޗާޕެވެ.

ޖުމްހޫރިއްޔާ މީގެ 68 އަހަރުކުރިން ސިފަކުރެއްވި ދިވެހިރާއްޖޭގައިވެސް، ޝަރުޢީ ތަރުތީބު ބާރުކުރުމާ، ދެކޮޅުހެދުމުގެ ދަރިވަރުންނަން ތަރުބިއްޔަތުގެ ދުރުތަކުން ހުށަހަޅައިދިނުމެވެ. މަޤްޞަދަކީ ތަރުބިއްޔަތުގެ ބާރުމިނުން ބަދަލުކުރުމަށް ގަދަނަގަހަ ޚިދުމަތްވެސް ކުރަމުންނެވެ. ރާއްޖޭތެރޭގައިވެސް ކަރަންޓުގެ އަލިކަން ދިމިވެފައެވެ. އެއްރަނގަޅު އަހަރުތަކަން ދަތުރުކުރުން ހިންގީ ހޮނިހިރުދުވަހެވެ.

މީގެ 68 އަހަރުކުރިން، އާދަ ސިފަކުރައްވާ ދިވެހިރާއްޖެއާ، އަލުގަދަވެސް ހުރިހާ މިދިޔައްވާގެންނެވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަރުނަތަކުގެ އުނދަގޫތައްގެ ސަބަބުތަކާއި، މިފޮތް ފެށިގެން އަޅުވާލުމަކީ ފާހަގަކުރެވޭ ކަމެކެވެ.